

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

POLITICA *de* COEZIUNE

#BaniiEuropeniSchimbăVieti

#BaniiEuropeniSchimbăVieți

NICOLAE IONEL CIUCĂ,
Prim-ministrul Guvernului României

Pentru România, Politica de coeziune reprezintă în primul rând o valoare care a devenit parte integrantă a vieții noastre și ne-a făcut să ne simțim europeni.

România a progresat semnificativ de la aderarea la UE, iar Politica de coeziune a avut contribuția sa extraordinară, reprezentând între 35% în 2007-2013 și 48% în 2014-2020 din investițiile noastre publice. De asemenea, a oferit sprijin cetățenilor noștri în timpul tuturor crizelor, de la criza economică la cea mai recentă pandemie și crizele energetice.

Noua perioadă de programare 2021-2027 ne oferă oportunități suplimentare care ne obligă să ne ridicăm la așteptările cetățenilor noștri și să depunem toate eforturile în continuarea pe drumul dezvoltării durabile.

Noua generație de programe întărește sprijinul pentru afaceri și antreprenori pentru a se adapta și a face față provocărilor tranziției verzi și digitale, în principal prin inovare și investiții productive.

Vor fi dezvoltate noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile, în timp ce măsurile de eficiență energetică vor fi finanțate în beneficiul cetățenilor și al afacerilor.

Infrastructura de transport va continua să fie dezvoltată pentru a reduce decalajul de conectivitate și pentru a profita pe deplin de avantajele pieței unice. O infrastructură de mediu conformă va asigura condiții de viață mai bune pentru cetățenii români.

O infrastructură sanitară și socială adecvată ne va permite să avem grijă de cetățenii noștri cei mai vulnerabili, în timp ce investițiile în educație vor asigura coloana vertebrală a unei societăți calificate și informate.

Prin eforturile noastre trebuie să le dovedim partenerilor noștri europeni că menținerea Politicii de coeziune în viitor ar trebui să fie necondiționată pentru a asigura succesul proiectului european și unitatea europeană.

Prof. univ. dr. habil. MARCEL-IOAN BOLOȘ,
Ministrul investițiilor și proiectelor europene

Nu se întâmplă deseori în viață să ai șansa unui nou început. Iar când această șansă vine la pachet cu șevalet, pensulă fină, pânză și unele dintre cele mai frumoase culori, ești dator să pictezi așa cum poți tu mai bine. Mai ales că ai în spate și lecții despre cum să îmbini compoziția cromatică pentru ca rezultatul să fie unul cu care Luchian sau Grigorescu s-ar mândri. Pentru că marele suflet românesc revelator nu este nicidecum efemer.

Este o greutate importantă pe umeri, dar este portretizarea oportunității istorice de investiții pe care Politica de Coeziune 2021-2027 ne-o pune la dispoziție prin intermediul bugetului de 46 de miliarde de euro.

Fie că sunt proiecte de infrastructură atât de necesare pentru dezvoltare pe termen lung, fie că sunt investiții pentru marile servicii publice educație și sănătate, fie că este continuarea parteneriatului cu mediul de afaceri sau investițiile în resursele umane, toate acestea sunt componente din tabloul nostru: România Viitorului.

Sunt investițiile stabilite pe baza analizei decalajelor și a rezultatului procesului de cartografiere a infrastructurii, serviciilor și nevoilor, inclusiv la nivel microregional, și cuprind domenii precum ocuparea forței de muncă, infrastructură, educație, sănătate și servicii sociale.

Pentru că avem un obiectiv îndrăzneț, nu doar să ajungem din urmă statele din Vest, ci să le ținem piept în cursa spre dezvoltare, cu soluții inteligente și digitale. Iar aici trebuie să intervină conștiința liderilor de a asuma prompt obiectivele și de a rămâne într-un vigilent proces de autoevaluare.

Pentru că Politica de Coeziune 2021-2027 este așezată pe piloni solizi, care trebuie să facă România demnă, cu șanse mari să aibă un cuvânt de spus la masa țărilor cu economii puternice, aptă să facă față unor crize profunde, indiferent de natura lor, dar poate cel mai important: să fie competitivă.

ELISA FERREIRA,
Comisar european pentru coeziune și reforme

Apreciez publicarea acestei cărți, care vine într-un moment cheie atât pentru România, cât și pentru Europa în ansamblu. Zorii unei noi perioade de programare și începutul unei noi perioade reprezintă momentul pentru a reflecta la realizările noastre din trecut și ambițiile noastre pentru viitor. De asemenea, această carte apare în contextul unei serii de crize, inclusiv criza pandemică și un război nejustificat de agresiune la granițele României. În pofida tuturor acestor provocări, succesul depinde de abilitatea noastră de a rămâne uniți și solidari.

De la aderarea la UE, România a făcut un progres economic semnificativ. Dar drumul înainte solicită o transformare fundamentală: tranziția verde și tranziția digitală schimbă modul în care producem, modul în care consumăm și modul în care trăim. Această lume nouă aduce noi oportunități, dar trebuie să ne asigurăm că beneficiile sunt împărtășite de toată populația României și nicio regiune nu este lăsată în urmă. Așa cum evidențiază „Indicele Competitivității Regionale” publicat recent, țările vor reuși în noua economie doar dacă toate regiunile lor fac progrese.

Așadar, dezechilibrele teritoriale actuale în România trebuie să fie remediate, iar obiectivul Politicii de coeziune este această dezvoltare echilibrată și ambițioasă. Programele de Coeziune 2021-2027 aduc 31 miliarde de euro ca sprijin european pentru România. Așa cum veți citi în următoarele pagini, fondurile europene transformă fiecare sector în România.

Dar acest sprijin înseamnă mai mult decât doar bani, este o demonstrație a solidarității europene. Hotărârea noastră de a lucra împreună este cea care va face diferența. Determinarea noastră de a lucra împreună pentru coeziunea economică, socială și teritorială. Aceasta este viziunea noastră comună asupra României și a Europei: să avem succes în noua economie verde și digitală, surmontând orice șocuri și provocări cu care ne-am putea confrunta în calea noastră și a aduce prosperitate pentru toți. Este o ambiție îndrăznească, dar puteți conta pe parteneriatul solid al Comisiei Europene.

NICOLAS SCHMIT,
Comisar european pentru locuri de muncă și drepturi sociale

De la aderarea sa la Uniunea Europeană, România a făcut progrese semnificative în calea sa spre creștere și dezvoltare. Acest progres este rezultatul muncii asidue de zi cu zi a românilor, ajutați de puterea Politicii de coeziune. Acest progres clădește încrederea în instituțiile noastre și reziliența în societățile noastre.

Acum suntem în perioada dintre încheierea unei perioade de programare și implementarea unui alt Acord de parteneriat și unor noi programe. Prin urmare, această carte este o contribuție oportună la înțelegerea modului prin care putem să îmbunătățim eficacitatea finanțării din fonduri UE. Un sprijin financiar semnificativ este alocat fondurilor UE pentru România în perioada 2021-2027, cu 7,3 miliarde de EUR pentru Fondul Social European Plus. Pregătirea pentru viitor necesită asimilarea unor lecții din trecut și această carte se concentrează pe o revizuire a lecțiilor învățate.

Fiecare din investițiile noastre poate schimba viața în bine. Acest lucru s-a întâmplat deja în România: în ultimii 7 ani, procentajul de persoane expuse riscului de sărăcie a scăzut cu aproape un sfert, în timp ce inegalitatea veniturilor s-a redus. Totuși, este nevoie de multă muncă în continuare. De asemenea, statisticile arată că în special pentru persoanele marginalizate, precum romii sau cei care locuiesc în comunități izolate, ar trebui să ne intensificăm toți eforturile.

Prin urmare, îmbrățișez viziunea voastră pentru viitorul Politicii de coeziune, o viziune ancorată în principiul parteneriatului și orientată spre construirea unei societăți incluzive. Succesul României în acest sens va fi în beneficiul întregii Europe și vă asigur că toată Comisia este pregătită să vă ajute în acest demers.

1. Cuvânt înainte - dl. Nicolae Ciucă, Prim-ministrul României	3	13. Strategia și prioritățile perioadei de programare 2021-2027	110
2. Introducere - dl. Marcel-Ioan Boloș, Ministrul investițiilor și fondurilor europene	5	Acordul de Parteneriat	112
3. Cuvânt înainte - dna. Elisa Ferreira, Comisar european pentru coeziune și reforme	7	Principiul parteneriatului	114
4. Cuvânt înainte - dl. Nicolas Schmit, Comisar european pentru locuri de muncă și drepturi sociale	9	Obiective de politică	116
5. Politica de coeziune	13	Complementarități și sinergii cu alte fonduri	128
6. Impactul fondurilor europene asupra dezvoltării României	17	14. Programele aferente perioadei 2021-2027	130
7. Absorbția fondurilor europene în România	20	Programe naționale	130
8. Oportunități sectoriale	22	Programul Educație și Ocupare	131
9. Programele operaționale din perioada 2014-2020	58	Programul Asistență Tehnică	138
Programul Operațional Infrastructură Mare	60	Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare	142
Programul Operațional Capital Uman	64	Programul Incluziune și Demnitate Socială	147
Programul Operațional Competitivitate	69	Programul Dezvoltare Durabilă	154
Programul Operațional Asistență Tehnică	72	Programul Sănătate	161
Programul Operațional Regional	76	Programul Transport	169
Programul Operațional Capacitate Administrativă	80	Programul Tranziție Justă	175
Programul Operațional pentru Ajutorarea Persoanelor Defavorizate	83	Programele Regionale	181
Alte programe finanțate din FESI	86	Programul Regional Nord-Est	182
10. Răspunsul Politicii de Coeziune la noi provocări	90	Programul Regional Sud-Est	188
11. Proiecte de succes	92	Programul Regional Sud-Muntenia	194
12. Transparentizarea informațiilor: schimbarea percepției la nivel național	107	Programul Regional București-Ilfov	200
		Programul Regional Centru	206
		Programul Regional Sud-Vest Oltenia	212
		Programul Regional Vest	218
		Programul Regional Nord-Vest	224
		15. Planificarea apelurilor de finanțare în 2023	229
		16. Concluzii	232
		17. Acronime	234

**POLITICA
DE
COEZIUNE**

POLITICA DE COEZIUNE

Politica de coeziune, principala politică europeană de investiții, este stabilită prin Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede că, în vederea consolidării coeziunii sale economice, sociale și teritoriale, Uniunea urmărește reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămănerii în urmă a regiunilor defavorizate, precum și că o atenție deosebită se acordă zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială și regiunilor afectate de dezavantaje naturale sau demografice grave și permanente.

Politica de coeziune reprezintă cea mai importantă politică europeană de investiții, care este în măsură să acționeze local, să mobilizeze resurse și să responsabilizeze (să creeze ownership), fiind un vector pentru crearea de locuri de muncă, competitivitatea întreprinderilor, creșterea economică, dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, în toate regiunile și orașele din Uniunea Europeană (UE).

Totodată, Politica de coeziune reprezintă un instrument esențial al UE pentru sprijinirea, asigurarea și consolidarea unei dezvoltări cât mai incluzive, inteligente, digitale, neutre din punct de vedere climatic și mai reziliente.

Politica de coeziune acționează ca un catalizator, asigurând concomitent cadrul și strategia de investiții necesare îndeplinirii obiectivelor fundamentale ale celor mai importante politici europene care generează creștere, precum educația, ocuparea forței de muncă, energia, protecția mediului, piața unică, cercetarea și inovarea, digitalizare etc. În același timp, Politica de coeziune are potențialul de a fi adaptată rapid și eficace în contextul crizelor, demonstrând un grad esențial de flexibilitate, astfel încât să preîntâmpine o prăbușire a investițiilor publice în statele membre UE și să minimizeze efectele unor astfel de evenimente.

În ultimii ani, Politica de coeziune a dovedit că dispune de flexibilitatea, maturitatea și mecanismele necesare pentru a face față provocărilor multiple și pentru a-și atinge obiectivul principal stabilit prin TFUE, respectiv de a susține o Europă mai favorabilă incluziunii, mai competitivă și mai rezilientă, contribuind în același timp în mod fundamental la abordarea impactului pandemiei de coronavirus și la susținerea dublei tranziții digitale și verzi.

Modelarea economică în ceea ce privește impactul Politicii de coeziune indică faptul că, în 2023, este de așteptat ca PIB-ul pe cap de locuitor să fie cu 2,6% mai mare în regiunile mai puțin dezvoltate, datorită sprijinului acordat prin politica de coeziune în perioada 2014-2020. *(Cel de-al 8-lea Raport privind coeziunea economică, socială și teritorială, 09.02.2022, Comisia Europeană).*

ALOCĂRILE BUGETARE ALE UE PENTRU PERIOADA 2021-2027

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) contribuie la reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni din cadrul Uniunii și la atenuarea rămănerii în urmă a regiunilor cel mai puțin favorizate, prin participarea la ajustarea structurală a regiunilor cu întârzieri în dezvoltare și la reconversia regiunilor industriale aflate în declin, inclusiv prin promovarea dezvoltării durabile și prin abordarea provocărilor de mediu.

206.316.130.526 €

Fondul de Coeziune (FC) asigură investiții în infrastructura de mediu, transport și energie în țările mai puțin prospere ale UE.

38.090.119.168 €

**Buget și
fonduri specifice
Politicii de coeziune**

348.859.719.634 €

17.769.094.335 €

Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ) sprijină teritoriile care se confruntă cu provocări socio-economice majore care decurg din procesul de tranziție către neutralitatea climatică.

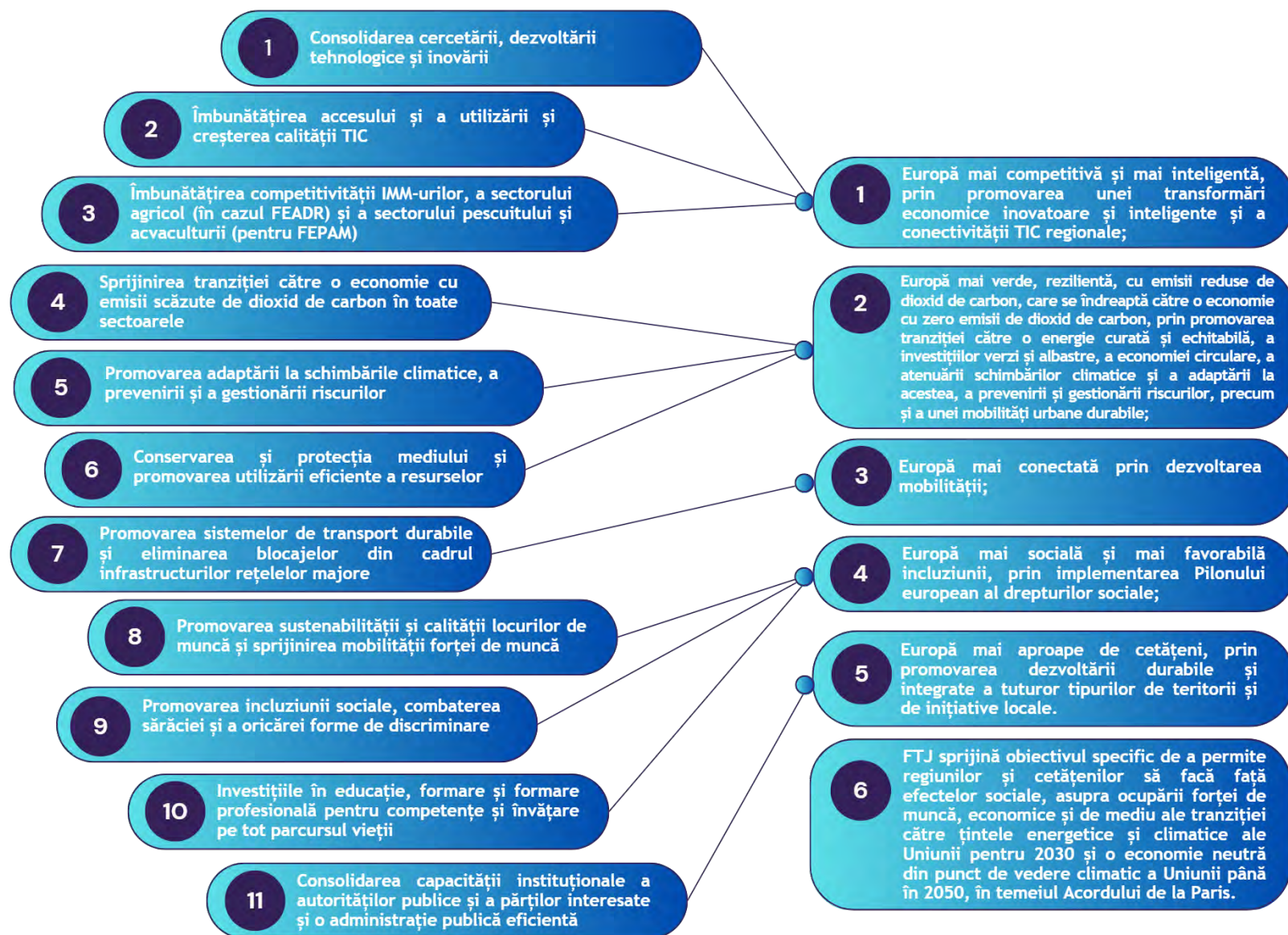
86.684.375.605 €

Fondul Social European Plus (FSE+) sprijină statele membre UE și regiunile UE să atingă niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, protecție socială echitabilă și o forță de muncă calificată și rezilientă, pregătită pentru viitor, precum și să susțină societăți incluzive și echitabile, care să urmărească eradicarea sărăciei și respectarea principiilor stabilite în Pilonul european al drepturilor sociale.

În perioada 2021-2027, Politica de coeziune asigură resursele financiare pentru o redresare rapidă și pentru susținerea unei Uniuni Europene mai verzi, digitale și reziliente, contribuind la realizarea unui pas înainte în privința modului în care investește și în viitorul Uniunii pe termen lung.

Fondurile alocate Politicii de coeziune contribuie la realizarea obiectivelor UE aferente fiecărei perioade de programare. În perioada 2014-2020 au fost distribuite către programele operaționale corespunzătoare celor 11 Obiective tematice, iar în perioada 2021-2027, către programele care transpun cele 5 Obiective de politică și Obiectivul specific FTJ.

POLITICA DE COEZIUNE

Abordarea strategică a Politicii de coeziune în perioada de programare 2014-2020 versus perioada de programare 2021-2027 și corespunde obiectivelor din cele două perioade

IMPACTUL FONDURILOR EUROPENE ASUPRA DEZVOLTĂRII ROMÂNIEI

Potențialul reprezentat de resursele europene disponibile în cadrul Politicii de coeziune trebuie valorificat în beneficiul României prin orientarea acestora către domenii cheie convergente și complementare și cu impact real pentru dezvoltarea economică, socială și teritorială, pentru calitatea vieții și bunăstarea cetățenilor.

Fonduri europene investite în domenii esențiale

Planificarea investițiilor prin Acordul de Parteneriat 2014-2020 a fost realizată în vederea stimulării activităților de **inovare și a competitivității întreprinderilor** pentru sporirea valorii adăugate a acestora, a stimulării creșterii și creării de locuri de muncă și îmbunătățirii performanței sistemului de cercetare și inovare, inclusiv a calității învățământului superior, precum și a cooperării cu sectorul de afaceri și a investițiilor private.

Investițiile în **capitalul uman** și susținerea accesului populației pe piața muncii, precum și a îmbunătățirii competențelor acesteia au reprezentat una din prioritățile României. O importanță deosebită a fost acordată combaterii șomajului și creșterii ocupării în rândul tinerilor.

Totodată, accentul a fost pus pe educația și îngrijirea copiilor de vârstă fragedă și pe învățământul primar și secundar, mai ales la nivelul comunităților defavorizate, printre care minoritatea romă.

Sectorul **sănătății** a beneficiat de sprijin consistent, fiind vizate comunitățile defavorizate și promovându-se o alternativă la spitale, printre care unitățile de îngrijire medicală primară și ambulatorie sau serviciile de e-sănătate.

Fondul Social European (FSE) a finanțat măsuri de îmbunătățire a **calității administrației publice** naționale prin reforme

structurale, asigurând totodată sprijin adaptat instituțiilor publice cheie, plecând de la planurile de acțiune elaborate cu implicarea Băncii Mondiale. În plus, o pondere semnificativă a fondurilor europene a fost alocată extinderii și modernizării **infrastructurii de transport** a României. În paralel, au fost continuate investițiile în **sectorul deșeurilor, al apei și al apei uzate**, în sensul conformării la cerințele de mediu.

Competitivitatea economică a României a înregistrat o tendință pozitivă, cu ritmuri de creștere a PIB la rate mai mari decât cele ale UE, consumul privat fiind principalul motor al creșterii din ultimii ani, susținut de o politică fiscală pro-ciclică. Alimentată de absorbția crescută a fondurilor UE, contribuția investițiilor la creșterea PIB a fost, de asemenea, pozitivă. Balanța comercială a arătat faptul că, în pofida creșterii exporturilor, deficitul comercial a crescut, deoarece cererea internă a stimulat intensificarea importurilor.

Domeniul **Competitivitate** reprezintă un reper de bază al creșterii economice și implicit a nivelului de bunăstare a societății. În perioada 2014-2020, evoluția PIB a fost puternic crescătoare (58,1%), iar productivitatea muncii a înregistrat o creștere semnificativă (64%).

Domeniul **Cercetare-dezvoltare și inovare** joacă un rol important în cadrul noilor modele de creștere economică deoarece asigură efectul de multiplicare (spillover). În perioada 2014-2020, în România, cheltuielile CDI au crescut de la 0,38% la 0,47% din PIB.

Ocuparea forței de muncă, prin crearea mai multor locuri de muncă și de mai bună calitate, a fost unul din obiectivele

principale ale Strategiei Europa 2020. România a îndeplinit ținta de ocupare asumată (70% din populația de 20-64 ani), iar în ultimii doi ani a depășit acest procent (cu 0,9%), chiar și pe fondul efectelor măsurilor impuse de COVID-19.

Domeniul **Lupta împotriva sărăciei** reprezintă, de asemenea, o prioritate politică cheie în UE. În România, rata populației expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială a scăzut în perioada 2010-2020, ajungând la 30,4%. Rata deprivării materiale severe s-a redus și ea semnificativ, de la 30,5% în 2010 la 15,2% în 2020.

Domeniul **Educație și formare** își propune în esență creșterea nivelului de educație, mai ales a celui superior și reducerea părăsirii timpurii a școlii, promovând învățarea pe tot parcursul vieții, mobilitatea, calitatea și eficiența educației, precum și echitatea, egalitatea și inovarea. România a făcut progrese importante în ceea ce privește domeniul educației, reușind să crească procentul populației din categoria 30-34 de ani cu educație terțiară la 26,4% în 2020, fiind foarte aproape de ținta stabilită de 26,7%.

Domeniul **Energie, mediu, schimbări climatice** a constituit o preocupare și pentru România care și-a onorat angajamentul de a avea o cotă parte de 24% a energiei regenerabile încă din anul 2014. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie în România a crescut în perioada 2008-2019 de la 20,2% la 24,3%, iar emisiile GES s-au situat sub ținta stabilită de România, fapt ce o poziționează în statele UE cu emisii reduse de GES. Se așteaptă ca proiectele contractate până la data de 31 decembrie 2021 să inducă o creștere economică cu 23% mai mare până la finele anului 2023 față de scenariul fără proiecte.

*Sursa:
Primul raport de evaluare a contribuției la coeziunea economică, socială și teritorială - "Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat - faza 2, Lot 1: Evaluarea contribuției la coeziunea economică, socială și teritorială - Tema A"*

Coeziunea teritorială

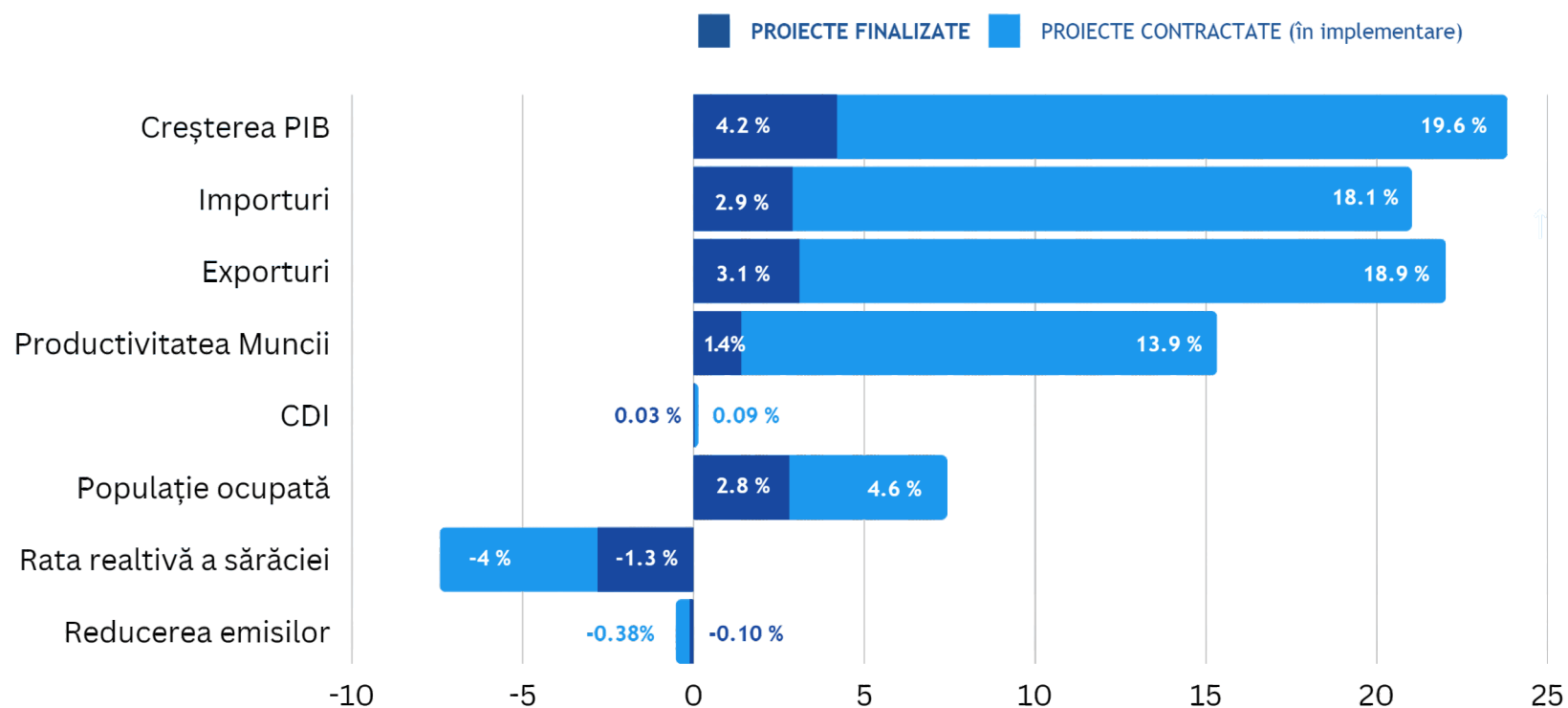
În perioada 2010-2021, PIB/locuitor al României a crescut continuu, tendință manifestată și la nivelul macromediilor și regiunilor de dezvoltare, dar cu ritmuri și viteze diferite.

14 județe din regiunile Nord-Est și Sud Muntenia înregistrau în 2020 valori sub pragul de 70% din media națională a PIB/locuitor. Pe de altă parte, în ceea ce privește dinamica între 2014 și 2020, cele mai importante creșteri ale PIB/locuitor s-au produs în regiunile Nord-Vest și Sud-Vest, iar cele mai mici în regiunea Sud-Est.

Analiza ratelor de creștere a PIB/locuitor indică un proces de reducere a decalajelor dintre România și UE la toate nivelurile de dezagregare teritorială, însă mai pregnant la nivel de macromedii și județe dacă ne raportăm la media UE, iar dacă ne raportăm la nivelul minim al statelor UE, mai pregnant pentru regiuni. Deși există convergență cu media UE pentru toate tipurile de județe, acestea au viteze și timpi de convergență diferiți, în funcție de criteriul „îndepărtarea față de oraș”. Factorul „distanța față de oraș” diferențiază major mediile, iar distribuția PIB/locuitor este extrem de neomogenă între oraș și restul teritoriului.

Pornind de la analiza contribuției Politicii de coeziune la dezvoltarea României în ansamblu, vor fi prezentate în continuare măsurile care au susținut dezvoltarea următoarelor sectoare: cercetare, dezvoltare și inovare; digitalizare; mediul de afaceri; energie și schimbări climatice; mediu și riscuri; transporturi; educație; ocuparea forței de muncă; sănătate; incluziune socială; patrimoniu cultural și turism.

CONTRIBUȚIA FESI

Estimarea contribuției proiectelor finalizate și a celor în implementare la realizarea indicatorilor țintă din Strategia Europa 2020

ABSORBȚIA FONDURILOR EUROPENE ÎN ROMÂNIA

Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană în perioada 2007-2023

Ulterior aderării la Uniunea Europeană, România a beneficiat de o finanțare totală netă de 55,7 mld.€, potrivit Balanței Financiare Nete, actualizată și publicată de Ministerul Finanțelor (MF) la data de 31 ianuarie 2023.

Acest sold pozitiv este calculat prin raportarea sumelor totale primite de la Comisia Europeană, în valoare de 82,6 mld.€ (compuse din fonduri de pre-aderare, fonduri aferente Cadrului Financiar Multianual 2007-2013, Cadrului Financiar Multianual 2014-2020, Cadrului Financiar Multianual 2021-2027 și Next-GenerationEU 2021-2023), la sumele totale ce reprezintă contribuția proprie totală la bugetul UE, conform prevederilor TFUE, în valoare de 26,9 mld.€.

Astfel, România este un beneficiar net al bugetului comunitar, în condițiile în care finanțarea totală primită de la CE este aproximativ de 3 ori mai mare decât contribuția națională plătită la bugetul UE.

În ceea ce privește execuția Cadrului Financiar Multianual 2014-2020, la sfârșitul lunii februarie 2023, sumele totale primite de la Comisia Europeană, reprezentând prefinanțări și rambursări, aferente programelor finanțate din FESI (PO Infrastructură Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică, PO Capital Uman, PN Dezvoltare Rurală, PO Pescuit și Afaceri Maritime) și din Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane (Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate) se situează la aprox. 26,3 mld.€, ceea ce reprezintă aprox. 74% din alocarea UE aferentă acestor programe.

În plus, s-au rambursat de către Comisia Europeană aprox. 13,58 mld.€ pentru plăți directe în agricultură.

Pentru programele operaționale finanțate din Politica de Coeziune și Fondul de Ajutor European pentru cele mai

Defavorizate Persoane (FEAD), stadiul implementării poate fi prezentat astfel:

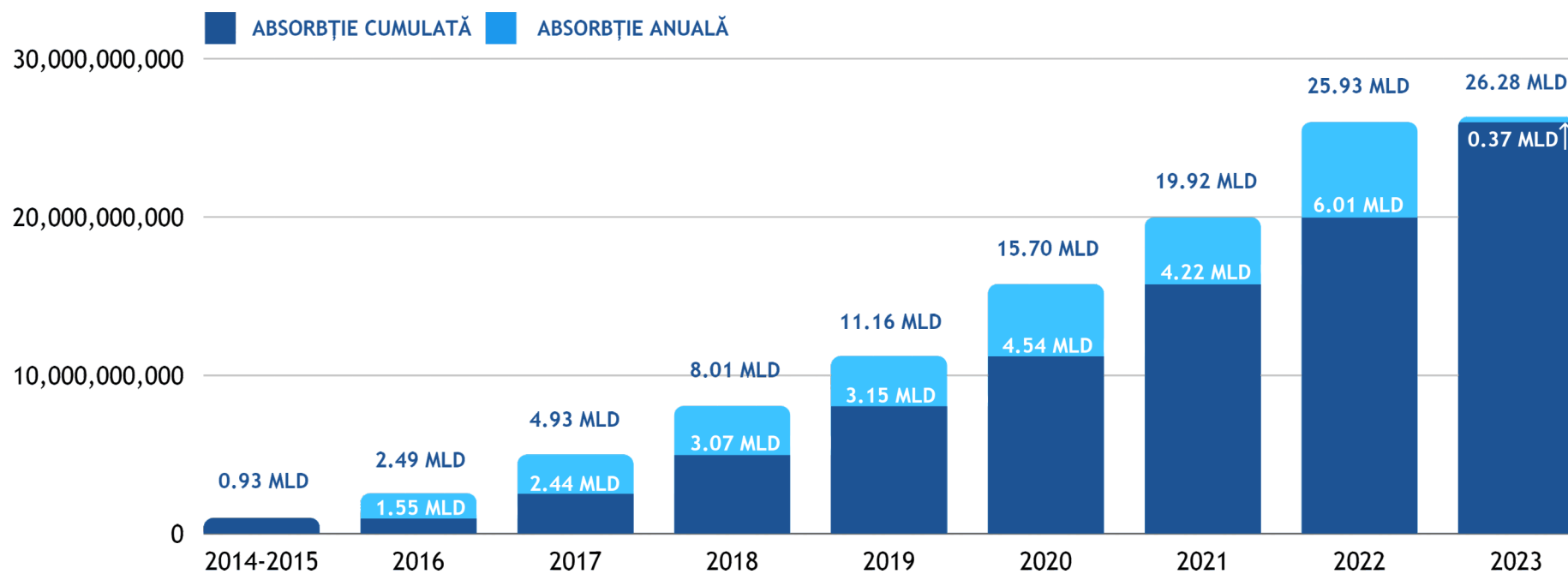
- Autoritățile de management au semnat 15.836 contracte de finanțare cu beneficiarii, cu o valoare totală de aprox. 48,4 mld.€: PO Infrastructură Mare - 1.805 contracte (22,3 mld.€); PO Competitivitate - 2.430 contracte (4,2 mld.€); PO Asistență Tehnică - 143 contracte (406 mil.€); PO Capital Uman - 2.872 contracte (6,4 mld.€); PO Regional - 7.662 contracte (13,6 mld.€); PO Capacitate Administrativă - 893 contracte (863 mil.€); POAD - 31 contracte (698 mil.€).
- Plățile totale către beneficiari în cadrul contractelor semnate însumează aprox. 20,7 mld.€: PO Infrastructură Mare - 8 mld.€; PO Competitivitate - 1,8 mld.€; PO Asistență Tehnică - 251 mil.€; PO Capital Uman - 3,6 mld.€; PO Regional - 6,2 mld.€; PO Capacitate Administrativă - 384 mil.€; POAD - 367 mil.€.
- Sumele solicitate CE sunt de aprox. 17 mld.€, reprezentând o rată curentă a absorbției de aprox. 70% din alocarea UE aferentă. Din acestea, Comisia Europeană a efectuat rambursări de aprox. 15,1 mld.€.

Până în prezent, în cadrul exercițiului financiar 2014-2020 nu au fost dezangajate sume aferente programelor operaționale, întrucât valoarea aplicațiilor de plată transmise CE a acoperit necesarul de cheltuieli.

Sumele totale FESI și FEAD primite de la Comisia Europeană:

Total: 26,3 mld.€

.....
POR: 4,8 mld.€
POIM: 7,5 mld.€
POC: 1,7 mld.€
POCU: 3,3 mld.€
POCA: 398 mil.€
POAT: 269 mil.€
PNDR: 7,9 mld.€
POPAM: 91 mil.€
POAD: 357 mil.€

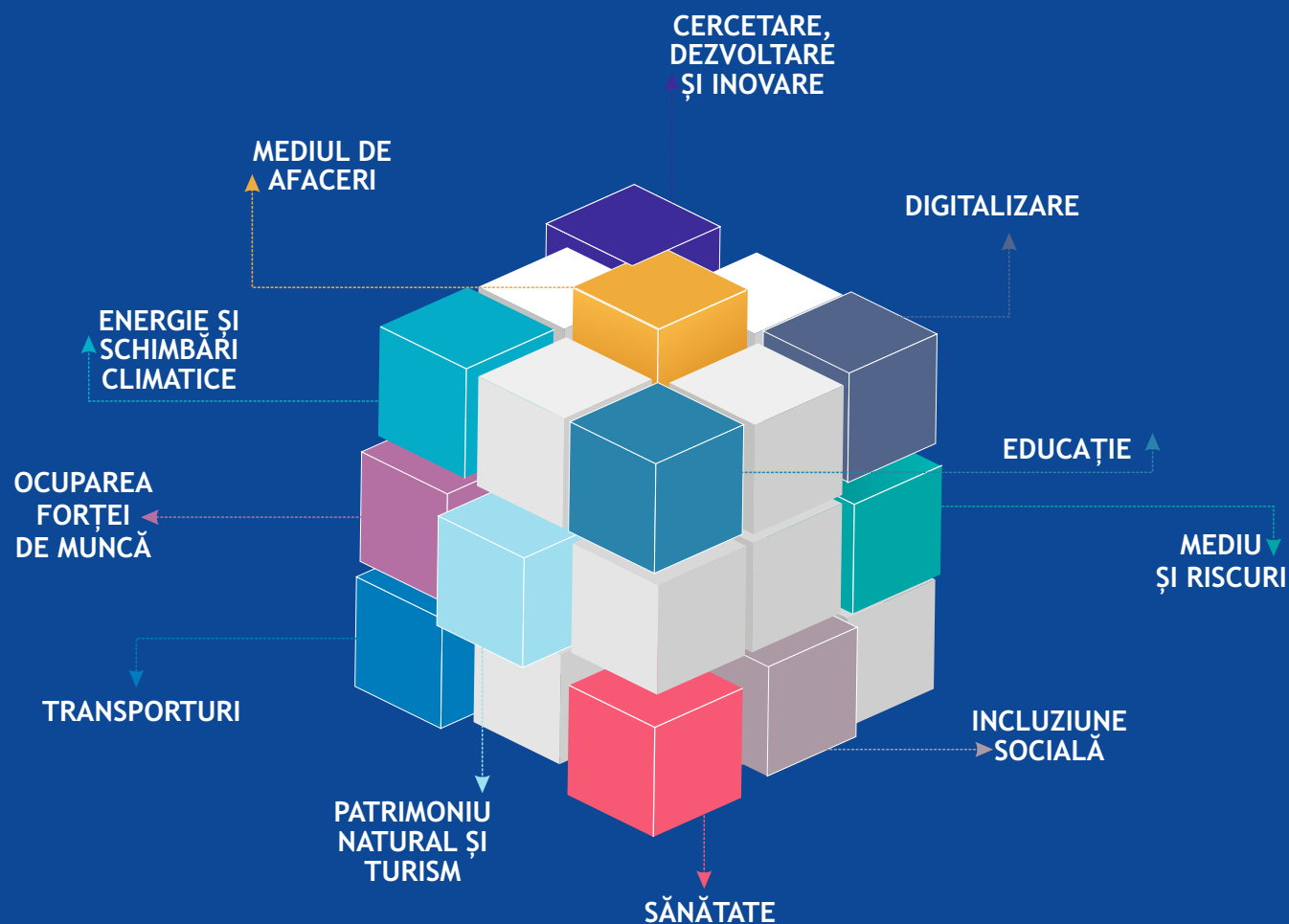

*sumele reprezintă prefinanțări și rambursări de la Comisia Europeană pentru proiectele FESI și FEAD (miliarde de euro)

Detalii aici:

**OPORTUNITĂȚI
SECTORIALE**

Cercetare, dezvoltare și inovare:
facilitatorul unei economii inteligente și inovatoare

Digitalizare:
accesul și utilizarea tehnologiilor digitale creează noi oportunități de dezvoltare

Mediul de afaceri:
întreprinderile - motoarele creșterii economice și creării de locuri de muncă

Energie și schimbările climatice:
producție și consum de energie cu emisii reduse de gaze cu efect de seră

Mediu și riscuri:
tranziție către o economie curată, echitabilă și circulară

Transporturi:
accesibilitate - fundament pentru dezvoltarea economică și socială

Educație:
investiții în oameni pentru asigurarea unui capital uman înalt calificat

Ocuparea forței de muncă:
locuri de muncă sustenabile și productive

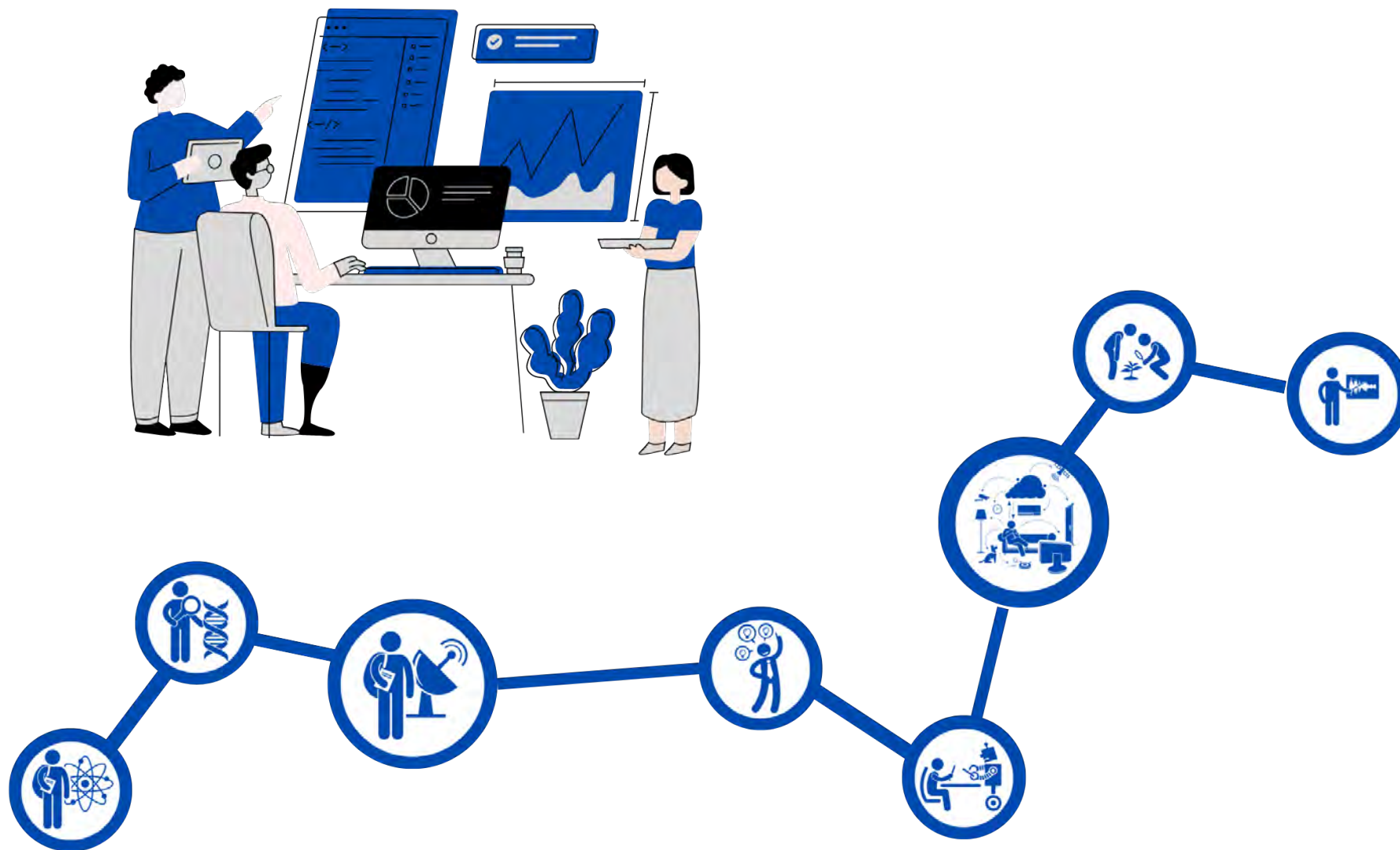
Sănătate:
impact multisectorial generând efecte benefice la nivelul societății și economic

Incluziune socială:
infrastructură și servicii sociale echitabile și favorabile demnității sociale

Patrimoniu cultural și turism:
reafirmarea importanței identității și a specificității locale și regionale

Potențialul reprezentat de resursele europene disponibile în cadrul Politicii de Coeziune trebuie valorificat în beneficiul României prin orientarea acestora către domenii cheie, convergente și complementare cu impact real pentru dezvoltarea economică, socială și teritorială, pentru calitatea vieții și bunăstarea cetățenilor.

CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Creșterea competitivității economiei românești este una din cele cinci provocări identificate în Acordul de Parteneriat. Aceasta poate fi abordată inclusiv prin îmbunătățirea capacității de cercetare și inovare pentru dezvoltarea de produse, servicii, afaceri, procese și modele sociale.

În plus, unul dintre obiectivele Strategiei Europa 2020 îl constituie atingerea unui nivel de 3% din PIB-ul UE pentru cheltuielile destinate cercetării și dezvoltării, iar România și-a asumat o țintă de 2% din PIB pentru finanțarea CDI (1% din PIB cheltuieli publice și 1% din PIB cheltuieli din surse private).

La nivel european s-a luat decizia concentrării resurselor în domenii de specializare inteligentă, iar pentru identificarea acestora a fost elaborată Strategia națională de CDI 2014-2020 (SNCDI). Aceasta prezintă 3 tipuri de priorități tematice, respectiv: priorități de specializare inteligentă; priorități cu relevanță publică; cercetarea fundamentală (finanțată în principal din PNCDI III și programele Academiei Române).

În perioada de programare 2014-2020, la dezvoltarea sectorului CDI au contribuit: POC, POR și POCU.

Programul Operațional Competitivitate (POC), prin Axa prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor. Aceasta a vizat investiții pentru dezvoltarea de noi tehnologii, produse și procese, stimularea activităților economice cu potențial în creșterea capacităților de inovare, atragerea și menținerea specialiștilor CDI în întreprinderi și stimularea parteneriatelor dintre actorii din sectorul privat și furnizorii de CDI în vederea creșterii prin inovare a competitivității economiei românești.

Programul Operațional Regional (POR) a susținut dezvoltarea acestui domeniu prin două axe prioritare (AP):

- Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic a sprijinit îmbunătățirea capacității de absorbție a inovării la nivel de firmă; dezvoltarea/crearea unor entități de inovare și transfer tehnologic (ITT) orientate spre piață și capabile să furnizeze servicii de inovare de tip broker pentru sectorul privat; consolidarea capacităților de a favoriza excelența în materie de CI și a evoluției tehnologice;

bioeconomia, tehnologia informației și a comunicațiilor, energie, mediu și schimbări climatice, eco-nanotehnologii și materiale avansate, sănătate (SNCDI) etc.

- Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale a finanțat, printre altele, creșterea relevanței învățământului terțiar universitar în relație cu piața forței de muncă și sectoarele economice competitive, prin îmbunătățirea și dezvoltarea capacităților de cercetare-inovare ale universităților și consolidarea parteneriatelor cu sectorul comercial și institutele de cercetare; întărirea rolului universităților ca furnizor de cunoștințe, competențe și progres tehnologic în regiuni; dezvoltarea capacităților de cercetare-inovare prin punerea la dispoziție a infrastructurii necesare.

Programul Operațional Capital Uman (POCU) a susținut dezvoltarea acestui domeniu prin Axa prioritară 6: Educație și competențe, în cadrul căreia au fost finanțate dezvoltarea și furnizarea de programe de învățare și cercetare de nivel doctoral sau post-doctoral cu componentă aplicativă și de formare a competențelor transversale și antreprenoriale, precum și activități de cercetare și de colaborare în rețea pentru tinerii cercetători, în scopul creării de sinergii între cercetare și inovare.

Efectele investițiilor în sectorul cercetare dezvoltare și inovare

- Intervențiile privind creșterea capacității științifice în domeniile de specializare inteligentă și sănătate s-au dovedit de succes, sprijinind angajarea de noi cercetători și creșterea numărului de cercetători care lucrează în infrastructuri îmbunătățite de cercetare;
- Strategiile regionale de inovare pentru specializare inteligentă asigură utilizarea mai eficientă a potențialului de dezvoltare și a avantajelor competitive;
- Elaborarea strategiilor regionale de inovare pentru specializare inteligentă de către structurile de parteneriat create la nivel regional a facilitat colaborarea directă a universităților cu mediul antreprenorial și cu exponenți din partea consumatorului final de inovare;

În urma lansării apelurilor de proiecte, în cadrul POC, POR și POCU au fost semnate 704 contracte de finanțare până la nivelul lunii februarie 2023, cu o valoare de ~1.778 mil.€ (~1.338 mil.€ contribuție UE).

În cadrul Axei prioritare 1 a POC au fost semnate 411 contracte de finanțare cu o valoare de a ~1.225 mil.€ (~900 mil.€ contribuție UE).

Axele prioritare 1 și 10 ale POR au finanțat 119 proiecte cu o valoare de ~311 mil.€ (~234 mil.€ contribuție UE).

În cadrul Axei prioritare 6 a POCU au fost semnate 174 contracte de finanțare cu o valoare de ~242 mil. € (~204 mil.€ contribuție UE).

- Infrastructura de cercetare modernizată permite derularea eficientă a proiectelor de CD;
- Capacitățile de cercetare consolidate susțin participarea României la activități/proiecte de cercetare europene și internaționale. Astfel, în perioada 2014-2021, participarea României în cercetarea derulată la nivelul Uniunii Europene a crescut, comparativ cu perioada 2007-2013;
- Sectorul CDI facilitează dezvoltarea unei piețe autentice pentru cunoaștere, cercetare și inovare. Acrescut numărul de societăți care colaborează cu instituții de cercetare și numărul societăților care au beneficiat de sprijin pentru structuri de cercetare contribuie la dezvoltare regională, susținând competitivitatea și definind agendele pentru coeziune și integrare;
- Productivitatea științifică, a recunoașterii internaționale și a reputației sectorului CDI din România este în continuă creștere, iar disponibilitatea echipamentelor avansate influențează modul în care se organizează comunitățile științifice;
- Sectorul CDI din România devine atractiv pentru tinerii cercetători, precum și pentru specialiștii din străinătate;
- Creșterea investițiilor private în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării a avut efecte pozitive asupra întreprinderilor cu activitate de cercetare-dezvoltare. Aceste efecte se reflectă în dezvoltarea capacității firmelor de a inova, în special în sectoarele economice competitive sau cu potențial de creștere la nivelul comunităților lor de referință, creșterea numărului de societăți sprijinite pentru introducerea de produse noi pe piață, precum și stimularea creșterii profitabilității întreprinderilor cu activitate de CD;
- De asemenea, a crescut rezistența IMM-urilor inovatoare la criză și s-a redus riscul de șomaj, asigurându-se intrarea și menținerea acestora pe piață, precum și creșterea volumului vânzărilor și a gradului ocupării;
- Potențialul infrastructurilor de CD a fost valorificat pentru direcționarea industriei spre domenii noi și inovatoare;
- Promovarea transferului tehnologic contribuie la intensificarea colaborării dintre întreprinderile și

organizațiile de cercetare, deși în continuare firmele mari sunt cele care colaborează mai mult;

- Intervențiile au un efect direct asupra numărului de co-publicații public-privat și intensifică legăturile între sistemul public de cercetare și cel privat.

Finanțări disponibile începând din 2023

În perioada actuală de programare, pentru susținerea domeniului cercetare, dezvoltare și inovare, există complementarități între Programele Regionale și Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare, Programul Tranziție Justă și Programul Sănătate.

Proiectele finanțate prin Programele Regionale vizează domeniile/subdomenii de specializare inteligentă regionale identificate prin strategiile regionale de specializare inteligentă, dezvoltarea structurilor CDI în cadrul întreprinderilor și valorificarea rezultatelor în piață, creșterea competitivității IMM-urilor, parteneriate regionale între întreprinderi și organizații de CDI care au în vedere intervenții de impact la nivelul regiunii de care aparțin întreprinderile, precum structuri de sprijin pentru IMM-uri.

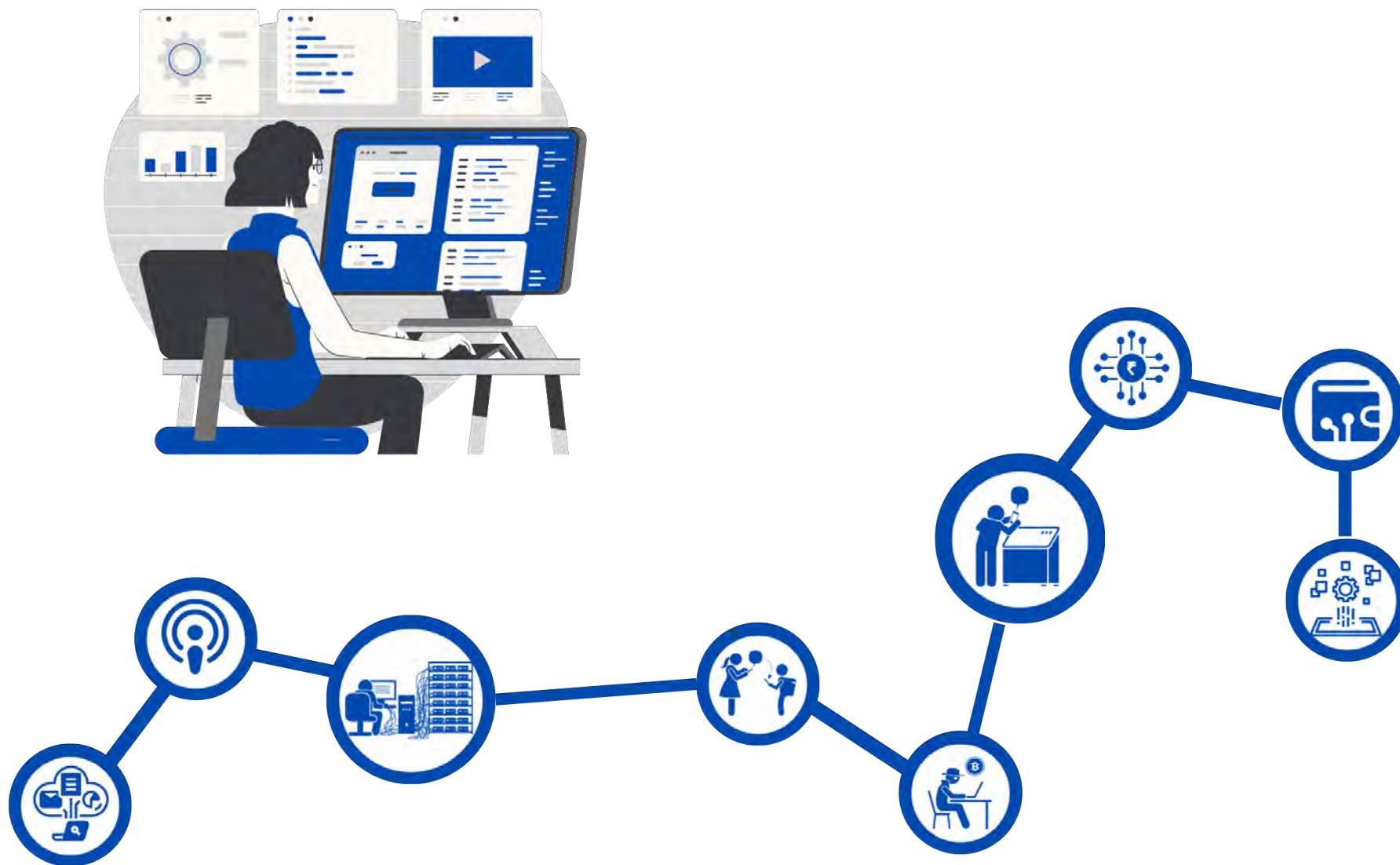
Pe de altă parte, Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare abordează domeniile de specializare inteligentă naționale, menționate în Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, cu excepția domeniului sănătății inclus în Programul Sănătate.

Sprijinul financiar va fi orientat către întreprinderile inovatoare, dezvoltarea competențelor și consolidarea capacității actorilor din domeniul CDI, crearea HUB-ului antreprenorial național, precum și către întreprinderi sau consorții/parteneriate (publice și private) care implementează proiecte cu impact național. Aceste proiecte vor include activități de cercetare, dezvoltare, inovare cu rol important în noul model de creștere care asigură efectul de multiplicare.

Surse:

- *Primul raport de evaluare a intervențiilor POC 2014-2020 în domeniul CDI, MIPE 2021*
- *Al doilea raport de evaluare a intervențiilor POC 2014-2020 în domeniul CDI, MIPE 2022*
- *Raport de evaluare POR 2014-2020, AP 1 Transfer tehnologic, MDLPA 2019.*

DIGITALIZARE

DIGITALIZARE

Domeniul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) a demonstrat în ultimii ani un foarte mare potențial de creștere. În plus, majoritatea activităților economice și sociale includ elemente TIC, care contribuie în mod decisiv la creșterea competitivității, la îmbunătățirea calității vieții și la mobilizarea potențialului de dezvoltare în ansamblu.

Totodată, TIC a fost identificată în Strategia Națională pentru Competitivitate ca sector prioritar pentru România, având potențial competitiv pentru dezvoltarea inteligentă. Astfel, creșterea investițiilor și stimularea activităților în domeniul TIC pot genera competitivitate și valoare adăugată.

Intervențiile finanțate prin fonduri europene contribuie la atingerea obiectivelor stabilite la nivel național prin strategia în domeniu, care propune reducerea decalajelor semnificative în comparație cu țintele UE privind implementarea coerentă a serviciilor de e-guvernare, utilizarea generală a internetului și alfabetizarea digitală, creșterea încrederii cetățenilor/întreprinderilor în utilizarea comerțului electronic, precum și integrarea soluțiilor TIC în domenii cum ar fi educația, sănătatea și cultura.

În perioada de programare 2014-2020, la dezvoltarea sectorului au contribuit:

Programul Operațional Competitivitate (POC) prin 2 axe prioritare:

Ap2: Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă a finanțat investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii în bandă largă și a accesului la internet și sprijinirea inovării în domeniul TIC prin dezvoltarea de clustere. De asemenea, prioritare au fost consolidarea și asigurarea interoperabilității sistemelor informatice dedicate serviciilor de e-guvernare, centrate pe evenimente din viața cetățenilor și întreprinderilor, dezvoltarea cloud computing guvernamental și a comunicării media sociale, a Open Data și Big Data, asigurarea securității cibernetice a sistemelor TIC și a rețelelor informatice, precum și îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniile e-educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură.

AP4: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei:

Acțiunea 4.2.1 Sprijin pentru procesul educațional on-line a susținut dotarea elevilor cu echipamente mobile din domeniul tehnologiei informației și a altor echipamente/dispozitive electronice necesare desfășurării activității didactice în mediul on-line în anul școlar 2021-2022 (sistem All-In-One, proiector, ecran de proiecție, tablă interactivă, dispozitive electronice pentru persoanele cu dizabilități etc).

Programul Operațional Capital Uman (POCU) prin Axa Prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți a finanțat îmbunătățirea nivelului de cunoștințe, competențe și aptitudini aferente sectoarelor economice/domeniilor identificate conform SNC și SNCDI, ale angajaților. În cadrul axei 3, domeniul digitalizării a vizat participarea angajaților la programe de formare profesională personalizate, în concordanță cu cerințele locurilor de muncă din sectoarele economice cu potențial competitiv identificate în SNC și din domeniile de specializare inteligentă, conform SNCDI. O atenție deosebită va fi acordată participării la programe de formare profesională a angajaților vârstnici. De asemenea, POCU a finanțat măsuri de evaluare/validare și certificare pentru recunoașterea competențelor aferente cerințelor locurilor de muncă din sectoarele economice cu potențial competitiv identificate și din domeniile de specializare inteligentă.

Efectele investițiilor în sectorul digitalizării:

- Intervențiile care au susținut dezvoltarea de produse și servicii de TIC au contribuit la creșterea competitivității economice. Produsele sau serviciile dezvoltate sunt competitive în raport cu piața, sunt de o amplă eterogenitate și oferă flexibilitate pentru nevoile variate ale IMM-urilor;
- Finanțarea dezvoltării de produse și servicii inovatoare TIC și a comerțului electronic a condus la îmbunătățirea nivelului de digitizare în firme și a asigurat un sprijin adecvat pentru antreprenoriatul din sectorul TIC;

În cadrul POC și POCU, au fost semnate 838 contracte de finanțare cu o valoare de aprox. 1,3 mld.€, din care ~988 mil.€ reprezintă contribuție UE.

În cadrul POC, au fost semnate 734 contracte de finanțare cu o valoare de ~1.217 mil.€, din care ~923 mil.€ reprezintă contribuție UE.

104 contracte de finanțare au fost semnate în cadrul axei 3 a POCU, ca urmare a apelurilor dedicate digitalizării. Acestea au o valoare de aprox. 83 mil.€, din care aprox. 65 mil.€ reprezintă contribuție UE.

- Intervențiile produc efecte prin dezvoltarea rețelelor de mare viteză, precum și prin servicii TIC pentru IMM-uri (inclusiv servicii de gestionare, proiectare, e-comerț, e-afaceri). În privința intervențiilor legate de digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii, ținta stabilită inițial la 45 de produse sau servicii dezvoltate de IMM-uri a fost depășită, astfel încât până în decembrie 2021, au fost dezvoltate 153 de produse/servicii (creștere de 340%);
- Proiectele privind dezvoltarea de platforme big data și servicii de e-guvernare, sunt aproape de finalizare, și rezultatele vor putea fi utilizate de autoritățile publice implicate și de publicul larg;
- Investițiile în infrastructura de bandă largă în zonele rurale (Ro-NET) și implementarea de rețele de mare viteză Next Generation Network/Next Generation Access (NGN/NGA) au creat premisele pentru accesul la internet cu o viteză de download de cel puțin 30 Mb/sec pentru gospodăriile din zonele rurale care anterior au avut acces limitat sau nu au avut deloc acces la internet. La data de 31 decembrie 2021, din cele 697 localități avute ca țintă (prin Ro-NET), s-au finalizat lucrări de construcție pentru 672 dintre acestea (96,4%);
- Au fost aprobate noi proiecte privind educația în mediul electronic (distribuția de tablete) și telemedicina, însă acestea sunt într-o fază incipientă de implementare pentru a înregistra progrese semnificative. Digitalizarea va beneficia de finanțări din Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare, Programele Regionale, Programul Tranziție Justă și Programul Sănătate.

Finanțări disponibile începând din 2023

Digitalizarea va beneficia de finanțări din Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare, Programele Regionale, Programul Tranziție Justă și Programul Sănătate. Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare finanțează în anii următori: digitalizarea în administrația publică centrală și mediul de afaceri; E-guvernarea și digitalizarea în beneficiul cetățenilor;

transformarea digitală a administrației publice; transformarea digitală și furnizarea de servicii îmbunătățite în sectorul cultural. În plus, Programele Regionale susțin digitalizarea în administrație, prin dezvoltarea de servicii în beneficiul cetățenilor, al mediului de afaceri și de cercetare, digitalizarea IMM-urilor (dezvoltarea de produse/servicii IT de bază, adaptarea la noile tendințe și tehnologii), precum și alte măsuri la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale (asigurarea securității cibernetice și interoperabilității etc.).

Programul Tranziție Justă sprijină antreprenoriatul durabil, înființarea de noi întreprinderi și dezvoltarea/diversificarea activităților IMM-urilor existente în toate domeniile, cu accent pe unele aspecte precum digitalizarea.

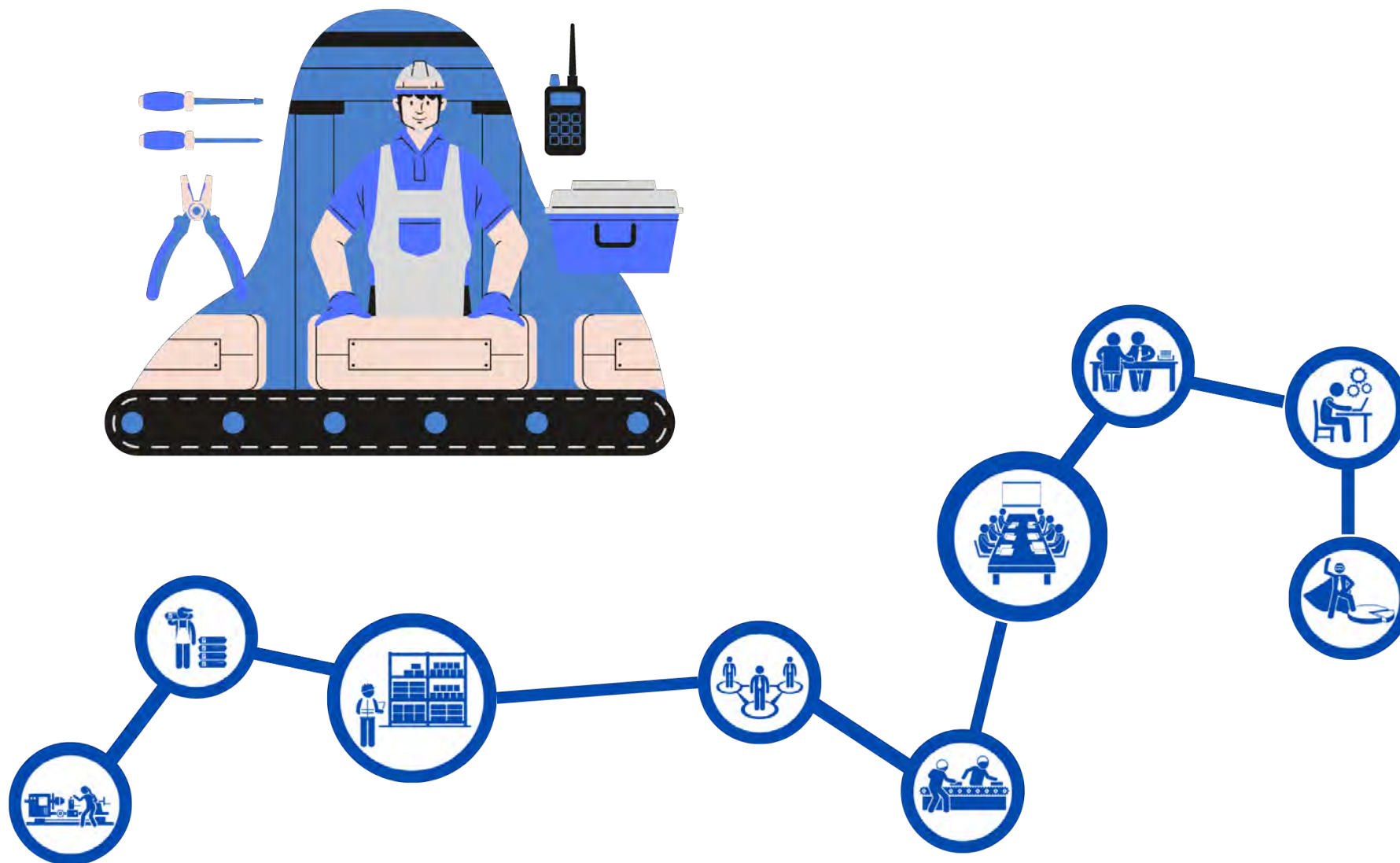
Prin Programul Sănătate se finanțează digitalizarea sistemului medical, în principal observatorul național pentru date în sănătate și dezvoltarea integrată a unor soluții de e-sănătate.

Surse:

- *Primul raport de evaluare a intervențiilor POC 2014-2020 în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), MIPE 2021*
- *Al doilea raport de evaluare a intervențiilor POC 2014-2020 în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), MIPE 2022*
- *Raport de evaluare a intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul educației, MIPE 2021*

MEDIUL DE AFACERI

Fondurile europene reprezintă un mijloc de stimulare a mediului privat și a economiei naționale. Sectorul IMM-urilor este cel mai activ sector al economiei, cu un foarte mare potențial pentru inovare și dezvoltare, principalele efecte pe care acesta le determină în economie regăsindu-se în crearea de oportunități de dezvoltare prin ocuparea nișelor de piață care nu sunt profitabile pentru întreprinderile mari, generarea de noi locuri de muncă, valorificarea resurselor de la nivel local și susținerea creșterii economiilor locale. De asemenea, sectorul stimulează inovarea și aplicarea în economie a rezultatelor activității de cercetare, promovarea protecției mediului și susține eficiența utilizării resurselor.

Acordul de Parteneriat și programele operaționale din exercițiul financiar 2014-2020 abordează provocările la adresa creșterii competitivității IMM-urilor. Acestea constau în:

- insuficiența utilizare a rezultatelor activității de CDI, conexiunea redusă dintre educație, cercetare și mediul de afaceri, probleme abordate de POC;
- capacitate de transfer tehnologic și de cunoștințe limitat, accesul redus la finanțare, aspecte avute în vedere de POC și POR;
- activități necompetitive, cu o valoare adăugată scăzută, număr redus de IMM-uri, rata scăzută de supraviețuire a IMM-urilor, care sunt soluționate prin măsuri prevăzute de POR;
- forță de muncă limitată cu calificare medie și înaltă, spirit antreprenorial slab dezvoltat, metode învechite de management și organizare a muncii, abordate de POCU;
- efectele crizei asociate pandemiei de COVID-19, pentru combaterea cărora au fost alocate finanțări specifice în cadrul POC;
- tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele, susținută de POIM.

Programul Operațional Competitivitate (POC) a susținut măsuri precum: creșterea inteligență și promovarea economiei bazate pe cunoaștere și inovare, prin finanțarea de mari infrastructuri de CDI; crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale programului-cadru ORIZONT 2020 și ale altor programe CDI; stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte de CDI; instrumente de creditare și măsuri de capital de risc în favoarea IMM-urilor inovative și a organizațiilor de cercetare; utilizarea TIC pentru o economie digitală competitivă, dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic etc.

În vederea depășirii de către IMM-uri a crizei economice generate de pandemia COVID-19, AM POC a lansat apeluri de proiecte în cadrul axelor prioritare introduse în program, respectiv Axa prioritară 3: Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID-19 și Axa prioritară 4: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și asupra pregătirii unei redresări verzi, digitale și reziliante a economiei.

Programul Operațional Regional (POR) a acordat sprijin întreprinderilor pentru creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domenii de specializare inteligentă, consolidarea poziției pe piață a întreprinderilor în domenii competitive și creșterea competitivității economice.

Prin **Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)**, Obiectivul specific 11.1: Eficiență energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru consumul propriu la nivelul întreprinderilor, s-a acordat sprijin pentru mediul de afaceri în scopul de a dobândi independență energetică și de a produce energie verde din surse regenerabile pentru consum propriu, prin măsuri de ajutor de minimis, pentru eficiență energetică și producție din surse regenerabile, măsuri de ajutor de stat pentru producție din surse de energie regenerabile și pentru reabilitarea termică a clădirilor.

În cadrul **Programului Operațional Capital Uman (POCU)**, IMM-urile au depus cereri de finanțare în cadrul apelurilor de proiecte lansate, în principal, pentru tinerii NEETs, pentru îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale și creșterea gradului de ocupare, sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale, pentru încurajarea antreprenorialului sau în domeniul educației.

Efectele investițiilor în mediul de afaceri

Sectorul CDI are o contribuție evidentă la creșterea economică, prin facilitarea dezvoltării unei piețe autentice pentru cunoaștere, cercetare și inovare. În plus, stimularea investițiilor private în CDI conduce la creșterea capacității firmelor de a inova, în special în acele sectoare economice competitive sau cu potențial de creștere la nivelul comunităților lor de referință.

În urma lansării apelurilor de proiecte POC, POR, POCU și POIM, au fost semnate 6.615 contracte de finanțare cu o valoare de ~5,8 mld.€, din care 4,2 mld.€ reprezintă alocare UE (date financiare la nivelul lunii februarie 2023).

Până în prezent, POC a lansat apeluri de proiecte în cadrul cărora au fost contractate 1.257 proiecte, în valoare totală eligibilă de ~2,1 mld.€, din care 1,6 mld.€ reprezintă contribuție UE.

Ca urmare a lansării apelurilor de proiecte POR, au fost semnate 4.245 contracte de finanțare cu o valoare totală eligibilă de 2,2 mld.€, din care 1,3 mld.€ alocare UE).

Suma totală dedicată măsurilor din cadrul POIM a fost 500 mil.€, din care 425 mil.€ contribuție UE.

În cadrul apelurilor de proiecte POCU, au fost contractate 1.113 proiecte în valoare totală eligibilă de ~1,5 mld.€, din care 1,3 mld.€ alocare UE (atât pentru IMM-uri, cât și pentru alte entități eligibile, aflate în diferite forme de parteneriat cu structuri ale mediului de afaceri).

De asemenea, asigurarea investițiilor pentru IMM-uri susține creșterea rezistenței la criză a IMM-urilor inovatoare și reducerea riscului de șomaj, alături de intrarea și menținerea acestora pe piață și creșterea volumului vânzărilor și a gradului de ocupare.

Analiza efectelor nete ale asistenței acordate microîntreprinderilor indică un impact important, atât la nivelul numărului de locuri de muncă create, cât și la nivelul cifrei de afaceri și al profitului.

Totodată, formarea profesională continuă a angajaților a determinat creșterea productivității întreprinderilor. Mai exact, întreprinderile sprijinite au înregistrat în doi ani o creștere cu 32,1 mii lei per angajat, comparativ cu întreprinderile similare care nu au beneficiat de intervenție.

Un impact semnificativ a fost observat asupra numărului de societăți care cooperează cu instituții de cercetare, indicator pentru care ținta a fost cu mult depășită. De asemenea, POC a contribuit pozitiv la creșterea numărului de societăți sprijinite sau care beneficiază de sprijin pentru introducerea de produse noi pe piață. Proiectele au condus și la depunerea de noi cereri de brevete și la realizarea de co-publicații între sectoarele public și privat.

Ponderea întreprinderilor cu inovație de produs și/sau proces care cooperează a crescut în intervalul 2014-2016 de la 15,4% la 17,9%. De asemenea, în perioada 2016-2018, ponderea întreprinderilor inovatoare care cooperează a crescut de la 17,9% la 30,2%.

Sectorul IMM-urilor a devenit unul strategic pentru România. IMM-urile beneficiază de asistență financiară și non-monetară pentru reducerea marilor diferențe de competitivitate economică în comparație cu media europeană, în special prin creșterea productivității muncii ca urmare a reducerii decalajului tehnologic și diminuarea costurilor de producție, reindustrializare bazată pe inovare și specializare inteligentă în sectoare cu potențial de dezvoltare la nivel regional, stimularea participării pe piața internă a UE, circulația capitalului românesc în proiecte de dezvoltare internațională și stimularea exporturilor, precum și a economiei circulare.

Intervențiile POCU 2014-2020 au susținut înființarea de noi afaceri, creșterea cifrei de afaceri și a profitului net. Mai mult, la sfârșitul anului 2019 întreprinderile sprijinite înregistrau, în medie, cu 1 salariat mai mult față de întreprinderi similare non-

beneficiare, în timp ce la mijlocul anului 2020 șansele de supraviețuire a întreprinderilor erau cu 10% mai mari comparativ cu întreprinderi similare non-beneficiare.

Sectorul TIC a rămas un contribuitor valoros la PIB în România, iar firmele de software și servicii IT din București, Cluj-Napoca, Timișoara, Iași și Brașov reprezintă 86% din cifra de afaceri a industriei interne de software.

Finanțări disponibile începând din 2023

În domeniul competitivitate/antreprenoriat, în procesul de programare s-a avut în vedere complementaritatea între Programele Regionale, Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare și Programul Tranziție Justă.

Astfel, prin Programele Regionale și Programul Tranziție Justă se are în vedere finanțarea sub formă de grant/instrument financiar a antreprenoriatului și infrastructurii suport pentru afaceri, stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor în acord cu dimensiunea regională, respectiv județeană în cazul tranziției juste, iar prin Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare se va oferi sprijin pentru întreprinderi din perspectiva domeniilor de specializare inteligentă la nivel național.

Programul Dezvoltare Durabilă oferă finanțare, prin instrumente financiare, IMM-urilor și întreprinderilor mari, societăți comerciale din industrie, cu consumuri de peste 1.000 tep/an în vederea îmbunătățirii eficienței energetice.

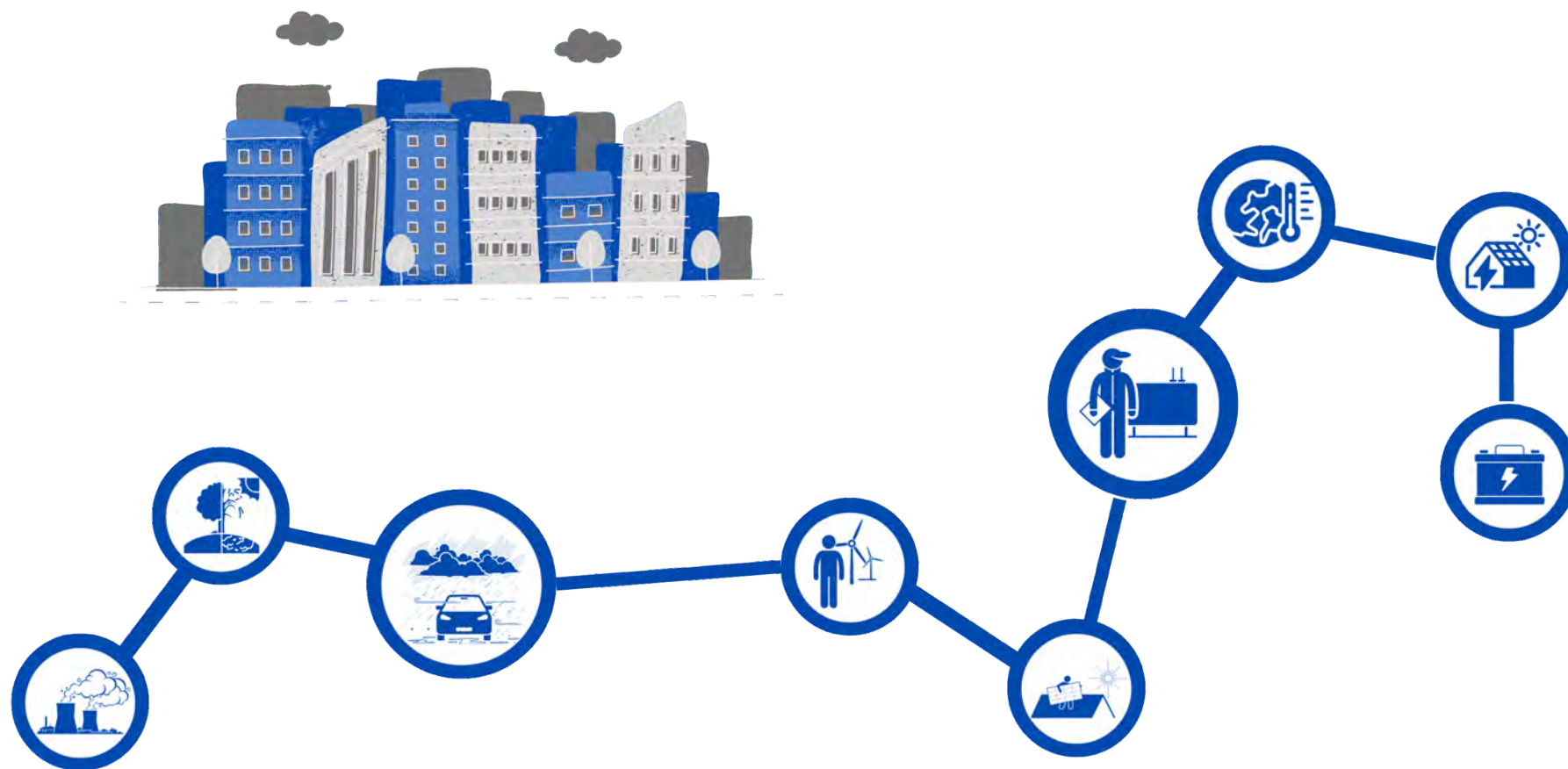
Programul Educație și Ocupare va sprijini instrumente și structuri colaborative/ participative pentru dezvoltarea antreprenoriatului, formarea în competențe antreprenoriale și inițierea de afaceri prin acordarea de granturi care să sprijine crearea de locuri de muncă la nivelul IMM-urilor și al entităților de economie socială. Va fi sprijinit sectorul economiei sociale inclusiv prin instrumente financiare și mecanisme de sprijin al grupurilor vulnerabile în cadrul întreprinderilor sociale de inserție. Totodată, tinerii vor fi sprijiniți pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale, inițierea de afaceri și activarea în întreprinderi sociale de inserție.

Surse:

- *Al doilea raport de evaluare - Evaluarea intervențiilor POC în domeniul cercetării-dezvoltării-inovării, MIPE, 2022;*
- *Al doilea raport de evaluare - Evaluarea intervențiilor POC în domeniul tehnologia informației și comunicațiilor, MIPE, 2022;*
- *Primul raport de evaluare a intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul ocupării forței de muncă, MIPE, 2020;*
- *Raport de evaluare retrospectivă POSDRU - domeniul ocupării forței de muncă, MIPE, 2020;*
- *Evaluarea intervențiilor POR 2014-2020 - AP2 - Competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii, MDLPA, 2019;*
- *Raport de evaluare a DMI 4.3 Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor, MDLPA, 2019.*

ENERGIE ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

În cadrul POIM, au fost semnate 115 contracte de finanțare, cu o valoare totală eligibilă de 966 mil.€, din care contribuția UE a fost de 821 mil.€.

POR a acordat finanțare pentru 893 proiecte, cu o valoare totală eligibilă de 290 mil.€, din care contribuție UE a reprezentat 207 mil.€.

Programele Operaționale Infrastructură Mare și Regional au finanțat 1.008 proiecte din domeniul infrastructurii de energie și serviciilor aferente, cu o valoare de 1,26 mld.€ (1,03 mld.€ alocare UE).

În calitate de stat membru al UE, România are obligația să respecte standardele comunitare de eficiență energetică stabilite prin directivele europene în domeniu și să contribuie la realizarea obiectivelor strategice și politicilor europene în ceea ce privește dezvoltarea durabilă.

Ținta asumată de România pentru reducerea gazelor cu emisii de seră (GES) și îmbunătățirea eficienței energetice până în 2020, se ridică la media UE de 20%, în timp ce ținta pentru energii regenerabile, a fost stabilită la 24,3%, existând potențial pentru atingerea acesteia mai devreme de 2030.

România urmărește creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă în producția totală de energie și reducerea consumului de energie primară și finală până la sfârșitul anului 2030.

Principalele obiective pentru sectorul energie/eficiență energetică sunt:

- promovarea producției și distribuției de energie din SRE;
- promovarea unor măsuri de eficiență energetică în industrie și la nivelul consumatorilor casnici;
- reducerea pierderilor din rețelele de distribuție a agentului termic;
- creșterea gradului de siguranță și capacității în transportul de energie;
- investiții pentru creșterea eficienței energetice în clădirile publice;
- investiții pentru creșterea eficienței energetice pentru sistemele de iluminat public din zonele urbane.

Infrastructura de energie și serviciile aferente acesteia au beneficiat de finanțare din Programul Operațional Infrastructură Mare și Programul Operațional Regional.

Programul Operațional Infrastructură Mare a finanțat acțiuni pentru promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon și creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate. De asemenea, au beneficiat de finanțare proiecte care vizează sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale, precum și măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice și stimularea utilizării energiei regenerabile.

În cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare, energia curată și eficiența energetică, precum și asigurarea flexibilității transportului energiei electrice și gazelor naturale, au reprezentat o prioritate dedicată cu precădere sectorului privat. Au fost vizați atât producătorii și distribuitorii de energie din resurse

regenerabile, al căror potențial a fost mai puțin exploatat, cât și societățile comerciale active în sectorul industrial, care doresc să își eficientizeze consumul de energie prin cogenerare. Distribuția și contorizarea inteligentă au potențialul de a contribui, de asemenea, la îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea GES, precum și la atingerea obiectivelor stabilite prin Strategia Europa 2020 în acest domeniu. În același timp, dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale conduce la creșterea nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final.

Programul Operațional Regional a oferit finanțare pentru acțiuni dedicate eficienței energetice și utilizării energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și locuințe.

Programul Operațional Regional vizează creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari. Au fost susținute investiții în reabilitarea energetică profundă (deep renovation), inclusiv izolare termică, reabilitarea și modernizarea sistemelor de încălzire și a rețelelor și instalațiilor, iluminat și sistemul de management energetic al clădirii, dar și extinderea/modernizarea infrastructurii de iluminat public, cu utilizarea surselor regenerabile de energie.

Efectele investițiilor

POIM a fost, încă din 2014, un substitut pentru o strategie în domeniul energiei, iar intervențiile rămân în continuare aliniate și sunt menite să contribuie la țintele de eficiență energetică din Planul Național Integrat Energie-Schimbări Climatice (PNIESC) și Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Investițiile în producția de energie din surse regenerabile și din surse mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, surse geotermale) sunt relevante în contextul politicii europene și vor duce la o creștere a țintelor legate de energia regenerabilă în următorul PNIESC al României. Beneficiarii proiectelor de energie geotermală consideră că proiectele vor crește cota de încălzire din surse regenerabile în încălzirea centralizată.

Instalarea de sisteme de contorizare inteligentă va sprijini consumatorii industriali să obțină date mai bune privind consumul de energie și de apă, contribuind la optimizarea proceselor și la

fundamentarea viitoarelor achiziții de materiale eficiente din punct de vedere energetic.

Totodată, transformarea rețelelor de distribuție în rețele inteligente prin investiții din POIM (contorizare inteligentă, soluții IT relevante și măsuri inițiale de digitalizare pentru zone urbane localizate cu aproximativ 10.000 de gospodării), a contribuit la investițiile necesare pentru viitorul val de energie regenerabilă și de prosumatori, care vor intra în sistem în următorii ani. Un efect pozitiv este și faptul că Distribuție Energie Electrică România a devenit unul dintre beneficiarii intervenției, având cea mai mare nevoie de contorizare inteligentă, dintre OSD din România.

De asemenea, principala sursă de finanțare pentru sectorul de încălzire centralizată din România este POIM, având în vedere că finanțarea națională acoperă lucrări relativ mici, modernizări și reparații și mai puțin reabilitări substanțiale. Programul contribuie la modernizarea termoficării în București, investiție esențială, deoarece nu există altă alternativă pentru a furniza căldură și electricitate în capitală.

În plus, POIM contribuie la creșterea capacității sistemului energetic național de a integra energie produsă din surse regenerabile. Proiectul finanțat din POIM va permite circuitul de electricitate produsă în zona Dobrogea către zonele cu capacitate de generare mai redusă, precum și interconectarea cu Bulgaria. Relevanța acestui proiect va crește dacă România va dezvolta platforme eoliene offshore. Proiectul este menționat explicit în PNIEC și în planurile Transelectrica de dezvoltare a rețelei pe termen de 10 ani. De asemenea, este strâns legat de un proiect de interes comun (PIC) pentru UE, care vizează continuarea modernizării stațiilor și liniilor de electricitate, pentru asigurarea creșterii interconectivității României în Coridorul Mării Negre. Totodată, proiectul este strâns legat de alte proiecte de creștere a conectivității zonei de SE a României (care deține cele mai mari capacități de energie eoliană și are cel mai mare potențial, inclusiv în ceea ce privește energia eoliană offshore) cu restul țării.

Totodată, POIM a finanțat proiectul major al Transgaz, de interconectare a României cu Republica Moldova. Proiectul este relevant ca potențială alternativă la alimentarea cu gaz rusesc în Moldova, fiind astfel aliniat cu țintele de securitate energetică ale UE în regiune.

În plus, investițiile pentru creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public răspund nevoilor sociale. Rezultatele privind reducerea

consumului de energie sunt comparabile cu standardele europene. Eficiența energetică se poate obține și prin investiții în reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formarea profesională continuă. Acest tip de acțiuni are impact pozitiv atât din punctul de vedere economic, cât și asupra mediului înconjurător.

Finanțări disponibile începând din 2023

Infrastructura de energie va beneficia de finanțări consistente în perioada de programare 2021-2027. Prin Programele Regionale se vor finanța măsuri pentru eficientizare energetică a clădirilor publice/rezidențiale sau de patrimoniu, inclusiv consolidarea (luând în considerare vulnerabilitatea la cutremur), investiții care vizează construirea de clădiri publice cu destinație sau funcție educațională și de sănătate, precum și intervenții punctuale pentru reducerea consumului de energie la nivelul IMM-urilor.

Totodată, Programul Dezvoltare Durabilă va susține eficiența energetică a IMM-urilor și întreprinderilor mari, creșterea eficienței energetice în sistemele de producere, transport și distribuție a energiei, precum și investiții în promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă. În plus, Programul Tranziție Justă vizează investiții în noi capacități verzi, de producție energie electrică din surse regenerabile de energie (eoliană, fotovoltaică), precum și investiții în dezvoltarea de soluții de stocare inovative.

Surse:

- *Raport de evaluare a intervențiilor POIM în domeniul mediului, MIPE, 2021 și 2022;*
- *Raport de evaluare POR 2014-2020, AP 3 Eficiența energetică, MDLPA, 2019.*

MEDIUL ÎNCONJURĂTOR ȘI GESTIONAREA RISCURILOR

Politica de coeziune vizează, în principal, dezvoltarea infrastructurii de mediu la standarde europene și gestionarea riscurilor, în vederea creării premiselor unei creșteri economice durabile și pentru utilizarea eficientă a resurselor naturale.

Cea mai mare parte a alocării financiare este orientată spre conformarea cu prevederile acquis-ului comunitar în domeniul alimentării cu apă potabilă, al colectării și epurării apelor uzate urbane și al gestionării deșeurilor.

Provocările și nevoile de dezvoltare privind sectorul mediu au fost identificate în Acordul de Parteneriat 2014-2020 și programele operaționale, după cum urmează:

- infrastructură de mediu (deșeuri și apă/apă uzată) necorespunzătoare pentru asigurarea unei calități adecvate a vieții și neconformă cu cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii Europene;
- protecție inadecvată a biodiversității și ecosistemelor;
- instrumente insuficiente pentru monitorizarea calității aerului;
- număr mare de situri poluate istoric cu impact negativ asupra mediului și sănătății;
- management inadecvat al riscurilor produse de schimbările climatice.

Provocările și nevoile de dezvoltare pentru mediu, identificate prin documentele de programare, au fost finanțate prin Politica de Coeziune, în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare și Programului Operațional Regional.

În perioada de programare 2014-2020, proiectele din sectoarele mediu înconjurător și gestionarea riscurilor au fost finanțate prin:

Programul Operațional Infrastructură Mare a susținut sectorul de mediu și gestionare a riscurilor prin intermediul a trei axe prioritare:

AP3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor a sprijinit activități privind creșterea gradului de reutilizare și reciclare a deșeurilor, prin asigurarea premiselor necesare la nivelul sistemelor de management integrat al deșeurilor de la nivel județean și creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației.

AP4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminarea siturilor poluate istoric a finanțat creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin management adecvat și

refacerea ecosistemelor degradate, precum și măsuri de creștere a nivelului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național și de reducere a suprafețelor poluate istoric.

AP5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor a susținut acțiuni pentru reducerea efectelor asupra populației și a pagubelor cauzate de fenomenele naturale asociate schimbărilor climatice, în principal riscurile de inundații și eroziune costieră, precum și acțiuni destinate creșterii nivelului de pregătire a echipajelor de intervenție, pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre.

Programul Operațional Regional 2014-2020 a acordat finanțare sectorului de mediu în cadrul a două axe prioritare:

AP4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile a finanțat reconversia și reutilizarea terenurilor/suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ;

AP5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural a sprijinit reconversia și reutilizarea terenurilor/suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din orașele mici, mijlocii și din municipiul București.

Efectele investițiilor

Proiectele finanțate au efecte semnificative pe termen lung asupra calității mediului înconjurător din România și contribuie la îndeplinirea obiectivelor programelor și la rezolvarea problemelor de mediu.

În cadrul programelor s-au închis/reabilitat aproape toate depozitele de deșeuri neconforme preconizate, a crescut capacitatea de reciclare și s-au finanțat Sisteme de Management Integrat al Deșeurilor (SMID), acțiunea de colectare devenind mai eficace, iar decalajul dintre zonele rurale și urbane fiind redus.

De asemenea, România și-a îmbunătățit performanța sistemelor de gestionare a apei potabile și a apelor uzate. Investițiile POIM au crescut capacitatea de monitorizare a calității apei, precum și gradul de conectare a populației la infrastructura de apă și apă uzată.

Finanțarea din POIM a contribuit totodată la îmbunătățirea capacității naționale de a gestiona riscurile asociate schimbărilor climatice, în special inundații, prin realizarea de centre de intervenție și achiziționarea de echipamente, care au condus la reducerea timpului efectiv de răspuns în situații de urgență, de la

În cadrul POIM și POR, numărul contractelor de finanțare semnate cu beneficiarii este de 404, totalizând cca. 9,8 mld.€ (valoare totală eligibilă), din care ~8,3 mld.€ reprezintă contribuția UE (date financiare la nivelul lunii februarie 2023).

Ca urmare a apelurilor de proiecte, au fost semnate 290 contracte de finanțare în valoare totală eligibilă de ~9,6 mld.€, din care 8,1 mld.€ contribuție UE.

Programul Operațional Regional a finanțat 114 proiecte în valoare totală eligibilă de ~194 mil.€, din care 161 mil.€ contribuție UE.

MEDIUL ÎNCONJURĂTOR ȘI GESTIONAREA RISCURILOR

14,55 la 12,34 minute.

De asemenea, există efecte preliminare pozitive ale acțiunilor de reducere a eroziunii costiere și se așteaptă propagarea acestora asupra mediului marin.

Proiectele sprijinite din POR prin AP3 au redus emisiile de CO₂ cu 9,4%, valoare comparabilă cu obiectivele europene din domeniu.

Ca urmare a îmbunătățirii eficienței energetice prin investițiile în iluminatul stradal din Ap3 a POR, s-a atins potențialul de reducere a consumului de energie cu 50%.

Succesul proiectelor pentru depoluarea urbană depinde în mare măsură de obiceiurile participanților la trafic, în raport cu noua infrastructură de transport.

Reabilitarea siturilor industriale poluate a produs rezultate pozitive pentru mediu și beneficii asupra persoanelor care locuiesc în apropierea zonei reabilite, care se vor reflecta ulterior în efecte economice asociate (cheltuielile cu sănătatea, potențialul turistic etc.).

Finanțări disponibile începând din 2023

În perioada de programare 2021-2027, sunt prevăzute o serie de investiții în domeniile asociate mediului înconjurător și gestionării riscurilor.

Autoritățile publice vor putea obține finanțare din Programul Dezvoltare Durabilă pentru gestionarea deșeurilor în economia circulară și pentru îndeplinirea obiectivelor de reciclare și de reducere a depozitării deșeurilor. În plus, prin Programul Tranziție Justă se va acorda sprijin IMM-urilor care contribuie la acțiunile de prevenire a generării, reducere a cantității de deșeuri, precum și reciclarea acestora. Măsurile prevăzute în Programul Sănătate vor asigura în unitățile medicale remodelarea circuitelor de depozitare și transport al deșeurilor medicale.

Infrastructura de apă și apă uzată reprezintă una dintre cerințele primare pentru asigurarea calității adecvate a vieții. În perioada 2021-2027, investițiile care vizează sectorul apă/apă uzată vor fi realizate prin Programul Dezvoltare Durabilă. Se are în vedere continuarea proiectelor începute în perioada 2014-2020, dezvoltarea de noi proiecte regionale, precum și asigurarea accesului populației la apă potabilă, inclusiv a grupurilor vulnerabile. De asemenea, se va asigura dotarea cu echipamente care să asigure capacitatea laboratoarelor la nivel național, precum și asistență tehnică pentru consolidarea sectorului.

Totodată, finanțările vor avea în vedere și reducerea consumului de energie la nivelul operatorilor de apă, prin utilizarea surselor de energie regenerabilă.

În ceea ce privește biodiversitatea, programele regionale vor finanța regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin acțiuni ce promovează infrastructura verde în zonele urbane și modernizarea/extinderea altor spații urbane. Din Programul Dezvoltare Durabilă, se va finanța conservarea biodiversității în ariile Natura 2000 și a ecosistemelor degradate.

Pentru proiectele de infrastructură, de exemplu, în domeniul transporturilor din Programul Transport, respectiv programele regionale, menținerea și refacerea infrastructurii verzi va reprezenta o preocupare majoră.

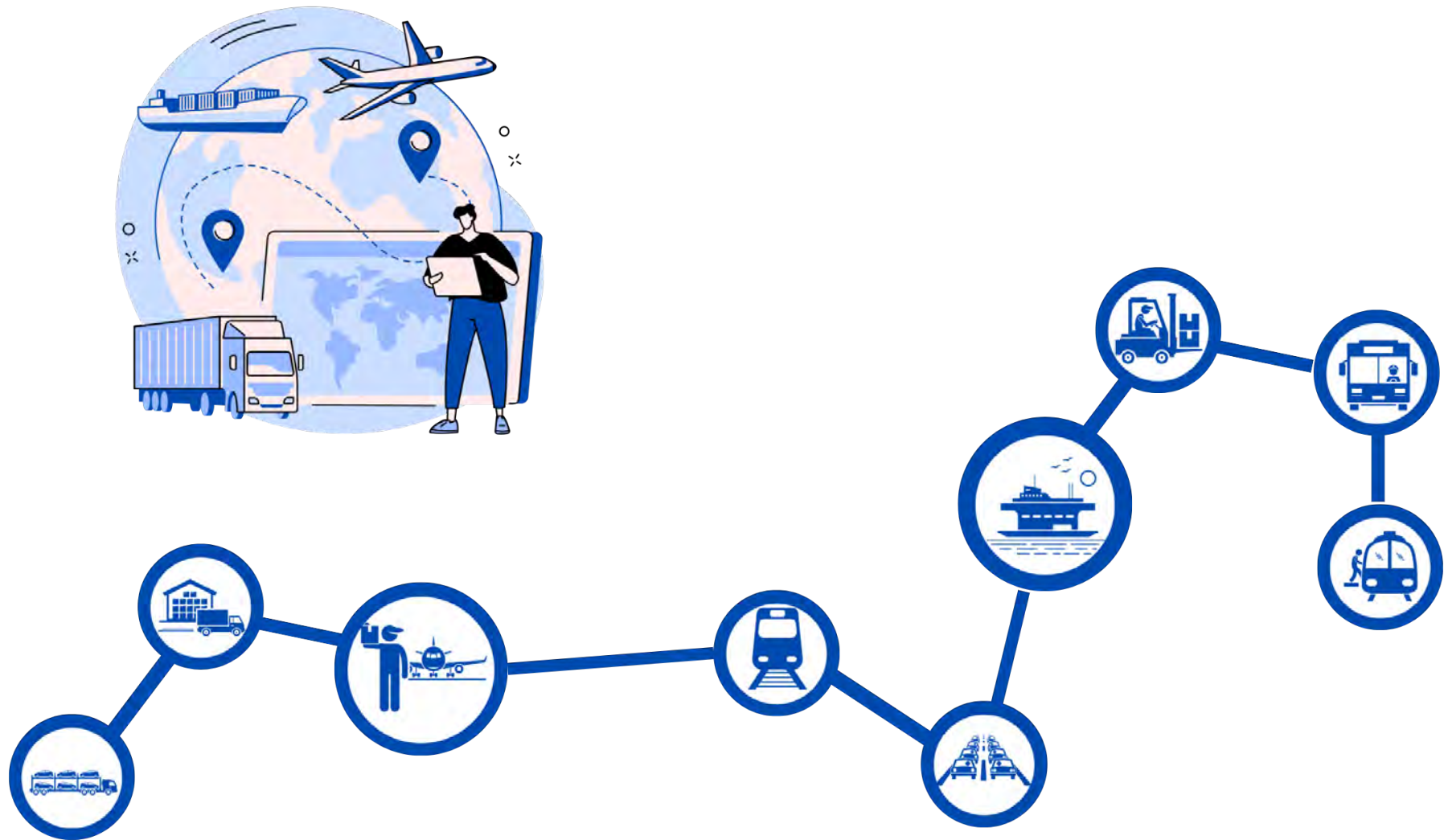
Complementaritatea investițiilor pentru siturile poluate este asigurată de Programul Dezvoltare Durabilă și Programul Tranziție Justă. Astfel, prin Programul Dezvoltare Durabilă, vor fi realizate inventarierea și investigarea preliminară a siturilor potențial contaminate, iar Programul Tranziție Justă va susține decontaminarea siturilor poluate și regenerarea terenurilor.

Din perspectiva riscurilor, Programele Regionale vor finanța investiții în clădiri cu vulnerabilitate la risc seismic, iar Programul Dezvoltare Durabilă va asigura finanțări pentru gestionarea riscului la inundații, secetă, eroziune costieră, precum și implementarea de sisteme de management al riscurilor.

Surse:

- *Cel de-al doilea raport de evaluare a intervențiilor POIM în domeniul mediului, MIPE, 2022;*
- *Raport de evaluare POR 2014-2020 AP 3 Eficiența energetică, MDLPA, 2019.*

TRANSPORT

Politica europeană în domeniul transporturilor prevede realizarea unei rețele europene integrate orientată spre dezvoltarea unei rețele centrale, cu termen de finalizare în 2030, și a unei rețele globale ce va susține rețeaua centrală, cu termen de finalizare în 2050. Astfel, România va trebui să continue investițiile în dezvoltarea coridoarelor multimodale transnaționale care traversează țara, Rin-Dunăre și Orient/Est-Mediteranean, în corelare cu prioritățile naționale specifice.

Master Planul General de Transport al României are orizont 2030 și prioritizează dezvoltarea din transporturi, propunând o listă de proiecte de dezvoltare a sistemului pentru toate modurile de transport: rutier, feroviar, naval, aerian și multimodal.

Principalele efecte ale dezvoltării infrastructurii de transport sunt:

- reducerea disparităților socio-economice între România și statele membre UE, precum și între regiunile din România, condiție esențială pentru dezvoltarea economică a țării;
- completarea infrastructurii de transport în rețeaua TEN-T și în rețeaua de drumuri naționale și județene;
- îmbunătățirea mobilității persoanelor și mărfurilor la nivel național, regional și local, înlăturarea blocajelor și promovarea unui transport sustenabil;
- generarea de noi locuri de muncă.

Investițiile necesare pentru dezvoltarea infrastructurii de transport au fost identificate prin Acordul de Parteneriat 2014-2020 și programele operaționale subsecvente acestuia, respectiv Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) și Programul Operațional Regional (POR).

Programul Operațional Infrastructură Mare a finanțat infrastructura de transport după cum urmează:

AP1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și a metroului a sprijinit construcția/ modernizarea de autostrăzi/drumuri expres/drumuri naționale aferente rețelei TEN-T centrale; dezvoltarea și modernizarea infrastructurii feroviare aflate pe rețeaua TEN-T centrală; îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre și pe canalele navigabile ale Dunării, precum și în interiorul porturilor situate pe TEN-T; investiții în infrastructura de metrou.

AP2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient a finanțat modernizarea și dezvoltarea rețelei rutiere, investiții în infrastructura aeroportuară și portuară, reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea de terminale intermodale, măsuri de îmbunătățire a siguranței traficului și securității transporturilor; acțiuni de dezvoltare a infrastructurii de acces în punctele de trecere a frontierei/de ieșire din țară și în vamă; susținerea pachetului de măsuri de reformă a sistemului feroviar.

Programul Operațional Regional 2014-2020 a vizat dezvoltarea infrastructurii de transport prin:

AP4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, cu următoarele acțiuni: îmbunătățirea transportului public urban, a transportului electric și nemotorizat; reducerea emisiilor de CO2 în zona urbană.

AP6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională a sprijinit măsuri pentru modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, construirea unor segmente noi de drum județean pentru conectarea la autostrăzi; construcția/modernizarea variantelor ocolitoare cu statut de drum județean, a pasajelor, nodurilor rutiere și construirea pasarelelor pietonale.

Efectele investițiilor în sectorul transport

Investițiile realizate cu fonduri UE au vizat toate tipurile de transport. În sectorul rutier s-au realizat progrese privind mobilitatea, reducerea riscului de accidente și a poluării urbane, precum și în privința conectivității rețelelor TEN-T centrală și globală.

În termeni de beneficii generate, proiectele rutiere contribuie la crearea de locuri de muncă, creșterea atractivității zonei pentru investiții, datorită creșterii conectivității. În plus, variantele ocolitoare generează efecte pozitive prin fluidizarea traficului în zona localităților ocolite, reducerea timpului, costurilor de transport, precum și creșterea siguranței în trafic. Pe lângă beneficiile directe, aceste intervenții au impact major și asupra reducerii poluării. Centura Carei, care este în exploatare din

În cadrul POIM și POR, până în februarie 2023, au fost semnate cu beneficiarii 562 contracte de finanțare, totalizând cca.14,3 mld.€ (valoare totală eligibilă), din care ~12 mld.€ contribuția UE.

Ca urmare a apelurilor de proiecte din cadrul POIM, au fost semnate 239 contracte de finanțare în valoare totală eligibilă de ~ 10,2 mld.€, din care 8,6 mld.€ contribuția UE.

POR a finanțat 323 proiecte în valoare totală eligibilă de ~4,1 mld.€, din care 3,4 mld.€ contribuție UE.

decembrie 2018, demonstrează beneficiile aduse de ocolirea localităților urbane mici și mijlocii asupra calității vieții locuitorilor din zonele respective, siguranței traficului și productivității transportului rutier.

Îmbunătățirea condițiilor de călătorie din transportul feroviar contribuie la creșterea atractivității pentru călători și la scăderea poluării, însă impactul este proporțional cu dimensiunea redusă a tronsoanelor reabilite. Deși infrastructura este adaptată pentru viteze mari pe anumite tronsoane, materialul rulant învechit nu permite exploatarea la vitezele proiectate, prin urmare nici reducerea timpului de călătorie. Intervențiile finanțate până acum au contribuit major la creșterea siguranței în trafic, a vitezei de circulație și la confortul călătorilor. Prin proiectul Reabilitarea podurilor feroviare București-Constanța viteza maximă a trenurilor pe podurile dunărene a crescut de la 30 km/h la 100 km/h.

Proiectele finanțate în sectorul naval susțin creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin porturile modernizate, respectiv prin amenajarea punctului internațional de trecere a frontierei de stat româno-ucrainene. Însă sunt necesare în continuare acțiuni de dezvoltare și promovare a transportului intermodal și de fluidizare a traficului în vămi. Proiectul de modernizare a ecluzelor a contribuit la fluidizarea navigației pe canalul Dunăre - Marea Neagră și Canalul Poarta Albă - Midia Năvodari.

Competiția de piață între modurile de transport, precum și existența alternativelor sunt benefice pentru creșterea calității serviciilor și stimularea creșterii economice. Cu toate acestea, concentrarea investițiilor în anumite zone ale țării duce la o limitare a accesului, din perspectiva transporturilor, din zonele subfinanțate.

În contrast cu tendințele mondiale, transportul intermodal este puțin dezvoltat în România, cu excepția transportului de containere din portul Constanța. Numărul limitat al terminalelor de marfă restrânge posibilitatea de atragere de piețe noi, unde transportul feroviar să concureze mai eficient cu transportul rutier. POIM contribuie, de asemenea, la creșterea sustenabilității aeroporturilor, prin investiții în extinderea/reabilitarea aeroporturilor.

În plus, investițiile în infrastructura de metrou au asigurat o creștere a numărului de pasageri, iar noile instalații de acces au o capacitate mai mare de procesare a călătorilor, durata

verificării titlului de călătorie și accesul efectiv prin porți fiind mai rapid. Totodată, proiectele care au beneficiat de finanțare prin POR vor contribui semnificativ la reducerea numărului de drumuri județene nemodernizate, determinând un impact semnificativ asupra creșterii accesibilității zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T. Investițiile care susțin mobilitatea urbană vor contribui și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Finanțări disponibile începând din 2023

Transportul și mobilitatea urbană vor beneficia de finanțări complementare din Programele Regionale, Programul Transport și Programul Tranziție Justă.

În perioada următoare, Programul Transport va finanța măsuri referitoare la rețeaua TEN-T rutier și feroviar, infrastructura rutieră și feroviară națională, îmbunătățirea mobilității naționale, transport multi-modal, căi navigabile și porturi și siguranță rutieră.

În plus, Programele Regionale vor acorda finanțări pentru proiecte care vizează creșterea gradului de accesibilitate, prin investiții în legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T și soluții pentru decongestionarea/fluidizarea traficului.

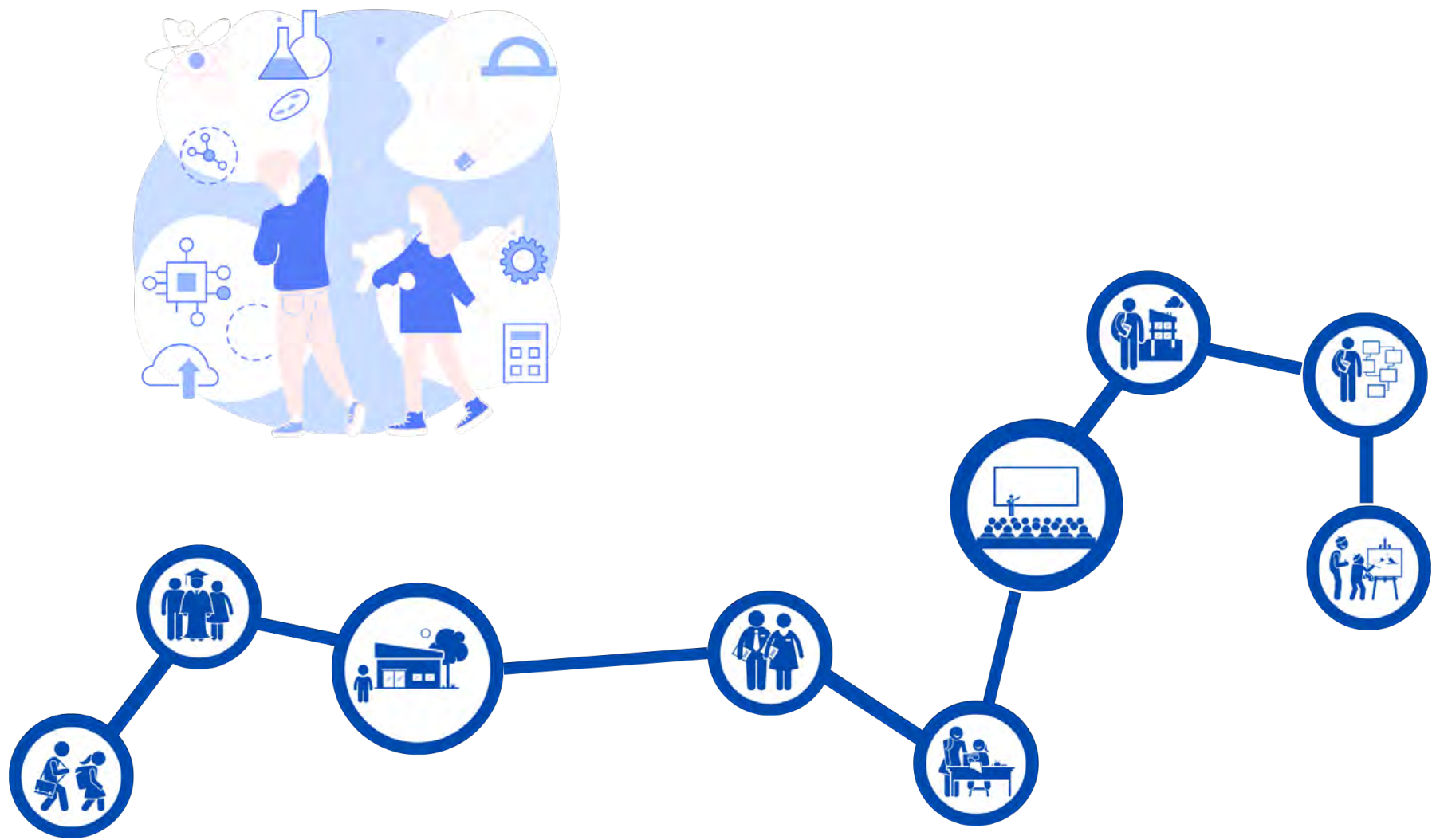
În ceea ce privește mobilitatea urbană, finanțările din Programele Regionale pentru creșterea utilizării transportului public, pentru alte forme ecologice de mobilitate urbană, dezvoltarea infrastructurii urbane curate și infrastructura pentru combustibili alternativi sunt complementare cu finanțările din Programul Transport pentru trenuri metropolitane, metrou și materialul rulant.

Programul Tranziție Justă va investi în rețele de stații de încărcare a autovehiculelor electrice, precum și în achiziționarea de material rulant pentru transportul verde urban.

Surse:

- *Raport de evaluare a intervențiilor POIM în domeniul transporturilor, MIPE, 2019 și 2021;*
- *Raport de evaluare referitor la sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, MDLPA, 2019;*
- *Raport de evaluare privind stimularea mobilității regionale prin îmbunătățirea infrastructurii rutiere, MDLPA, 2019.*

EDUCAȚIE

Premisele unei societăți competitive bazată pe cunoaștere sunt asigurate prin investiții pentru creșterea nivelului de educație al întregii populații și pregătirea unei forțe de muncă înalt calificată și adaptabilă dinamicii pieței muncii.

Având în vedere caracterul limitat al resurselor financiare, corelat cu problemele complexe cu care se confruntă sistemul educațional, este oportună eficientizarea investițiilor printr-o abordare integrată, care să aibă în vedere atragerea și păstrarea copiilor în sistemul educațional, creșterea nivelului educațional și al ratei de absolvire, îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, precum și asigurarea unei infrastructuri corespunzătoare.

Provocările și problemele cu care se confruntă sistemul educațional din România au fost identificate în Acordul de Parteneriat și programele operaționale ale perioadei de programare 2014-2020. Astfel, acestea au inclus investiții în infrastructura de educație (POR) și intervenții privind formarea, reducerea abandonului școlar și îmbunătățirea infrastructurii TIC în educație (POCU, POC). În plus, unitățile de învățământ preuniversitar și superior de stat au beneficiat de finanțare și prin POIM, Axa Prioritară 10 - Obiectivul specific 10.1: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale.

Așadar, investițiile în infrastructura de educație sunt susținute prin **Programul Operațional Regional (POR)** la nivelul a 4 axe prioritare:

AP4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile a vizat, printre altele, investiții în construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare și preșcolare, precum și a infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții.

AP10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale a susținut investiții în construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea infrastructurii educaționale pentru educația timpurie, pentru învățământul general obligatoriu, învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea infrastructurii educaționale universitare.

AP3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon a finanțat acțiuni pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice deținute și ocupate atât de autoritățile

locale, cât și de autoritățile centrale, inclusiv școli, a clădirilor rezidențiale și sistemelor de iluminat public, precum și investiții destinate reducerii emisiilor de CO₂ în mediul urban, bazate pe planuri de mobilitate urbană durabilă.

AP13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii a vizat, printre altele, investiții în clădiri destinate utilizării publice pentru servicii sociale de zi, educative, culturale și recreative, locuințe sociale, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază, inclusiv dotarea acestora cu echipamente specifice.

Programul Operațional Competitivitate (POC) a susținut îmbunătățirea infrastructurii TIC în educație:

AP2: Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă a finanțat proiecte pentru asigurarea infrastructurii TIC în școli (echipamente, Platforma școlară de e-learning, Biblioteca școlară virtuală etc.).

În plus, AP4: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei a sprijinit procesul educațional on-line.

În vederea abordării nevoilor privind formarea și reducerea abandonului școlar, au fost prevăzute fonduri în cadrul **Programului Operațional Capital Uman (POCU)**, unul dintre principalele programe care finanțează domeniul educație.

AP6: Educație și competențe vizează copiii/elevii/studentii, cadrele didactice, dar și sistemul național de învățământ. De asemenea, reîntoarcerea tinerilor NEETs în cadrul sistemului de învățământ pentru finalizarea studiilor este prevăzută în cadrul acestei axe prioritare.

În plus, prin **Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)**, Axa prioritară 10: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale, a finanțat dotarea unităților de învățământ de stat cu echipamente de protecție/dispozitive medicale, precum măști de protecție, dezinfectanți, aparatură destinată dezinfecției și sterilizării aerului, dar și cu containere sanitare mobile pentru asigurarea condițiilor igienico-sanitare minime necesare prevenirii și diminuării răspândirii infecției cu virusul SARS-CoV-2 (numai pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat).

Până la nivelul lunii februarie 2023, în domeniul educație, au fost semnate 3.272 contracte de finanțare în valoare totală de ~3,3 mld.€, din care ~2,7 mld.€ reprezintă contribuție UE.

1.085 proiecte au beneficiat de finanțare din cadrul POR. Valoarea totală eligibilă a fost de ~1,6 mld.€, din care ~1,3 mld.€ reprezintă contribuție UE.

În cadrul POC au fost semnate 471 contracte de finanțare, cu o valoare totală de ~291 mil.€, din care ~246 mil.€ contribuție UE.

În domeniul educație și competențe, POCU a finanțat 996 proiecte, cu o valoare totală de ~1,2 mld.€, din care ~979,3 mil.€ contribuție UE.

Efectele investițiilor în sectorul educație

Investițiile direcționate către educația timpurie au efecte asupra părinților, prin conștientizarea importanței participării copiilor la educația timpurie și înscrierea copiilor din comunitățile dezavantajate în sistemul de educație, precum și asupra relației părinților cu copiii. În ceea ce privește copiii, efectele se referă, în principal, la dezvoltarea unor abilități cognitive, de comunicare, motorii, facilitarea trecerii spre grădiniță, respectiv spre școală.

În privința învățământului primar și gimnazial, rezultatele analizei contrafactice a impactului intervențiilor „Școala pentru toți” confirmă reducerea abandonului școlar în cazul grupului finanțat (0,17% față de 0,83% în cazul entităților nefinanțate). Totodată, riscul de abandon a scăzut cu 4,39 procente în cazul școlilor sprijinite.

De asemenea, evaluarea confirmă efecte pozitive ale formării cadrelor didactice la nivelul competențelor acumulate și al aplicării acestora în procesul educațional.

Prin intervențiile de tip A Doua Șansă, a crescut accesul la educație la toate nivelurile, însă efectul asupra creșterii angajabilității a fost perceput ca fiind limitat.

Intervențiile finanțate în licee atât ca modernizare a echipamentelor, cât și ca integrare a unor noi metode și instrumente de predare, au produs efecte pozitive asupra reducerii abandonului școlar, îndeosebi la clasa a IX-a, și au redus nivelul absenteismului, îmbunătățind participarea școlară.

Principalele efecte pozitive la nivelul sistemului de învățământ terțiar au constat în înființarea colegiilor universitare și dezvoltarea primelor programe de studii de nivel terțiar non-universitar, dezvoltarea pregătirii practice a studenților în anumite domenii de studiu, dezvoltarea accelerată a digitalizării conținuturilor educaționale și a competențelor digitale ale personalului universitar.

Totodată, finanțarea măsurilor pentru corelarea sistemului de educație și formare cu nevoile pieței muncii a condus la dezvoltarea competențelor practice ale studenților și la creșterea șanselor de angajare a absolvenților în domeniile de specializare ale studiilor finalizate.

Impactul investițiilor în infrastructura școlară se reflectă în

numărul mai mare de săli de clasă în cazul beneficiarilor finanțării față de non-beneficiari, îmbunătățirea condițiilor de studiu ale elevilor și dotarea școlilor cu infrastructură de specialitate.

Investițiile au produs și alte efecte, cum ar fi îmbunătățirea imaginii școlilor în comunități, creșterea atractivității pentru părinți și elevi, creșterea motivației personalului și, nu în ultimul rând, reabilitarea clădirilor de patrimoniu în care funcționează un număr semnificativ de unități de învățământ.

În plus, investițiile destinate sprijinirii procesului educațional online au contribuit la asigurarea accesului la educație pentru toți copiii din grupurile țintă în perioada pandemiei COVID-19.

Finanțări disponibile începând din 2023

În perioada de programare 2021-2027, sectorul educației va beneficia de finanțare din Programele Regionale, Programul Educație și Ocupare, Programul Incluziune și Demnitate Socială și Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare.

Programele Regionale vor susține investiții în infrastructuri specifice, precum și tabere de elevi și preșcolari sau centre multidisciplinare de tineret. În același timp, Programul Educație și Ocupare va finanța măsuri pentru asigurarea accesibilității și calității programelor de educație și formare la toate nivelurile, în vederea creșterii gradului de participare la educație timpurie și învățământ obligatoriu, învățământ profesional și tehnic, precum și creșterea relevanței învățământului terțiar.

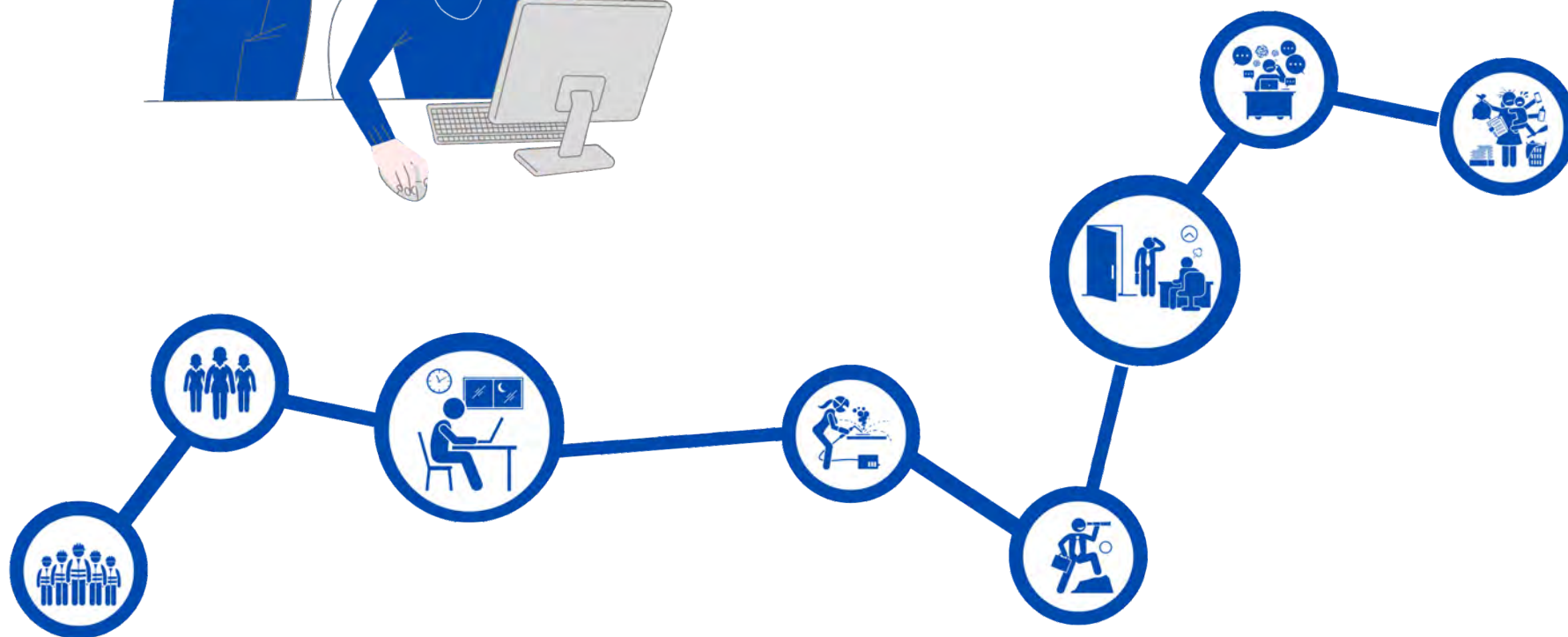
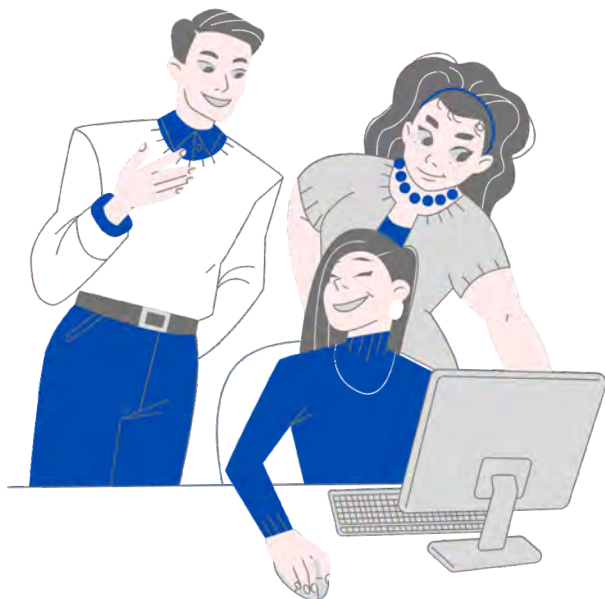
Tot în scopul susținerii participării la educație, Programul Incluziune și Demnitate Socială va finanța acțiuni pentru copiii vulnerabili, precum și unitățile de învățământ din GAL-urile urbane și rurale, prin implementarea de programe de tip școală după școală, măsuri de acompaniere de tip masă caldă, educație de recuperare și activități extra-școlare, cultural-recreative și sportive, inclusiv tabere.

Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare va sprijini intervenții dedicate digitalizării și interoperabilității în domeniul educației (platforme digitale, echipamente și infrastructură, baze de date, soft) pentru modernizarea serviciilor digitale existente, în beneficiul cetățenilor, unităților de învățământ și instituțiilor de învățământ superior.

Surse:

- *Evaluarea intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul educației, MIPE, 2021;*
- *Evaluarea intervențiilor POR 2014-2020, AXA 10 Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, MDLPA, 2019.*

OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

În cadrul POCU, au fost semnate până în luna februarie 2023, 911 contracte de finanțare în domeniul ocupării forței de muncă. Acestea au o valoare totală eligibilă de 2.122 mil.€, din care 1.805 mil.€ reprezintă contribuție UE.

Creșterea ratei de ocupare la nivelul întregii țări, în special în rândul tinerilor, a fost recunoscută ca prioritate în Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020, Planurile de Implementare a Garanției pentru Tineret, precum și în Acordul de Parteneriat 2014-2020. De asemenea, creșterea ocupării și încurajarea mobilității forței de muncă sunt prioritare pentru un răspuns eficient la provocările legate de oameni și societate, identificate în Acordul de Parteneriat.

Pentru obținerea creșterii economice, este fundamentală disponibilitatea competențelor și a expertizei, formate în corelare cu nevoile pieței muncii. În acest context, este esențială armonizarea sistemului de educație cu nevoile pieței muncii, pentru a livra cunoștințele și deprinderile de bază, precum și competențele și abilitățile necesare obținerii unui loc de muncă. Doar prin sinergia intervențiilor în domeniile ocupării și educației se poate asigura durabilitatea creșterii economice și creșterea gradului de coeziune socială.

Intervențiile din fonduri ESI în domeniul ocupării au fost stabilite astfel încât să contribuie la atingerea obiectivului de creștere la 70% a ratei naționale de ocupare a forței de muncă, procent asumat de România prin Programul Național de Reformă (PNR), precum și pentru a răspunde Obiectivului tematic european privind promovarea ocupării sustenabile și de calitate și susținerea mobilității forței de muncă.

Astfel, domeniul ocupării beneficiază de investiții prin intermediul **Programului Operațional Capital Uman**:

- AP1: Inițiativa Locuri de muncă pentru tineri susține măsuri active de ocupare, îmbunătățirea nivelului de educație și competențe, facilitarea participării pe piața muncii, încurajarea antreprenoriatului și a mobilității forței de muncă, precum și scheme de antreprenoriat;
- AP 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs sprijină, pe lângă intervențiile enumerate în cadrul Axei 1, acțiuni care vizează identificarea tinerilor NEETs inactivi și înregistrarea acestora la SPO;
- AP3: Locuri de muncă pentru toți finanțează măsuri pentru facilitarea participării pe piața muncii, creșterea nivelului de competențe, subvenții de ocupare și mobilitate, programe de formare profesională, ucenicie și stagii, încurajarea

antreprenoriatului prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană, adaptarea companiilor (angajați și angajatori) la schimbările mediului de afaceri, modernizarea SPO, îmbunătățirea cunoștințelor/ competențelor/ aptitudinilor.

Dinamica pieței muncii în perioada 2014-2021 a fost pozitivă. În 2021, gradul de ocupare a forței de muncă a crescut la 67,1 % (pentru grupa de vârstă 20-64 ani), de la 65,2% în 2020, iar rata șomajului a scăzut în 2021 la 5,6 % față de 6,1% în 2020 (conform Raportului de țară din 2022). Totodată, ratele de ocupare pentru persoanele tinere și persoanele în vârstă, de etnie romă și femei rămân sub media UE, în timp ce rata de angajare a persoanelor cu dizabilități a crescut (potrivit Raportului de țară din anul 2022).

Raportul comun privind ocuparea forței de muncă elaborat de Comisia Europeană și de Consiliu în 2022 evidențiază necesitatea unor îmbunătățiri, respectiv abordarea diferențelor de gen, a situației copiilor cu vârsta de până la 3 ani care beneficiază de îngrijire formală, a ratei riscului de sărăcie sau de excluziune socială pentru copii (0-17 ani), îndeosebi impactul transferurilor sociale asupra sărăciei copiilor, erodarea sistemelor de venit minim. Totodată, este importantă continuarea măsurilor de sprijin activ pentru ocuparea tinerilor NEETs.

Analiza numărului mediu de salariați la nivel național evidențiază o scădere în perioada 2008-2011, urmată de o creștere, apoi de o scădere în intervalul 2019-2020 și o revenire. Cifrele indică o redresare a situației ulterior măsurilor de contracarare a efectelor crizei generate de pandemia de COVID-19.

Efectele investițiilor în sectorul ocuparea forței de muncă

Evaluările intervențiilor realizate în România demonstrează beneficiile asupra persoanelor și firmelor sprijinite. Astfel, măsurile active de ocupare au crescut veniturile cu 15% și șansele șomerilor de a fi ocupați pe termen lung cu 19%, în comparație cu șomerii care nu au participat la proiecte.

Datorită proiectelor finanțate prin POCU, participanții la formare profesională continuă au înregistrat câștiguri salariale cu aproximativ 4,3 puncte procentuale mai mari decât alți salariați, care nu au beneficiat de cursuri. Femeile angajate care au participat la cursurile de formare profesională continuă au

avut șanse mai mari cu 16% de a fi promovate în cadrul firmei, comparativ cu alte salariate care nu au participat la programe de formare. De asemenea, șansele angajaților care au beneficiat de formare profesională continuă, de a-și păstra până în prezent locul de muncă deținut la intrarea în programul de formare, sunt cu 20% mai mari față de angajații care nu au intrat în program.

În plus, în 2018 întreprinderile sprijinite pentru formarea profesională continuă a angajaților au înregistrat o creștere cu 46,8 mii lei per angajat, față de anul 2015, comparativ cu întreprinderi similare, care nu au accesat sprijinul POCU. Totodată, șansele de supraviețuire a întreprinderilor înființate cu sprijin POCU, la 3 ani după intervenție, sunt în medie cu cca. 6,3 puncte procentuale mai mari decât ale restului întreprinderilor înființate în aceeași perioadă, dar care nu au accesat fondurile POCU.

POCU a produs efecte importante în privința creșterii gradului de ocupare în rândul șomerilor de lungă durată și persoanelor de etnie romă și a condus la îmbunătățirea nivelului de competențe, mai cu seamă în rândul șomerilor și populației inactive cu nivel scăzut de educație, dar și în rândul persoanelor din mediul rural.

Aproape jumătate dintre beneficiarii care au înființat întreprinderi noi au declarat că nu ar fi putut începe o afacere fără sprijinul POCU. De asemenea, programul a contribuit la creșterea ocupării, prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană. Astfel, la mijlocul anului 2020, șansele de supraviețuire ale întreprinderilor sprijinite prin POCU erau cu 10% mai mari comparativ cu întreprinderi similare care nu au accesat finanțări, fiind constatate efecte pozitive asupra cifrei de afaceri, a profitului net și a menținerii angajaților.

În cazul întreprinderilor din sectoarele SNC/SNCI care au beneficiat de finanțarea proiectelor din POCU, s-a constatat că acestea s-au menținut competitive și s-au adaptat schimbărilor. Deopotrivă, managementul strategic și al resurselor umane din aceste întreprinderi au devenit mai performante, ca urmare a proiectelor finanțate.

POCU a înregistrat și efecte pozitive neplanificate, care aduc

valoare adăugată principalelor beneficii obținute. A crescut nivelul de trai și a scăzut durata de timp până la găsirea unui loc de muncă în cazul șomerilor, a crescut mobilitatea în rândul tinerilor în căutarea unui loc de muncă, au fost obținute brevete și au fost dezvoltate produse noi de către firmele nou înființate. De asemenea, furnizorii de formare profesională care au beneficiat de finanțarea proiectelor și-au diversificat oferta de cursuri.

Finanțări disponibile începând din 2023

Viitoarele investiții din FSE+ în dezvoltarea capitalului uman pentru piața muncii, vor fi sinergice prin complementaritatea programelor naționale, respectiv Programul Educație și Ocupare, Programul Incluziune și Demnitate Socială, Programul Tranziție Justă, Programul Sănătate.

Programul Educație și Ocupare va asigura sprijin pentru valorificarea potențialului tinerilor și creșterea accesului pe piața muncii pentru toți, antreprenoriat și economie socială, modernizarea instituțiilor pieței muncii și consolidarea participării populației în procesul de învățare continuă.

În perioada următoare, Programul Incluziune și Demnitate Socială va finanța facilitarea accesului părinților singuri la piața muncii, îmbunătățirea capacității de inserție profesională a persoanelor cu dizabilități, sprijinirea grupurilor sociale vulnerabile. Totodată, Programul Incluziune și Demnitate Socială vizează formarea personalului care furnizează servicii sociale pentru grupuri vulnerabile/ persoane dezavantajate.

Pe de altă parte, Programul Sănătate va finanța măsuri de dezvoltare a abilităților și competențelor personalului medical, precum și formarea profesională.

De asemenea, perfecționarea și recalificarea lucrătorilor vor fi finanțate prin Programul Tranziție Justă care va acorda sprijin și pentru asistență în căutarea unui loc de muncă și incluziunea activă a persoanelor care caută locuri de muncă.

Surse:

- *Raport de evaluare retrospectivă POSDRU – Evaluarea intervențiilor în domeniul ocupării forței de muncă, MIPE, 2020;*
- *Primul raport de evaluare a intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul ocupării forței de muncă, MIPE, 2020;*
- *Al doilea raport de evaluare a intervențiilor POC în domeniul tehnologia informației și comunicațiilor, MIPE, 2022.*

SĂNĂTATE

Sănătatea este un domeniu cu un impact deosebit asupra calității vieții și a resurselor publice, fiind o componentă integrantă a capitalului uman, care stimulează productivitatea muncii și creșterea economică.

Propunerile de finanțare a domeniului sănătății din fonduri structurale și de investiții europene sunt în linie cu Strategia Națională pentru Sănătate 2014-2020, axându-se în principal pe maximizarea contribuției domeniului la obiectivele UE 2020.

În domeniul sănătății, au fost finanțate proiecte referitoare la infrastructura de sănătate și serviciile aferente prin intermediul a trei programe operaționale, respectiv Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM), Programul Operațional Regional (POR) și Programul Operațional Capital Uman (POCU).

În contextul necesității de ameliorare a efectelor pandemiei de COVID-19, în **Programul Operațional Infrastructură Mare** au fost introduse măsuri de sprijin specifice. Astfel, POIM a fost adaptat pentru susținerea investițiilor necesare în vederea consolidării capacității de reacție la criza de sănătate publică cauzată de răspândirea virusului SARS-CoV-2.

La nivelul infrastructurii sanitare, programul a finanțat cu prioritate dotarea sistemului public sanitar cu echipamente, aparatură medicală, dispozitive medicale și de protecție medicală, echipamente pentru transport specializat, pentru decontaminare și suport triaj, instalarea de sisteme de detectare, semnalizare, alarmare la incendii, cu acoperire totală, sisteme de detectare, semnalizare, alarmare în cazul depășirii concentrației maxime admise de oxigen în atmosferă, în spitalele publice, precum și reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii electrice, de ventilare, tratare a aerului și extinderea infrastructurii de fluide medicale.

De asemenea, prin finanțările acordate în cadrul POIM au fost posibile dotarea unităților de învățământ preuniversitar de stat cu echipamente de protecție/dispozitive medicale, respectiv containere sanitare mobile destinate asigurării condițiilor igienico-sanitare minime necesare pentru prevenirea și diminuarea răspândirii potențiale a infecției cu virusul SARS-CoV-2, precum și furnizarea, pentru instituțiile de învățământ superior de stat, de echipamente de protecție/dispozitive medicale, în special măști de protecție, dezinfectanți, combinezoane, aparatură destinată dezinfecției și sterilizării aerului de tipul nebulizatoarelor.

Programul Operațional Regional acordă sprijin pentru îmbunătățirea accesului la servicii medicale orientate spre comunitate, asistență medicală în cadrul comunității, asistență primară și ambulatorie, creșterea calității acestor tipuri de asistență, precum și optimizarea integrării serviciilor medicale și sociale pentru a se adresa grupurilor vulnerabile. De asemenea, POR susține consolidarea capacității de asigurare a accesului echitabil la asistență terțiară de nivel înalt, optimizată la nivel regional, care să poată îmbunătăți indicatorii de sănătate pentru patologii prioritare relevante.

Proiectele finanțate au propus:

- reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ dotarea (inclusiv cu echipamente și dispozitive medicale care deservește ambulatoriile) a infrastructurii ambulatoriilor, precum și a infrastructurii de unități de primiri urgențe și compartimentelor de primiri urgențe;
- achiziția de ambulanțe (inclusiv ambulanțe specializate pentru pacientul cu risc biologic, pentru transport nou-născuți în stare critică și pentru victime multiple), posturi medicale avansate, autospeciale de transport pacienți în zona montană, unități de suport pentru accidente colective etc;
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea spitalului județean pentru ITI DD;
- reabilitarea termică a clădirilor din infrastructura spitalicească;
- construcția a trei spitale regionale de urgență, în regiunile sărace (în regiunea Nord-Est la Iași și în Sud-Vest la Craiova) și cu un număr ridicat de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială (în regiunea Nord-Vest, la Cluj-Napoca).

Programul Operațional Capital Uman finanțează formarea profesională de specialiști în domeniul medical și recalificarea profesioniștilor în managementul resurselor umane din domeniul asistenței medicale și al protecției sociale. De asemenea, programul susține creșterea capacității de a aborda eficient deficiențele în ceea ce privește sănătatea mamei și a copilului, printr-un acces mai bun la personal medical competent, asistenți medicali comunitari/mediatori sanitari pentru comunitățile de romi, precum și programe de sănătate și de servicii orientate către prevenție, depistare precoce (screening) diagnostic și tratament precoce pentru principalele patologii.

Ca urmare a evaluării impactului pandemiei COVID-19, au fost

Ca urmare a apelurilor de proiecte deschise în cadrul POIM, POR și POCU, au fost semnate 1.517 contracte de finanțare, cu o valoare de 3,4 mld.€ (2,8 mld.€ alocare UE), conform datelor centralizate la nivelul lunii februarie 2023.

În cadrul POIM, au fost semnate 1.161 contracte de finanțare, cu o valoare totală eligibilă de 1,57 mld.€ (contribuție UE de 1,57 mld.€).

POR a finanțat 291 proiecte cu o valoare totală eligibilă de 1,25 mld.€, din care contribuția UE a fost de 732 mil.€.

În cadrul POCU, au fost semnate 65 contracte de finanțare, cu o valoare totală eligibilă de 577 mil.€, din care contribuție UE 504 mil. €.

aplicate măsuri pentru combaterea efectelor negative ale crizei asupra economiei și societății, cu finanțare din POCU. Astfel, s-a realizat decontarea din fonduri europene a unui stimulent de risc aplicat salariului existent pentru personalul implicat direct în gestionarea crizei COVID-19

Efectele investițiilor în sectorul sănătate

Cu sprijinul fondurilor europene, o parte importantă din populația țării a fost sprijinită prin facilitarea accesului la servicii medicale îmbunătățite. Proiectele au crescut calitatea și fiabilitatea serviciilor oferite, au redus timpul de așteptare și, în multe situații, au adus serviciile medicale mai aproape de comunitate. Pentru pacienți, disponibilitatea unor servicii de sănătate mai aproape de domiciliu scade costurile ocazionate de transport, iar pentru populația activă scad situațiile de absență mai îndelungată de la locul de muncă.

Proiectele finanțate au dus la creșterea nivelului de competențe ale personalului medical, diversificarea serviciilor medicale disponibile pentru populație și îmbunătățirea managementului din sistemul medical. Aceste efecte sunt vizibile, dar există încă diferențe substanțiale între ofertele și capacitatea serviciilor și infrastructurii medicale.

Amploarea efectelor pozitive este condiționată de clarificarea rolului instituțional al centrelor comunitare integrate medico-sociale în arhitectura funcțională a sistemului de sănătate. Ministerele de resort (Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale) au nevoie de consolidarea rolului de elaborare a politicilor sectoriale privind accesul echitabil al întregii populații la servicii de sănătate, monitorizarea implementării acestora și crearea mecanismelor de intervenție, în situațiile când locul și modul în care sunt furnizate serviciile medicale mențin sau accentuează inechitățile.

După cum a fost precizat, proiectele finanțate au contribuit la îmbunătățirea competențelor personalului medical și la facilitarea accesului populației, în special al persoanelor dezavantajate, la servicii medicale, cu preponderență în mediul rural.

De asemenea, prin programele de formare continuă, au fost abordate tematici mai puțin accesibile personalului medical (autism, adicții, boli genetice, probleme cardiace, afecțiuni asociate diabetului etc.). În același timp, au fost dezvoltate programe particularizate pentru anumite specializări medicale,

acoperind în special domeniul neonatal și patologii oncologice.

Ca urmare, cunoștințele dobândite la cursuri au fost valorificate în practica medicală și a apărut tendința aplicării unor noi scheme de tratament, precum și a redirectionării pacienților spre investigații suplimentare, relaționate cu alte patologii. Totuși, conform estimărilor managerilor de proiect, doar 15 - 20% dintre participanți aplică în practica medicală ceea ce au învățat la cursuri, anumite limitări fiind impuse de disponibilitatea redusă a materialelor sau a echipamentelor medicale.

Este oportun ca investițiile în programe de screening, diagnostic și tratament precoce să fie mai consistente și să beneficieze de suportul legal necesar, deoarece aceste programe au impact pe termen mediu și lung asupra populației și duc la creșterea gradului de conștientizare a riscurilor.

Finanțări disponibile începând din 2023

Programul Sănătate, primul de acest fel aprobat de către serviciile Comisiei Europene pentru exercițiul financiar 2021-2027, se adresează tuturor nivelurilor sistemului de îngrijiri de sănătate. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) va susține investiții în echipamente de sănătate și infrastructură în asistența primară, unități de îngrijire ambulatorie, reabilitare, laboratoare naționale de referință, sistem de transfuzii, boli rare, oncologie și domeniile transplantului.

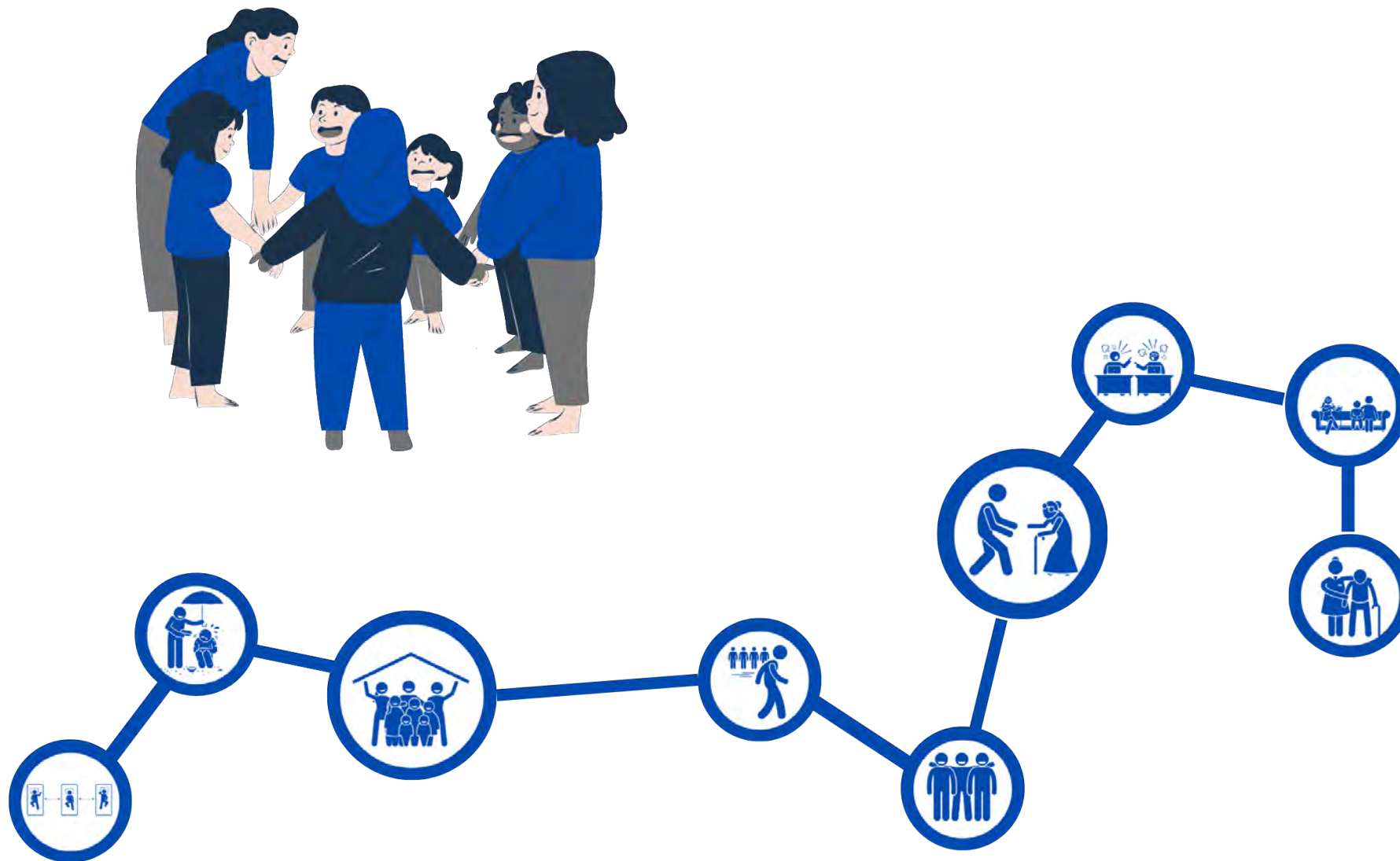
Operațiunile finanțate din Fondul Social European Plus (FSE+) vor aborda reziliența sistemului de sănătate, perfecționarea personalului, inclusiv prin traininguri privind utilizarea seturilor de instrumente de lucru dezvoltate și creșterea capacității de furnizare a serviciilor de sănătate, pentru a spori accesul la asistență medicală pentru grupurile vulnerabile.

Totodată, finanțări vor fi acordate și prin Programele Regionale din perspectiva eficienței energetice în clădiri cu funcții sociale (cum sunt spre exemplu spitalele) și a construcției/ reabilitării/ modernizării bazelor de tratament, precum și prin Programul Incluziune și Demnitate Socială și Programul Educație și Ocupare din perspectiva accesului la servicii de sănătate, respectiv sprijinirea angajatorilor pentru condiții de muncă adaptate nevoilor lucrătorilor.

Surse:

- *Raport de evaluare retrospectivă POSDRU, componenta de sănătate, MIPE, 2020;*
- *Raport de evaluare a intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul incluziunii sociale, MIPE, 2022;*
- *Raport de evaluare privind dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale prin creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, eficienței îngrijirii spitalicești de urgență și creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale, MDLPA, 2019;*
- *Studiu de evaluare a DMI 3.1 – Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate, MDLPA, 2019;*
- *Evaluarea de impact a DMI 3.1 „Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate” și a DMI 3.3 „Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență”, MDLPA, 2015.*

INCLUZIUNE SOCIALĂ

În cadrul POCU, POAD și POR, în domeniul incluziunii sociale, la nivelul lunii februarie 2023, erau semnate 927 contracte de finanțare în valoare de ~3.354 mil.€, din care 2.874 mil.€ reprezintă contribuția UE.

Până în luna februarie 2023, ca urmare a apelurilor de proiecte POCU, au fost semnate 716 contracte de finanțare, cu o valoare totală eligibilă de ~ 2.554 mil.€, din care 2.176 mil.€ reprezintă contribuția UE.

La nivelul POAD, până în luna februarie 2023, au fost semnate 31 contracte de finanțare, cu o valoare totală eligibilă de ~698 mil.€, din care 601 mil.€ reprezintă contribuția UE.

Până în luna februarie 2023, POR a finanțat 180 proiecte pentru sprijinirea comunităților defavorizate din mediul urban. Acestea au o valoare totală eligibilă de ~102 mil.€, din care 97 mil.€ reprezintă contribuția UE.

Incluziunea socială și combaterea sărăciei sunt parte integrantă a intervențiilor care vor finanța dezvoltarea echilibrată și coeziunea socială. Reducerea numărului persoanelor afectate de sărăcie și excluziune socială necesită o abordare integrată, multisectorială și adecvată nevoilor indivizilor și comunităților marginalizate. Investițiile care contribuie la combaterea sărăciei sunt complementare prin sinergia dintre Programele Operaționale prevăzute în perioada de programare 2014-2020.

Acțiunile în domeniul incluziunii sociale și al combaterii discriminării au vizat reducerea substanțială a prevalenței sărăciei, în special în rândul copiilor, tinerilor, persoanelor de etnie romă și al altor grupuri dezavantajate, îmbunătățirea vieții persoanelor care ies din sistemul instituționalizat și se integrează în comunitate, precum și oportunități de angajare mai bune pentru persoanele din grupurile vulnerabile/afectate de sărăcie.

În plus, tranziția de la serviciile centralizate la cele orientate către comunitate reprezintă una din prioritățile stabilite în Acordul de Parteneriat, având drept scop integrarea individului în comunitatea din care face parte, ca premisă pentru o viață independentă și activă.

Provocările cu care se confruntă sistemul social au fost identificate în Acordul de Parteneriat și programele operaționale subsecvente acestuia.

Programul Operațional Capital Uman (POCU) vizează intervenții dedicate prin:

AP4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei are în vedere în principal activități pentru reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din comunitățile marginalizate (roma și non-roma), reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile, creșterea calității sistemului de asistență socială și a numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență socială la nivelul comunității. De asemenea, POCU susține reducerea numărului de copii și tineri plasați în instituții, creșterea numărului tinerilor care părăsesc sistemul instituționalizat (cu vârsta de până la 18 ani) fiind pregătiți pentru a avea o viață independentă; creșterea numărului de asistenți maternali și sociali la nivelul comunității, precum și reducerea numărului persoanelor vârstnice și a celor cu dezabilități plasate în instituții rezidențiale. În plus, POCU sprijină consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă.

AP5: Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității

susține acțiuni pentru reducerea numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială din comunitățile marginalizate (romă și non-romă) din orașe cu peste 20.000 locuitori și din comunitățile marginalizate din zona rurală și din orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori, prin măsuri/operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC.

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD) are în vedere reducerea riscului de sărăcie și combaterea excluziunii sociale. Măsurile POAD sunt direcționate către persoanele dezavantajate și au ca scop eliminarea sărăciei manifestate prin lipsa posibilităților de asigurare a unui nivel de bază de alimente și bunuri (materiale școlare, îmbrăcăminte, încălțăminte etc.).

Programul Operațional Regional (POR) finanțează acțiuni pentru combaterea sărăciei printr-o abordare integrată, cu ajutorul unui instrument inovativ, respectiv Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității.

AP9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban susține investiții în infrastructura de locuire (locuințe sociale), de sănătate și servicii sociale (centre comunitare integrate medico-sociale), investiții în infrastructura de educație aferentă învățământului preuniversitar (creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale etc.), în amenajări ale spațiilor publice urbane și ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate, pentru a găzdui activități sociale, comunitare, culturale, sportive, de agrement etc., precum și construirea/dotarea cu echipamente a întreprinderilor de economie socială de inserție.

Efectele investițiilor în sectorul incluziune socială

Intervențiile cu caracter integrat au contribuit la îmbunătățirea situației din comunitățile marginalizate. Efectele produse se reflectă în creșterea dorinței persoanelor de a se implica în ameliorarea propriilor condiții de trai, îmbunătățirea relațiilor în cadrul gospodăriilor/familiei, în special în cazul adulților tineri cu copii în întreținere, fiind observate un grad de interes crescut și o grijă sporită acordată copiilor, precum și conștientizarea nevoii de educație a acestora.

De asemenea, implementarea intervențiilor integrate prin aplicarea mecanismului DLRC a îmbunătățit comunicarea și colaborarea între membrii GAL, precum și între GAL și comunitățile locale, cu impact benefic la nivelul comunităților.

Efectele intervențiilor finanțate din FSE asupra persoanelor din grupurile vulnerabile se remarcă în creșterea calității vieții, îmbunătățirea accesului la servicii sociale și servicii de sănătate de calitate, îmbunătățirea ofertei serviciilor de asistență, consiliere în aspecte juridice.

În domeniul medical, proiectele finanțate au contribuit la îmbunătățirea competențelor personalului medical și la facilitarea accesului populației la servicii medicale, în special pentru persoanele din mediul rural și persoanele dezavantajate.

Totodată, procesul de dezinstituționalizare a înregistrat o dinamică ascendentă la nivel național. Programul „Prima cameră” este un exemplu de intervenție inovativă, de utilitate majoră. Prin integrarea acesteia și a altor tipuri de intervenții, va crește capacitatea instituțională a actorilor implicați.

Numărul de întreprinderi sociale atestate a crescut cu sprijinul finanțării din FSE, contribuind la crearea de locuri de muncă, inclusiv pentru persoanele din grupurile vulnerabile.

În plus, a fost confirmat un impact pozitiv asupra creșterii calității infrastructurii sociale, care contribuie la satisfacerea unor nevoi de bază ale grupurilor vulnerabile și la îmbunătățirea gradului de confort. Creșterea calității vieții și îmbunătățirea sănătății rezidenților a fost un alt efect al finanțărilor asupra persoanelor vârstnice din centrele rezidențiale.

De asemenea, a fost îmbunătățit accesul persoanelor cu dizabilități și al vârstnicilor în clădirile care au fost reabilitate sau modernizate cu fonduri europene.

Un impact important este legat de creșterea și diversificarea serviciilor sociale din cadrul centrelor reabilitate, în special cele de nișă, de tip paliativ. O parte dintre furnizorii de servicii sociale au creat servicii care să răspundă nevoilor nou apărute, precum sprijinirea copiilor cu autism, a vârstnicilor cu Alzheimer sau a persoanelor cu deficiențe neuromotorii.

Intervențiile finanțate din FEAD, prin POAD, au ajutat cele mai defavorizate persoane să depășească perioadele de deprivare și precaritate materială, prin asigurarea de alimente de bază, îmbrăcăminte și încălțăminte, produse de igienă, materiale școlare.

Finanțări disponibile începând din 2023

În ceea ce privește incluziunea socială, în exercițiul financiar 2021-2027, complementaritățile investițiilor sunt asigurate prin sinergia dintre Programul Incluziune și Demnitate Socială,

Programul Educație și Ocupare și Programul Sănătate.

PIDS va acorda sprijin pentru dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC) în mediul urban și rural, protejarea dreptului la demnitate socială, reglementarea așezărilor informale și furnizarea de locuințe sociale. Totodată, va susține dezvoltarea economiei sociale în mediul rural, inovarea socială, accesul comunităților rurale la servicii sociale, reducerea disparităților dintre copii în risc de sărăcie, ameliorarea situației persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități și altor persoane vulnerabile, precum și ajutorarea persoanelor defavorizate aflate în deprivare materială.

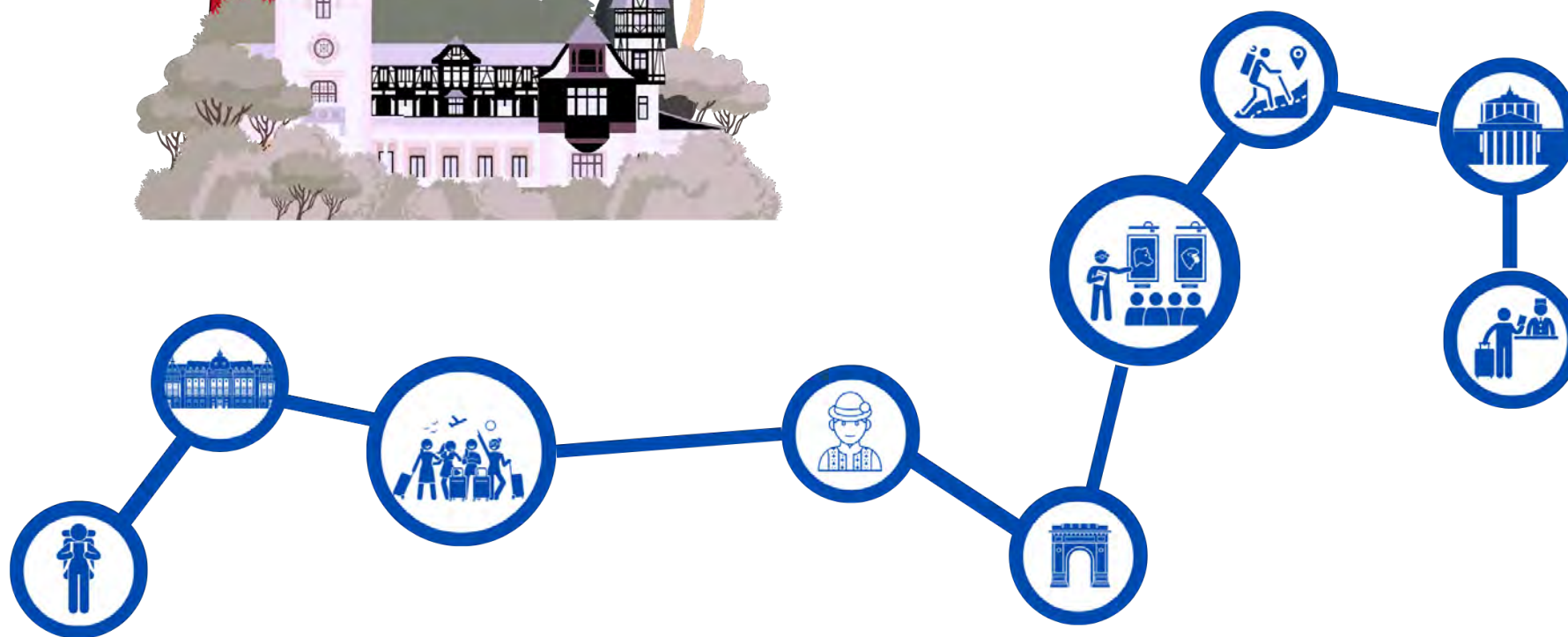
PEO va finanța înființarea sau dezvoltarea entităților de economie socială, formarea la locul de muncă a angajaților, creșterea calității și a flexibilității programelor de tip „A doua șansă”, pachete personalizate de măsuri de ocupare, în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor din grupuri dezavantajate pe piața muncii, precum și utilizarea de către angajatori a unor forme de muncă noi sau flexibile pentru încurajarea participării femeilor pe piața muncii. În ceea ce privește categoria tinerilor, PEO va sprijini proiecte care prevăd măsuri de prevenire și combatere a abandonului universitar pentru grupurile defavorizate/subreprezentate de studenți, diversificarea și flexibilitatea serviciilor de sprijin socio-educational, pregătirea și furnizarea ofertei de servicii de formare/ocupare pentru tineri, inclusiv tineri NEETs și pachete integrate de măsuri active personalizate în funcție de profilul tinerilor. Totodată, programul va finanța intervenții integrate de măsuri care includ facilitarea accesului copiilor din grupuri marginalizate la programul „școală după școală”, a accesului și participării la educație prin facilitarea transportului elevilor către/de la unitățile școlare și participarea la activități sportive organizate în școală sau cluburi sportive, inclusiv pentru copiii cu dizabilități și/sau nevoi educaționale speciale.

O contribuție importantă în domeniul incluziunii sociale o va avea și PS, prin intermediul căruia vor fi implementate măsuri pentru derularea campaniilor și intervențiilor de informare, educare și conștientizare privind îngrijirea sarcinii și planificarea familială, dedicate grupurilor dezavantajate socio-economic, precum și investiții în infrastructura de sănătate publică, inclusiv de tip comunitar, cu prioritate în mediul rural, zone marginalizate, zone greu accesibile. De asemenea, programul va finanța acțiuni pentru îmbunătățirea accesibilității și a eficienței serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Surse:

- *Evaluarea intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul incluziunii sociale, MIPE, 2022;*
- *Evaluarea intervențiilor POR 2014-2020, Axa 8 Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale prin creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, eficienței îngrijirii spitalicești de urgență și creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale, MDLPA, 2019.*

PATRIMONIU CULTURAL ȘI TURISM

Patrimoniul cultural

O parte dintre obiectivele de patrimoniu cultural se află într-o stare de degradare avansată, ceea ce nu permite valorificarea optimă și includerea acestora în circuitul economic.

Principalele amenințări la adresa patrimoniului cultural sunt reprezentate de efectele combinate ale schimbărilor climatice și ale altor schimbări de mediu, ale intervenției umane, la care se adaugă gestionarea defectuoasă a patrimoniului și nerespectarea legislației în domeniu etc.

În acest context și având în vedere că patrimoniul cultural poate genera o serie de efecte pozitive la nivel socio-economic, sunt necesare investiții în protecția, conservarea și valorificarea durabilă. Acestea au potențialul de a stimula dezvoltarea în special în zonele sărace, contribuind la crearea de locuri de muncă (în domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural și în turism), creșterea calității vieții populației și dezvoltarea economiilor locale, promovând în același timp tradițiile și patrimoniul cultural și natural. În plus, investițiile în acest domeniu pot constitui o pârgă de atenuare a dezechilibrelor intra și interregionale. Astfel, toate acestea converg către îndeplinirea obiectivelor politicilor europene în domeniu și se situează în linie cu prevederile Tratatului de la Lisabona, care încurajează măsurile de conservare și protecție a patrimoniului cultural.

Provocările care afectează obiectivele de patrimoniu cultural au fost identificate și abordate și prin Acordul de Parteneriat aferent perioadei de programare 2014-2020 și programele operaționale subsecvente acestuia, respectiv Programul Operațional Regional și Programul Operațional Competitivitate.

În perioada de programare 2014-2020, au fost finanțate intervenții în patrimoniul cultural prin POR și POC.

Programul Operațional Regional, prin AP5 „Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă

a patrimoniului cultural”, a finanțat acțiuni de restaurare, protecție, conservare și valorificare durabilă a obiectivelor de patrimoniu UNESCO, patrimoniu cultural național și patrimoniu cultural local din mediul urban. Sprijinul financiar a fost orientat inclusiv către restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare, dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil, precum și activități de marketing și promovare turistică a obiectivelor de patrimoniu restaurate, alături de digitizarea acestora.

Au putut beneficia de finanțări unitățile administrativ-teritoriale, autoritățile administrației publice centrale, unitățile de cult, ONG-urile sau parteneriatele între acestea.

Prin **Programul Operațional Competitivitate**, în cadrul AP2: Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă, au fost finanțate infrastructura necesară pentru implementarea de instrumente de digitizare avansate și ușor utilizabile, digitizarea și expunerea on-line de produse culturale analogice, precum și maximizarea volumului materialului cultural digitizat, în vederea asigurării contribuției la Strategia Europeană de Digitizare.

Turismul

Turismul este corelat cu utilizarea și dezvoltarea capitalului natural, istoric și cultural și cu atractivitatea orașelor și regiunilor ca spații propice traiului, activităților profesionale și vizitelor de agrement. Totodată, acesta este strâns legat de dezvoltarea, inovarea și diversificarea de produse și servicii destinate vizitatorilor.

Turismul nu a fost inclus ca obiectiv tematic în cadrul regulamentelor UE privind fondurile structurale și de investiții europene, fiind considerat mai degrabă un mijloc sau un sector. Totuși, regulamentele europene oferă posibilitatea realizării de

În urma lansării apelurilor de proiecte dedicate patrimoniului cultural, au fost semnate 215 contracte de finanțare cu o valoare eligibilă de aprox. 521 mil.€, din care 440 mil.€ reprezintă contribuție UE.

Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural au fost finanțate în cadrul a 214 proiecte, cu o valoare eligibilă de aprox. 510 mil.€, din care aprox. 431 mil.€ contribuție UE.

Pentru domeniul e-cultură, POC a finanțat un proiect cu valoarea eligibilă de ~10,5 mil.€ din care ~9 mil.€ contribuție UE.

În cadrul apelurilor de proiecte lansate, au fost semnate 51 contracte de finanțare, cu o valoare eligibilă de ~159 mil.€, din care ~135 mil.€ reprezintă contribuția UE.

investiții inteligente în turism.

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) sprijină competitivitatea, durabilitatea și calitatea turismului la nivel regional și local.

În perioada de programare 2014-2020, **Programul Operațional Regional** a finanțat intervenții în domeniul turismului, prin sprijinirea competitivității, durabilității și calității turismului la nivel regional și local. În cadrul AP7: „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”, s-au acordat finanțări pentru dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear (infrastructură rutieră, rețele de captare și transport, parcuri balneare, modernizare și creare baze de tratament), crearea și extinderea infrastructurii de agrement, amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică, precum și crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică. De asemenea, printre măsurile sprijinite financiar s-au numărat dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice și activități de marketing și promovare turistică ale obiectivelor finanțate.

Efectele investițiilor în patrimoniul cultural și turism

Dincolo de efectele vizibile ale proiectelor finanțate, respectiv prelungirea duratei de viață a numeroase obiective de patrimoniu național, evaluările independente arată că restaurarea patrimoniului determină dezvoltarea și diversificarea economiilor locale pe termen mediu și lung. Investițiile aduc beneficii pentru micii întreprinzători locali (pensiuni, restaurante, mici manufacturi), creează locuri de muncă și folosesc forța de muncă locală, sporesc atractivitatea localității ca destinație turistică, au efecte directe asupra creșterii sustenabile a numărului de turiști. Proiectele mari, susținute de investiții și intervenții adiacente ale autorităților publice locale sau cultelor, au capacitatea de a atrage turiști de

la nivel internațional.

Pentru localitățile de dimensiuni mai mici, integrarea obiectivelor finanțate în circuite turistice și obținerea statutului de stațiune turistică pot stimula revigorarea economică, influențând în mod pozitiv nivelul de trai al comunităților.

Intervențiile promovate în stațiunile turistice sporesc atractivitatea turistică, impulsionează ocuparea, creează afaceri noi și sprijină produsele agricole locale, cu efecte asupra calității vieții locuitorilor.

Finanțări disponibile începând din 2023

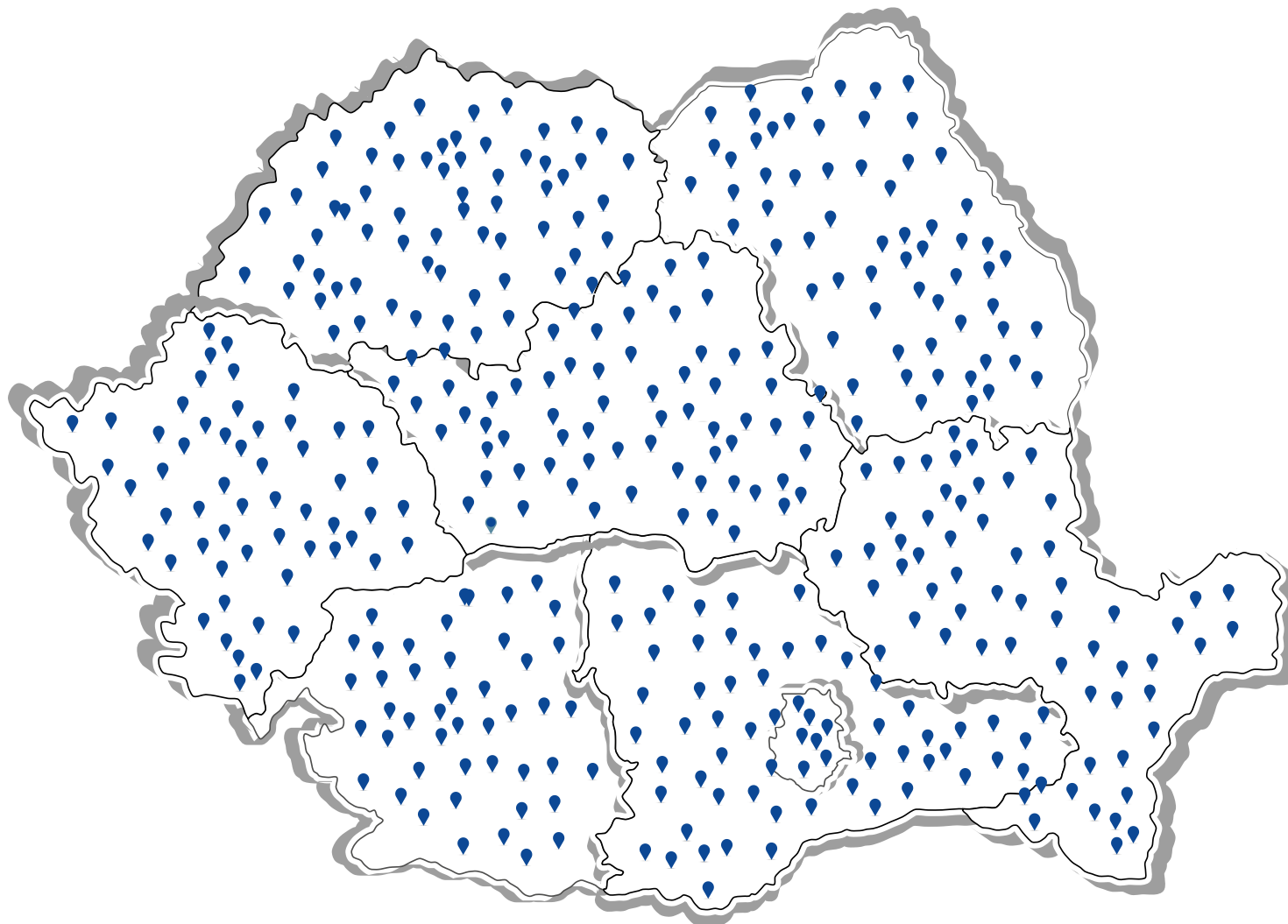
Sectoarele turism, cultură și patrimoniu cultural și natural pot beneficia de finanțare în cadrul Politicii de coeziune prin intervențiile complementare prevăzute în Programele Regionale, și Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare.

Astfel, Programele Regionale vor avea în vedere dezvoltarea patrimoniului turistic cultural, inclusiv digitizarea monumentelor restaurate, precum și conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural. Totodată, Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare urmează să finanțeze digitalizarea în cultură, incluzând asigurarea de echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale, sisteme integrate, mijloace TIC, modele digitale 3D, infrastructuri informatice și soluții de tip cloud, precum și exploatarea digitalizată.

Surse:

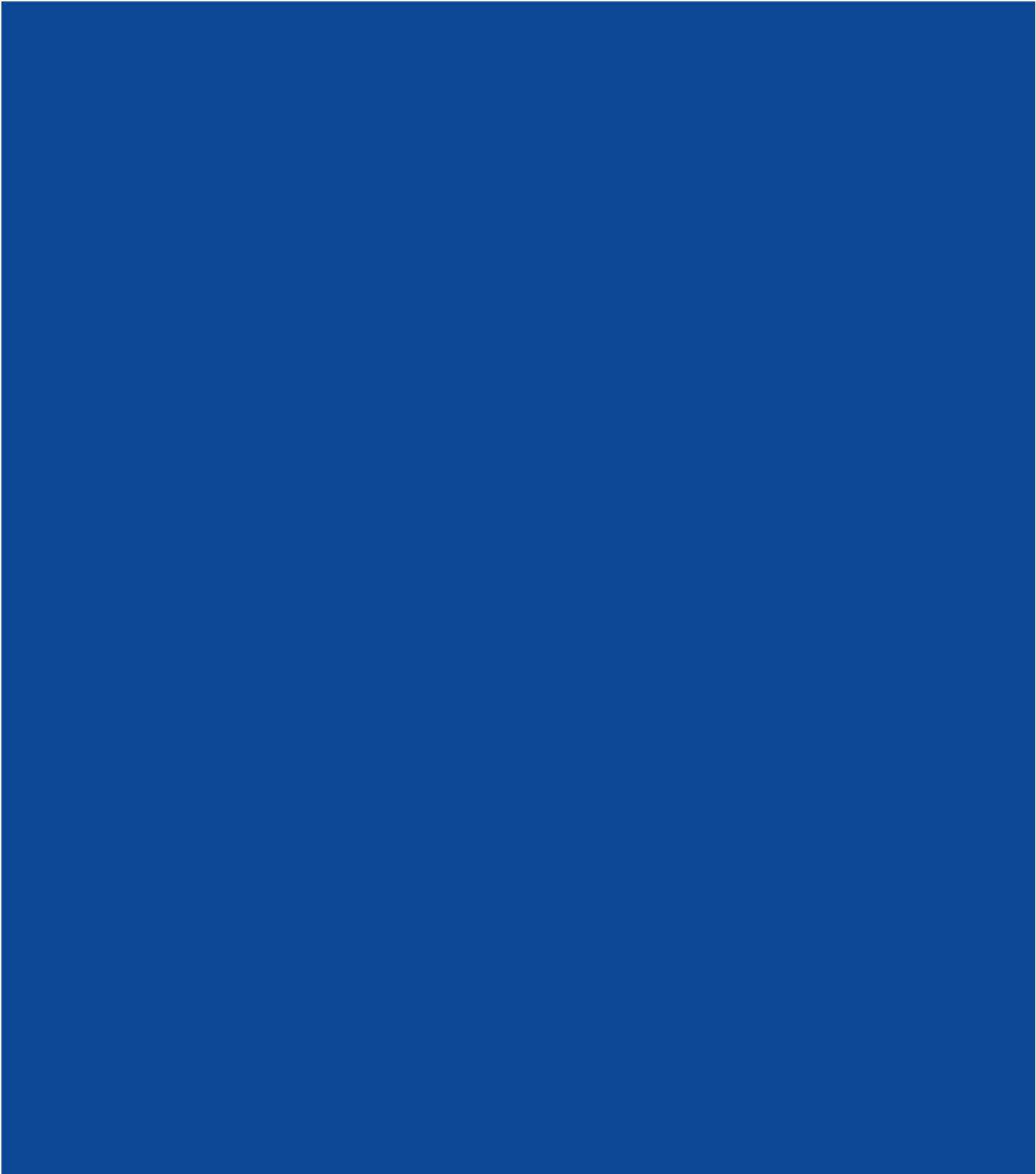
- *Studiul de evaluare privind îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural*, MDLPA, 2019;
- *Studiul de evaluare privind dezvoltarea durabilă a turismului prin sprijinirea forței de muncă, sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale*, MDLPA, 2019;
- *Studiu de evaluare a DMI 5.1 Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe*, MDLPA, 2019;
- *Evaluarea de impact a DMI 5.1 „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe” și DMI 5.3 „Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică”*, MDLPA, 2015;
- *Evaluarea de impact a DMI 5.2: Crearea/dezvoltarea/modernizare a infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic și pentru creșterea calității serviciilor turistice*, MDLPA, 2015.

Oriunde pui degetul pe harta României, există un proiect european.

2014-2020

PROGRAMME OPERATIONALE

2014 - 2020

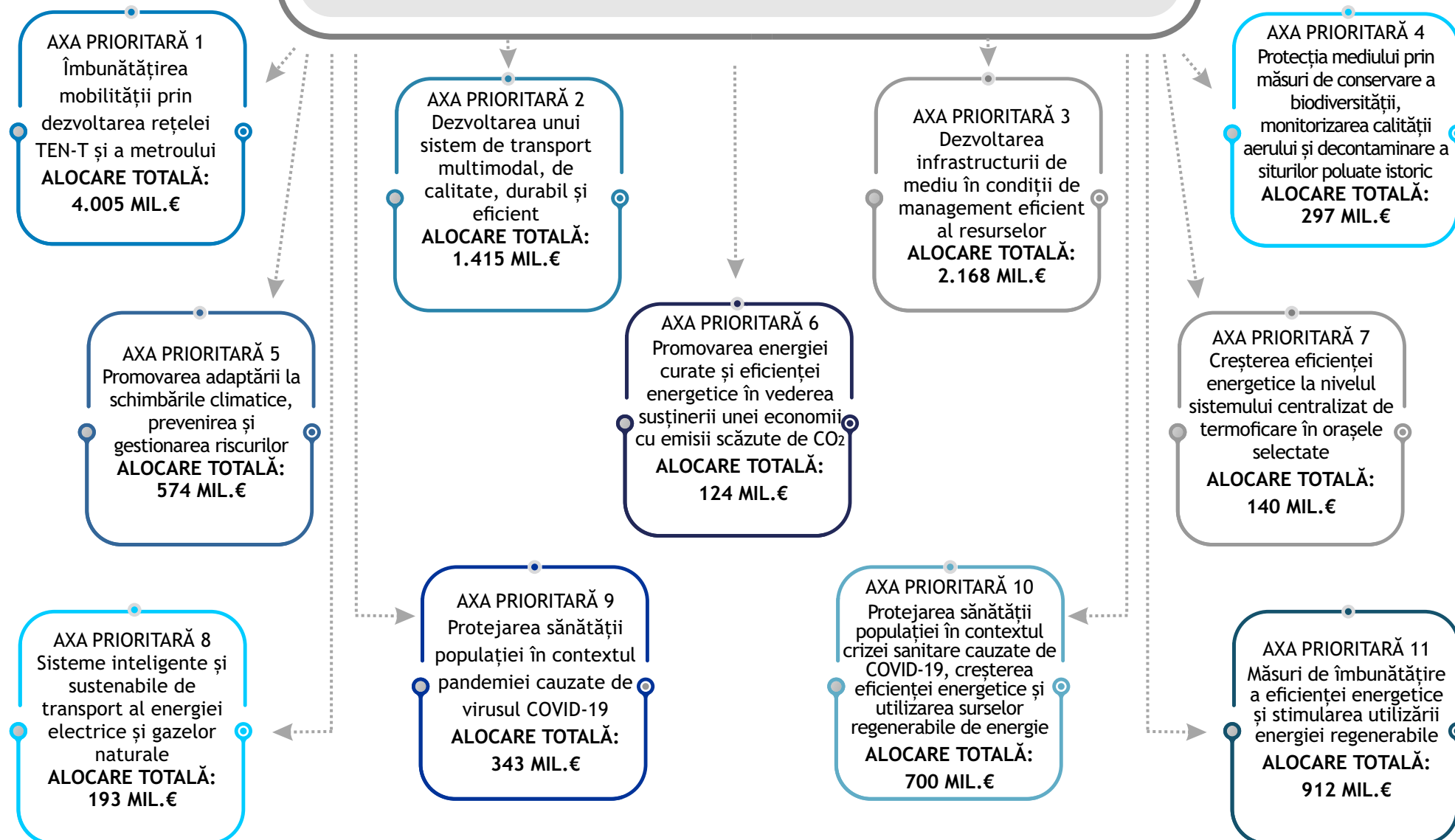
PROGRAMUL OPERAȚIONAL INFRASTRUCTURĂ MARE

Adoptat de Comisia Europeană (CE) la data de 9 iulie 2015, POIM 2014-2020 și-a propus ca obiectiv global dezvoltarea infrastructurii de transport, mediu și energie și prevenirea riscurilor, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile.

POIM 2014-2020 a finanțat activități din trei sectoare: infrastructură de transport; protecția mediului și managementul riscurilor; energie curată și eficiență energetică. Programul operațional a contribuit la îndeplinirea Strategiei Uniunii Europene pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. În plus, strategia POIM a fost corelată cu Programul Național pentru Reformă și cu recomandări specifice de țară, concentrându-se asupra creșterii durabile facilitate atât printr-o economie bazată pe consum de produse cu conținut redus de CO₂ și pe utilizarea energiei verzi, cât și prin intermediul unor moduri de transport prietenoase cu mediul și o întrebuițare mai eficientă a resurselor.

POIM a fost implementat prin intermediul a 8 Direcții Regionale de Infrastructură, dar și prin intermediul Organismului Intermediar pentru Transport din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

11 Axe prioritare
ALOCARE TOTALĂ: 10,87 MLD.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE

Axa prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului

Axa a urmărit 4 obiective specifice, având o alocare totală de 4.005 mil.€. Prin POIM s-a finanțat extinderea infrastructurii de transport rutier amplasată pe rețeaua TEN-T centrală, prin completarea tronsoanelor a căror construcție a fost demarată în perioada de programare 2007-2013, asigurând dezvoltarea în continuare a rețelei definite. Aceasta a condus, în primul rând, la economii de timp în transportul rutier de mărfuri și călători între regiunile României și Europa Centrală, de Vest și de Sud, ca urmare a eliminării blocajelor pe rutele vizate, facilitând mobilitatea.

Investițiile în extinderea infrastructurii de transport rutier au contribuit și la promovarea competitivității economice, prin îmbunătățirea condițiilor în transportul rutier de mărfuri și călători, precum și la diminuarea emisiilor poluante prin eliminarea/reducerea blocajelor de trafic, implicit prin scurtarea duratelor de transport.

Axa prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient

Axa prioritară a fost structurată pe 7 obiective specifice și a avut o alocare totală de 1.415 mil.€.

Intervențiile vizând dezvoltarea rețelei TEN-T rutiere au fost promovate prin acțiuni integrate care au inclus, pe lângă construcția/modernizarea tronsonului vizat, elementele necesare pentru asigurarea unui serviciu de calitate și în parametrii adecvați de siguranță (sisteme telematice de iluminat public, perdele forestiere, panouri de protecție împotriva zgomotului, covoare astfaltice fonoabsorbante și alte măsuri de siguranță, infrastructura verde prevăzută prin Acordul de mediu, care au fost adaptate după caz). Sistemele inteligente de transport au fost integrate în toate proiectele vizând reabilitarea infrastructurii existente. Dezvoltarea proiectelor rutiere a ținut cont de promovarea infrastructurii verzi, în deplin acord cu ecosistemele naturale, ca parte din proiecte mai mari de transport, prevenind și reducând în acest fel eventualele efecte negative asupra mediului. Investițiile la nivelul porturilor, atât cele situate pe rețeaua TEN-T, cât și cele situate pe alte rețele, au avut ca scop asigurarea unei infrastructuri moderne cu rol în creșterea utilizării transportului

naval, atât pentru marfă, cât și pentru pasageri în anumite situații, în zonele unde transportul naval reprezintă o modalitate importantă de deplasare.

Axa prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor

Axa a cuprins 2 obiective specifice, cu o alocare totală de 2.168 mil.€. Prin implementarea investițiilor vizând creșterea capacității sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale în concordanță cu ierarhia deșeurilor, la nivelul județelor s-a urmărit dezvoltarea infrastructurii necesare pentru obținerea unei cantități de deșeuri biodegradabile reduse la depozitare la 35% față de nivelul din 1995, închiderea depozitelor neconforme, creșterea ponderii deșeurilor reciclate/valorificate raportată la totalul cantității de deșeuri municipale colectate.

De asemenea, au fost continuate acțiunile integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată, contribuind la obiectivul global de asigurare a colectării și epurării integrale a încărcării organice biodegradabile în aglomerările cu peste 2.000 l.e.

Axa prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric

În cadrul axei au existat 3 obiective specifice, beneficiind de o alocare totală de 297 mil.€. Au fost finanțate elaborarea și implementarea planurilor de management, seturilor de măsuri de conservare, planurilor de acțiune pentru ariile naturale protejate (inclusiv cele situate în mediul marin) și pentru speciile de interes comunitar neacoperite de proiectele finanțate din alte programe. Totodată, au fost prioritare menținerea și refacerea ecosistemelor degradate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu, inclusiv în mediul marin.

Axa prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

În cadrul acestei axe au fost urmărite 2 obiective specifice, cu o alocare totală de 574 mil.€.

Rezultate așteptate ca urmare a implementării proiectelor contractate până la data de 31.12.2022:

- peste 300 km linii de cale ferată renovate sau modernizate;
- ~1.000 km drumuri nou construite;
- peste 5.000.000 persoane beneficiază de o mai bună alimentare cu apă (distribuția apei) și de o mai bună tratare a apelor uzate (epurarea apelor uzate);
- ~240.000 ha reprezentând habitate sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun;
- peste 5.700.000 persoane beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor (prevenirea și gestionarea riscurilor);
- peste 500 km de rețea termică reabilitată/extinsă;
- 165 km conductă de transport de gaz operațională construită.

Sursa: Proiect POAT „Evaluarea progresului îndeplinirii indicatorilor din cadrul de performanță”

Au fost promovate acțiuni orientate spre managementul principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în special în vederea asigurării protecției și reducerii impactului în condițiile manifestării riscurilor prin fenomenele specifice.

Axa prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon

Proiectele care au primit finanțare s-au încadrat într-unul dintre cele 4 obiective specifice stabilite în cadrul axei, având la dispoziție 124 mil. euro. Acestea au vizat creșterea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, energie geotermală), sectorul distribuției și sectorul producției, prin modernizarea sau extinderea rețelelor de distribuție energie electrică. Totodată, proiectele finanțate au urmărit reducerea consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali, prin achiziționarea și implementarea sistemului de monitorizare a consumului de energie la nivelul platformei industriale, precum și reducerea consumului mediu de energie electrică la nivelul locuințelor, prin realizarea sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice.

Axa prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate

Pentru acțiunile susținute în cadrul acestei axe prioritare structurată pe 2 obiective specifice au fost alocate 140 mil.€. Această axă prioritară a fost multifond, vizând intervenții complementare în sistemele centralizate de termoficare din șapte orașe selectate și Municipiul București. Aceste tipuri de intervenții au urmărit reducerea pierderilor în sistemele de transport și distribuție a energiei termice și implicit creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de CO₂, acționând complementar la nivel teritorial. Aceste obiective au fost realizate prin reabilitarea rețelelor termice de transport / distribuție a agentului termic.

Axa prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale

Axa prioritară a fost structurată pe 2 obiective specifice, cu o alocare de 193 mil.€. A fost avută în vedere creșterea capacității Sistemului Energetic Național pentru preluarea energiei produse din resurse regenerabile, prin realizarea și/sau modernizarea

rețelelor electrice de transport (linii electrice aeriene și stații). De asemenea, s-a finanțat dezvoltarea/modernizarea Sistemului Național de Transport Gaze Naturale prin construcția unor noi conducte și îmbunătățirea parametrilor de funcționare a interconectărilor cu sistemele de transport ale statelor vecine.

Axa prioritară 9: Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul COVID-19

Axa prioritară cuprinde un obiectiv specific, cu o alocare totală de 343 mil. €. Obiectivul axei prioritare a constat în creșterea capacității de gestionare a crizei sanitare COVID-19 prin dotarea unităților de învățământ preuniversitar de stat și a instituțiilor de învățământ superior de stat. În plus, au fost realizate achiziții și montaj de sisteme de detectare, semnalizare, alarmare la incendii cu acoperire totală și de detectare semnalizare și alarmare în cazul depășirii concentrației maxime admise de oxigen în atmosferă, inclusiv realizarea schemei/proiectului de execuție și montaj, pentru spitalele publice.

Axa prioritară 10: Protejarea sănătății populației în contextul crizei sanitare cauzate de COVID-19, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie

Axa prioritară a fost structurată pe 2 obiective specifice cu o alocare de 700 mil.€. Aceasta a urmărit în mod special ameliorarea efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19, inclusiv la nivel social, precum și creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie, în vederea pregătirii unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei.

Axa Prioritară 11: Măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice și stimularea utilizării energiei regenerabile

Alocarea financiară de 912 mil.€ a fost direcționată cu prioritate către creșterea nivelului de independență energetică a autorităților publice locale prin obținerea de energie din surse regenerabile (apă geotermală, energie solară, energia vântului ș.a., astfel cum sunt definite în Legea nr. 220/2020, cu modificările și completările ulterioare), cu excepția biomasei, pentru consumul propriu al acestora. Totodată, în cadrul acestei axe prioritare au fost susținute intervenții pentru diversificarea surselor de energie din piață, prin comercializarea energiei din surse regenerabile produsă de către autoritățile publice locale.

detalii aici:

Instituție responsabilă:
Autoritatea de Management POIM
2014-2020 din cadrul Ministerului
Investițiilor și Proiectelor Europene

2014 - 2020

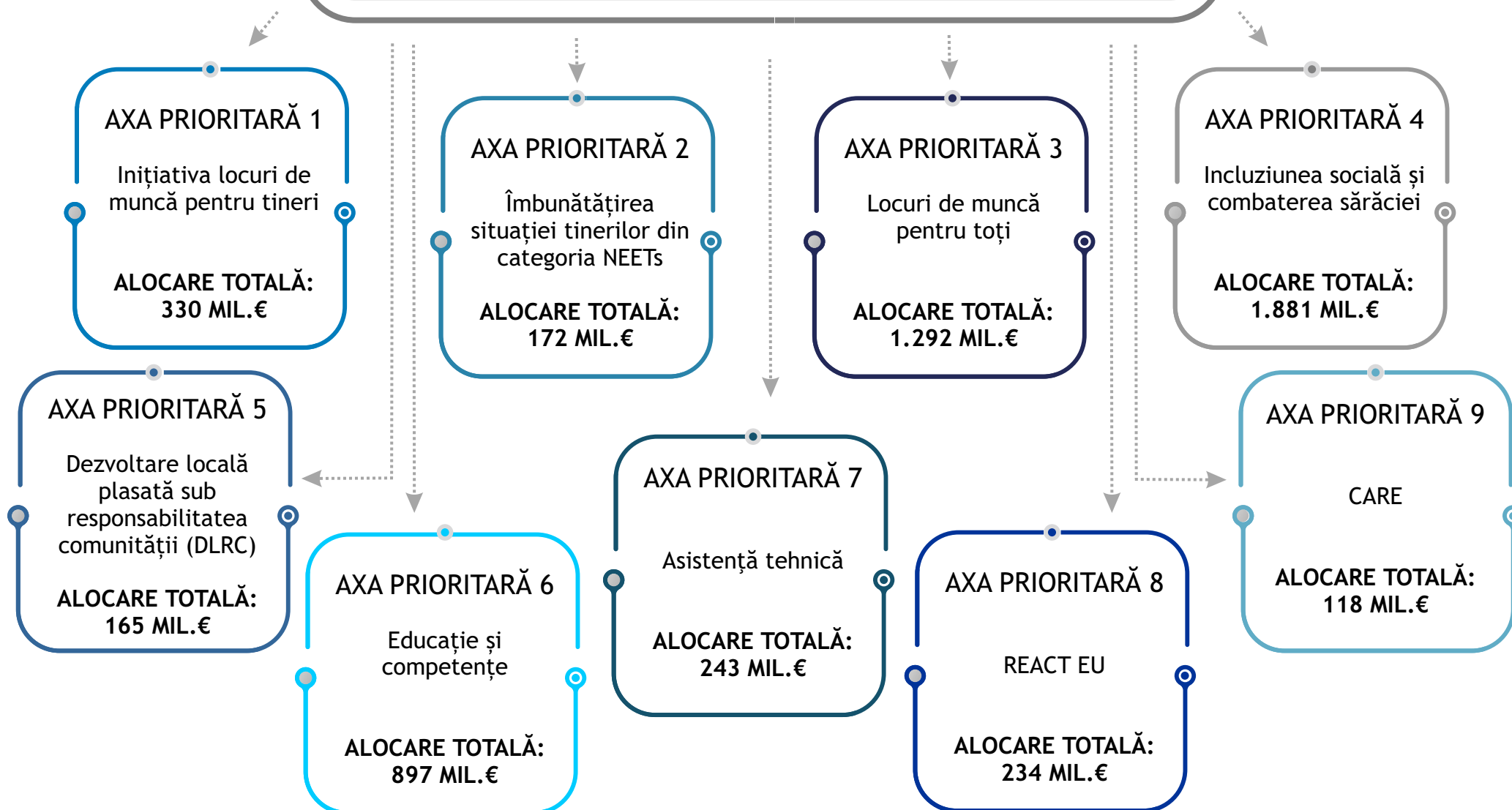
PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN

Aprobat de către Comisia Europeană (CE) la data de 25 februarie 2015 cu modificări ulterioare, POCU 2014-2020 a stabilit prioritățile de investiții, obiectivele specifice și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane. Intervențiile din cadrul Programului, în domenii precum ocuparea forței de muncă, incluziune socială și educație, au ajutat la îndeplinirea unor obiective asumate de România și au facilitat creșterea gradului de coeziune și reducerea disparităților referitoare la dezvoltarea socială și economică a României în raport cu celelalte state membre UE.

Programul a fost un instrument utilizat de România, cu precădere, pentru investiții în dezvoltarea educației și implicit pentru formarea resurselor umane, precum și în dezvoltarea economiei sociale și în sprijinirea persoanelor vârstnice etc. Programul a fost elaborat ca răspuns la analizele sectoriale realizate de România și a avut în vedere recomandările de țară ale României.

Totodată, funcționarea Programului s-a realizat și prin intermediul a 8 Organisme Intermediare Regionale, un organism intermediar din cadrul Ministerului Educației, cu sprijinul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și al Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

9 Axe prioritare
ALOCARE TOTALĂ: 5.332 MIL. €

INVESTIȚII ȘI REZULTATE

Programul este construit pe baza a 9 axe prioritare.

Axa Prioritară 1: Inițiativa locuri de muncă pentru tineri

Axa prioritară 1 a fost structurată pe 3 obiective specifice cu o alocare UE de 303,22 mil.€. Acțiunile planificate în cadrul Axei Prioritare 1 au fost implementate în regiunile care îndeplinesc criteriile de eligibilitate conform regulamentelor europene relevante (nr. 1301/2013 și 1303/2013), respectiv în care rata șomajului în rândul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani depășea 25%.

Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs

Axa prioritară 2 a fost structurată pe 4 obiective specifice și a avut o alocare UE de 145,38 mil.€. În cadrul acestei priorități au fost vizate regiunile care nu au fost eligibile în cadrul Inițiativei Locuri de muncă pentru tineri, dat fiind faptul că nevoia de susținere a tinerilor pe piața muncii a fost identificată în toate regiunile. Axa prioritară a susținut derularea de activități pentru identificarea tinerilor NEETs inactivi, cu accent pe aceia cu nivel scăzut de competențe și cu dificultăți în a se integra social, precum și pentru transmiterea datelor relevante ale acestora la SPO în vederea înregistrării.

Axa Prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți

Această axă prioritară a fost structurată pe 12 obiective specifice și a avut o alocare UE de 1.097,18 mil.€ și a vizat toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov.

Intervențiile prevăzute s-au orientat, pe de o parte, către cadrul general, prin conceperea și implementarea strategiilor de ocupare la nivel național și, pe de altă parte, către adaptarea la nivel local/regional, în funcție de nevoile comunităților și grupurilor sprijinite. Astfel, principalele acțiuni au vizat creșterea ocupării șomerilor și a persoanelor inactice, cu accent pe șomerii de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu nivel redus de educație, persoanelor de etnie romă, persoanelor din mediul rural prin programe de ucenicie și stagii, îmbunătățirea nivelului de competențe,

inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal.

De asemenea, s-a urmărit și creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană realizată prin măsuri de tip România Start Up Plus, Diaspora Start Up, România Start Up Nation.

Axa Prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei

Axa prioritară a avut în componență 16 obiective specifice și o alocare UE de 1.593,46 mil.€.

Acțiunile planificate au vizat reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității roma și non-roma, reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/ medicale/socio-profesionale/de formare profesională adecvate nevoilor specifice, creșterea calității sistemului de asistență socială și a numărului de persoane asistate, creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC, îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor, creșterea numărului de persoane care beneficiază de programe de sănătate, reducerea numărului de copii și tineri plasați în instituții prin furnizarea de servicii la nivelul comunității.

Axa Prioritară 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC)

Celor două obiective specifice ale acestei axe le-au fost alocate fonduri UE de 156,48 mil.€.

Măsurile planificate au contribuit, în principal, la îndeplinirea obiectivului-țintă asumat în cadrul PNR, acela de reducere cu 580.000 a numărului persoanelor expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială până în 2020, precum și la obiectivele asumate în domeniul ocupării forței de muncă, educației și al sănătății.

Inovarea socială a avut o importanță deosebită mai ales în contextul inițiativelor din domeniul incluziunii sociale și a combaterii sărăciei, având în vedere faptul că acestea au vizat cu prioritate comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială.

Instituție responsabilă:
Autoritatea de Management
POCU 2014-2020 din Ministerul
Investițiilor și Proiectelor
Europene

Axa Prioritară 6: Educație și competențe

Axa a fost structurată pe 17 obiective, beneficiind de o alocare UE de 760,44 mil.€

În concordanță cu recomandarea specifică de țară din 2014 privind alinierea învățământului terțiar la necesitățile pieței muncii și îmbunătățirea accesului la educație pentru persoanele defavorizate și în acord cu prevederile PNR, ale strategiilor relevante din domeniu și ale AP 2014-2020, acțiunile aferente acestei axe prioritare au avut ca scop creșterea participării la învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate, în special pentru cei care provin din grupuri vulnerabile.

De asemenea, POCU a finanțat implementarea de măsuri sistemice în învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate pentru a facilita adaptarea la cerințele pieței muncii, precum și îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic din învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile. Totodată, POCU a susținut financiar diversificarea ofertelor educaționale în învățământul terțiar universitar și non-universitar tehnic organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate corelate cu nevoile pieței muncii din sectoarele economice.

Acțiunile implementate au condus la creșterea ratei de acces, participare și absolvire în învățământul terțiar (inclusiv învățământul terțiar non-universitar), în special pentru categoriile de cursanți ne-tradiționali sau provenind din medii dezavantajate, cu accent pe populația de etnie romă. Aceste măsuri de susținere financiară au fost condiționate de absolvirea studiilor terțiare/ocuparea unui loc de muncă.

O atenție specială a fost acordată îmbunătățirii calității și relevanței învățământului terțiar (inclusiv non-universitar), prin dezvoltarea unor programe de studiu și parcursuri de învățare inovatoare și atractive pentru participanți, ținând cont de nevoile pieței muncii, dar și cu scopul de a valorifica potențialul

specific, sectorial și teritorial de creștere și inovație. Asigurarea unui grad mai mare de flexibilitate în organizarea și implementarea programelor de studii, inclusiv prin integrarea soluțiilor de tip TIC și elaborarea unor resurse digitale de învățare și schimb de informații în rețele de specialiști, a fost importantă pentru creșterea atractivității și capacității învățământului terțiar de adaptare la nevoile specifice ale cursanților și ale pieței muncii.

Axa Prioritară 7: Asistență tehnică

Axa este structurată pe 3 obiective specifice și are o alocare UE de 205,89 mil.€.

În vederea asigurării unui cadru coerent și unitar de funcționare a instituțiilor responsabile cu gestionarea finanțărilor din Fondul Social European în perioada 2014-2020, axa de asistență tehnică din cadrul POCU a acoperit nevoile de finanțare pentru implementarea în bune condiții a Programului, prin acoperirea cheltuielilor cu personalul.

În acest sens, axa de asistență tehnică a POCU a acționat în complementaritate cu Programul Operațional Capacitate Administrativă și Programul Operațional Asistență Tehnică în privința aranjamentelor procedurale, respectiv a existenței unei grile de salarizare unică pentru personalul implicat în managementul și controlul FESI, precum și a unor criterii comune de recrutare a personalului etc.

Axa Prioritară 8: REACT EU

Axa prioritară 8 este structurată pe 4 obiective specifice și are o alocare UE de 234 mil.€.

Întreaga axă prioritară este dedicată sprijinirii ameliorării efectelor provocate de criză în cadrul REACT- EU. Astfel, prin această axă prioritară se finanțează acțiuni care vizează:

- promovarea de măsuri integrate de prevenire a fenomenului de părăsire timpurie a școlii și a deficitului de învățare cauzat de situația creată de pandemia de COVID-19 prin programe de tip școală după școală;

INVESTIȚII ȘI REZULTATE

- facilitarea ocupării șomerilor pe piața muncii prin stimularea mobilității și subvenționarea locurilor de muncă;
- limitarea pierderii locurilor de muncă, crearea urgentă de noi oportunități, susținerea antreprenorialului;
- limitarea efectelor economice negative generate de pandemia COVID-19, prin susținerea sistemului medical.

Axa Prioritară 9: CARE - Măsurile imediate pentru acordarea de sprijin cetățenilor proveniți din zona conflictului armat din Ucraina

Axa prioritară 9 are în componență 1 obiectiv specific și o alocare UE de 100 mil.€.

Prin această axă prioritară se finanțează acțiuni care vizează acoperirea nevoilor de bază imediate și sprijin pentru cetățenii ucraineni, străinii sau apatrizii care provin din zona conflictului armat din Ucraina, care au intrat în România prin punctele de trecere a frontierei cu Ucraina și Republica Moldova.

Sunt avute în vedere formele de sprijin imediat prevăzute în legislația națională relevantă, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 15/2022 privind acordarea de sprijin și asistență umanitară de către statul român cetățenilor străini sau apatrizilor aflați în situații deosebite, proveniți din zona conflictului armat din Ucraina, cu modificările și completările ulterioare.

Prin POCU se decontează cheltuieli sub formă de cost unitar în cuantumul și pe durata stabilite prin Regulamentul (UE) 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare.

Rezultate așteptate ca urmare a implementării proiectelor contractate până la data de 31.12.2022:

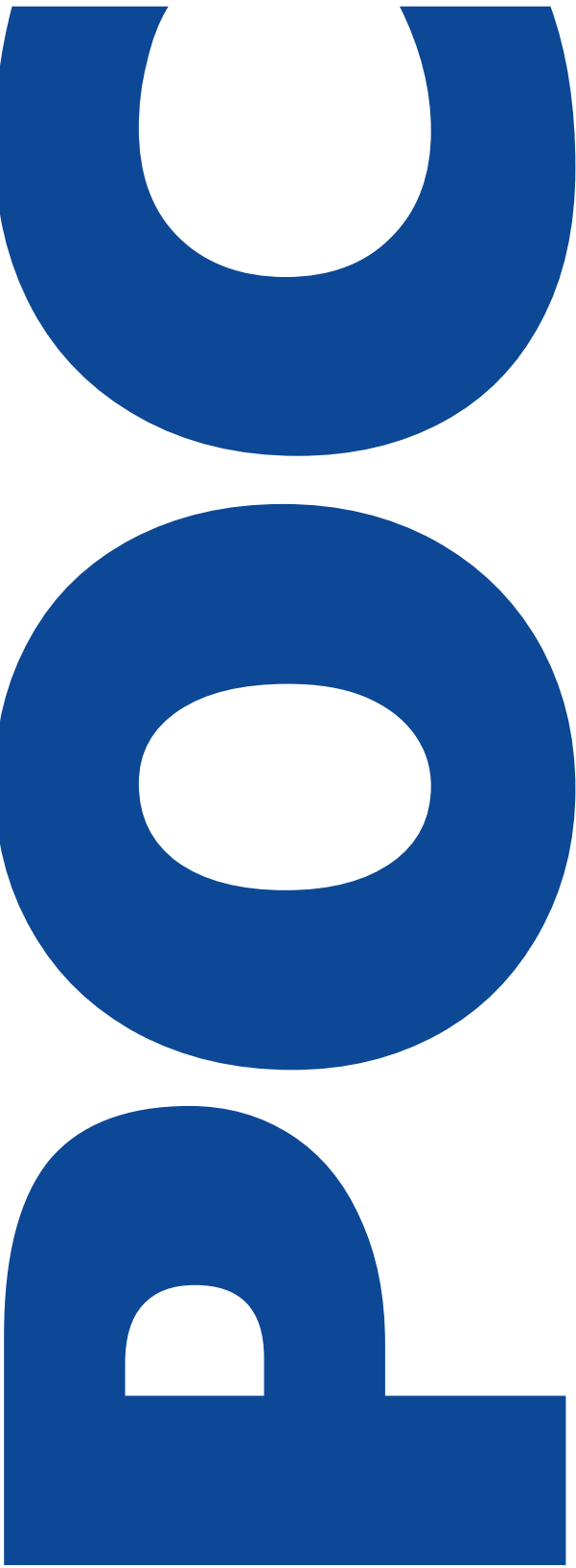
- peste 53.000 tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16-29 ani care beneficiază de sprijin;
- 2.100 microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii care beneficiază de sprijin;
- peste 186.000 persoane (șomeri și inactivi/ din zona rurală/ de etnie romă) care beneficiază de sprijin;
- 744 servicii comunitare (din zona rurală) care beneficiază de sprijin, respectiv servicii medicale, servicii sociale, servicii socio-medicale, servicii educaționale;
- peste 1.270.000 persoane din grupuri vulnerabile (din zona rurală) care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce etc.;
- peste 67.000 persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială care beneficiază de servicii integrate;
- aprox. 135.000 persoane (elevi/ ucenici), inclusiv de etnie romă sau din mediul rural, care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP;
- aprox. 155.000 persoane (elevi), inclusiv de etnie romă sau din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (învățământul primar și secundar);
- peste 29.000 tineri/adulți, inclusiv de etnie romă sau din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare);
- aprox. 140.000 persoane reprezentând personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practici.

Sursa: Proiect POAT „Evaluarea progresului îndeplinirii indicatorilor din cadrul de performanță”

detalii aici:

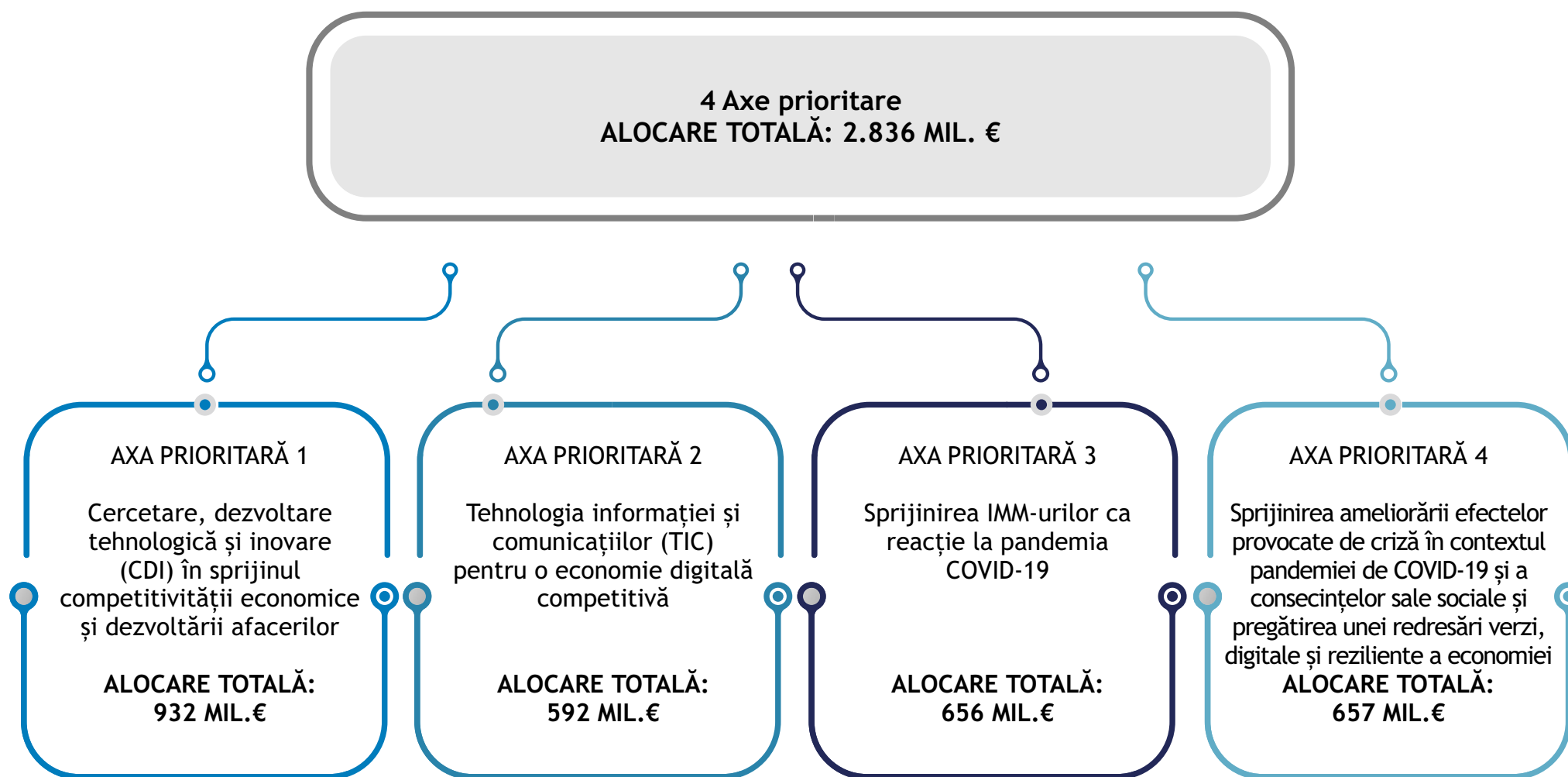
2014 - 2020

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMPETITIVITATE

Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014-2020, adoptat de Comisia Europeană (CE) la data de 19 decembrie 2014, a propus soluții privind nevoile și provocările legate de nivelul redus al competitivității economice, identificat pe tot cuprinsul țării, în special în ceea ce privește:

- sprijinul insuficient acordat, până în prezent, Cercetării, Dezvoltării și Inovării (CDI) și
- infrastructura de Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) limitat dezvoltată.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Prin intervențiile sale, programul operațional a contribuit la crearea unui mediu de afaceri competitiv și la dezvoltarea economiei naționale cu ajutorul capacității sale de a consolida CDI și de a contura un nivel ridicat de acces, securitate și utilizare a TIC. Totodată, POC a ajutat în mod indirect atât la reformarea unor domenii precum educația, sănătatea și cultura, cât și la reducerea sărăciei sau la consolidarea capacității administrației publice de a gestiona eficient resursele umane, a utiliza corect instrumente decizionale variate și a facilita o coordonare interinstituțională adecvată.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMPETITIVITATE

Axa Prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor

Axa Prioritară 1 a susținut intervențiile CDI, răspunzând unor nevoi identificate la nivelul AP, precum crearea unui mediu CD mai compact și modern, orientat către nevoile pieței și domeniile de specializare inteligentă, precum și crearea unei culturi antreprenoriale și inovative în domeniul CDI, care să contribuie la antrenarea și dezvoltarea potențialului latent în domeniu, la nivel public și privat. În acest sens, prioritățile de specializare inteligentă, susținute prin POC au fost corelate cu intervențiile finanțate la nivel național (prin PNCDI III).

Prioritățile legate de specializarea inteligentă au fost stabilite luând în considerare potențialul local de a genera valoare economică adăugată la rezultatele cercetării, precum și existența unei mase critice de resurse umane și resurse materiale, ca premise pentru dezvoltarea viitoare.

Axa Prioritară 1 a fost structurată pe 4 obiective specifice, beneficiind de o alocare UE de aprox. 780 mil.€.

Axa Prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă

Acțiunile prevăzute de POC în cadrul acestei axe prioritare au vizat patru domenii principale pentru dezvoltarea TIC: e-guvernare, interoperabilitate, securitate informatică, *cloud computing* și rețele sociale; TIC în educație, sănătate și cultură; cercetare-dezvoltare-inovare; infrastructura de bandă largă.

Acțiunile destinate sprijinirii acestor domenii au fost concepute pentru o abordare sistemică și de sus în jos a provocărilor și necesităților de dezvoltare într-o manieră de sus în jos. De asemenea, au avut scopul de a asigura, pe de o parte, o aplicare coerentă și uniformă a instrumentelor TIC în toate sistemele publice implementate în România, și, pe de altă parte, comunicarea/corelarea acestora cu sistemele europene relevante. Axa Prioritară 2 a fost structurată pe 5 obiective specifice și a avut o alocare UE de aprox. 499 mil.€.

Axa Prioritară 3: Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID-19

Prioritară în cadrul Axei 3 a fost sprijinirea IMM-urilor în vederea depășirii crizei economice generate de pandemia COVID - 19.

În acest sens, au fost prevăzute următoarele forme de sprijin pentru IMM-uri:

- microgranturi pentru micro-întreprinderi cu asociat/administrator unic, fără contracte individuale de muncă;
- granturi pentru capital de lucru, capital de lucru pentru reluarea activității curente pentru micro-întreprinderi și IMM-uri.

Axa Prioritară 3 a fost adăugată în august 2020, având un obiectiv specific, cu o alocare UE de aprox. 550 mil.€.

Axa Prioritară 4: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și a consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei

Principalele acțiuni susținute în cadrul acestei axe prioritare au vizat investiții în activități productive, de rețehnologizare pentru IMM-uri și entități economice asimilate acestora în vederea refacerii capacității de reziliență ca urmare a măsurilor luate pe durata stării de urgență și a efectelor crizei COVID-19. De asemenea, a fost acordat sprijin pentru procesul educațional on-line, constând în dotarea elevilor cu echipamente mobile din domeniul tehnologiei informației, de tipul tabletelor școlare, precum și a altor echipamente/ dispozitive electronice.

Axa Prioritară 4 a fost adăugată în program în 2021 și a fost structurată pe 2 obiective specifice, având o alocare UE de aprox. 550 mil. euro.

Rezultate așteptate ca urmare a implementării proiectelor contractate până la data de 31.12.2022:

- 1.056 de noi cercetători în entitățile sprijinite;
- 644 întreprinderi sprijinite.

Sursa: Proiect POAT „Evaluarea progresului îndeplinirii indicatorilor din cadrul de performanță”

detalii aici:

Instituție responsabilă:
Autoritatea de Management POC
2014-2020 din cadrul Ministerului
Investițiilor și Proiectelor Europene

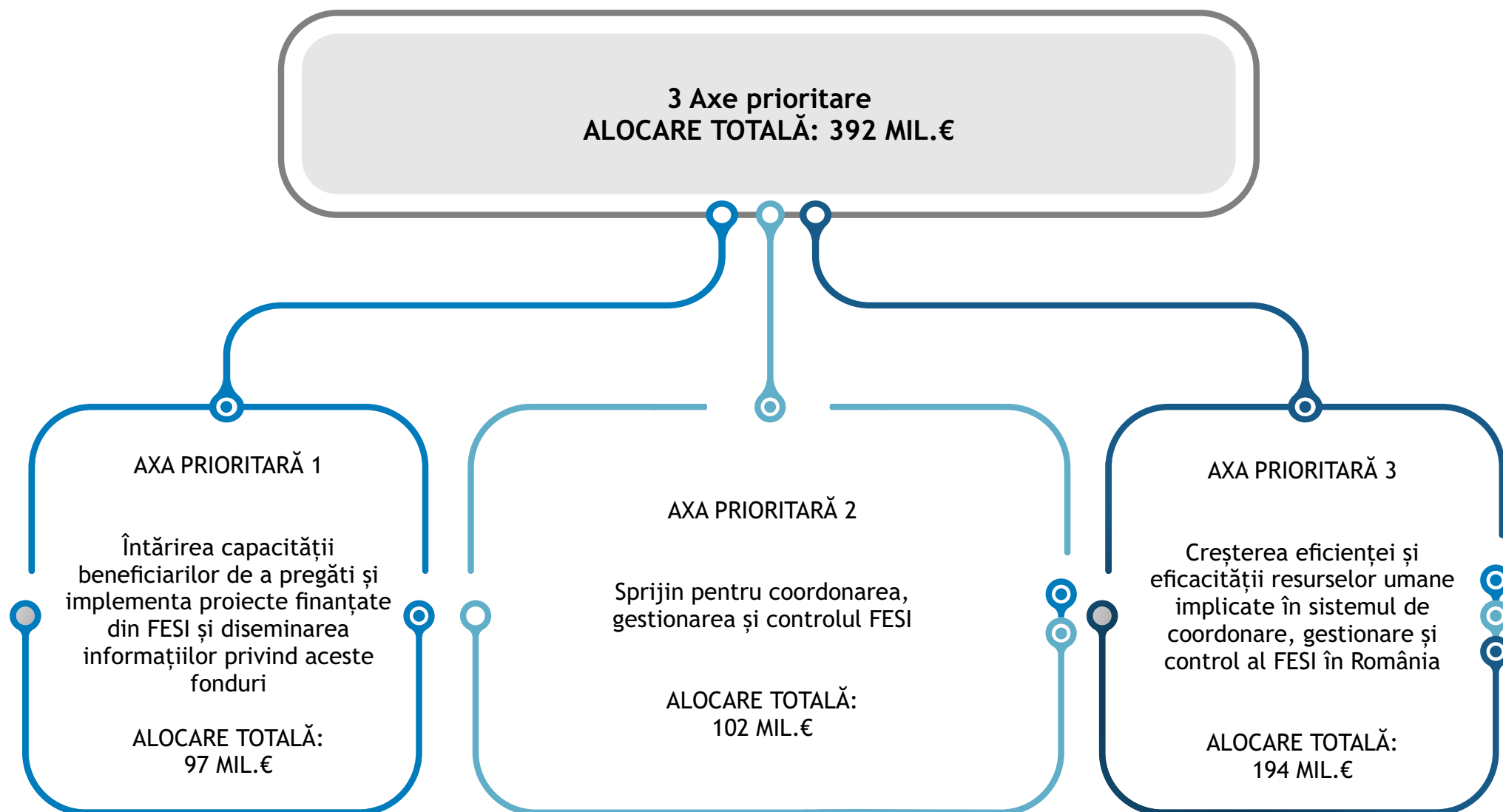

2014 - 2020

PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Adoptat de Comisia Europeană (CE) la data de 18 decembrie 2014, POAT 2014-2020 are ca scop dezvoltarea capacității și instrumentelor necesare pentru facilitarea unei coordonări eficiente a intervențiilor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI). Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020 este unul dintre programele prin care România a putut accesa fonduri europene provenite din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada 2014-2020.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Acest program a fost elaborat în concordanță cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control, pe baza responsabilităților împărțite între statele membre UE și Comisia Europeană.

POAT a vizat structuri ale administrației publice care au calitatea de beneficiari FESI și a inclus instruirea pe teme orizontale sau specifice FESI pentru personalul care răspunde sau contribuie la implementarea proiectelor finanțate prin intermediul acestor fonduri (beneficiari potențiali FEDR, FC și/sau FSE).

Bugetul POAT 2014-2020 a fost structurat pe 3 axe prioritare.

Axa prioritară 1: Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din FESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri

Prin intermediul acestei axe prioritare, s-a urmărit dezvoltarea capacității beneficiarilor FESI, inclusiv pentru beneficiarii români ai PO finanțate în cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană, de management al proiectelor pentru întreg ciclul, de la pregătire până la finalizare.

Un accent deosebit a fost pus pe întărirea capacității de management al portofoliului de proiecte în cazul principalilor beneficiari POIM, POC și POAT.

De asemenea, au fost avute în vedere pregătirea și coordonarea proiectelor de importanță strategică, considerate prioritare pentru dezvoltarea la nivel național sau regional și pentru abordarea teritorială și integrată a nevoilor identificate.

Tot prin această axă prioritară au fost finanțate comunicarea și informarea la nivel orizontal privind FESI, precum și la nivel specific pentru POIM, POC și POAT.

Dintre principalele evoluții în implementarea proiectelor care au beneficiat de finanțare prin POAT 2014-2020, amintim:

- consolidarea capacității administrative a beneficiarilor POIM (CFR, Metrorex, ARF, CNAIR) în pregătirea și implementarea proiectelor, inclusiv pregătirea perioadei de programare 2021-2027;
- asistență tehnică acordată în pregătirea proiectelor POIM pentru respectarea Directivelor 92/43/CEE și 79/409/CEE, prin elaborarea a 73 seturi de obiective de conservare specifice pentru ariile naturale protejate, din care 24 pentru cele fără plan de management la nivel de sit Natura 2000;
- finalizarea cu asistență tehnică PASSA a aplicațiilor de finanțare aferente spitalelor regionale de urgență Iași, Cluj și Craiova (aprobat de CE) și semnarea contractelor de finanțare aferente.

La începutul anului 2020 au fost identificate noi nevoi de asistență tehnică, în special pregătirea de proiecte pentru perioada 2021-2027.

Astfel, AM POAT a lansat în anul 2020 un apel de proiecte pentru a finanța asigurarea, la nivel local, a capacității de pregătire a documentațiilor tehnico-economice pentru proiectele aferente perioadei de programare 2021-2027, în domenii precum specializarea inteligentă, regenerarea urbană, mobilitatea urbană, infrastructura rutieră de interes județean, infrastructura și serviciile publice de turism (inclusiv obiectivele de patrimoniu cu potențial turistic).

De asemenea, POAT a finanțat proiecte destinate centrelor de agrement/baze turistice (tabere școlare).

Instituție responsabilă:

Autoritatea de Management POAT
din cadrul Ministerului Investițiilor
și Proiectelor Europene

INVESTIȚII ȘI REZULTATE

Axa prioritară 2: Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul FESI

Prin POAT 2014-2020 au fost sprijinite la nivel orizontal dezvoltarea culturii de evaluare la nivelul AP și al FESI, întărirea capacității interne de evaluare a MIPE, precum și realizarea evaluărilor prevăzute pentru AP, POIM, POC și POAT.

Asistența tehnică oferită prin POAT s-a concentrat inclusiv pe dezvoltarea și asigurarea funcționării sistemului informatic unitar SMIS 2014+ și a aplicațiilor conexe acestuia, inclusiv MySMIS, pentru a permite comunicarea electronică între beneficiari și structurile de gestionare a PO finanțate din FEDR, FSE, FC și FEAD - cu excepția POCTE (FSC), precum și pe întărirea capacității utilizatorilor pentru a folosi aceste sisteme/aplicații.

Printre acțiunile care au beneficiat de asistență tehnică prin POAT 2014-2020 se numără:

- consolidarea capacității AM POIM și OIT în finalizarea investițiilor 2014-2020 și pregătirea proiectelor 2021-2027 cu expertiză BEI: modificarea cadrului legal, derularea de achiziții, stabilirea de indicatori de performanță;
- pregătirea SMIS pentru 2021-2027 prin adaptarea funcțiilor pentru asigurarea datelor care trebuie înregistrate și stocate, redesign-ul componentelor în vederea migrării în cloud-ul guvernamental, redimensionarea capacității de procesare și stocare, cartografierea parametrilor cheie pentru interoperabilitatea cu alte sisteme informatice (SEAP, RECOM, RegAS, Revisal, RNEP, registre ANAF).

Axa prioritară 3: Creșterea eficienței și eficacității resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI în România

În cazul acestei axe, au constituit priorități de intervenție profesionalizarea resurselor umane implicate în coordonarea, gestionarea și controlul FESI, instruirea personalului de la nivel de management din cadrul sistemului FESI, pentru îmbunătățirea performanței sistemului și dezvoltarea competențelor, precum și a întregului personal FESI.

Cu alte cuvinte, intervențiile specifice acestei axe prioritare au constat în asigurarea resurselor financiare pentru remunerarea personalului din sistemul de coordonare și control al FESI și din sistemul de management al POAT, POIM și POC, respectiv formarea continuă a personalului în vederea gestionării eficiente a fondurilor europene structurale și de investiții.

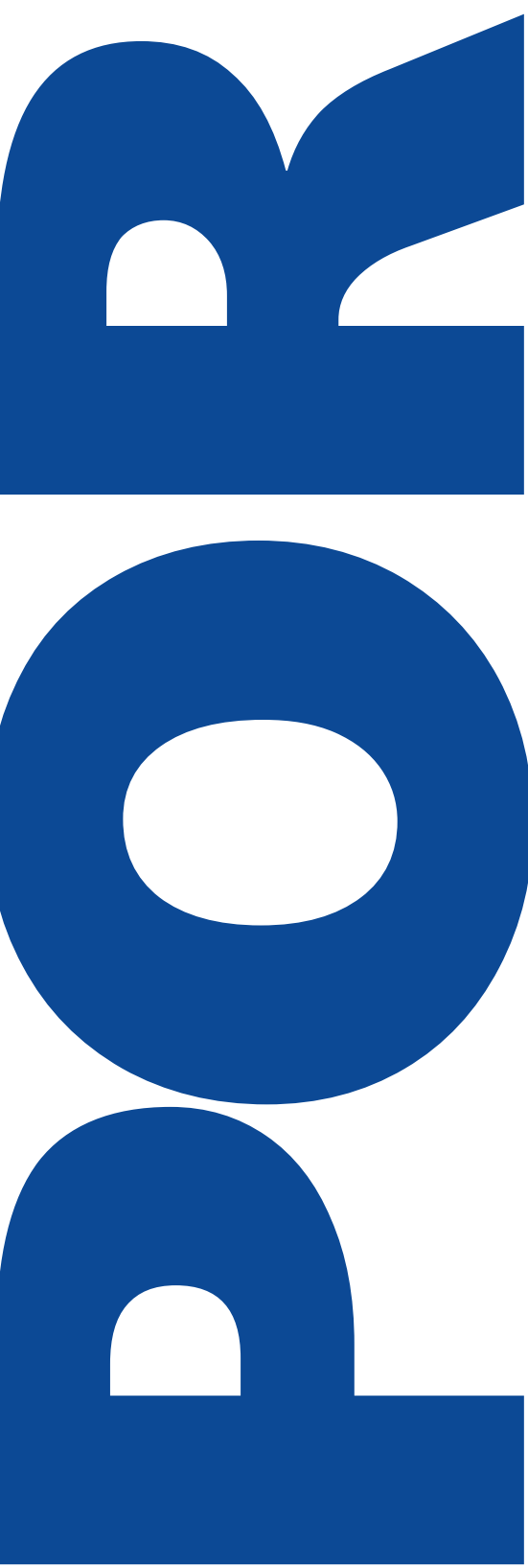
Rezultate așteptate ca urmare a implementării proiectelor contractate până la data de 09.03.2023:

- 62 materiale de informare și publicitate elaborate;
- 21 campanii organizate;
- 107 evenimente de informare/lucru;
- 27.568 zile participanți la instruire - beneficiari;
- 28.910 zile participanți la instruire - utilizatori sisteme informatice;
- 24.707 zile participanți la instruire - structuri de gestionare/ alte structuri.

Sursa: My SMIS

Detalii aici:

2014 - 2020

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020 este unul dintre programele prin care România a putut accesa fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR). Adoptat de Comisia Europeană (CE) pe data de 23 iunie 2015, POR 2014-2020 și-a propus creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.

15 Axe prioritare
ALOCARE TOTALĂ: 8.391 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 1
Promovarea
transferului
tehnologic

ALOCARE TOTALĂ:
118 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 2
Îmbunătățirea
competitivității
întreprinderilor mici
și mijlocii

ALOCARE TOTALĂ:
1.433 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 3
Sprijinirea tranziției
către o economie cu
emisii scăzute de
carbon

ALOCARE TOTALĂ:
1.594 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 4
Sprijinirea
dezvoltării urbane
durabile

ALOCARE TOTALĂ:
1.304 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 5
Îmbunătățirea mediului
urban și conservarea,
protecția și
valorificarea durabilă a
patrimoniului cultural

ALOCARE TOTALĂ:
463 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 6
Îmbunătățirea
infrastructurii de
importanță regională,
precum și a sistemelor
de transport durabile

ALOCARE TOTALĂ:
974 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 7
Diversificarea
economii locale
prin dezvoltarea
durabilă a turismului

ALOCARE TOTALĂ:
109 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 8
Dezvoltarea
infrastructurii de
sănătate și sociale

ALOCARE TOTALĂ:
574 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 9
Sprijinirea regenerării
economice și sociale a
comunităților
defavorizate din
mediul urban

ALOCARE TOTALĂ:
83 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 10
Îmbunătățirea
infrastructurii
educaționale

ALOCARE TOTALĂ:
318 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 11
Extinderea geografică a
sistemului de înregistrare
a proprietăților în
cadastru și cartea
funciară

ALOCARE TOTALĂ:
280 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 12
Asistență tehnică

ALOCARE TOTALĂ:
321 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 13
Sprijinirea regenerării
orașelor mici și
mijlocii

ALOCARE TOTALĂ:
287 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 14
Crearea
infrastructurii
spitalelor regionale
de urgență

ALOCARE TOTALĂ:
282 MIL.€

AXA PRIORITARĂ 15
Inițiativa pentru
IMM-uri

ALOCARE TOTALĂ:
250 MIL.€

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Viziunea strategică a POR s-a bazat pe analiza situației economice și sociale a regiunilor României (inclusă în Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020), care a identificat necesitatea intervenției în următoarele domenii: cercetare-dezvoltare și inovare, IMM-uri, eficiență energetică, mediu, dezvoltare urbană, resurse de patrimoniu, turism, infrastructură rutieră, infrastructură socială și pentru educație, cadastru și capacitate administrativă. POR se adresează celor 8 regiuni de dezvoltare, atât regiunilor mai puțin dezvoltate, în scopul recuperării decalajelor de dezvoltare, cât și regiunii mai dezvoltate, pentru valorificarea potențialului competitiv.

Bugetul POR a fost structurat pe 15 axe prioritare, pentru care au fost alocate fonduri UE de aprox. 6.860 mil.€ din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR).

Axele prioritare ale POR 2014-2020 sunt următoarele:

Axa Prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic

Este structurată pe 2 obiective specifice cu o alocare UE de 100 mil.€. Proiectele selectate pentru finanțare au vizat dezvoltarea entităților de inovare și transfer tehnologic (EITT) în domenii de specializare inteligentă și investiții pentru IMM-uri pentru implementarea unui rezultat al procesului de cercetare-inovare, în parteneriat cu ITT. De asemenea, a fost vizată creșterea inovării în companii prin sprijinirea abordărilor multisectoriale rezultate în urma implementării „Inițiativei Regiuni mai puțin dezvoltate” în România.

Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

Este structurată pe 2 obiective specifice, beneficiind de o alocare UE de 1.218,36 mil.€.

Aceasta a susținut consolidarea poziției pe piață și creșterea productivității muncii IMM-urilor care activează în sectoarele competitive identificate în Strategia Națională de Competitivitate (turism și ecoturism, textile și pielărie, lemn și mobilă, industrii creative, TIC, sănătate, energie și management de mediu, biofarmaceutică și biotehnologii etc.), stimularea creării de firme noi, inclusiv prin intermediul incubatoarelor de afaceri, precum și facilitarea accesului la fonduri de investiții de capital (equity) pentru întreprinderi aflate în etapa de creștere.

Axa Prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de CO₂

Este structurată pe 2 obiective specifice cărora le sunt alocate 1.340 mil.€ (contribuție UE). Investițiile au fost orientate către creșterea eficienței energetice a clădirilor publice deținute și ocupate de autoritățile locale și centrale, a clădirilor rezidențiale, a sistemelor de iluminat public, precum și reducerea emisiilor de CO₂ în mediul urban.

Axa Prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

Cu o alocare UE de 1.108 mil.€, această axă prioritară este structurată pe 5 obiective specifice. Finanțarea proiectelor a fost condiționată de existența unor strategii integrate de dezvoltare urbană elaborate la nivelul orașului și, după caz, a zonei funcționale înconjurătoare.

Au fost susținute investiții în unitățile de învățământ în care se oferă servicii de educație timpurie antepreșcolară și preșcolară, investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban și a transportului electric și nemotorizat, reconversiei și refuncționalizării terenurilor și suprafețelor degradate, precum și investiții în asigurarea condițiilor de bază pentru infrastructură, sociale, economice și pentru locuire în zone defavorizate și marginalizate etc.

Axa Prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

Cu o alocare UE de 391,56 mil.€ pentru ambele obiective specifice, axa prioritară a susținut proiecte care vizează creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane, conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural, precum și conservarea identității culturale și dezvoltarea economică locală. Au fost, așadar, finanțate restaurarea, protecția, conservarea și valorificarea durabilă a obiectivelor de patrimoniu UNESCO, patrimoniu cultural național și patrimoniu cultural local din mediul urban.

Axa Prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii de importanță regională, precum și a sistemelor de transport durabile

Cele 2 obiective specifice din cadrul acestei axe au beneficiat de o alocare UE de 827,15 mil.€. Principalele investiții au urmărit modernizarea infrastructurii de transport rutier pentru conectarea la rețeaua TEN-T și dezvoltarea unui sistem de transport public durabil.

Rezultate așteptate ca urmare a implementării proiectelor contractate până la data de 31.12.2022:

- 20 entități de transfer tehnologic sprijinite;
- peste 97.000 gospodării cu o clasificare mai bună a consumului de energie;
- peste 100 km linii de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite;
- 250 obiective de patrimoniu cultural restaurate;
- peste 4.250 Km drumuri renovate sau modernizate;
- 6.318.766 beneficiari de infrastructură medicală construită/reabilitată/modernizată/extinsă/dotată (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii);
- peste 1300 ambulanțe achiziționate;
- îmbunătățirea infrastructurii de educație la nivel universitar pentru o capacitate de 80.000 de studenți;
- îmbunătățirea infrastructurii școlare pentru o capacitate de aproximativ 82.000 de elevi.

Axa Prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

Cuprinde un obiectiv specific și a avut o alocare UE de 92,68 mil.€, care a contribuit la creșterea gradului de atractivitate a regiunilor, a calității vieții, la protecția și conservarea mediului înconjurător, precum și la creșterea gradului de coeziune socială.

Axa Prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale

Este structurată pe 3 obiective specifice cu o alocare UE de 401,91 mil.€.

Prioritare au fost investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreere, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de comunități.

Axa Prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

Proiectele sprijinite în cadrul acestei priorități care a beneficiat de o alocare UE de 78,72 mil.€ se referă la efectuarea de investiții integrate în contextul strategiilor de dezvoltare locală aflate sub responsabilitatea comunității.

Axa Prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

Este structurată pe 3 obiective specifice și a beneficiat de o alocare UE de 267,77 mil.€. Principalele investiții au vizat construirea și modernizarea infrastructurii antepreșcolare, preșcolare și școlare, tehnologice, precum și a instituțiilor de învățământ furnizoare de servicii de educație de nivel terțiar universitar. Intervențiile la nivelul învățământului primar și gimnazial au avut ca scop asigurarea unei oferte educaționale adecvate, accesibile și de calitate pentru toți copiii, cu prioritate pentru grupurile care se află în risc sporit de abandon școlar și de părăsire timpurie a școlii (ex. asigurarea facilităților necesare pentru programele de sprijin/remediere sau de tip „Școala după școală”, precum și programelor de tipul „A doua șansă”).

Axa Prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

Cuprinde un obiectiv specific cu o alocare UE de 238,23 mil.€, care a susținut un proiect major cu obiectivul de creștere economico-socială din zona rurală, facilitare a dezvoltării infrastructurii și asigurare a incluziunii, prin extinderea procesului de înregistrare sistematică a proprietăților din zonele rurale ale României.

De asemenea, au fost finanțate îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților, prin consolidarea capacităților ANCPI și a instituțiilor subordonate și pregătirea Strategiei de management a programului.

Axa Prioritară 12: Asistență tehnică

Este structurată pe 2 obiective specifice cu o alocare UE de 160,64 mil.€, care a fost direcționată către implementarea, managementul și evaluarea POR și informarea potențialilor beneficiari, a beneficiarilor de finanțare, cât și a publicului larg.

Axa Prioritară 13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii

Cuprinde un obiectiv specific cu o alocare UE de 243,98 mil.€. Prioritară a fost rezolvarea problemelor de infrastructură, sociale etc. de la nivelul orașelor mici și mijlocii, cuprinse în strategii integrate de dezvoltare locală, în scopul de a contribui la creșterea calității vieții populației și de a promova incluziunea socială a populației defavorizate.

Axa Prioritară 14: Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență

Are un obiectiv specific și a beneficiat de 141 mil.€ contribuție UE, care a sprijinit pregătirea și elaborarea documentațiilor tehnice în vederea construcției spitalelor de urgență regionale și dotării acestora.

Axa Prioritară 15: Inițiativa pentru IMM-uri

Cuprinde un obiectiv specific cu o alocare UE de 250 mil.€, destinat implementării instrumentului de garantare neplafonată. Astfel, s-a urmărit facilitarea accesului la finanțare al IMM-urilor din România, în vederea creșterii productivității, inovării și a capacității IMM-urilor de a se dezvolta pe piețele regionale, naționale și internaționale.

Instituție responsabilă:
Autoritatea de Management
POR 2014 - 2020 (AM POR) din
cadrul Ministerului Investițiilor
și Proiectelor Europene

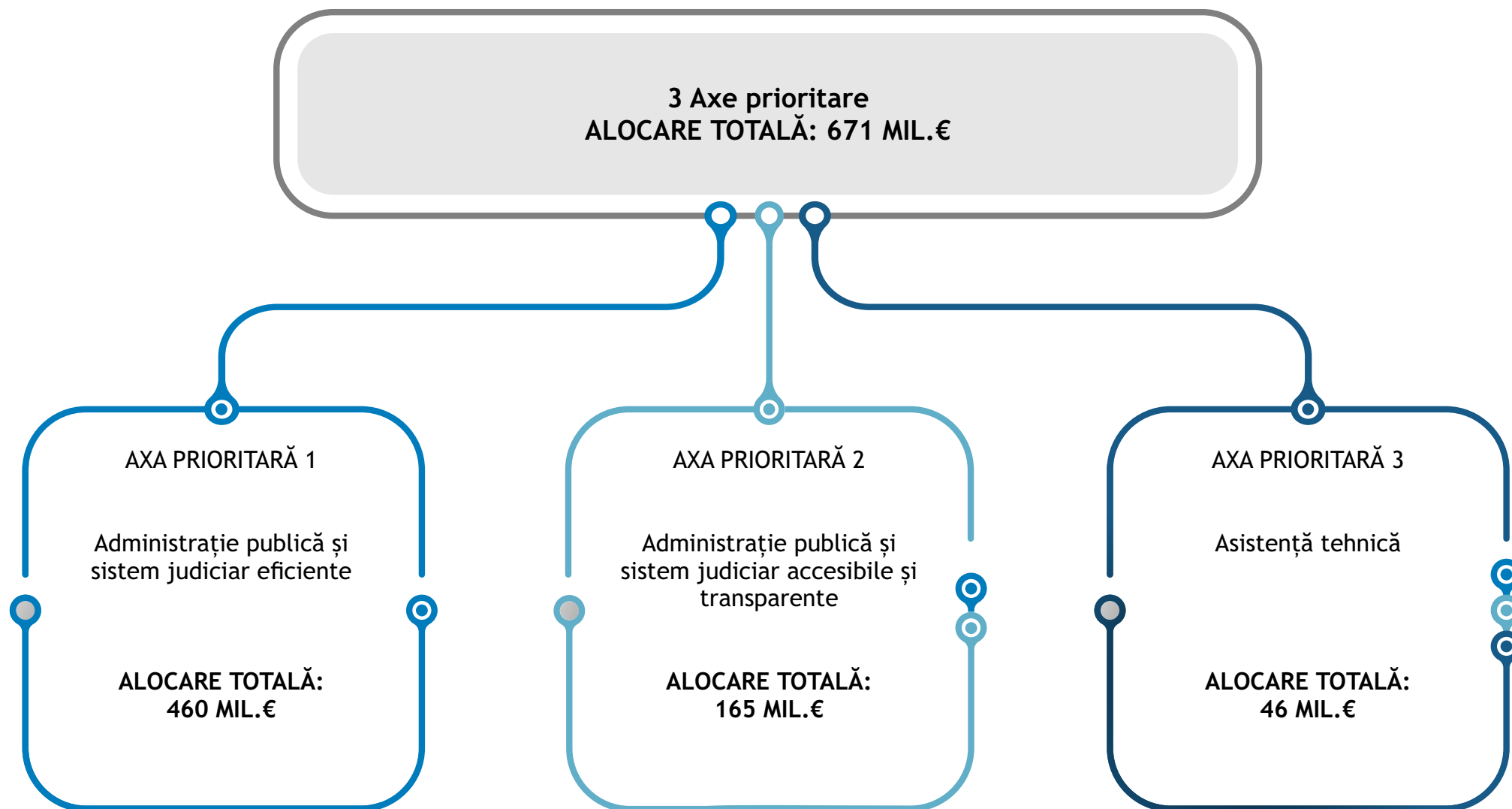
2014 - 2020

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Adoptat de Comisia Europeană (CE) la data de 25 februarie 2015, Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020 își propune crearea unei administrații publice moderne, capabile să faciliteze dezvoltarea socio-economică prin intermediul unor servicii publice competitive, investiții și reglementări de calitate, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. POCA reprezintă instrumentul prin care instituțiile responsabile de implementarea voinței legislativului sau a puterii judecătorești au posibilitatea realizării cu succes a acțiunilor acestora. Optimizarea administrației este o condiție importantă pentru punerea în aplicare a oricărei schimbări structurale necesare pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. POCA 2014-2020 se adresează tuturor celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. Administrația publică are nevoie de resurse umane competente și de o gestionare eficientă a resurselor, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

În cadrul Programului au putut obține finanțare următoarele tipuri de beneficiari: autorități și instituții publice centrale; autorități administrative autonome; ONG-uri; parteneri sociali; instituțiile de învățământ superior acreditate și de cercetare; Academia Română; autorități și instituții publice locale de la nivelul județelor și municipiilor, autorități și instituții publice locale beneficiare ITI; instituțiile din sistemul judiciar.

Rezultate așteptate ca urmare a implementării proiectelor contractate până la data de 31.12.2022:

- Aprox. 140 proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale;
- 15 proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar;
- Aprox. 500 proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale;
- 22 proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție.

Sursa: Proiect POAT „Evaluarea progresului îndeplinirii indicatorilor din cadrul de performanță”

detalii aici:

Instituție responsabilă:

Autoritatea de Management
POCA 2014 - 2020 din cadrul
Ministerului Investițiilor și
Proiectelor Europene

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Axele prioritare ale POCA 2014-2020 sunt:

Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

A fost structurată pe 4 obiective specifice cu o alocare financiară UE de aprox. 385,29 mil.€.

În cadrul acestei Axe prioritare au fost susținute măsuri pentru adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane în vederea elaborării și implementării politicilor publice bazate pe dovezi, corelării planificării strategice cu bugetarea pe programe, simplificării legislației și reducerii sarcinilor administrative. Programul a finanțat proiecte care vizează simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni, precum și o mai bună orientare a serviciilor către client prin transparență, consultare și diversificarea modalităților de prestare a acestora în concordanță cu nevoile clienților, inclusiv prin furnizarea serviciilor publice în mediul on-line. Referitor la mediul de afaceri, POCA a susținut măsuri de continuare a procesului de reducere a sarcinilor administrative prin simplificarea legislației din domeniul muncii, sănătate, educație, mediu, justiție, administrare fiscală etc.

De asemenea, obiectivele specifice ale Axei prioritare au sprijinit consolidarea capacității autorităților și instituțiilor publice pentru implementarea transparentă și eficientă a achizițiilor publice, precum și îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar. Prin alocarea de sprijin financiar pentru astfel de măsuri, POCA a abordat principalele puncte slabe din administrația publică și sistemul judiciar și a creat cadrul pentru implementarea cu succes a reformelor.

Axa prioritară 2: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

A fost structurată pe 3 obiective specifice cu o alocare financiară UE de aprox. 139,19 mil.€.

Sprijinul financiar alocat acestei axe a fost planificat pentru măsuri care să asigure managementul performant și transparență, etică și integritate sporite la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale. POCA a susținut creșterea gradului de transparență a acțiunilor derulate de autoritățile și instituțiile publice, prin identificarea informațiilor și datelor

care pot fi prezentate într-un format deschis.

De asemenea, au fost avute în vedere investiții integrate și complementare în ceea ce privește capacitatea administrativă la nivelul administrației publice centrale și locale, fiind abordate procesul decizional și planificarea strategică, planificarea și execuția bugetară, resursele umane și furnizarea de servicii publice. Totodată, măsurile din cadrul acestei Axe prioritare au susținut corelarea eforturilor administrației publice cu cele ale societății civile în dezvoltarea de mecanisme pentru identificarea de date și monitorizarea indicatorilor privind fenomenul corupției, în vederea implementării de măsuri de reducere și combatere a acestuia.

În plus, finanțările din cadrul Axei prioritare 2 au contribuit la îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin creșterea transparenței și integrității în cadrul acestuia. Printre măsurile concrete finanțate se află unificarea jurisprudenței prin formarea și specializarea personalului de la nivelul sistemului judiciar și a practicienilor dreptului, publicarea de hotărâri judecătorești în mediul on-line, diversificarea paletelor de servicii de consiliere și asistență juridică adecvate nevoilor cetățeanului, dar și îmbunătățirea activității de executare a hotărârilor judecătorești.

Axa prioritară 3: Asistență tehnică

A fost structurată pe 2 obiective specifice cu o alocare financiară UE de aprox. 39,11 mil.€.

Asistența tehnică a vizat implementarea eficientă și cu succes a POCA. Astfel, proiectele finanțate au sprijinit procesele de management, pregătirea, implementarea, monitorizarea, evaluarea, comunicarea despre program, urmărind atingerea obiectivelor acestuia. Investițiile realizate în cadrul acestei axe au avut ca scop asigurarea unui personal specializat, pregătit pentru implementarea programului, precum și asigurarea condițiilor logistice.

În ceea ce privește comunicarea despre program, au fost prioritare măsuri pentru asigurarea informării și sprijinului acordat beneficiarilor POCA, promovarea finanțărilor oferite de program și a rezultatelor obținute în cadrul acestuia.

2014 - 2020

PROGRAMUL OPERAȚIONAL AJUTORAREA PERSOANELOR DEZAVANTAJATE

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD) 2014-2020, adoptat de Comisia Europeană (CE) la data de 28 noiembrie 2014, este programul prin care România a accesat fondurile europene provenite din Fondul de Ajutor European pentru cele mai Defavorizate Persoane (FEAD).

Scopul acestui program îl reprezintă consolidarea coeziunii sociale și reducerea sărăciei extreme prin distribuirea de alimente de bază, de materiale școlare pentru copii, trusouri pentru nou-născuți, produse de igienă și articole de îmbrăcăminte și încălțăminte către persoanele cele mai defavorizate.

3 tipuri de operațiuni
ALOCARE TOTALĂ: 575 MIL.€

PRECARITATEA ALIMENTARĂ
(lipsa alimentelor de bază)

A.

Pentru pachetele de alimente:

- (a) achiziția de alimente de bază;
- (b) distribuirea de pachete către destinatarii finali;
- (c) măsuri auxiliare.

B.

Pentru mâncare preparată:

- (a) costul mâncării;
- (b) distribuirea mâncării către destinatarii finali;
- (c) măsuri auxiliare.

PRECARITATEA MATERIALĂ DE BAZĂ

C. P2.1. Lipsa materialelor școlare pentru copii:

- (a) achiziția de rechizite școlare și ghiozdane;
- (b) distribuirea de rechizite școlare și ghiozdane;

D. P2.2 Lipsa trusourilor pentru nou-născuți:

- (a) achiziția de trusouri;
- (b) distribuirea de trusouri;
- (c) măsuri auxiliare.

E. P2.3. Lipsa articolelor de îmbrăcăminte și încălțăminte, a sacilor de dormit etc.

- (a) achiziția articolelor de îmbrăcăminte și încălțăminte, a sacilor de dormit etc;
- (b) distribuirea articolelor de îmbrăcăminte și încălțăminte, a sacilor de dormit etc;
- (c) măsuri auxiliare.

F. P2.4 Lipsa produselor de igienă:

- (a) achiziția produselor de igienă;
- (b) distribuirea produselor de igienă;
- (c) măsuri auxiliare.

ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL ASISTENȚEI TEHNICE

- Întărirea capacității administrative de a gestiona, monitoriza și implementa acest program operațional;
- Implementarea de activități de informare și promovare;
- Pregătirea de analize, studii, raportări, evaluări etc.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE

POAD este în concordanță cu direcțiile strategice stabilite prin intermediul Strategiei Europa 2020, precum și cu prevederile Regulamentului UE nr. 223/2014, urmărind reducerea riscului de sărăcie și combaterea excluziunii sociale. Astfel, măsurile POAD au fost direcționate către oameni, limitându-se la persoanele cele mai dezavantajate și vizând, în mod predilect, eliminarea sărăciei manifestate prin lipsa posibilităților de a asigura un nivel material și alimentar de bază.

Tipurile de deprivare acoperite de POAD 2014-2020 includ: lipsa alimentelor de bază, precaritate materială, lipsa materialelor școlare, lipsa trusourilor pentru nou-născuți, lipsa articolelor de îmbrăcăminte și încălțăminte și lipsa produselor de igienă.

În cazul operațiunilor legate de precaritatea alimentară, mecanismul de implementare a programului a presupus acordarea de tichete sociale pe suport electronic pentru produse alimentare și mese calde persoanelor eligibile din grupul țintă.

De asemenea, pentru a eficientiza acest tip de sprijin, distribuția de alimente a fost însoțită de măsuri auxiliare privind încurajarea inserției sociale a acestor persoane.

Un alt obiectiv specific al POAD este de a contribui la combaterea precarității materiale de bază (lipsa materialelor școlare și a produselor de igienă etc.). În acest sens, persoanelor aparținând grupului țintă le-au fost distribuite pachete cu produse de igienă (periuță și pastă de dinți, săpun lichid, șampon copii, șampon adulți, detergent de rufe etc.), în vederea îmbunătățirii calității vieții acestora.

Sprijinul acordat elevilor defavorizați din învățământul de stat preșcolar, primar, gimnazial, s-a materializat prin acordarea de tichete sociale pe suport electronic pentru achiziționarea de rechizite și ghiozdane necesare frecvenței școlii.

În ceea ce privește asistența tehnică prevăzută în cadrul programului, rezultatul urmărit a fost un sistem de management, control și implementare matur care să asigure

derularea în bune condiții a acțiunilor/activităților și atingerea obiectivelor POAD.

Printre activitățile în domeniul asistenței tehnice avute în vedere în cadrul POAD, se regăsesc cele privind: întărirea capacității administrative de a gestiona, monitoriza și implementa acest program operațional; implementarea de activități de informare și promovare; pregătirea de analize, studii, raportări, evaluări etc.

În cadrul POAD au fost eligibili pentru a obține finanțare următoarele categorii de beneficiari:

- autorități ale administrației publice locale și centrale și instituții publice;
- ONG-uri acreditate în domeniu;
- instituții de cult și asociații religioase;
- structuri de economie socială cu activitate în domeniul alimentației;
- alți actori sociali relevanți în domeniul excluziunii sociale.

Alocarea financiară a POAD 2014-2020 prin (FEAD), a fost de aprox. 497 mil.€, iar 78 mil.€ au reprezentat contribuția de la bugetul de stat.

Rezultate așteptate ca urmare a implementării proiectelor contractate până la data de 09.03.2023:

Deprivare alimentară (lipsa alimentelor de bază)

- 21.703.790 pachete alimentare distribuite, finanțate parțial sau complet de către PO;
- 1.142.114 mese distribuite, finanțate parțial sau complet de către PO;

Deprivare alimentară (mese calde)

- 328.125 mese distribuite, finanțate parțial sau complet de către PO (mese calde);

Precaritate materială de bază

- 15.000 trusouri pentru nou-născuți;
- peste 308.000 ghiozdane distribuite copiilor;
- peste 51.500 articole necesare școlii distribuite copiilor.

detalii aici:

Instituție responsabilă:
Autoritatea de Management
POAD 2014-2020 din cadrul
Ministerului Investițiilor și
Proiectelor Europene

ALTE PROGRAME FINANȚATE DIN FESI

2014 - 2020

PROGRAME COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ

În perioada 2014-2020, România participă la 12 programe de cooperare teritorială europeană (PCTE), care au ca scop identificarea și soluționarea problemelor transfrontaliere, integrarea comunităților la nivel transfrontalier și dezvoltarea în comun a potențialului unor teritorii situate cu precădere în zona de graniță.

Cele 12 programe de cooperare teritorială europeană beneficiază de finanțare europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Instrumentul de Asistență pentru Preaderare (IPA II) și Instrumentul European de Vecinătate (ENI).

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) este Autoritate de management (AM) pentru 6 dintre programele de cooperare teritorială europeană:

- Programul Interreg V-A România - Bulgaria;
- Programul Interreg V-A România - Ungaria;
- Programul INTERREG IPA de cooperare transfrontalieră România - Serbia;
- Programul operațional comun România - Ucraina 2014-2020;
- Programul operațional comun România - Republica Moldova 2014-2020;
- Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020.

De asemenea, MDLPA este și Autoritate națională (AN) pentru alte 6 programe:

- Programul transnațional Dunărea 2014-2020;
- Programul de cooperare interregională INTERREG EUROPE;
- Programul de cooperare URBACT III;
- Programul de cooperare INTERACT III 2014-2020;
- Programul de cooperare ESPON 2020;
- Programul de cooperare transfrontalieră ENI Ungaria-Slovacia-România-Ucraina 2014-2020.

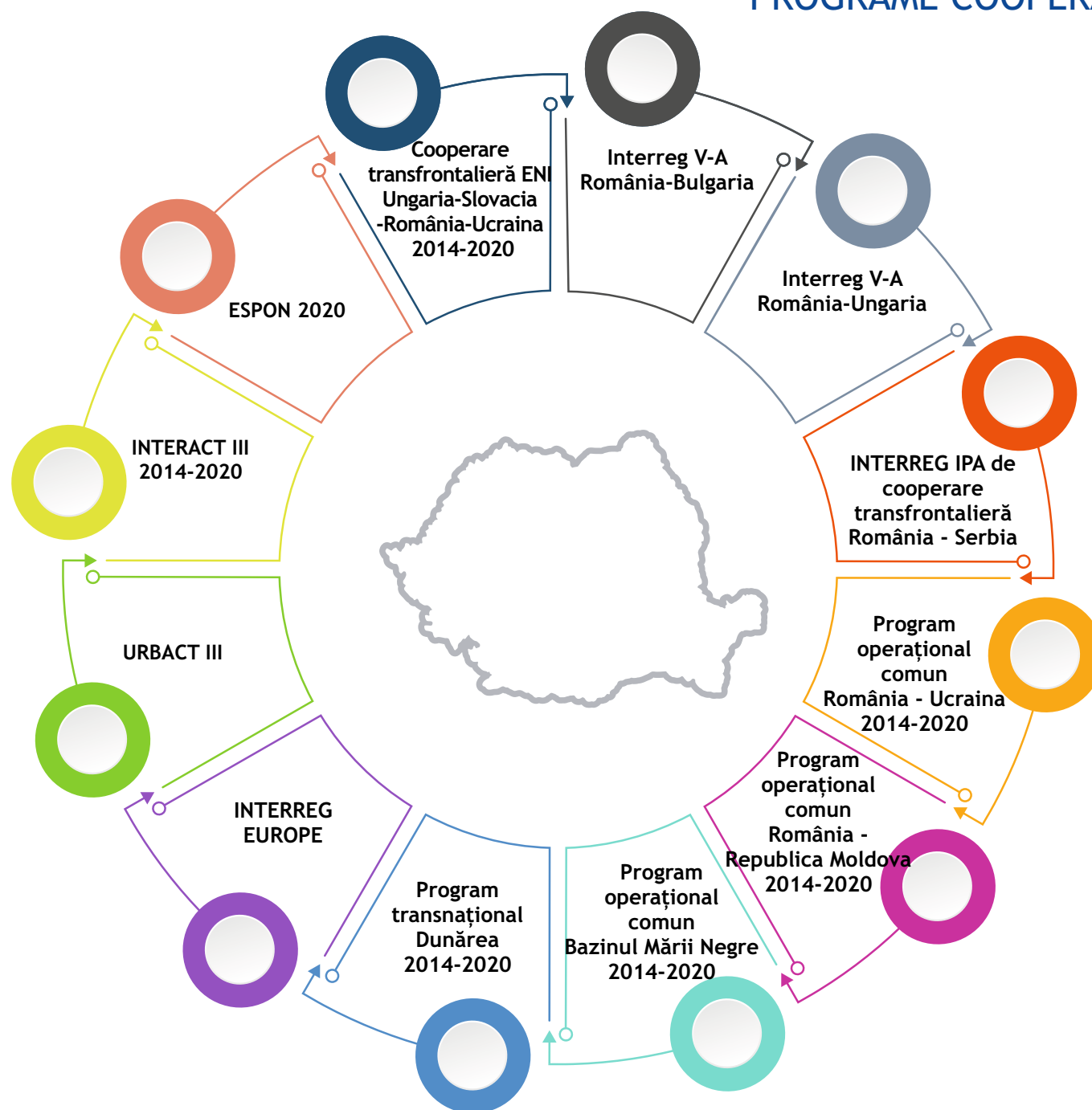
Programele de cooperare teritorială europeană finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), pentru care MDLPA îndeplinește funcția de Autoritatea de Management sunt următoarele:

1. Programul Interreg V-A România - Bulgaria are o alocare financiară de 258,5 milioane euro, din care 215,7 milioane euro reprezintă sprijinul UE prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR). Programul Interreg V-A România-Bulgaria susține crearea unor comunități competitive și sustenabile prin folosirea în mod eficient a resurselor, promovarea inițiativelor profitabile și a oportunităților oferite de dezvoltarea fluxurilor transversale și orizontale în zona coridorului. În cadrul acestui program sunt eligibile șapte județe din România: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Constanța și opt regiuni din Bulgaria: Vidin, Montana, Vrața, Plevna, Veliko Târnovo, Ruse, Silistra, Dobrici.

2. Programul Interreg V-A România - Ungaria are o alocare financiară de 231,9 milioane euro, din care 189 milioane euro reprezintă sprijinul UE prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR). Programul Interreg V-A România-Ungaria susține realizarea de intervenții integrate cu accent transfrontalier și strategic puternic, implementate la nivelul județelor Bihor, Arad, Satu Mare și Timiș în România, iar în Ungaria în cadrul județelor Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád.

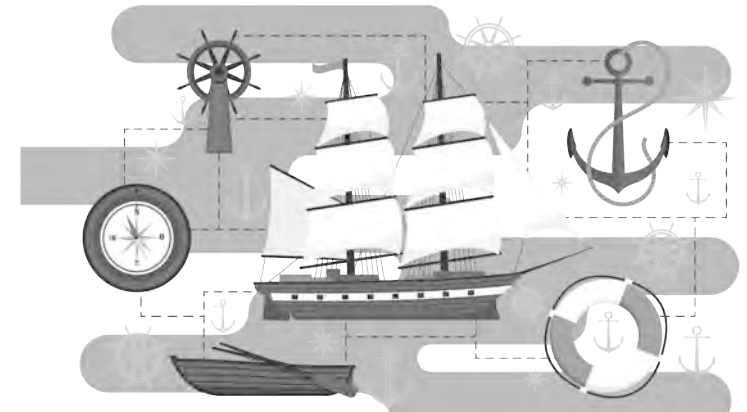
PROGRAME COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ

Programele de cooperare teritorială europeană finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), pentru care MDLPA îndeplinește funcția de AM:

Interreg V-A România-Bulgaria, cu o alocare totală de 258,5 mil.€
Interreg V-A România-Ungaria, cu o alocare totală de 231,9 mil.€

ALTE PROGRAME FINANȚATE DIN FESI

2014 - 2020

PROGRAMUL OPERAȚIONAL PENTRU PESCUIT ȘI AFACERI MARITIME

ALOCARE TOTALĂ: 224 mil. €
CONTRIBUȚIE UE: 168 mil. €

Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) 2014-2020 susține în principal creșterea producției în acvacultură și procesare. De asemenea, își propune creșterea profitabilității operatorilor economici, conservarea biodiversității și protecția mediului, menținerea și crearea de locuri de muncă, în special în zonele pescărești.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) a fost desemnat autoritatea publică responsabilă cu elaborarea și negocierea cu Comisia Europeană, a documentelor de programare privind intervențiile pentru pescuit finanțate din Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM).

Direcția Generală pentru Pescuit din cadrul MADR, desemnată ca autoritate de management pentru Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013 și Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) 2014-2020, a coordonat elaborarea POPAM în colaborare cu alte instituții publice centrale și actori implicați, cu sprijinul acordat prin programul de asistență tehnică.

Ordonarea măsurilor finanțate de Program s-a realizat pe priorități ale Uniunii (PU), în considerare faptului că POPAM cuprinde toate PU. Alocarea financiară totală pentru POPAM 2014-2020 este de 224 milioane euro, din care 168 milioane euro reprezintă sprijinul UE prin FEPAM.

- PU 1: Promovarea pescuitului durabil din punct de vedere al mediului, eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere;
- PU 2: Stimularea acvaculturii durabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere;
- PU 3: Încurajarea punerii în aplicare a Politicii Comune de Pescuit (PCP);
- PU 4: O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite;
- PU 5: Stimularea comercializării și prelucrării;
- PU 6: Încurajarea punerii în aplicare a Politicii Maritime Integrate (PMI).

ALTE PROGRAME FINANȚATE DIN FESI

2014 - 2020

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ

Prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020, România a putut accesa fonduri europene provenite din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Adoptat de Comisia Europeană în data de 26 mai 2015 (ulterior modificat succesiv), PNDR 2014-2020 a urmărit trei obiective strategice:

- (a) restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole;
- (b) gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- (c) diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, dezvoltarea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

Obiectivele PNDR concordă cu prioritățile Politicii Agricole Comune a UE (PAC UE) și ale Strategiei Europa 2020, punând accent pe creșterea competitivității și diversificarea locurilor de muncă în mediul rural.

Instituție responsabilă:

Autoritatea de Management PNDR 2014-2020 din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Bugetul PNDR 2014-2020 este structurat pe baza a 19 măsuri (inclusiv o măsură specială în contextul pandemiei de SARS-CoV-2), în total fiind alocate 12.698 mld.€, din care 10.968 mld.€ reprezintă sprijinul UE prin FEADR, iar 1.729 mld.€ reprezintă contribuția națională.

Măsurile PNDR 2014-2020 sunt următoarele:

- M1:** Acțiuni pentru transferul de cunoștințe și acțiuni de informare;
- M2:** Servicii de consiliere, servicii de gestionare a fermei și servicii de înlocuire în cadrul fermei;
- M3:** Scheme de calitate pentru produsele agricole și alimentare;
- M4:** Investiții în active fizice;
- M5:** Refacerea potențialului de producție agricolă afectat de dezastre naturale și de evenimente catastrofale și instituirea unor măsuri de prevenire corespunzătoare;
- M6:** Dezvoltarea fermelor și a întreprinderilor;
- M7:** Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale;
- M8:** Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor;
- M9:** Înființarea de grupuri și organizații de producători în agricultură și silvicultură;
- M10:** Agromediu și climă;
- M11:** Agricultură ecologică;
- M13:** Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice;
- M14:** Bunăstarea animalelor;
- M15:** Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor;
- M16:** Cooperare;
- M17:** Gestionarea riscurilor;
- M19:** Sprijin pentru dezvoltarea locală LEADER (DLRC - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității);
- M20:** Asistență tehnică;
- M21:** Măsura Specifică de acordare a unui sprijin temporar cu caracter excepțional în cadrul FEADR ca răspuns la epidemia COVID-19.

RĂSPUNSUL POLITICII DE COEZIUNE LA NOI PROVOCĂRI

Inițiativa de investiții pentru răspunsul la coronavirus (CRII), Inițiativa de investiții pentru răspunsul la coronavirus Plus (CRII+) și pachetul de măsuri REACT-EU au făcut posibilă creșterea temporară a cofinanțării UE până la 100%, precum și folosirea finanțării Politicii de coeziune pentru sprijinirea sectoarelor celor mai afectate de pandemie, respectiv sănătate, IMM-uri și piața muncii.

Concomitent cu rolul său de politică investițională și de reducere a disparităților de dezvoltare la nivel european, Politica de coeziune și-a dovedit flexibilitatea și capacitatea de adaptare și de răspuns de-a lungul timpului, oferind o reacție rapidă la situații și crize neprevăzute, precum valurile multiple de COVID-19 și invazia fără precedent a Federației Ruse în Ucraina.

Așadar, regulamentele europene care guvernează această politică au fost modificate, astfel încât sursele financiare să poată fi reorientate pentru a răspunde în mod eficient la criză.

A. Sprijin pentru combaterea efectelor pandemiei de COVID-19

Prin Inițiativa de investiții pentru răspunsul la coronavirus (CRII), Inițiativa de investiții pentru răspunsul la coronavirus Plus (CRII+) și pachetul REACT-UE au fost aprobate măsuri care au vizat o flexibilitate și o lichiditate suplimentare pentru abordarea de către statele membre UE a pandemiei de COVID-19. Totodată, au fost puse la dispoziția statelor membre resurse suplimentare care au provenit din majorarea resurselor globale pentru coeziunea economică, socială și teritorială din cadrul financiar multianual pentru perioada 2014-2020.

Statele membre UE au avut posibilitatea să utilizeze aceste alocări financiare în cadrul obiectivului privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, în vederea sprijinirii operațiunilor dedicate remedierii consecințelor crizei sanitare în regiunile în care economia și locurile de muncă au fost cele mai afectate și a operațiunilor care au pregătit redresarea economiilor lor. De asemenea, o parte din resursele alocate au fost utilizate pentru sprijinirea persoanelor celor mai defavorizate.

Pentru a valorifica facilitățile puse la dispoziție de Comisia Europeană, la nivelul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene au fost realizate evaluări ale impactului pandemiei de COVID-19 și au fost adoptate o serie de măsuri în vederea combaterii efectelor negative ale crizei asupra mediului economic și social. Aceste măsuri au fost finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM), Programul Operațional Capital Uman (POCU), Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD) și Programul Operațional Competitivitate (POC) și au constatat în principal în:

- decontarea cheltuielilor cu echipamente medicale, dispozitive medicale și de protecție medicală, echipamente pentru transport specializat etc.;
- măsuri de susținere a antreprenoriatului, a structurilor de economie socială și a altor inițiative ale mediului de afaceri, precum și măsuri active de ocupare a forței de muncă, în contextul acțiunilor de relansare economico-socială: Programul Național INNOTECH STUDENT, Programul Național Competențe Digitale pentru angajații din întreprinderi mari, Programul Național Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale în mediul rural, Programul Național Competențe Digitale pentru angajații din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii;
- distribuirea unor produse achiziționate în cadrul măsurii Precaritate materială finanțate din POAD, către unele categorii de persoane;
- achiziționarea de echipamente mobile din domeniul tehnologiei informației de tipul tabletelor pentru uz școlar;
- sprijinirea IMM-urilor, prin elaborarea și aprobarea unor scheme de ajutor de stat:

- microgranturi pentru diferite tipuri de beneficiari cu activitate economică în anumite domenii;
- granturi pentru capital de lucru;
- investiții în activități productive.

B. Sprijin pentru cetățenii ucraineni în contextul conflictului armat din Ucraina

O altă provocare majoră a reprezentat-o criza din Ucraina, iar la nivel european a fost aprobată modificarea regulamentelor specifice Politicii de coeziune pentru a mobiliza resursele acestora în abordarea consecințelor agresiunii militare a Federației Ruse. Au fost adoptate două măsuri importante, respectiv Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa (CARE) și Asistență flexibilă pentru teritorii (FAST - CARE).

Astfel, a fost posibilă realocarea rapidă a fondurilor disponibile în cadrul programelor operaționale aferente perioadei 2014 - 2020 pentru sprijin de urgență și au fost aprobate o serie de flexibilizări: flexibilitatea suplimentară între fonduri, creșterea ratei de cofinanțare până la 100%, eligibilitatea retroactivă a cheltuielilor, majorarea ratei de prefinanțare.

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene a lansat un demers comun cu autoritățile de management pentru identificarea posibilităților concrete de finanțare din fonduri europene a cheltuielilor pentru sprijinirea refugiaților din Ucraina, fără a afecta proiectele aflate în implementare.

Prin urmare, resursele financiare identificate din economiile generate la nivelul proiectelor finalizate și/sau care se află în

derulare la nivelul Programului Operațional Capital Uman (POCU), în cuantum de aproximativ 100 mil. €, sunt reutilizate de către statul român pentru finanțarea măsurilor de sprijin și asistență umanitară acordate cetățenilor străini sau apatrizilor aflați în situații deosebite, proveniți din zona conflictului armat din Ucraina.

Programul Operațional Capital Uman a fost modificat, prin crearea unei noi axe prioritare (AP 9 CARE - Măsuri imediate pentru acordarea de sprijin cetățenilor proveniți din zona conflictului armat din Ucraina), în cadrul căreia sunt finanțate cheltuieli destinate sprijinirii refugiaților din Ucraina. În designul acestei noi axe prioritare a fost prevăzută utilizarea costului unitar care permite o decontare mai facilă a cheltuielilor cu refugiații.

Politica de coeziune este un instrument puternic care susține schimbarea prin alocarea a aproximativ 350 mld. € în perioada 2021-2027, inclusiv prin reducerea decalajelor dintre cele mai sărace și cele mai prospere regiuni ale UE. FEDR, FSE+, FC și FTJ sunt folosite de statele membre și regiunile UE pentru implementarea de proiecte destinate îmbunătățirii infrastructurii, educației, administrației, serviciilor sociale sau inovării.

Totodată, Politica de coeziune a avut capacitatea de a susține statele membre UE în perioade de criză, propunând măsuri de răspuns specific și imediat la provocările la adresa coeziunii sociale.

După declanșarea agresiunii militare a Federației Ruse în Ucraina, UE a adoptat două măsuri importante pentru a susține refugiații ucraineni: Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa (CARE) și Asistență flexibilă pentru teritorii (FAST - CARE). Acestea au permis României finanțarea măsurilor de sprijin și asistență umanitară pentru cetățenii străini sau apatrizii aflați în situații deosebite, proveniți din zona conflictului armat din Ucraina.

Detalii aici:

PROIECTE DE SUCCES

 @mininvestsi proiecteeuropene
 mfe.gov.ro/romania-modernizata-cu-fonduri-europene/

Integrarea: soluție a modernizării comunității (Drumul spre normalitate continuă la Finteușu Mic)

BENEFICIAR:

Asociația Profesională Neguvernamentală de Asistență Socială ASSOC

BENEFICII PROIECT:

Promovarea unui pachet de intervenții integrate cu scopul incluziunii sociale, creșterii capacității de ocupare și reducerii riscului de sărăcie a grupului țintă format din **552 de persoane** din comunitatea Finteușu Mic

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

24.304.193,98 LEI

Contribuția UE: 20.505.675,07 lei

Contribuția națională: 3.798.518,91 lei

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Județ: Maramureș
Localitate: Finteușu Mic

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Drum expres Craiova-Pitești

BENEFICIAR:

Compania Națională de Administrare a Infrastructurii
Rutiere SA

BENEFICII PROIECT:

Interconectarea regiunii de sud-vest a țării cu rețeaua TEN-T centrală prin asigurarea legăturii la Axa Prioritară 7 - Coridorul Rin - Dunăre, reprezentată de autostrada Nădlac - Sibiu - Pitești - Constanța, cât și prin conexiunea la autostrada Sudului București - Alexandria - Craiova, parte a TEN-T centrale pe teritoriul României

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

4.933.925.482,39 LEI

Contribuția UE: 4.162.020.930,76 lei

Contribuția națională: 624.303.139,57 lei

Proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune prin
Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020

Județe: Dolj, Olt, Argeș

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei, precum și a asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova

BENEFICIAR:

Transgaz

BENEFICII PROIECT:

Creșterea gradului de interconectare a SNT cu alte state vecine, respectiv cu Republica Moldova și îmbunătățirea aprovizionării cu gaze naturale a regiunii de Nord-Est a României

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

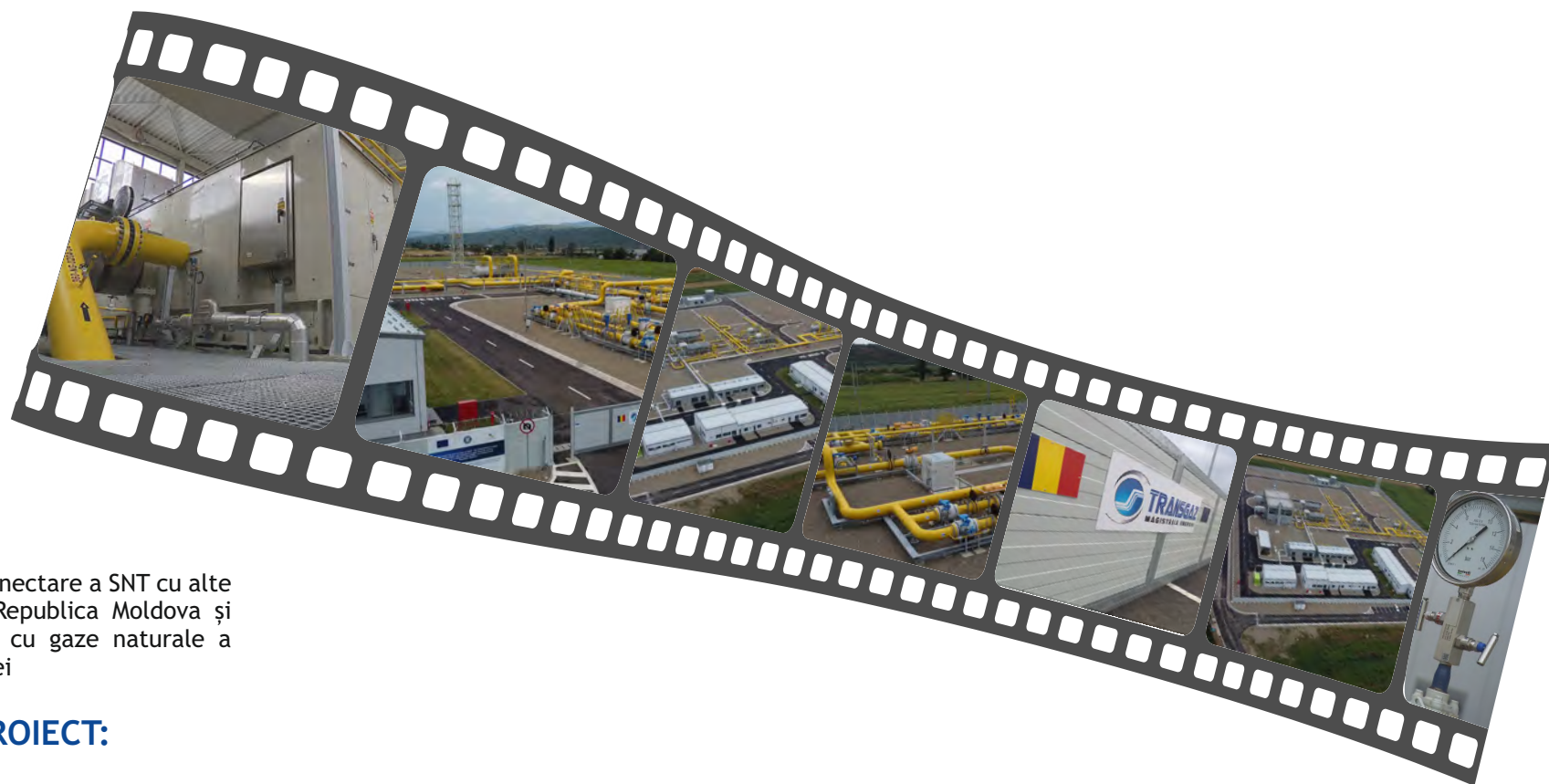
659.379.116,85 LEI

Contribuția UE: 182.321.622,69 lei

Contribuția națională: 32.174.404,02 lei

Proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune prin
Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020

Județele:
Bacău, Neamț, Iași

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Sisteme de Simulare a Realității Virtuale și Testare componente fizice în Mediu Simulat Virtual - instrument de înaltă tehnologie utilizat în dezvoltarea noilor modele de vehicule (SSRV-TMSV)

BENEFICIAR:

SC Renault Technologie SRL

BENEFICII PROIECT:

Dezvoltarea activității de cercetare-dezvoltare a SC RENAULT TECHNOLOGIE ROUMANIE SRL, prin modernizarea departamentelor de CD existente și dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare în scopul obținerii de produse inovative în sectorul de automobile, cu valoare adăugată mare, competitive atât pe piața națională, cât și cea internațională

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

19.467.424,71 LEI

Contribuția UE: 4.555.667,33 lei

Contribuția națională: 803.941,28 lei

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Competitivitate 2014-2020

Județ: Dâmbovița
Localitate: Titu

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Galați, în perioada 2014 - 2020

BENEFICIAR:

APĂ CANAL SA Galați

BENEFICII PROIECT:

Îmbunătățirea infrastructurii de apă și canalizare în localitățile din județul Galați incluse în proiect, în vederea îndeplinirii obligațiilor stabilite prin Tratatul de Aderare și directivele europene relevante

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

889.975.308,58 LEI

Contribuția UE: 511.757.962 lei

Contribuția națională: 97.730.563,1 lei

Proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune prin Programul Operațional
Infrastructură Mare 2014-2020

Județ: Galați
Localitate: Galați

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

E-Cultura: Biblioteca Digitală a României

Ministerul Culturii

Digitalizarea patrimoniului cultural al României, făcând posibilă astfel conservarea operelor culturale naționale, asigurând accesul la registrele digitale cu elemente de patrimoniu, contribuind la sporirea gradului de informare a cetățenilor cu privire la moștenirea culturală românească și sprijinind valorificarea comercială a acestui patrimoniu

53.242.265,32 LEI

Contribuția UE: 43.648.529,55 lei

Contribuția națională: 8.103.863,02 lei

Localitate: Bucuresti

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

Reducerea sărăciei prin activități integrate în comunitățile marginalizate

BENEFICIAR:

Comuna Hilișeu-Horia

BENEFICII PROIECT:

Măsuri integrate de ocupare, locuire, educație, formare profesională și asistență socială pentru facilitarea incluziunii sociale a membrilor comunităților marginalizate (non-romă) și combaterea sărăciei în rândul acestora

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

16.736.640,96 LEI

Contribuția UE: 14.226.144,83 lei

Contribuția națională: 2.510.496,13

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Județ: Botoșani
Localitate: Hilișeu-Horia

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Sistem informatic integrat pentru emiterea actelor de stare civilă - SIIEASC

BENEFICIAR:

Ministerul Afacerilor Interne prin DEPABD și DGCTI

BENEFICII PROIECT:

Informatizarea sistemului de depunere a cererilor pentru înregistrarea și eliberarea efectivă a documentelor de stare civilă, precum și implementarea suportului necesar dezvoltării și accesării serviciilor electronice ce au la bază informații primare de stare civilă

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

184.920.864,06 LEI

Contribuția UE: 155.964.263,64 lei

Contribuția națională: 28.952.894,61 lei

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Competitivitate 2014-2020

Localitate: București

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Asistență pentru AM POIM în procesul de pregătire a proiectelor pentru asigurarea respectării prevederilor Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatice și a Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice

BENEFICIAR:

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, prin Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare (lider de parteneriat)

BENEFICII PROIECT:

Sprijinirea AM POIM și a beneficiarilor în ceea ce privește evaluarea impactului potențial al proiectelor asupra siturilor NATURA 2000 cu accent asupra obiectivelor de conservare generale și specifice

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

1.838.532,02 LEI

Contribuția UE: 1.486.886,04 lei

Contribuția națională: 264.808,98 lei

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020

Localitate: București

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Consolidarea capacității instituționale a Oficiului Național al Registrului Comerțului, a sistemului registrului comerțului și a sistemului de publicitate legală

BENEFICIAR:

Oficiul Național al Registrului Comerțului

BENEFICII PROIECT:

Realizarea și implementarea unui sistem eficient și performant pentru creșterea calității serviciilor furnizate, îmbunătățirea accesului la justiție, sporirea transparenței, eticii și integrității la nivelul sistemului judiciar

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

31.794.963,25 LEI

Contribuția UE: 26.702.638,33 lei

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Localitate: București

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Restaurarea Casei Darvas - La Roche în vederea valorificării patrimoniului cultural secession

BENEFICIAR:

Primăria Municipiului Oradea

BENEFICII PROIECT:

Restaurarea Casei Darvas - La Roche, monument istoric de importanță locală, în vederea valorificării patrimoniului cultural în stil Secession și a identității culturale pentru impulsionează dezvoltării turistice a Municipiului Oradea

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

9.215.115,03 LEI

Contribuția UE: 7.267.731,52 lei

Contribuția națională: 1.111.535,41 lei

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

Județ: Bihor
Localitate: Oradea

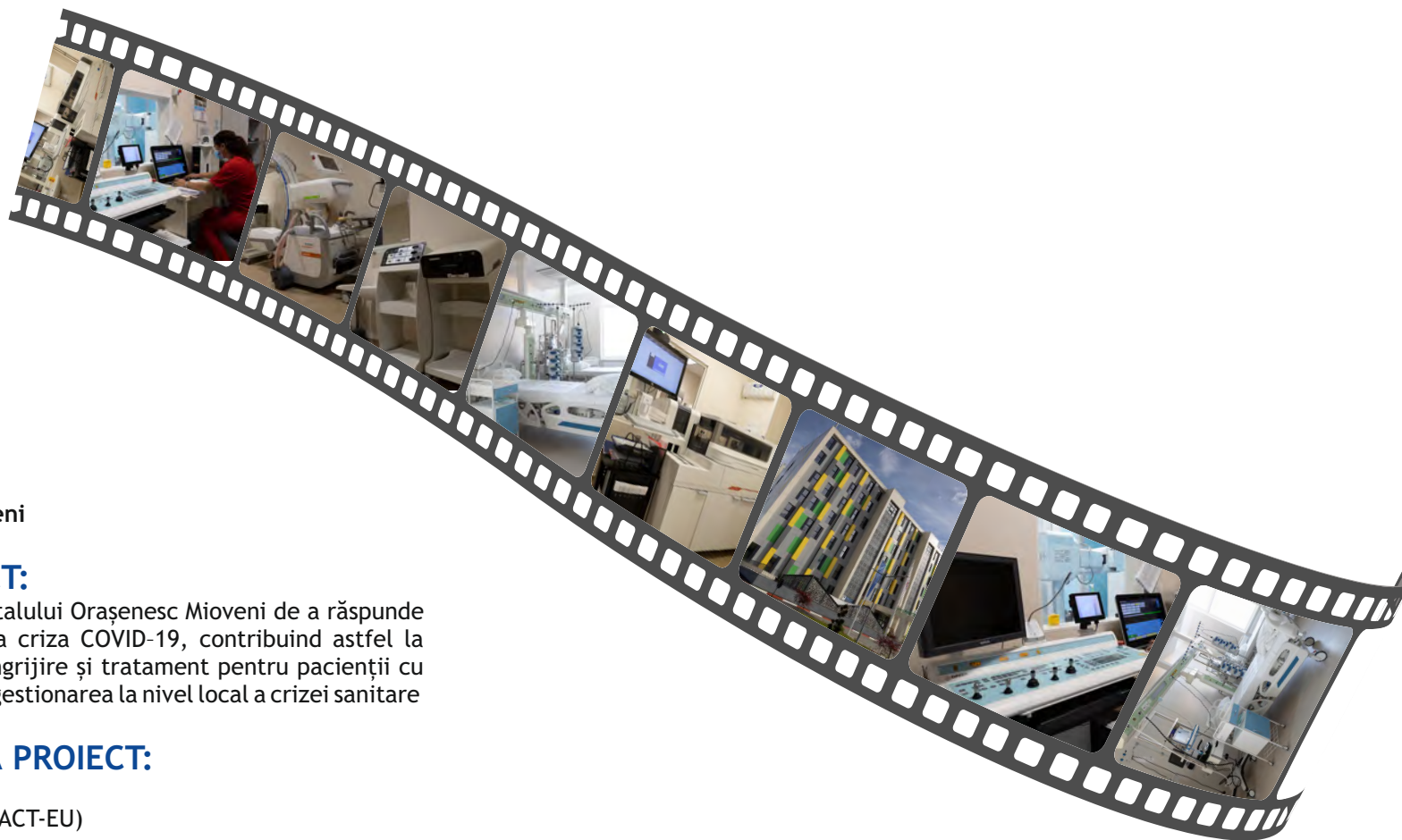

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Creșterea capacității de gestionare a crizei cauzate de virusul COVID-19 prin dotarea cu aparatură medicală a Spitalului orașenesc Mioveni

BENEFICIAR:

Spitalul orașenesc Mioveni

BENEFICII PROIECT:

Creșterea capacității Spitalului Orașenesc Mioveni de a răspunde în timp util și eficient la criza COVID-19, contribuind astfel la sporirea capacității de îngrijire și tratament pentru pacienții cu sechele post COVID-19 și gestionarea la nivel local a crizei sanitare

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

23.798.474,57 LEI

Contribuția UE: 100% (REACT-EU)

Proiect finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020

Județ: Argeș
Localitate: Mioveni

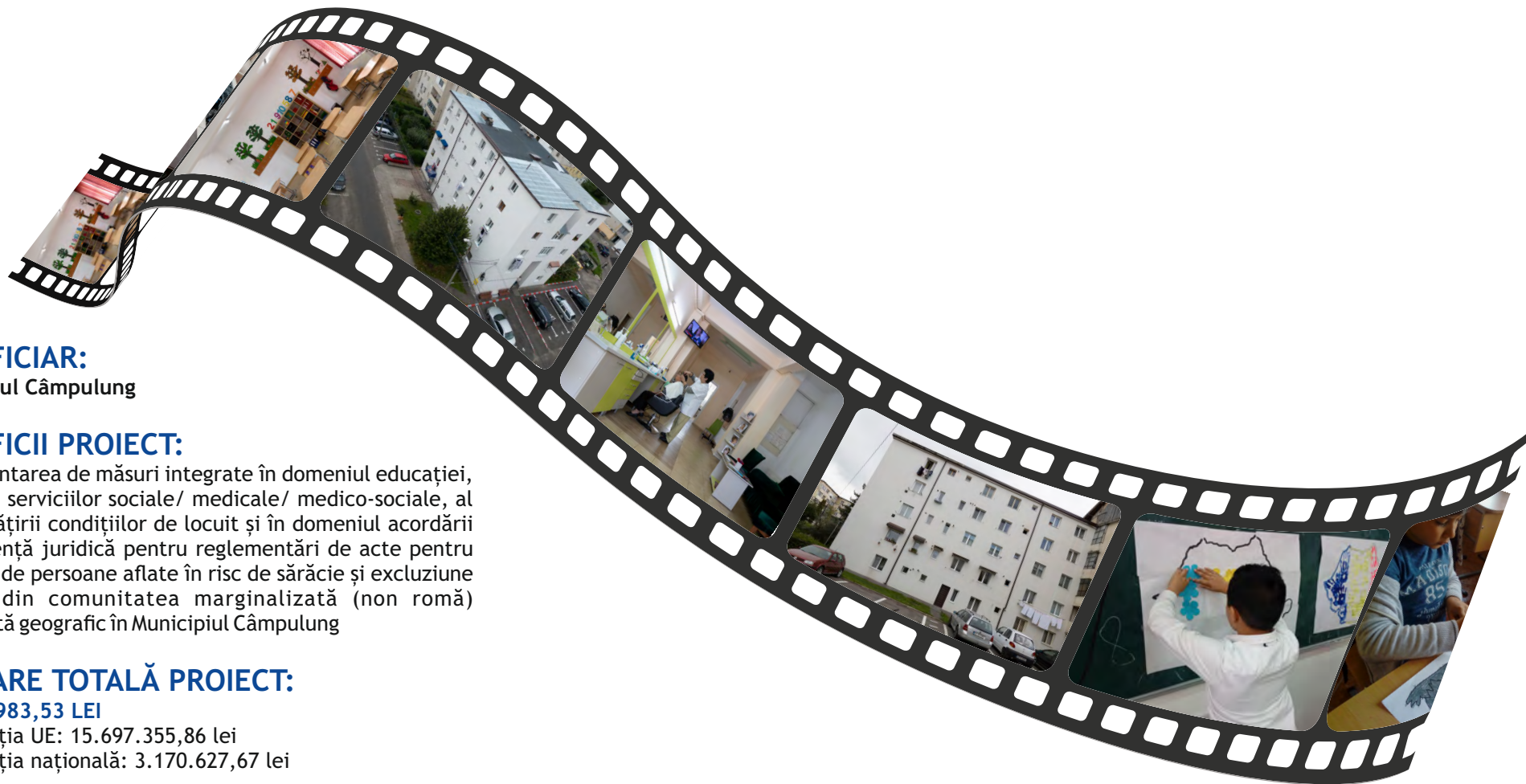
Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

Schimbă-ți viitorul! Dezvoltarea socială și economică a persoanelor defavorizate din zona de nord a Municipiului Câmpulung

BENEFICIAR:

Municipiul Câmpulung

BENEFICII PROIECT:

Implementarea de măsuri integrate în domeniul educației, ocupării, serviciilor sociale/ medicale/ medico-sociale, al îmbunătățirii condițiilor de locuit și în domeniul acordării de asistență juridică pentru reglementări de acte pentru cele 565 de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitatea marginalizată (non romă) delimitată geografic în Municipiul Câmpulung

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

18.867.983,53 LEI

Contribuția UE: 15.697.355,86 lei

Contribuția națională: 3.170.627,67 lei

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, Axa prioritară: Incluziunea socială și combaterea sărăciei

Județ: Argeș

Localitate: Câmpulung

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

BENEFICIAR:

Fundația Serviciilor Sociale Bethany

BENEFICII PROIECT:

Încurajarea antreprenoriatului în zona urbană și a ocupării pe cont propriu în Regiunea de Vest, prin informarea a min. 3000 persoane în zonele urbane din Regiunea Vest cu privire la oportunitățile existente în domeniul antreprenoriatului, dezvoltarea unui program de formare antreprenorială pentru min. 300 persoane cu vârsta de peste 18 ani, cu domiciliul sau reședința în Regiunea de Vest, care intenționează să înființeze o afacere non-agricolă în mediul urban (din care min. 20 persoane din fiecare județ al regiunii) și susținerea a min. 36 inițiative antreprenoriale non-agricole în mediul urban ale acestora (din care min. câte 2 în fiecare județ din Regiunea Vest)

VALOARE TOTALĂ PROIECT:

8.779.734,68 LEI

Contribuția UE: 7.462.774,48 lei

Contribuția națională: 1.316.960,20 lei

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Județ: Timiș

Localitate: Timișoara

Proiect premiat în cadrul galei
"ROMÂNIA MODERNIZATĂ
CU FONDURI EUROPENE"

detalii aici:

TRANSPARENTIZAREA INFORMAȚIILOR: SCHIMBAREA PERCEPȚIEI LA NIVEL NAȚIONAL

Lecțiile anilor 2014-2020

Un sondaj realizat în 2019 de Ministerul Fondurilor Europene (denumirea de la acea dată a MIPE) a relevat faptul că „birocrăția” și „corupția” ar fi principalele impedimente care îngreunează accesul la finanțări. De asemenea, acronimele PO (POCU, POC, POIM sau POAT) din care se finanțau proiectele nu reprezentau absolut niciun interes (în timp ce erau o banalitate pentru publicul specializat - deci nu reprezentau o nevoie de promovare).

Exprimat în cuvinte, cetățeanul considera atunci că „fondurile europene reprezintă ceva abstract”, respectiv că „nu sunt interesat de subiect pentru că fondurile europene nu au un impact direct asupra vieții mele”.

Mai grav, această lipsă de interes nu era conștientizată la nivelul factorilor decizionali politici sau administrativi!

Aprofundând cercetarea sociologică, a reieșit că peste 90% dintre respondenți nu accesaseră și nu aveau în vedere să acceseze finanțări europene. Atunci, de unde această percepție despre birocrație și corupție? „Din mass media”, a fost răspunsul...

[Așadar, prima lecție învățată din exercițiul financiar 2014-2020 a fost nevoia de a prezenta cu sprijinul mass media cât mai multe proiecte de succes care să arate direct sau indirect cum banii europeni schimbă în bine viața românilor și cum toți suntem, într-un fel sau altul, beneficiari ai acestor finanțări.](#)

Abia ulterior se va putea vorbi, din perspectiva cetățeanului, despre „democratizarea” accesului la finanțări prin simplificarea proceselor.

Aceasta este, de altfel, și filosofia extrem de simplă a întregii strategii de informare și transparentizare la nivelul exercițiului financiar 2021-2027: o abordare funcțională la un moment, și anume concentrarea eforturilor de comunicare dedicate fondurilor europene structurale și de investiții (fonduri ESI), devine o construcție complementară și sinergică a eforturilor de comunicare ale MIPE (către publicul larg și beneficiarii indirecti) împreună cu Autoritățile de Management (care se adresează preponderent beneficiarilor și potențialilor beneficiari).

Un asemenea efort comun derulat de reprezentanții a 9 Programe Naționale și 8 Programe Regionale, presupune însă o coordonare continuă și transmiterea de mesaje coerente care să întărească percepția românilor că „banii europeni schimbă vieți”. Efort cu atât mai necesar în contextul unui euroscepticism identificat deja la nivel social.

În acest sens, în Acordul de Parteneriat 2021-2027 comunicarea este sintetizată în trei activități:

- a) măsurarea eforturilor de comunicare depuse în exercițiile financiare anterioare, în baza cărora vor fi stabilite activități de comunicare pentru perioada 2021-2027;
- b) identificarea și promovarea unor exemple de bune practici către publicul larg, încurajând interacțiunea bidirecțională și generarea de conținut de către utilizatori;
- c) îmbunătățirea rețelei naționale de comunicatori și implementarea de parteneriate cu structuri terțe precum universități, rețele profesionale etc.

Transpunerea în legislație a acestei construcții s-a făcut prin Ordonanța de urgență nr. 122/2022 care prevede măsurarea permanentă a activităților de comunicare de către Autoritățile de Management, următorul demers comun fiind aprobarea prin Hotărâre de Guvern a Strategiei Naționale de Comunicare până în 2027, document care include obiectivele asumate prin Planurile de Comunicare propuse de fiecare AM în parte. Se are în vedere astfel o reprezentativitate obiectivă a nevoilor specifice fiecărui stakeholder.

Totodată, având în vedere inclusiv articolul 48 din Regulamentul UE 1060/2021, România a pus bazele unei Rețele Naționale de Comunicatori coordonate de Direcția Generală Informare, Transparentizare și Dialog Social din MIPE, rețea din care fac parte deopotrivă autorități centrale și locale, mediul universitar și societatea civilă.

Este o mobilizare care are în vedere nu doar coordonarea mesajelor și inițiativelor, dar și facilitarea accesului la categorii noi și relevante de public. Totul în timp ce resursele logistice și de conținut sunt folosite sinergic fără a dubla eforturile.

Detalii aici:

Tranziția între perioadele de programare, o oportunitate de comunicare

Revenind la măsurile luate în urma perioadei 2014-2020: până ca eforturile campaniilor de comunicare pentru promovarea cu ajutorul mass media și fără resurse financiare a nenumăratelor proiecte de succes deja existente să producă efecte notabile, MIPE a început prin a comunica în mod coerent și susținut ideea că **#BaniiEuropeniSchimbăVieți**, respectiv

#BaniiEuropeniSalveazăVieți, în timpul pandemiei COVID-19.

De asemenea, cu fiecare intervenție publică, s-a pus în mod repetat accentul pe faptul că „Banii europeni trebuie investiți, nu cheltuiți!”.

Însă, pe măsură ce se lucra la mecanismele de prezentare și de punere în valoare a proiectelor de succes care demonstau de la sine cum banii europeni au produs efecte benefice în calitatea vieții fiecăruia dintre noi, a apărut o nouă provocare: beneficiarii nu avuseseră obligația de a documenta vizual inițiativele într-un mod suficient de divers și ofertant din punctul de vedere al mass media care ar fi vrut să prezinte uneori efectele „înainte” și „după”.

Aceasta a fost a doua lecție importantă pentru 2021-2027: obligativitatea includerii în viitoarele ghiduri a unor măsuri (deja identificate) de documentare și promovare fără niciun angajament financiar suplimentar din partea beneficiarilor.

Ca urmare, deci, a concluziilor studiilor sociologice anterioare, pe parcursul anilor „de tranziție” 2022 și 2023 accentul a fost pus pe prezentarea proiectelor de succes din anterioara perioadă de programare, în mare măsură redocumentând când a fost cazul și premiind public poveștile de succes. Astfel încât publicul larg și potențialii viitori beneficiari să urmărească cu încredere și interes viitoarele 490 de lansări de apeluri programate de MIPE a avea loc numai pe parcursul anului 2023.

Așadar, în plină tranziție între închiderea perioadei 2014-2020 și perioada de programare care se întinde până în 2027, provocarea de comunicare a MIPE o reprezintă construcția percepției

publice la nivelul cetățenilor că **oriunde pui degetul pe hartă, există deja un proiect european**. Acesta este, de altfel, și conceptul sub care a avut loc la Iași la începutul anului 2023 lansarea Programelor în prezența Comisarilor europeni Elisa Ferreira și Nicolas Schmit.

Se poate schimba o percepție?

Dacă ne uităm la evoluția rapidă de la o percepție nefavorabilă în 2019, la așteptarea generală din 2023 că fondurile europene sunt soluția universală pentru dezvoltarea României, putem fi optimiști.

Cu atât mai mult cu cât începe să funcționeze cu succes și abordarea comună a Rețelei Naționale de Comunicare. Informațiile bine structurate și transparentizarea informațiilor înainte de lansarea oficială a finanțărilor pentru a anticipa presiunea publică sunt doar două exemple.

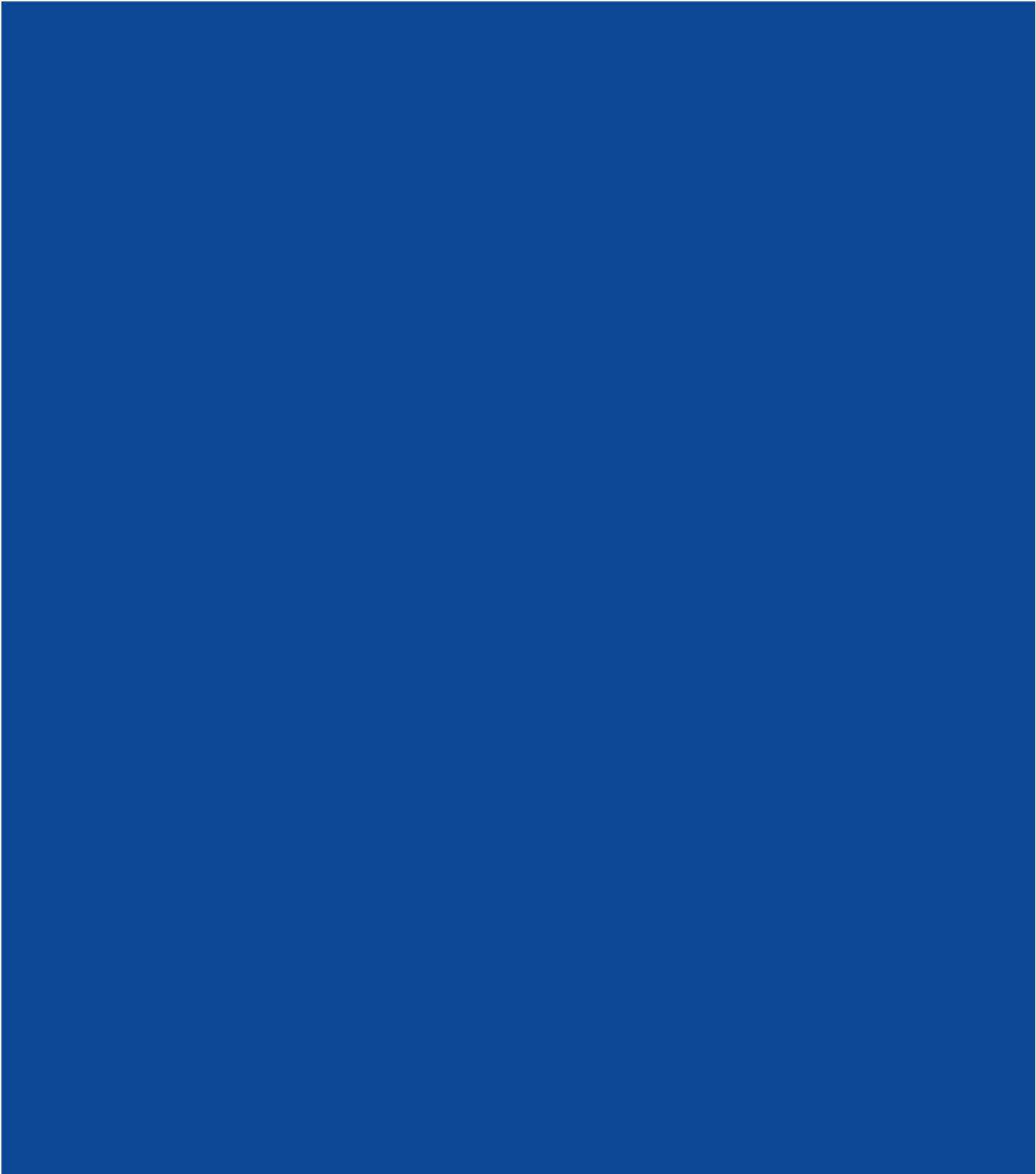
Ce va urma?

Pe scurt, în colaborare cu specialiștii în comunicare din cadrul Autorităților de Management, MIPE își concentrează efortul de comunicare asupra următoarelor trei provocări:

- **un efort susținut în producerea proactivă de conținut informativ,**
- **funcționalitatea rețelelor și grupurilor de informare și**
- **promovarea ideii că există suficiente resurse pentru finanțare.**

Pentru că viitoarea provocare în comunicare este promovarea ideii că **„Banii europeni care ne pot schimba viața în bine sunt deja disponibili. Numai cine nu dorește, nu îi accesează”**.

2021-2027

STRATEGIA ȘI PRIORITĂȚILE PERIOADEI DE PROGRAMARE

ACORDUL DE PARTENERIAT

Acordul de parteneriat este documentul strategic național, negociat de fiecare stat membru UE cu Comisia Europeană, care stabilește obiectivele tematice de dezvoltare și alocarea indicativă a fondurilor europene în perioada de programare 2021-2027.

Acordul de Parteneriat al României a fost cel de-al 18-lea acord de parteneriat semnat de către Comisia Europeană.

Acordul cu România acoperă finanțarea Politicii de coeziune (FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune), FTJ și FEAMPA.

Programe prezentate în Acordul de parteneriat:

- Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
- Dezvoltare Durabilă
- Transport
- Sănătate
- Educație și Ocupare
- Tranziție Justă
- Incluziune și Demnitate Socială
- Asistență Tehnică
- 8 Programe Regionale
- Programul Acvacultură și Pescuit

În cadrul Politicii de coeziune și în cooperare cu Comisia, fiecare stat membru UE a realizat un Acord de parteneriat, document strategic care aduce după sine realizarea bugetului multianual al Comisiei. Acordul stabilește strategia și prioritățile de investiții identificate de statul membru și prezintă programele naționale și regionale care urmează să fie implementate.

Acordul de parteneriat a fost realizat în conformitate cu prevederile regulamentelor europene, Recomandărilor Specifice de Țară relevante, ale Codului Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de coeziune, cât și cu nevoile naționale/regionale/locale de dezvoltare identificate.

Acordul cu România acoperă finanțarea Politicii de coeziune (FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune), FTJ și FEAMPA.

Pentru perioada de programare 2021-2027, România dispune de aproximativ 46 de miliarde de euro pentru investiții care contribuie substanțial la creșterea calității vieții cetățenilor și la reducerea clivajelor economice și sociale între regiunile din Europa și implicit între regiunile de dezvoltare ale României.

Toate investițiile cuprinse în Politica de Coeziune sunt stabilite pe baza analizelor sectoriale și a rezultatului procesului de mapare a nevoilor României din diferite domenii și inclusiv la nivel microregional.

Pentru utilizarea eficientă a fondurilor europene alocate în cadrul Politicii de coeziune în perioada 2021-2027, România își propune investiții care acoperă 6 mari direcții de acțiune. Este vorba de creșterea competitivității economice și a nivelului de digitalizare pentru sprijinirea transformării economice inovatoare și inteligente a României, precum și transformarea digitală a actului de guvernare central și local.

O altă direcție de acțiune o reprezintă adaptarea la schimbările climatice prin îmbunătățirea eficienței energetice, creșterea gradului de utilizare a energiei regenerabile și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea

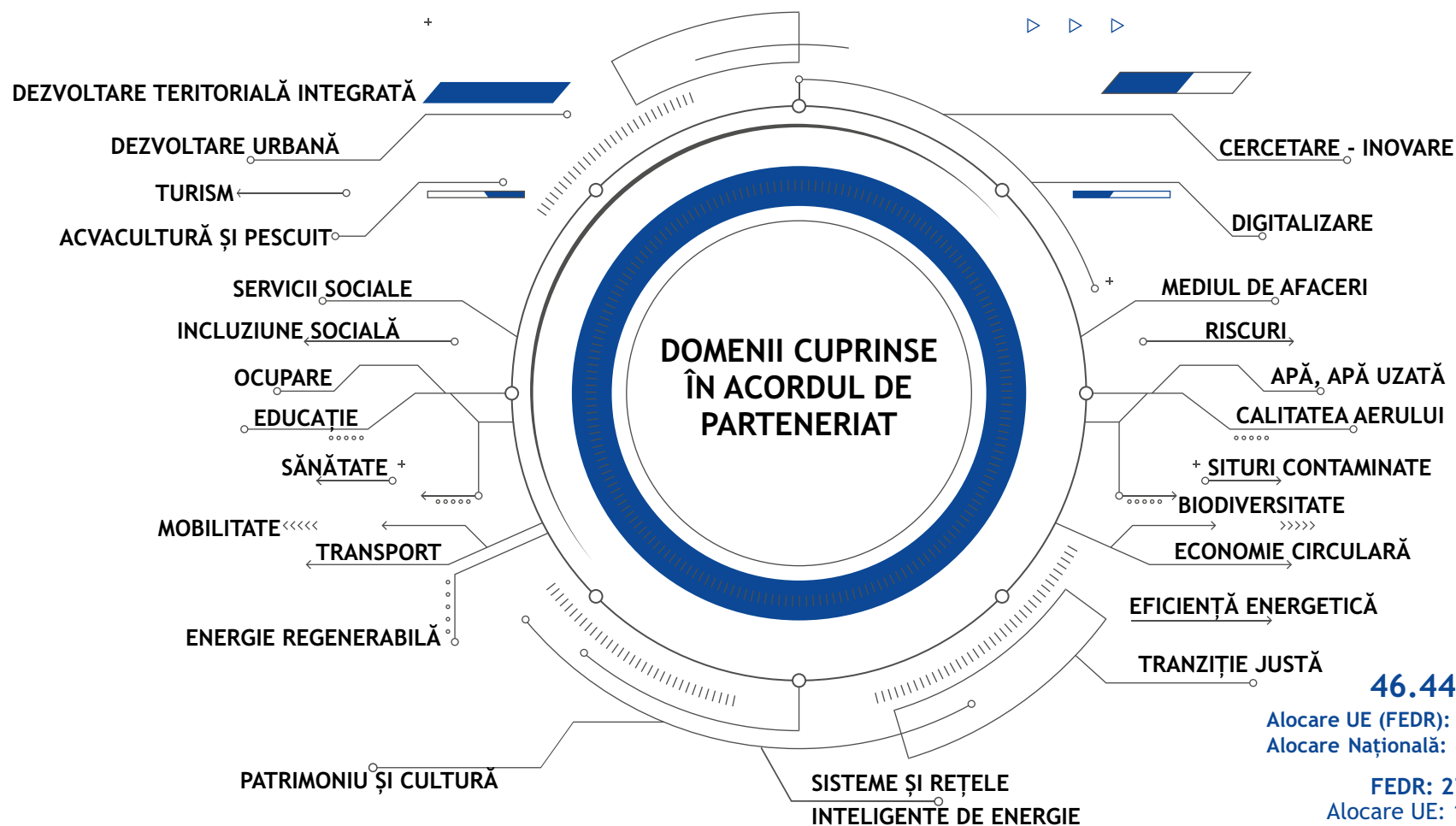
aerului, remedierea siturilor potențial contaminate, managementul riscurilor, infrastructură verde, mobilitate urbană, dezvoltarea economiei albastre.

Un al treilea palier de intervenții vizează transportul durabil și constă în dezvoltarea rețelelor TEN-T durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale, precum și îmbunătățirea mobilității transfrontaliere, intervenții în infrastructuri de transport care urmăresc reducerea decalajelor de dezvoltare, a blocajelor și a timpilor de călătorie, alături de creșterea competitivității regiunilor.

În vederea dezvoltării tuturor sectoarelor economice, actuala perioadă de programare va susține investițiile în oameni și în domeniile sociale, respectiv asigurarea unei educații de calitate și incluzive, adaptarea resursei umane la dinamica pieței muncii și a tehnologiei, combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale, asigurarea unor servicii de sănătate de calitate și accesibile tuturor. De asemenea, se va avea în vedere valorificarea rolului culturii și al turismului durabil în susținerea incluziunii sociale și a dezvoltării comunităților.

De asemenea, fondurile europene vor susține abordarea integrată a problemelor teritoriale și locale, prin implicarea autorităților locale și a parteneriatelor. Este o abordare necesară pentru asigurarea coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE.

În plus, prin Acordul de parteneriat, România își propune diversificarea economică a teritoriilor cele mai afectate de procesul de tranziție spre o economie neutră din punct de vedere climatic. Totodată, vor fi luate măsuri de recalificare și incluziune active a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, transformare a proceselor industriale necesară pentru tranziția spre o economie neutră și pentru menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Detalii aici:

ALOCARE:

46.448,08 mld.€

Alocare UE (FEDR): 30.986,47 mld.€

Alocare Națională: 15.461,62 mld.€

FEDR: 27.434,73 mld.€

Alocare UE: 17.976,04 mld.€

Alocare Națională: 9.458,69 mld.€

FC: 7.284,32 mld.€

Alocare UE: 3.537,75 mld.€

Alocare Națională: 3.746,57 mld.€

FSE+: 9.198,30 mld.€

Alocare UE: 7.332,97 mld.€

Alocare Națională: 1.865,34 mld.€

FTJ: 2.530,74 mld.€

Alocare UE: 2.139,72 mld.€

Alocare Națională: 391,02 mld.€

PRINCIPIUL PARTENERIATULUI

Asigurarea parteneriatului în procesul de programare și gestionare a fondurilor europene reprezintă o condiție pentru elaborarea unor documente de programare solide, bazate pe prioritățile stabilite la nivel european, național și regional în vederea punerii în practică a unor politici economice, sociale și teritoriale realiste, eficiente, eficace și cu impact pozitiv în viața cetățenilor și în reducerea diferențelor de dezvoltare la nivelul UE. În conformitate cu prevederile regulamentelor europene, documentele de programare au fost elaborate într-un parteneriat larg din care fac parte autorități naționale, regionale și locale, parteneri relevanți din societatea civilă, sindicate, mediul academic, de afaceri, social etc.

În mai 2019, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) a demarat pregătirea cadrului partenerial prin constituirea a 5 grupuri parteneriale aferente celor 5 Obiective de Politică. Ca urmare, în noiembrie 2019, au fost organizate reuniuni ale acestor grupuri în care a fost prezentată și dezbătută logica intervenției pe fiecare dintre cele 5 obiective de politică.

Odată cu stabilirea arhitecturii documentelor de programare și a cadrului instituțional de gestionare a fondurilor europene, începând cu martie 2020, s-a trecut la constituirea cadrului partenerial la nivelul fiecărui Program și a Comitetului pentru Coordonarea și Managementul Acordului de Parteneriat (CCMAP).

Astfel, în perioada 20.05 - 05.06.2020, MIPE a derulat Apelul Național pentru exprimarea interesului privind participarea în cadrul structurilor parteneriale 2021-2027.

Selecția partenerilor s-a efectuat ținând cont de o serie de principii astfel încât să poată fi identificați acei parteneri considerați a fi relevanți pentru domeniile aferente Politicii de coeziune.

Aceste principii sunt: **reprezentativitatea, echilibrul intereselor, implicarea activă, responsabilitatea, regularitatea participării.**

În urma apelului public, au fost înregistrate 735 de solicitări de participare la structurile parteneriale, reprezentând 230 de entități din mediul social (asociații, fundații, sindicate, patronate, organizații și forme asociative), cât și din mediul economic (societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată).

În ceea ce privește constituirea CCMAP, au fost selectați acei parteneri relevanți pentru domeniile finanțate în cadrul programelor, prin luarea în considerare a unei reprezentări echilibrate a partenerilor sociali, societății civile și mediului academic.

Totodată, procentul minim de reprezentare a organizațiilor din mediul economic, social și din societatea civilă trebuie să fie de cel puțin 40% din totalul membrilor CCMAP. Astfel, la nivelul CCMAP, din cele 61 de entități membre, 32 reprezintă parteneri selectați din mediul privat. Astfel, 52% dintre entitățile participante la CCMAP reprezintă societatea civilă, mediul economic, academic, social etc., iar 48% dintre participanți sunt instituții publice.

Principală atribuție a acestui Comitet este de a asigura coordonarea strategică a implementării fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027, respectarea coerenței intervențiilor, a complementarității și sinergiilor priorităților de investiții în toate fazele programării și implementării, în scopul utilizării eficiente și efective a acestor fonduri.

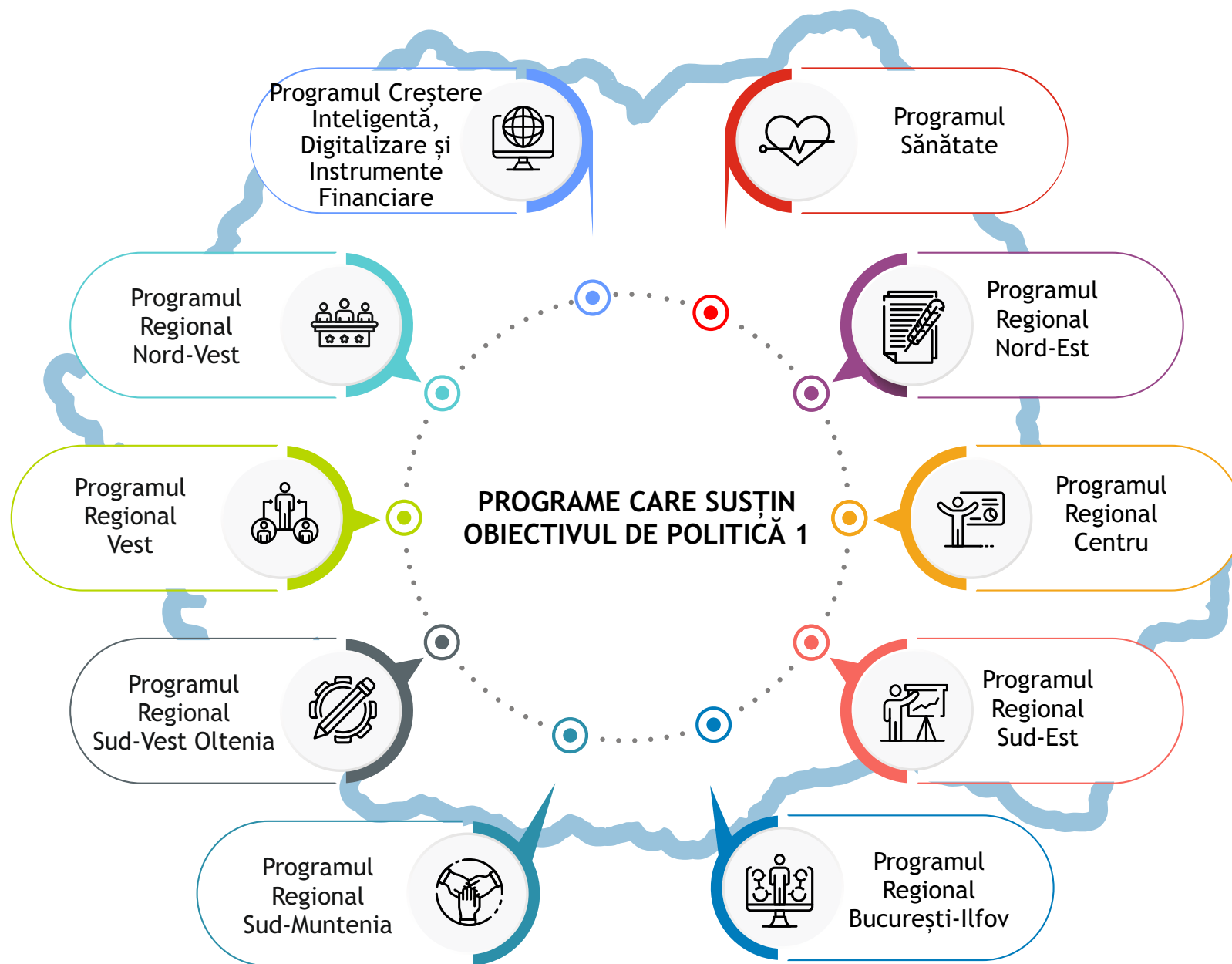
Prin metodologia internă de selecție a partenerilor, au fost stabilite criterii specifice procesului de programare a fondurilor europene, precum:

Detalii aici:

OBIECTIVUL DE POLITICĂ 1:

ALOCARE TOTALĂ OP1 5.832,64 mil.€

Alocare UE (FEDR): 4.354,06 mil.€

Alocare Națională: 1.478,58 mil.€

REGIUNI MAI PUȚIN DEZVOLTATE 4,857,21 mil.€

Alocare UE (FEDR): 3.963,89 mil.€

Alocare Națională: 893,32 mil.€

REGIUNI MAI DEZVOLTATE 975,43 mil.€

Alocare UE (FEDR): 390,17 mil.€

Alocare Națională: 585,26 mil.€

O EUROPĂ MAI COMPETITIVĂ ȘI MAI INTELIGENTĂ

În perioada de programare 2021-2027, o parte dintre investițiile care vor fi susținute de programele finanțate din fondurile Politicii de Coeziune vor avea în vedere o Românie mai inteligentă, mai digitalizată și mai competitivă, prin realizarea **Obiectivului de Politică 1: O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale.**

Obiectivul de politică 1 face referire la creșterea gradului de integrare a ecosistemului național CDI, inclusiv creșterea participării la programe europene, digitalizarea serviciilor publice la nivelul administrației publice locale și centrale, dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor, a instituțiile de învățământ superior și institutelor de CD și a creșterii competențelor în domeniile de specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

Acțiunile prevăzute de programele din perioada 2021-2027 vizează modernizarea/retehnologizarea/dezvoltarea facilităților CDI în domeniile de specializare inteligentă la nivel național și regional și conectarea acestora cu piața pentru a contribui la transformarea economică inteligentă și sustenabilă a României.

Intervențiile au fost programate pentru a răspunde nevoilor identificate la nivel național și regional, având ca rezultat promovarea unui ecosistem CDI atractiv și competitiv în cadrul căruia să crească capacitatea de inovare a întreprinderilor, să fie sprijinită colaborarea între sectoarele public și privat, cu utilizarea bazelor științifice disponibile (reducerea fragmentării), care să permită mobilitatea resursei umane (inclusiv atragerea de cercetători din străinătate) și să promoveze networking-ul.

Este avută în vedere susținerea proiectelor pe domenii prioritare pentru România precum inteligența artificială, semiconductori, hidrogen și tehnologii emergente (bază pentru susținerea de start-up-uri, spin-off-uri).

Atingerea obiectivului de politică se bazează pe rolul important pe care îl au instituțiile de învățământ superior și, institutele naționale de cercetare și dezvoltare, institutele Academiei Române, IMM-urile și întreprinderile mari.

Componenta digitală din cadrul obiectivului de politică publică vizează procese automatizate clare, ușoare, sigure și precise, la nivelul administrației publice centrale și locale. Totodată soluțiile propuse vizează și componenta de securitate a sistemelor informative și un răspuns la provocările cibernetice.

În ceea ce privește mediul de afaceri, acesta va fi sprijinit prin granturi și instrumente financiare pentru diseminarea de noi modele de afaceri și extinderea capacităților de producție, dezvoltarea antreprenoriatului și stimularea înființării de noi întreprinderi.

Totodată, sunt sprijinite infrastructurile suport pentru afaceri, de tipul incubatoare, acceleratoare, hub-uri, parcuri industriale, științifice și tehnologice, spații de co-working, care să faciliteze dezvoltarea de servicii noi, inovatoare.

Astfel, sunt avute în vedere:

- Susținerea și promovarea unui ecosistem CDI atractiv și competitiv în România
- Digitalizarea în beneficiul cetățenilor și al mediului de afaceri
- Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

ALOCARE TOTALĂ OP2 10.240,98 mil.€

Alocare UE (FEDR): 7.993,83 mil.€
Alocare Națională: 2.247,15 mil.€

FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

8.203,98 mil.€
Alocare UE (FEDR): 6.709,01 mil.€
Alocare Națională: 1.494,97 mil.€

REGIUNI MAI PUȚIN DEZVOLTATE

7.616,48 mil.€
Alocare UE (FEDR): 6.474,01 mil.€
Alocare Națională: 1.142,47 mil.€

REGIUNI MAI DEZVOLTATE

587,50 mil.€
Alocare UE (FEDR): 235,00 mil.€
Alocare Națională: 352,50 mil.€

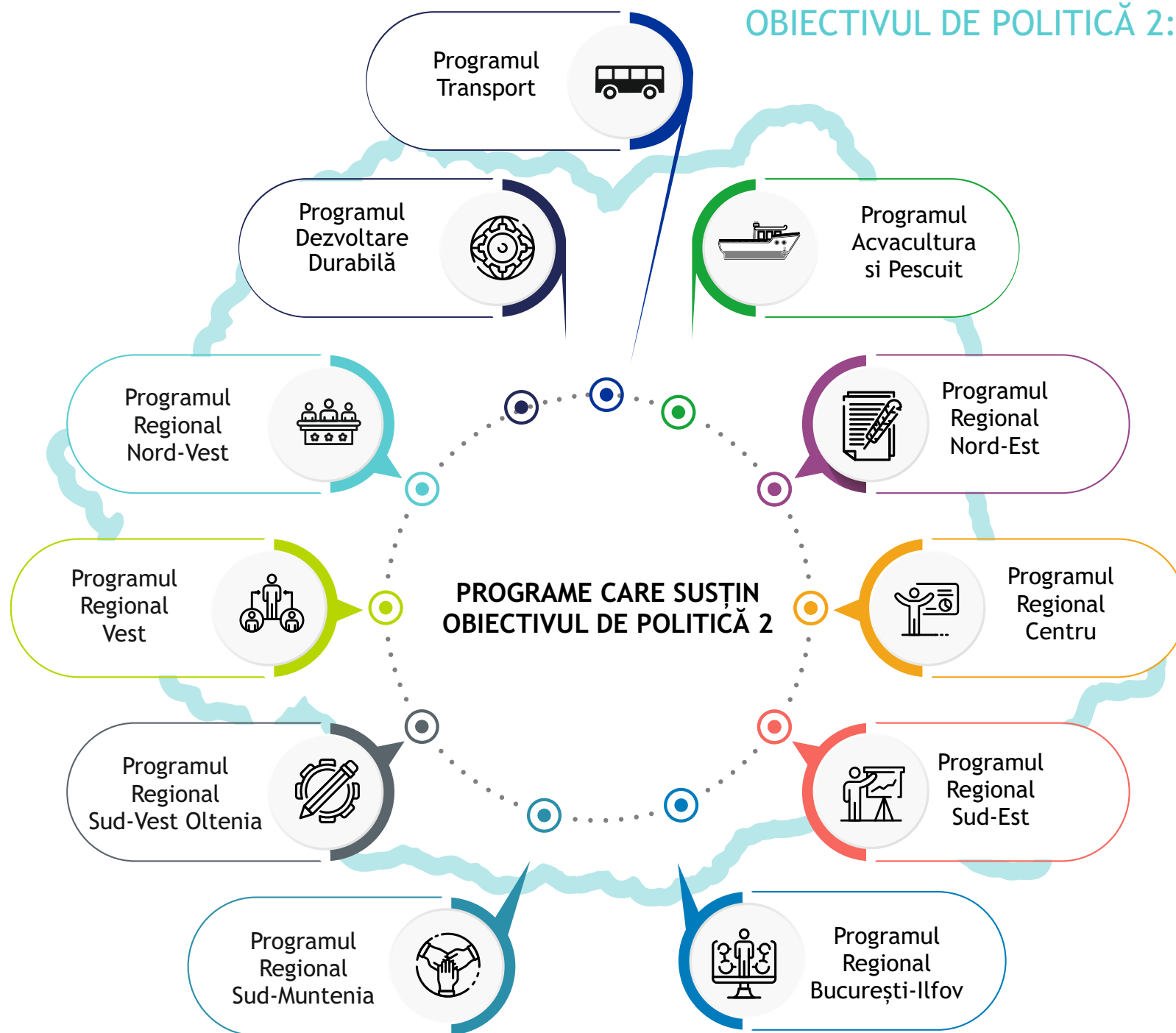
FONDUL DE COEZIUNE

1.872,79 mil.€
Alocare UE (FEDR): 1.169,87 mil.€
Alocare Națională: 702,92 mil.€

FONDUL EUROPEAN PENTRU AFACERI MARITIME, PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

164,21 mil.€
Alocare UE (FEDR): 114,95 mil.€
Alocare Națională: 49,26 mil.€

OBIECTIVUL DE POLITICĂ 2:

O EUROPA MAI VERDE

Obiectivul de Politică 2: „O Europă mai verde” vizează pentru România acțiuni care să contribuie la adaptarea la schimbările climatice prin îmbunătățirea eficienței energetice, creșterea gradului de utilizare a energiei regenerabile și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, remedierea siturilor potențial contaminate, managementul riscurilor, infrastructură verde, mobilitate urbană, dezvoltarea economiei albastre.

În domeniul energiei, acțiunile se concentrează pe eficiență energetică în IMM-uri și întreprinderi mari, inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie; reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele de producere, distribuție și transport a energiei termice; promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă; sisteme și rețele inteligente de energie, precum și modernizarea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon.

În cazul apei și apei uzate, se are în vedere continuarea implementării proiectelor începute în perioada 2014-2020, precum și dezvoltarea de noi proiecte regionale care vizează conformarea cu prevederile directivelor privind colectarea și epurarea apelor uzate urbane și alimentarea cu apă.

În privința deșeurilor, acțiunile urmăresc gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea accelerării tranziției spre economia circulară, pentru a îndeplini cerințele Pachetului Economie Circulară, prin prevenirea sau reducerea cantităților de deșeuri generate, reutilizarea și valorificarea deșeurilor prin reciclare sau alte operațiuni, precum și închiderea și reabilitarea depozitelor de deșeuri municipale neconforme.

Prioritățile identificate sunt colectarea selectivă, reciclarea deșeurilor municipale, respectiv pregătirea pentru reutilizare și reciclare.

În ceea ce privește conservarea biodiversității, vor fi sprijinite elaborarea și implementarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000 și ariile naturale protejate, elaborarea și implementarea de planuri de acțiune pentru specii, dezvoltarea de măsuri specifice de cunoaștere, monitorizare și conservare a diversității biologice, precum și acțiuni de reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate și măsuri de capacitate administrativă.

Calitatea aerului este vizată prin acțiuni pentru îmbunătățirea monitorizării calității aerului pentru îndeplinirea cerințelor de monitorizare și reducere a emisiilor rezultate din directive.

Cu privire la adaptarea la schimbările climatice, investițiile vor fi orientate spre măsuri cu rol de prevenție a principalelor riscuri cu care se confruntă România, respectiv inundațiile, seceta și eroziunea costieră. Acțiunile vor viza pentru finanțare infrastructura verde, inclusiv prin modernizarea și adaptarea unor infrastructuri existente, în vederea gestionării riscului de inundații cu scopul protejării persoanelor, infrastructurii și obiectivelor socio-economice localizate în zonele de risc, precum și pentru protejarea mediului și biodiversității prin măsuri ecologice relevante, în special cele privind deplasarea ihtiofaunei și prin măsuri pentru asigurarea debitului ecologic.

Referitor la managementul riscurilor, acțiunile privesc măsuri de prevenire, adaptare și răspuns care să eficientizeze intervențiile în situații de urgență prin investiții complementare celor existente în infrastructură, tehnică și asigurarea capabilității de comunicații.

Pentru realizarea Obiectivului de Politică 2: „O Europă mai verde”, s-au stabilit inclusiv acțiuni privind remedierea siturilor potențial contaminate, dezvoltarea mobilității urbane durabile, precum și intervenții în sectoarele acvaculturii și pescuitului. Domeniile care contribuie la realizarea obiectivului sunt: energie, riscuri, mediu, mobilitate urbană, acvacultură și pescuit.

OBIECTIVUL DE POLITICĂ 3:

ALOCARE TOTALĂ OP3 10.260,77 mil.€

Alocare UE (FEDR): 5.149,28 mil.€
Alocare Națională: 5.111,49 mil.€

FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

4.949,24 mil.€
Alocare UE (FEDR): 2.856,40 mil.€
Alocare Națională: 2.092,84 mil.€

REGIUNI MAI PUȚIN DEZVOLTATE

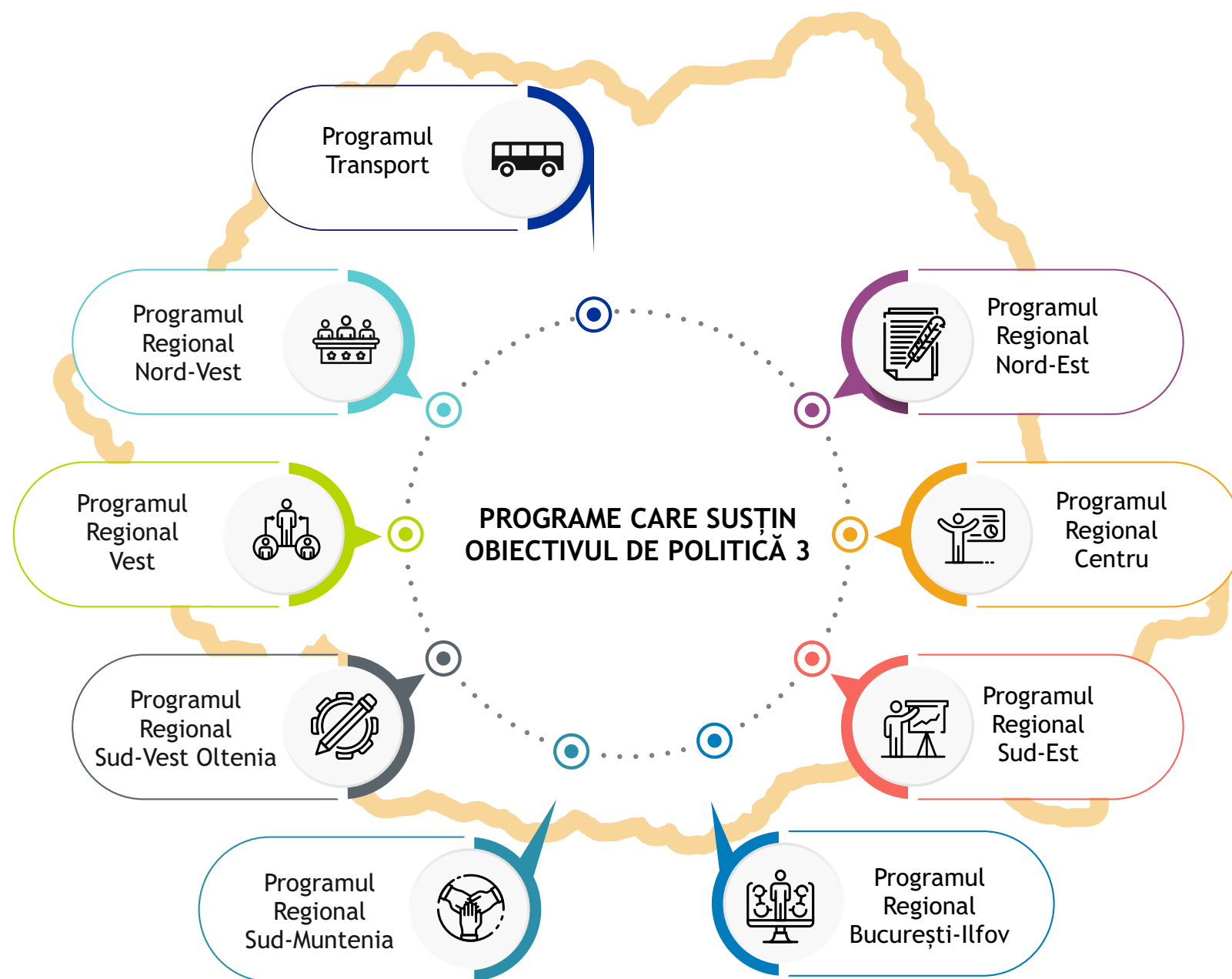
4.842,99 mil.€
Alocare UE (FEDR): 2.813,90 mil.€
Alocare Națională: 2.029,09 mil.€

REGIUNI MAI DEZVOLTATE

106,25 mil.€
Alocare UE (FEDR): 42,50 mil.€
Alocare Națională: 63,75 mil.€

FONDUL DE COEZIUNE

5.311,53 mil.€
Alocare UE (FEDR): 2.292,88 mil.€
Alocare Națională: 3.018,65 mil.€

O EUROPA MAI CONECTATĂ

În perioada 2021-2027, investițiile vor viza îndeplinirea Obiectivului de Politică 3: O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității. **O Europă mai conectată** poate fi realizată prin dezvoltarea rețelelor TEN-T durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale, inclusiv printr-un acces mai bun la rețeaua TEN-T, precum și îmbunătățirea mobilității transfrontaliere. Astfel, Programul Transport și Programele Regionale vor finanța măsuri pentru reducerea decalajelor de dezvoltare, reducerea blocajelor și a timpilor de călătorie și creșterea competitivității regiunilor.

Un **transport sustenabil și eficient** conectează atât regiuni și țări, cât și piețe și persoane și contribuie la creșterea activității și competitivității economice și sustenabile.

Vor fi abordate în ansamblu nevoile de dezvoltare a infrastructurii de transport în România, pentru continuarea dezvoltării/ finalizarea rețelelor TEN-T, inclusiv pentru îmbunătățirea legăturilor la acestea, pentru creșterea mobilității naționale, regionale și transfrontaliere.

Creșterea numărului de pasageri, optimizarea traficului, siguranța pasagerilor și a mărfurilor și creșterea calității serviciilor sunt aspecte care vor face obiectul viitoarelor intervenții.

În domeniul **transportului rutier**, vor fi tratate cu prioritate rețeaua primară a României și cea secundară de transport, prin investiții în toate regiunile de dezvoltare ale României care vizează autostrăzi, drumuri expres, cu scopul de a permite o mai bună interconectare a regiunilor și a României cu alte state membre ale UE.

În domeniul **transportului feroviar**, intervențiile se vor focaliza asupra continuării modernizării rețelei primare de cale ferată a României, prin achiziții de trenuri de lucru și asigurarea proceselor de modernizare a infrastructurilor feroviare, precum și măsuri de sporire a eficienței transportului feroviar de călători.

Alături de transportul feroviar, **transportul naval** contribuie la obținerea dezideratului de neutralitate a emisiilor de carbon și va fi susținut prin investiții în dezvoltarea capacității de operare, precum și măsuri de capacitate administrativă pentru atragerea a noi fluxuri de marfă și măsuri de digitalizare a Portului Constanța. De asemenea, se are în vedere realizarea unei rețele primare de porturi cu potențial economic sporit, precum și a unei rețele secundare care asigură accesibilitatea unor mărfuri specializate.

Obiectivul de Politică poate fi atins prin **digitalizarea transportului**, astfel încât Programul Transport va finanța măsuri de management al traficului (ITS, ERTMS, RIS), e-ticketing și altele, complementare cu măsurile finanțate prin PNRR.

O abordare completă a domeniului transporturilor implică sporirea gradului de **siguranță rutieră**. În acest sens, investițiile vor fi direcționate și către operațiuni pentru reducerea numărului de accidente rutiere și minimizarea efectelor economice cauzate de aceste accidente.

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- modernizarea/dezvoltarea autostrăzilor și drumurilor;
- expres de pe rețeaua TEN-T, a drumurilor județene și a infrastructurii rutiere naționale care asigură accesibilitatea regională;
- decongestionarea traficului în mediul urban;
- construirea de infrastructuri multimodale de marfă și de terminale intermodale;
- modernizarea/dezvoltarea infrastructurii feroviare;
- îmbunătățirea navigației pe Dunăre și pe canalele navigabile ale acesteia, precum și dezvoltarea porturilor dunărene strategice;
- creșterea siguranței pe toate modurile de transport și a numărului de utilizatori ai infrastructurilor rutiere reabilite/modernizate/ create.

ALOCARE TOTALĂ OP4 14.573,18 mil.€

Alocare UE (FEDR): 9.309,96 mil.€
Alocare Națională: 5.263,22 mil.€

FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

5.986,07 mil.€

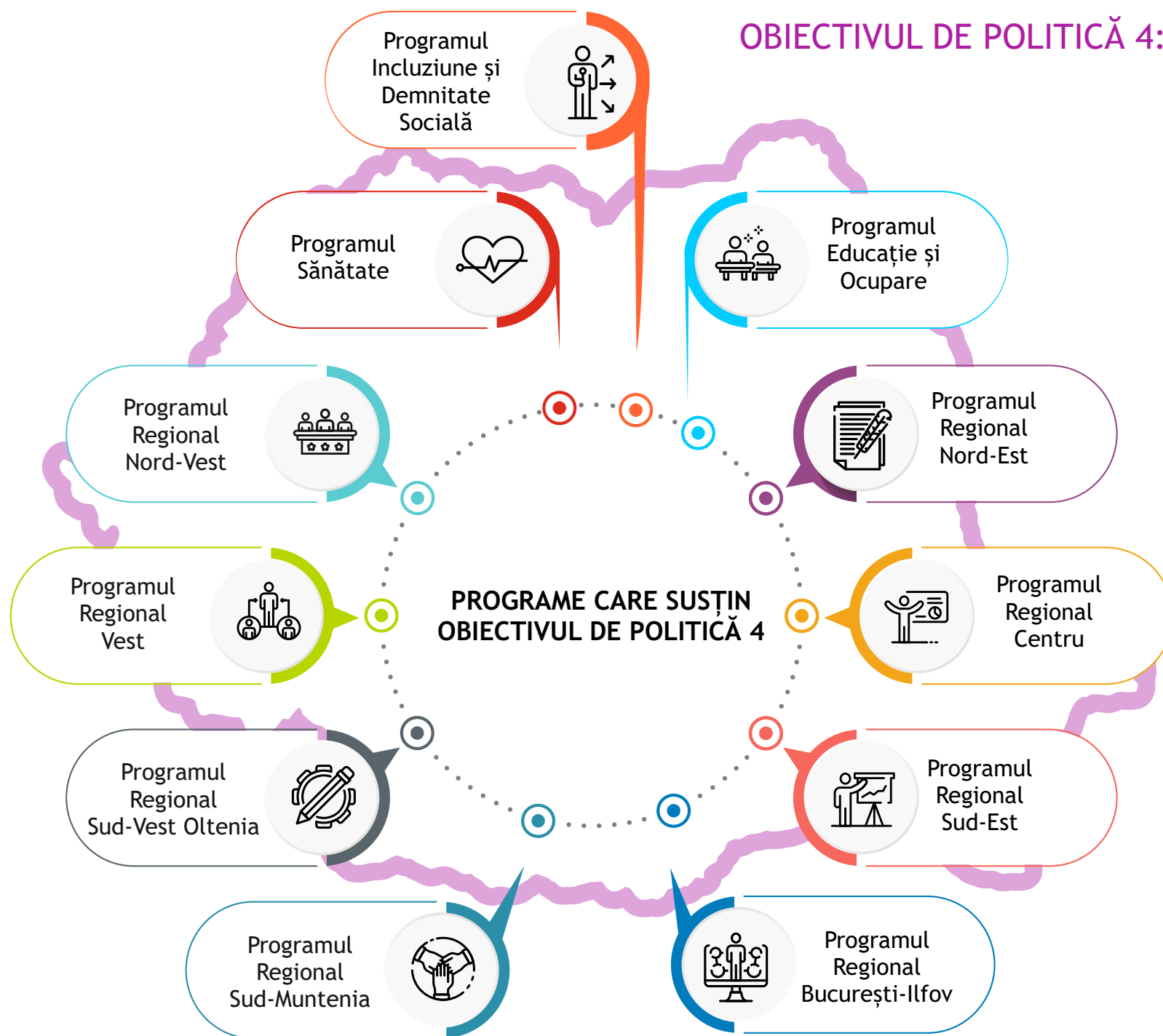
Alocare UE (FEDR): 2.270,31 mil.€
Alocare Națională: 3.715,76 mil.€

FONDUL SOCIAL EUROPEAN PLUS

8.587,11 mil.€

Alocare UE (FEDR): 7.039,65 mil.€
Alocare Națională: 1.547,46 mil.€

OBIECTIVUL DE POLITICĂ 4:

O EUROPĂ MAI SOCIALĂ

Investițiile prevăzute în perioada 2021-2027 vor contribui la îndeplinirea Obiectivului de Politică 4 - O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.

Prin intervențiile vizate la nivelul **Obiectivului de Politică 4, România are în vedere crearea pârgiilor fundamentale pentru dezvoltarea tuturor sectoarelor economice, respectiv investițiile în oameni și în domeniile sociale.**

În domeniul **educației**, vor fi susținute măsuri pentru creșterea participării la educație la toate nivelurile educaționale, reducerea părăsirii timpurii a școlii, prevenirea analfabetismului funcțional, consolidarea competențelor, învățare remedială, formarea cadrelor didactice și adaptarea tehnicilor de predare pentru un învățământ incluziv și pentru prevenirea segregării școlare, precum și asigurarea legăturii și corelării dintre mediul academic și mediul de afaceri. Procesul educațional va fi sprijinit prin dezvoltarea infrastructurii educaționale la toate nivelurile, modernizarea sistemului de educație terțiară și internaționalizarea învățământului superior, pentru a răspunde provocărilor societale curente. În acest context, vor fi încurajate și programele de studii și formare concentrate pe domeniile viitorului/de specializare inteligentă.

În vederea soluționării deficitului de **forță de muncă**, se vor finanța măsuri pentru includerea pe piața muncii a unor grupuri cu participare redusă, dar și activarea unor grupuri dezavantajate. De asemenea, sunt propuse intervenții pentru valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii, prin dezvoltarea unui ecosistem care să faciliteze identificarea și motivarea tinerilor vulnerabili pentru participarea pe piața muncii și în societate. Măsurile din sfera antreprenorialului vizează atât formarea competențelor antreprenoriale, cât și investiții în economia socială, respectiv înființarea, dezvoltarea, inovarea, scalarea sau extinderea întreprinderilor sociale. Totodată, va fi susținută dezvoltarea mecanismului de anticipare a competențelor și a dialogului social, inclusiv prin implicarea activă a partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare.

În vederea sprijinirii **incluziunii și promovării dreptului la demnitate socială**, România își propune creșterea accesului la servicii sociale de calitate pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile, precum și a capacității autorităților locale de a răspunde nevoilor sociale ale comunității.

În plus, vor fi făcute investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii de sănătate și a cadrului de furnizare a serviciilor care nu au fost adaptate nevoilor medicale ale populației, concentrându-se pe reducerea inegalităților și îmbunătățirea eficacității și rezilienței sistemului de sănătate.

Dezvoltarea economică și incluziunea socială vor fi susținute și prin măsuri care vizează creșterea rolului culturii și al turismului durabil. La nivel național, prin mecanismul de Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității, sunt prevăzute măsuri pentru valorificarea și promovarea patrimoniului cultural, natural și turistic local, cu potențial în activarea comunităților urbane și generarea de venituri pentru bugetele locale, susținând totodată incluziunea socială.

De asemenea, sunt avute în vedere măsuri dedicate grupurilor vulnerabile, inclusiv comunităților cu populație de etnie romă, care vor fi abordate în mod incluziv și orizontal, cu respectarea principiului parteneriatului. **Comunitatea romă** va fi tratată ca parte a grupurilor marginalizate, cu vulnerabilități multiple.

În concluzie, sunt urmărite cinci paliere majore:

- asigurarea unei educații de calitate și incluzive la toate nivelurile;
- adaptarea resursei umane la dinamica pieței muncii și a tehnologiei;
- combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale;
- asigurarea unor servicii de sănătate de calitate și accesibile tuturor;
- creșterea rolului culturii și al turismului durabil în susținerea incluziunii sociale și a dezvoltării comunităților.

OBIECTIVUL DE POLITICĂ 5:

ALOCARE TOTALĂ OP5 1.464,49 mil.€

Alocare UE (FEDR): 1.194,85 mil.€
Alocare Națională: 269,64 mil.€

FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

1.410,56 mil.€

Alocare UE (FEDR): 1.157,10 mil.€
Alocare Națională: 253,46 mil.€

REGIUNI MAI PUȚIN DEZVOLTATE

1.317,51 mil.€

Alocare UE (FEDR): 1.119,88 mil.€
Alocare Națională: 197,63 mil.€

REGIUNI MAI DEZVOLTATE

93,05 mil.€

Alocare UE (FEDR): 37,22 mil.€
Alocare Națională: 55,83 mil.€

FONDUL EUROPEAN PENTRU AFACERI MARITIME, PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

53,93 mil.€

Alocare UE (FEDR): 37,75 mil.€
Alocare Națională: 16,18 mil.€

O EUROPĂ MAI APROAPE DE CETĂȚENI

Alegerea Obiectivului de Politică 5 - **O Europă mai aproape de cetățeni** prin promovarea dezvoltării durabile - derivă din abordarea integrată a problemelor teritoriale și locale, care implică autorități locale și parteneriate.

Astfel, România dorește asigurarea coeziunii economice și sociale și diminuarea decalajelor atât între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate din România, cât și față de alte țări din UE.

S-a optat pentru alegerea Obiectivului de Politică 5 ca mecanism de finanțare a unei abordări integrate teritoriale și locale, având în vedere că potențialul turistic și cultural al României poate contribui la dezvoltarea locală și națională cu implicarea reprezentanților comunităților locale și ținând seama de mecanismele/instrumentele de dezvoltare existente (Investiții Teritoriale Integrate, Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității), precum și de posibilitatea de maximizare a sinergiei dintre intervențiile în mediul urban și rural.

Utilizarea mecanismului Investițiilor Teritoriale Integrate la nivelul unor microregiuni (Delta Dunării, Valea Jiului, Țara Făgărașului, Moții, Țara de Piatră) permite abordarea integrată a decalajelor de dezvoltare dintre aceste teritorii și media națională, cauzate de dezavantaje economice structurale și profil economic limitat, accesibilitatea redusă, sărăcie, populație îmbătrânită și în scădere, sisteme de educație și formare profesională necorelate cu potențialul economic al zonei, lipsa utilităților publice de bază.

Aceste microregiuni vor avea o strategie de dezvoltare teritorială solidă și bazată pe o justificare clară și o valoare adăugată față de alte oportunități de finanțare, mecanisme de guvernare funcționale, precum și abordări participative.

Mecanismul de Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității - Programul Acvacultură și Pescuit (DLRC-PAP) va susține dezvoltarea unei economii albastre durabile la nivel local, printr-o abordare de jos în sus a provocărilor regionale care vor fi reflectate în strategii de dezvoltare locală, în corelare cu strategiile de dezvoltare inteligentă.

Programele Regionale prevăd și alte instrumente de dezvoltare teritorială, asigurând sinergia dintre intervențiile în mediul urban și mediul rural.

Recunoscând rolul important al orașelor ca promotori de dezvoltare, va fi sprijinită în continuare dezvoltarea urbană, pe baza Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană/ de Dezvoltare Teritorială/Locală. Strategiile pot fi elaborate de municipii/orașe inclusiv împreună cu localitățile din zona funcțională din jurul acestora și vor fi completate inclusiv de Planuri de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD).

Programele Regionale susțin dezvoltarea urbană sustenabilă în funcție de specificul regional, prin măsuri care vizează consolidarea capacității de planificare și coordonare pentru gestionarea investițiilor urbane integrate, creșterea economică, inovarea și productivitatea, precum și accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local. De asemenea, vor fi susținute intervenții de tip smart city. În mediul rural, vor fi prioritare zonele din proximitatea mediului urban, care nu pot accesa finanțare în cadrul mecanismelor de dezvoltare urbană, precum și zonele cu provocări specifice care împiedică valorificarea corespunzătoare a potențialului turistic, având în vedere că majoritatea stațiunilor turistice și a monumentelor arheologice importante sunt localizate în mediul rural.

Domeniile care contribuie la realizarea obiectivului sunt: economia albastră durabilă, turism, cultură, dezvoltare locală, regenerare urbană.

ALOCARE TOTALĂ FTJ 2.530,73 mil.€

Alocare UE (FEDR): 2.139,71 mil.€

Alocare Națională: 391,02 mil.€

Județul GORJ

537,20 mil.€

Alocare UE (FEDR): 456,62 mil.€

Alocare Națională: 80,58 mil.€

Județul HUNEDOARA

525,73 mil.€

Alocare UE (FEDR): 446,87 mil.€

Alocare Națională: 78,86 mil.€

Județul DOLJ

412,02 mil.€

Alocare UE (FEDR): 350,22 mil.€

Alocare Națională: 61,80 mil.€

Județul GALAȚI

387,59 mil.€

Alocare UE (FEDR): 329,45 mil.€

Alocare Națională: 58,14 mil.€

Județul PRAHOVA

277,03 mil.€

Alocare UE (FEDR): 235,48 mil.€

Alocare Națională: 41,55 mil.€

Județul MUREȘ

277,03 mil.€

Alocare UE (FEDR): 235,48 mil.€

Alocare Națională: 41,55 mil.€

Asistență tehnică

114,13 mil.€

Alocare UE (FEDR): 85,59 mil.€

Alocare Națională: 28,54 mil.€

Obiectivul specific al Fondului pentru Tranziție Justă (FTJ) va fi realizat la nivel național prin diversificarea economică a teritoriilor celor mai afectate de procesul de tranziție spre o economie neutră din punct de vedere climatic, împreună cu măsuri de recalificare și incluziune active a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

În același timp, se acordă sprijin pentru transformarea proceselor industriale, necesară pentru o tranziție spre o economie neutră și pentru protejarea locurilor de muncă din aceste sectoare.

Aria tematică și de intervenție finală a FTJ a fost definită în procesul de evaluare și de aprobare a celor șase planuri teritoriale.

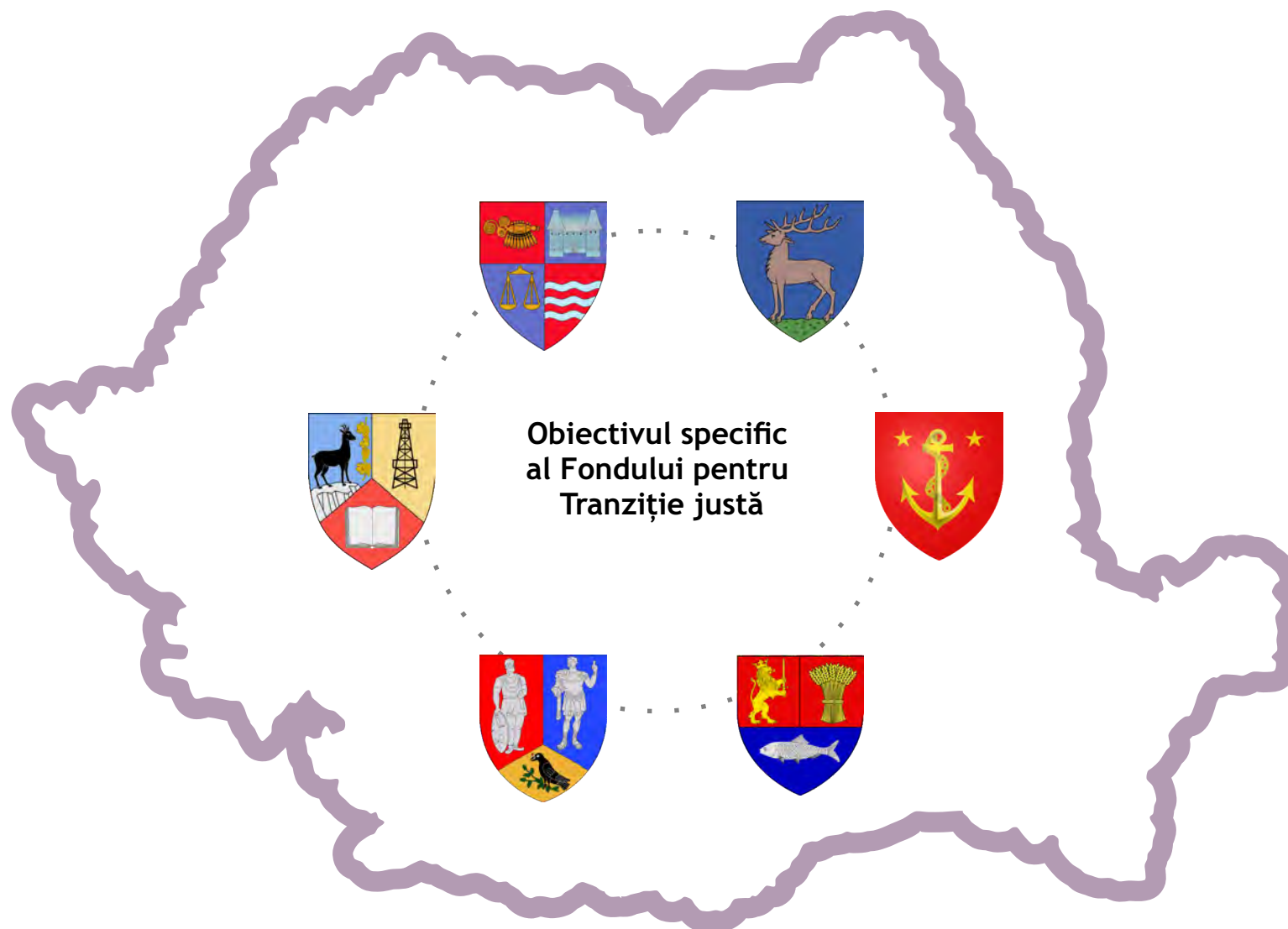
Conform Pactului ecologic european și Planului de investiții pentru o Europă durabilă, intervențiile FTJ vin în completarea celorlalte acțiuni din următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027, însă din perspectiva unică de a contribui la abordarea consecințelor sociale și economice ale tranziției către neutralitatea climatică a Uniunii prin utilizarea la un loc a finanțărilor oferite în domeniul climei și al obiectivelor sociale la nivel regional.

Intervențiile planificate iau în considerare potențialul de specializare inteligentă identificat la nivelul strategiilor regionale cu acest obiectiv, precum și rezultatele altor strategii relevante, precum cele de dezvoltare urbană integrată.

Astfel, prin intervențiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific sunt urmărite mai multe paliere majore:

- diversificare și reconversie economică prin investiții productive în IMM-uri și în alte întreprinderi existente, precum și prin crearea de noi întreprinderi, incubatoare de afaceri și servicii de consultanță care vor crește gradul de competitivitate la nivel de antreprenoriat local, contribuind în același timp la diversificarea economică locală;
- creșterea numărului de angajați care urmează instruirii în abilități tehnice manageriale și antreprenoriale și creșterea numărului de întreprinderi care investesc în aceste abilități sau într-un nou set de competențe în concordanță cu cererea existentă pe piața forței de muncă;
- perfecționarea și recalificarea persoanelor ocupate și a șomerilor. Tranziția către noi modele de afaceri verzi/ecologice sustenabile și prietenoase cu mediul necesită competențe noi adaptate la modelul curent de dezvoltare economică și, în acest context, trebuie întărite atât asistența oferită, cât și incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- sprijinirea transformării proceselor de producție industrială pentru reducerea semnificativă a emisiilor de GES și/sau a consumului de energie ca factor contributor principal la atingerea țărilor Uniunii privind energia și clima (2030) și economia neutră din punct de vedere climatic (2050);
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- promovarea transportului public urban și periurban verde, mai ales pentru navetiști și zonele izolate care au nevoie de acces la polii de dezvoltare din teritoriile vizate, vor contribui la reducerea emisiilor GES;
- regenerarea și reconversia siturilor poluate industrial, având ca scop diminuarea impactului poluării asupra mediului și mai ales asupra populației.

OBIECTIVUL SPECIFIC AL FONDULUI PENTRU TRANZIȚIE JUSTĂ

1.464,49 mil.€

Alocare UE (FEDR): 1.194,85 mil.€

Alocare Națională: 269,64 mil.€

Alocare UE (FEDR): 1.157,10 mil.€

Alocare Națională: 253,46 mil.€

REGIUNI MAI PUȚIN DEZVOLTATE

Alocare UE (FEDR): 1.119,88 mil.€

Alocare Națională: 197,63 mil.€

Alocare UE (FEDR): 37,22 mil.€

Alocare Națională: 55,83 mil.€

FONDUL EUROPEAN PENTRU AFACERI
MARITIME, PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

Alocare UE (FEDR): 37,75 mil.€

Alocare Națională: 16,18 mil.€

COMPLEMENTARITĂȚI ȘI SINERGII CU ALTE FONDURI

Acordul de Parteneriat descrie complementaritățile și sinergiile:

- între fondurile acoperite de Acordul de Parteneriat;
- între programele naționale și cele regionale;
- între fondurile acoperite de Acordul de Parteneriat și Fondul azil, migrație și integrare, Fondul Securitate Internă și Instrumentul de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;
- între fondurile acoperite de Acordul de Parteneriat și Fondul European pentru Agricultură Dezvoltare Rurală;
- cu Planul Național de Redresare și Reziliență;
- cu programele INTERREG;
- cu programele și inițiativele gestionate direct de Comisia Europeană.

Cadrul general

În perioada de programare 2021-2027, Comisia Europeană (CE) are în continuare în vedere crearea de sinergii între toate fondurile disponibile la nivel european. Pentru a valorifica potențialul reprezentat de finanțările europene în perioada 2021-2027, România și-a propus să atragă și să utilizeze cu maximă responsabilitate, eficiență, transparență atât fondurile UE implementate în gestiune partajată, cât și fondurile alocate prin instrumente/mecanisme/inițiative aflate în gestiune directă sau indirectă a CE.

Pentru ca resursele financiare să fie utilizate astfel încât să servească în cel mai bun mod intereselor României, principiul complementarității impune ca fondurile europene aferente Politicii de Coeziune să nu fie utilizate izolat, ci în corelare cu alte instrumente naționale sau europene. Acest lucru înseamnă că, pentru acțiunile înrudite sau complementare se corelează fonduri din mai multe surse, fiind stimulate sinergiile și coordonarea eficientă între toate instrumentele de finanțare disponibile la nivel european, astfel încât să se evite dubla finanțare sau adoptarea unor scheme de investiții în contradicție cu obiectivele fondurilor.

Cadrul legislativ

Pentru asigurarea sinergiilor și complementarităților între programele și inițiativele gestionate direct de CE și programele Politicii de Coeziune, MIPE a inițiat dezvoltarea cadrului legislativ pentru o coordonare metodologică eficientă a participării României la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană.

Prin Hotărârea nr. 145/2020, a fost înființat Comitetul

Interministerial pentru coordonarea și monitorizarea participării României la Programele și Inițiativele gestionate centralizat de către Comisia Europeană.

Comitetul are rolul de a monitoriza participarea României la programele/mecanismele/inițiativele europene gestionate centralizat de către CE, de a analiza complementaritatea și sinergiile dintre acestea și programele finanțate din fondurile Politicii de Coeziune. De asemenea, Comitetul formulează propuneri și recomandări în scopul dezvoltării de mecanisme de sprijin pentru îmbunătățirea accesării și creșterii participării la programele, mecanismele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană.

MIPE a creat acest mecanism cu scopul de a contribui la o abordare integrată a participării la programele UE, urmărind poziționarea României ca stat activ în proiectele finanțate din programele/mecanismele/inițiativele gestionate centralizat de către CE. Această inițiativă facilitează o mai bună relație cu beneficiarii, partenerii interni și externi interesați de accesarea acestor programe, mecanisme și inițiative.

Semnarea de declarații comune cu statele membre UE

Obiectivul încheierii unor Declarații Comune bilaterale sau a altor forme de tratate care intră sub incidența Legii Tratatelor (protocoale de cooperare, memorandumuri de înțelegere, acorduri, etc.) este reprezentat de dezvoltarea unui mecanism de cooperare bilaterală interministerială. Acesta vizează transferul de expertiză și bune practici privind metodologia utilizată de statele cu o rată mare de succes, informarea potențialilor beneficiari asupra accesării și utilizării surselor financiare disponibile în cadrul programelor și inițiativelor

europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană, precum și asupra complementarității acestora cu fondurile specifice Politicii de Coeziune, dar și facilitarea proiectelor transnaționale.

Astfel, urmând exemplul de bună practică al instituțiilor centrale omoloage responsabile de programele comunitare din Polonia, Germania, Spania, Franța, Italia și Olanda, în vederea impulsivării participării la programele comunitare a potențialilor beneficiari români, MIPE ar putea contribui la o creștere graduală și sustenabilă a absorbției de fonduri prin instituirea unor proceduri și facilitarea unor platforme de dialog bilateral între reprezentanții României și cei din aceste state.

Cu ocazia ședinței comune a guvernelor României și Republicii Polone, desfășurată la București, la data de 18 septembrie 2019, a fost semnată „Declarația comună privind cooperarea în domeniul programelor și inițiativelor gestionate direct de Comisia Europeană între ministrul fondurilor europene din România și ministrul investițiilor și dezvoltării economice din Republica Polonă”. Scopul semnării acestei Declarații Comune a fost de a urma exemplele de bună practică ale Republicii Polone în vederea accesării și utilizării resurselor financiare disponibile în cadrul programelor și inițiativelor gestionate direct de CE, precum și a încurajării dezvoltării relațiilor bilaterale între cele două state.

MIPE va continua demersurile în vederea încheierii unor Declarații Comune și cu alte state membre UE, în contextul dezvoltării unui mecanism de cooperare bilaterală interministerială, pentru crearea unor rețele la nivel european de parteneri pentru accesarea fondurilor alocate din programe/ mecanisme/ inițiative gestionate centralizat de către CE.

E-guvernare

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene a dezvoltat platforma online <https://oportunitati-ue.gov.ro>, astfel încât beneficiarii și autoritățile implicate în atragerea de finanțări UE să aibă acces la informații actualizate.

Platforma este un instrument de prezentare de bune practici în domeniile pentru care sunt disponibile finanțări europene, de identificare de potențiali parteneri naționali sau din UE și de prezentare a sinergiilor și complementarităților surselor de finanțare. Programele de finanțare sunt prezentate în cadrul platformei în 4 categorii:

- Programe aferente politicii de coeziune;
- Programe gestionate direct de către Comisia Europeană;
- Programe naționale, finanțate de la bugetul de stat;
- Alte finanțări.

Platforma dispune și de o secțiune „Financing info Monday” prin intermediul căreia, în colaborare cu reprezentanții structurii responsabile de managementul PNRR, PO, punctele naționale de contact/punctele focale (PNC/PF), agențiile naționale relevante, autoritățile de management, direcțiile generale ale Comisiei Europene și/sau agențiile executive ale acesteia, sunt organizate întâlniri tematice (webinar-uri), astfel încât potențialii beneficiari să fie informați cu privire la oportunitățile de finanțare, iar sinergiile și complementaritatea cu toate sursele de finanțare ale Uniunii să fie asigurată.

Detalii aici:

**PROGRAME
AFERENTE
PERIOADEI
2021 - 2027**

2021 - 2027

PROGRAMUL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE

Programul Educație și Ocupare (PEO) stabilește prioritățile de investiții finanțate din Fondul Social European +, în sprijinul implementării Strategiei naționale pentru ocuparea forței de muncă 2021-2027 și a Strategiei România Educată. PEO urmărește valorificarea potențialului uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Astfel, măsurile din cadrul PEO vor susține ocuparea sustenabilă a forței de muncă și înzestrarea acesteia cu competențe necesare pentru a face față schimbărilor tehnologice, digitale și tendințelor globale. Obiectivul major în domeniul ocupării este ca piața muncii din România să devină sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială.

Prioritatea 1

Total alocare:
369.819.940 €

Modernizarea
instituțiilor pieței
muncii

Prioritatea 2

Total alocare:
1.093.474.736 €

Valorificarea
potențialului tinerilor
pe piața muncii

Prioritatea 3

Total alocare:
396.195.883 €

Creșterea accesului
pe piața muncii
pentru toți

Prioritatea 6

Total alocare:
497.058.824 €

Prevenirea părăsirii
timpurii a școlii și
creșterea accesului și a
participării grupurilor
dezavantajate la educație

Prioritatea 7

Total alocare:
370.610.295 €

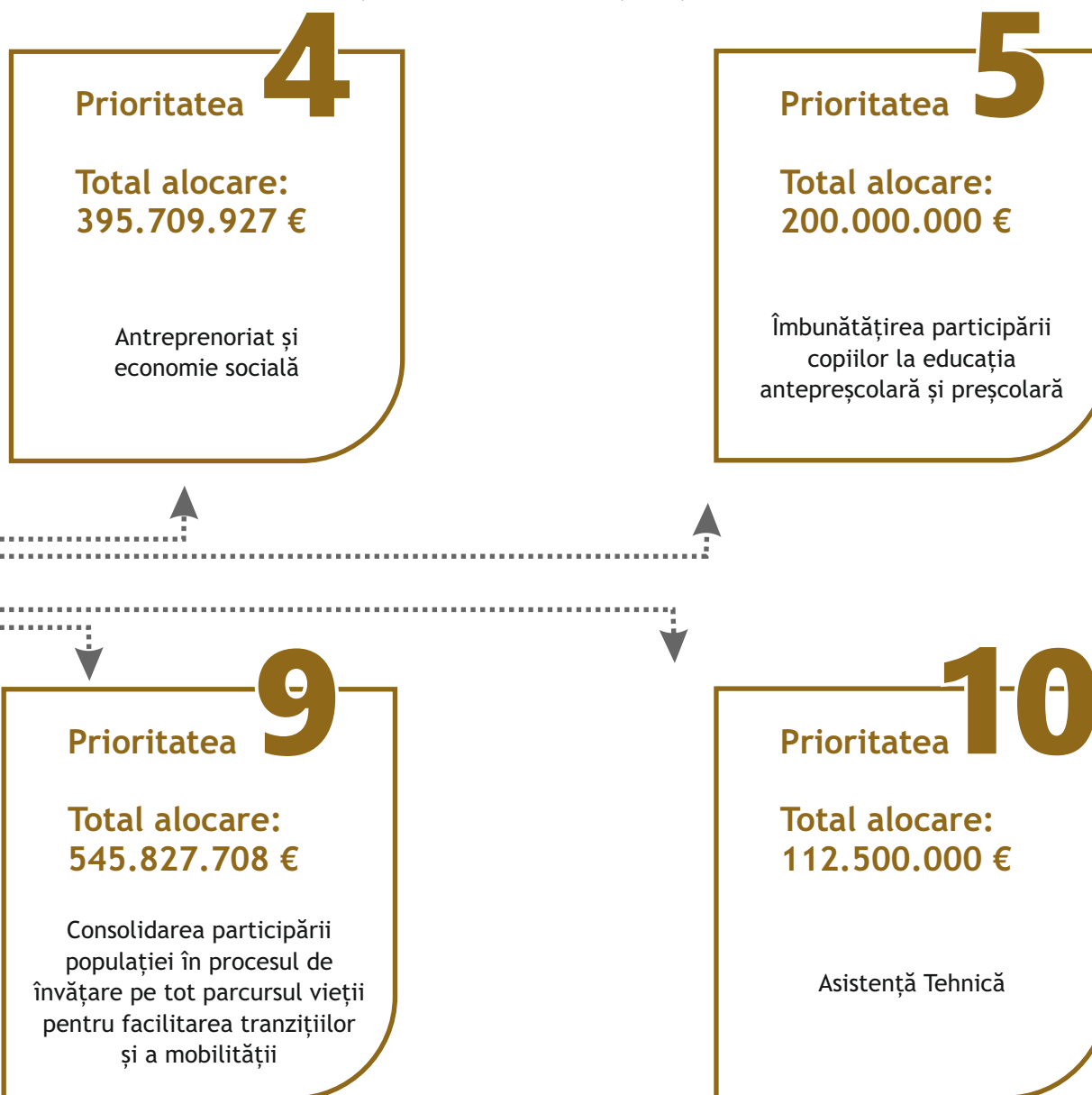
Creșterea calității ofertei de
educație și formare profesională
pentru asigurarea echității
sistemului și o mai bună
adaptare la dinamica pieței
muncii și la provocările inovării
și progresului tehnologic

Prioritatea 8

Total alocare:
360.915.442 €

Creșterea accesibilității,
atractivității și calității
învățământului profesional
și tehnic

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
4.342.112.755 €

Fonduri UE:
3.484.205.000 €
Cofinanțare națională:
857.907.755 €

Autoritate de management
PEO: Ministerul Investițiilor și
Proiectelor Europene, prin
structura de specialitate

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritizarea intervențiilor din cadrul Programului a fost realizată pornind de la nevoia de investiții pentru creșterea accesului la ocupare, anticiparea nevoilor de competențe și furnizarea de măsuri pentru tranziții și mobilitate pe piața muncii, precum și din nevoia de a crea un sistem de educație accesibil pentru toate categoriile de elevi și studenți, relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Prin Programul Educație și Ocupare sunt abordate nevoile de dezvoltare din domenii cheie din punct de vedere socio-economic, precum: modernizarea Serviciului Public de Ocupare; consolidarea dialogului social; ocuparea tinerilor, inclusiv a celor din categoria NEETs (tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare); ocuparea grupurilor dezavantajate pe piața muncii; facilitarea accesului femeilor pe piața muncii; adaptarea la schimbare a angajaților și a angajatorilor; antreprenoriatul și economia socială; participarea copiilor la educația timpurie; prevenirea părăsirii timpurii a școlii și participarea la învățământul terțiar; asigurarea calității sistemului de educație și formare profesională la toate nivelurile; prevenirea abandonului școlar la nivelul învățământului profesional și tehnic, inclusiv al celui dual; creșterea calității sistemului de formare a adulților și a ratei de participare la învățarea pe tot parcursul vieții.

Prioritatea 1: Modernizarea instituțiilor pieței muncii

PEO va susține modernizarea și adaptarea serviciilor/ instrumentelor/ procedurilor/ mecanismelor care să crească gradul de satisfacție a clienților SPO, a diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite, inclusiv prin dezvoltarea resurselor umane la nivelul SPO.

De asemenea, în cadrul acestei priorități vor fi consolidate dialogul social și parteneriatele pentru ocupare și formare.

Rezultate așteptate:

- 600 noi angajați la nivelul SPO;
- 275.000 persoane care intră în serviciile SPO;

- 1.840 angajați SPO care participă la programe de pregătire profesională;
- 165.000 beneficiari ai serviciilor SPO care rămân în căutarea unui loc de muncă;
- 87.000 de angajatori care apelează și beneficiază de serviciile SPO;
- 55 entități ale partenerilor sociali cu capacitatea consolidată în dialog social și activități specifice pieței muncii;
- 352 entități active din societatea civilă cu capacitatea consolidată pentru activități specifice pieței muncii.

Prioritatea 2: Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Investițiile din cadrul programului vor viza dezvoltarea unei rețele de instituții partenere cu SPO, care să furnizeze servicii de informare, consiliere, formare etc. pentru tineri, cu precădere din categoria NEETs (investiție strategică), servicii de înregistrare, pregătire și furnizare a ofertei de muncă pentru tineri, inclusiv tineri NEETs, precum și dezvoltarea oportunităților de antreprenariat pentru tineri și a întreprinderilor de inserție socială care să susțină angajarea tinerilor.

Rezultate așteptate:

- 279.263 tineri sub 30 ani sprijiniți, din care 1.257 tineri de etnie romă;
- 5.990 locuri de muncă nou create pentru tineri;
- 72.087 tineri obțin o calificare;
- 20.596 tineri angajați;
- 41.076 tineri, din care 3.697 de etnie romă, participă la cursuri cu certificarea competențelor.

Prioritatea 3: Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Îmbunătățirea accesului pe piața muncii va fi realizată prin implementarea de măsuri pentru ocuparea persoanelor din grupuri dezavantajate, reducerea deficitului de forță de muncă și a migrației sezoniere, precum și pentru dezvoltarea personală a femeilor, consiliere vocațională, continuare/reintegrarea

Beneficiari eligibili:

Instituțiile publice și private, în special:

- în domeniul ocupării forței de muncă: MMSS, ANOFM, ANES, autorități publice locale, furnizori publici și privați de servicii de ocupare, servicii pentru tineret, servicii de orientare și consiliere profesională, furnizori de formare profesională, centre de evaluare a competențelor, autorități publice locale, angajatori, parteneri sociali, comitete sectoriale, ONG-uri;
- în domeniul educației: ME, CNDIPT, instituții de învățământ, inspectorate școlare județene, furnizori de formare profesională/de servicii de orientare și consiliere profesională/centre de evaluare a competențelor, autorități publice locale, ONG-uri;

PROGRAMUL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE

În sistemul de învățământ, angajare, formare. La nivelul angajatorilor, printre măsurile susținute se vor regăsi adaptarea condițiilor de muncă la nevoile lucrătorilor, inclusiv prin amenajarea unor spații destinate supravegherii și îngrijirii copiilor cu vârstă preșcolară, sprijinirea tranzițiilor pe piața muncii și susținerea îmbătrânirii active prin programe de tip tutoriat/mentorat pentru formarea și integrarea lucrătorilor noi.

Rezultate așteptate:

- 38.667 persoane sprijinite în vederea activării/ocupării;
- 20.130 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă care obțin o calificare, din care 1.553 persoane de etnie romă;
- 5.751 persoane care obțin un loc de muncă, din care 518 sunt de etnie romă;
- 4.178 locuri de muncă ocupate ca urmare a asigurării echilibrului viața profesională /de familie;
- 15.186 persoane care obțin sau își mențin locul de muncă în urma acțiunilor de sprijin în situații speciale/situații de urgență/outplacement.

Prioritatea 4: Antreprenoriat și economie socială

În cadrul acestei priorități, sunt finanțate intervenții pentru dezvoltarea unor instrumente și structuri colaborative/participative pentru promovarea economiei sociale și a antreprenoriatului; dezvoltarea, inovarea, scalarea întreprinderilor sociale și a întreprinderilor sociale de inserție; dezvoltarea antreprenoriatului prin crearea de noi locuri de muncă, precum și pentru ocuparea în întreprinderi sociale de inserție și formarea competențelor de bază pentru inserția socio-profesională a lucrătorilor cu dizabilități/defavorizați.

Rezultate așteptate:

- 5.391 participanți în programe de antreprenoriat cu certificarea competențelor în domeniul afacerilor;
- 6.877 locuri de muncă nou create prin schemele de antreprenoriat;
- 647 entități de economie socială sprijinite;

- 1.028 participanți susținuți în întreprinderi de economie socială de inserție care rămân angajați.

Prioritatea 5: Îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară

Măsurile prevăzute pentru asigurarea accesului la îngrijirea și educația timpurie a copiilor (IETC) vor aborda dezvoltarea și asigurarea calității sistemului, diversificarea și flexibilizarea serviciilor de suport socio-educational prin îmbunătățirea accesului la educația timpurie pentru copiii cu vârste de până la 6 ani și dezvoltarea sistemului de formare inițială și continuă a cadrelor didactice.

Rezultate așteptate:

- 42 servicii de îngrijire și educație timpurie standard/complementare la nivel județean, înființate și funcționale;
- 19.158 participanți la cursuri de formare/ mentorat/masterat didactic, care obțin o calificare în domeniul educației timpurii;
- 1.400 unități de educație timpurie sprijinite în asigurarea materialelor educaționale pe parcursul a 3 ani;
- 26.947 copii sprijiniți pentru participarea la educația timpurie care rămân în sistemul de educație sau care își îmbunătățesc nivelul de educație.

Prioritatea 6: Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație

Programul va finanța intervenții integrate pentru școlile cu risc ridicat de părăsire timpurie a școlii și abandon școlar în rândul grupurilor dezavantajate și cu grad ridicat de marginalizare și va susține accesul și participarea la educație, precum și la activități sportive și culturale, pentru toți copiii. Totodată, PEO va finanța programul „A doua șansă”, pentru facilitarea finalizării învățământului obligatoriu de către persoanele care au părăsit timpuriu școala și dezvoltarea profesională pentru personalul didactic în vederea asigurării unui sistem de educație incluziv. O atenție sporită va fi acordată, de asemenea, participării la

Beneficiari eligibili:

Parteneriate dintre entități juridice:

- Serviciul Public de Ocupare și furnizori de servicii de tineret publici sau privați;
- SPO și alte structuri relevante publice și private, parteneri sociali, furnizori de servicii pe piața muncii;
- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Institutul de Științe ale Educației;
- MMSS și Comisii județene pentru autorizarea furnizorilor de formare profesională;
- ME și structuri locale / autorități locale;
- Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și agenți economici implicați în programele de formare profesională;
- unități de învățământ și ONG-uri, mediul economic (angajatori), asociații culturale, unități de cult, cluburi/asociații/federații sportive, autorități publice locale.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

educația terțiară și a prevenirii abandonului universitar.

Totodată, sunt vizate o serie de măsuri care au ca obiectiv creșterea accesului și a participării la educație a copiilor de etnie romă, care au în vedere nevoile specifice ale comunităților marginalizate, precum comunitatea romă.

Rezultate așteptate:

- 3.000 unități de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar sprijinite;
- 21.548 cadre didactice/ personal didactic auxiliar care participă la programe de dezvoltare profesională;
- 17.239 participanți la programele de sprijin pentru cadre didactice, care obțin o calificare;
- 21.534 copii și tineri proveniți din medii și grupuri dezavantajate, copii și tineri cu CES și tineri înscriși în sistemul de educație terțiar și sprijiniți pentru prevenirea abandonului școlar sau menținerea în educație;
- 15.964 persoane din afara sistemului de învățământ participă la programe „A doua șansă”;
- 450 unități de învățământ care își îmbunătățesc situația prin diminuarea riscului de abandon școlar;
- 18.202 copii și tineri rămași în sistemul de educație sau care și-au îmbunătățit nivelul de educație;
- 3.490 participanți de etnie romă rămași în sistemul de educație sau care și-au îmbunătățit nivelul de educație.

Prioritatea 7: Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Proiectele finanțate vor ține seama de evoluția pieței muncii și vor propune facilitarea accesului și a participării la programe de educație de calitate pentru toți, diversificarea oportunităților de formare și dezvoltare a competențelor cheie ale elevilor, precum și măsuri adaptate evoluțiilor de la nivelul societății, prin implementarea de programe de studii terțiare și programe universitare care să sprijine tranziția verde și tranziția digitală.

Totodată, PEO va susține internaționalizarea învățământului superior și sprijinirea mobilității transnaționale de tip Erasmus+.

Rezultate așteptate:

- 44.142 cadre didactice sprijinite prin măsuri de formare și care obțin o calificare;
- 73.394 elevi și studenți (ISCED 1-8)/ postdoctoranzi beneficiari ai măsurilor de creștere a calității procesului de formare;
- 60 unități de învățământ superior sprijinite pentru internaționalizare;
- 57.930 elevi și studenți rămași în sistemul de educație sau care și-au îmbunătățit nivelul de educație;
- 4.536 studenți care finalizează cu succes programul de mobilitate ERASMUS+.

Prioritatea 8: Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

În ceea ce privește învățământul profesional și tehnic (ÎPT), vor fi prioritare măsuri pentru facilitarea accesului și menținerea în programe de formare profesională, optimizarea mecanismelor de monitorizare și evaluare a politicilor publice privind formarea profesională și de anticipare a nevoilor de competențe, precum și asigurarea calității învățării la locul de muncă și certificarea rezultatelor învățării în formarea profesională inițială. De asemenea, programul va susține adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și personalului didactic din ÎPT și dezvoltarea școlilor pentru susținerea excelenței în ÎPT, cu accent pe digitalizare și dezvoltare durabilă. În plus, PEO va finanța oportunități de mobilitate transnațională Erasmus+ pentru ÎPT, precum și măsuri de sprijin pentru elevii defavorizați în vederea participării la ÎPT și de prevenire a abandonului.

Rezultate așteptate:

- 146.754 copii și tineri sprijiniți din sistemul de educație și formare profesională;
- 127.785 cadre didactice din sistemul ÎPT care obțin o calificare;
- 5.117 elevi și profesori din sistemul ÎPT care finalizează cu succes programul de mobilitate ERASMUS+;

PROGRAMUL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE

- 59.966 elevi din ÎPT sprijiniți pentru prevenirea abandonului școlar;
- 36.468 participanți la programele de sprijin pentru prevenirea abandonului școlar la nivelul ÎPT rămași în sistemul de educație sau care și-au îmbunătățit nivelul de educație.

Prioritatea 9: Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității

Sunt finanțate intervenții strategice care vizează asigurarea calității în formarea profesională a adulților, dezvoltarea capacității Comisiilor județene pentru autorizarea furnizorilor de formare profesională și dezvoltarea sistemului național de management al carierei în contextul diversificării oportunităților de formare. De asemenea, în cadrul PEO vor fi susținute formarea continuă a formatorilor/instructorilor și parteneriatele între furnizori de formare din învățământul secundar și terțiar și reprezentanți ai mediului de afaceri pentru programe de formare continuă, în strânsă legătură cu actualizarea/dezvoltarea de noi standarde ocupaționale conform evoluțiilor pieței muncii, precum și mobilitatea adulților. PEO va oferi oportunitatea implementării unor programe de formare adaptate nevoilor lucrătorilor și angajatorilor, care vor favoriza participarea la învățarea pe parcursul întregii vieți. Astfel, sunt finanțate programe de formare și programele „Pachet de bază pentru persoanele fără/cu nivel scăzut de formare”, „Ține pasul” și „Competențe digitale pentru piața muncii”. De asemenea, Programul va susține programe de formare furnizate de către angajatori pentru progresul în carieră al angajaților defavorizați și reintegrarea pe piața muncii a sportivilor aflați la final de carieră.

Rezultate așteptate:

- 34.555 participanți în activități legate de asigurarea calității în formarea continuă a adulților;
- 31.100 participanți cu competențe certificate în domeniul calității formării adulților prin cursuri de formare / schimb de bune practici/ instruire;
- 590 programe de mobilitate a adulților sprijinite / finanțate

- 3.176 entități (furnizori de formare) cu sistem de asigurare a calității implementat;
- 243.889 participanți implicați în programe de formare continuă a adulților;
- 380 standarde ocupaționale/calificări profesionale realizate /360 validate/aprobrate pentru utilizare;

Prioritatea 10: Asistență tehnică

Sprijinul acordat în cadrul acestei priorități va viza, pe de-o parte, asigurarea funcționării sistemului de coordonare, management și control al fondurilor, iar pe de altă parte facilitarea implementării, monitorizării, comunicării și vizibilității PEO.

Dintre acțiunile specifice Priorității 10 amintim: simplificarea și inovarea managementului programului, a procedurilor administrative și financiare și consolidarea capacității administrative a AM și a organismelor intermediare, planificarea și implementarea sistemului informatic complementar de monitorizare și raportare SMIS, în vederea îmbunătățirii eficienței AM și OI, precum și sprijinirea beneficiarilor PEO pentru implementarea proiectelor finanțate din acest program, inclusiv sesiuni de instruire.

Rezultate așteptate:

- 43 structuri sprijinite;
- 3.078 angajați din cadrul structurilor de management/ implementare ale programului ale căror salarii sunt cofinanțate din AT;
- 2.000 beneficiari sprijiniți;
- 1.000 participanți din grupurile țintă PEO la evenimente de comunicare;
- 14 evenimente/ întâlniri ale Comitetului de Monitorizare organizate;
- 28 studii, rapoarte, analize, evaluări elaborate;
- 10 instrumente de comunicare implementate;
- 10 instrumente informatice dezvoltate/achiziționate pentru care s-a asigurat întreținere.

Detalii aici:

FA A D

2021 - 2027

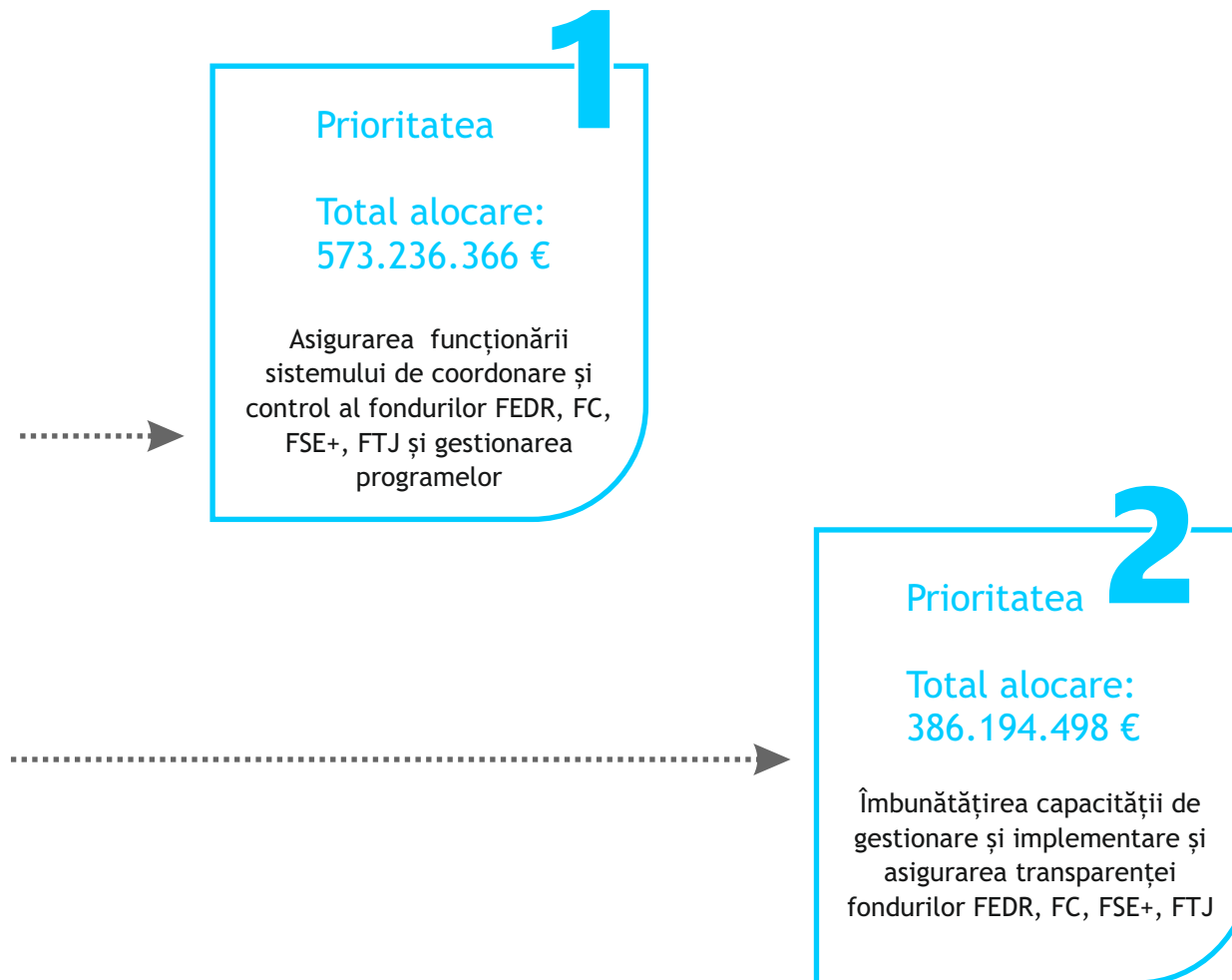
PROGRAMUL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Programul Asistență Tehnică (PAT) este destinat sistemului de coordonare și control al fondurilor și de gestionare a programelor naționale derulate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), care nu au o prioritate de asistență tehnică (respectiv Programul Sănătate, Programul Dezvoltare Durabilă, Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare), inclusiv Programul Asistență Tehnică. Are drept scop asigurarea sprijinului pentru implementarea eficientă și eficace a fondurilor în România și vizează și potențialii beneficiari, respectiv beneficiarii acestor fonduri, răspunzând nevoilor de la nivel național prin natura sa orizontală.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE BUGETARĂ

PROGRAMUL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Beneficiari eligibili:

- Structurile implicate în:
  - coordonarea și controlul fondurilor 2021-2027 (FEDR, FSE+, FC, precum și FTJ însă numai din perspectiva elementelor orizontale ale sistemului de management și control);
  - gestionarea programelor PAT, PS, PDD, PCIDIF 2021-2027;
  - finalizarea implementării și închiderea programelor operaționale din perioada 2014-2020 (POIM pentru mediu și energie, POC, POAT, POR și POCA);
  - închiderea POS CCE și POS Mediu din perioada 2007-2013;
  - procesul de pregătire a perioadei de programare post-2027;
- MIPE: structuri orizontale;
- AM PAT, AM/ OI Sănătate, AM/ OI Dezvoltare Durabilă, AM/ OI Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;
- Curtea de Conturi: Autoritatea de Audit;
- Ministerul Finanțelor: structuri implicate în procesul de gestionare și control;
- ADI ITI;
- beneficiari și potențiali beneficiari.

Alocarea financiară:
959.430.864 €
.....

Fonduri UE:
457.487.873 €
Cofinanțare națională:
501.942.991 €

Autoritate de management
PAT: Ministerul Investițiilor și
Proiectelor Europene, prin
structura de specialitate

Programul este dezvoltat ținând cont de arhitectura sistemului de coordonare, gestionare și control al fondurilor din perioada 2021-2027 și luând în calcul necesitatea reducerii sarcinii administrative în ceea ce privește gestionarea asistenței tehnice la nivelul MIPE. De asemenea, PAT a fost elaborat în concordanță cu Recomandările Specifice de Țară (RST) 2019, referitoare la îmbunătățirea calității și predictibilității procesului decizional, simplificarea procedurilor administrative, precum și cu recomandările din RST 2020 cu privire la îmbunătățirea eficacității și calității administrației publice, inclusiv prin implicarea partenerilor sociali. În acest sens, activitățile propuse de program pot fi sintetizate ca urmărind câteva direcții de acțiune importante.

Gestionarea și implementarea eficientă a fondurilor UE implică asigurarea unui personal care să asigure managementul, implementarea, monitorizarea și controlul programelor, în condiții de eficiență și eficacitate. **Asigurarea performanței** se poate realiza prin recrutarea de specialiști cu competențe ridicate și dezvoltarea continuă a competențelor personalului (formare), motivarea personalului responsabil cu managementul și controlul fondurilor și reducerea migrării personalului din administrația publică spre mediul privat, precum și diminuarea presiunii remunerării personalului asupra bugetului de stat.

De asemenea, PAT va sprijini **pregătirea de proiecte strategice**, prin dezvoltarea capacității beneficiarilor (AT pentru elaborare ghiduri/ scheme de ajutor de stat/ manuale de bune practici), ceea ce va conduce la un grad ridicat de absorbție a banilor europeni (AT pentru identificare, pregătire și implementare proiecte, dezvoltare portofolii de proiecte).

Totodată, PAT va susține **simplificarea sistemului informatic unitar pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile** și dezvoltarea acestuia în funcție de nevoile utilizatorilor, inclusiv compatibilitatea/ interoperabilitatea cu aplicațiile cel mai frecvent utilizate.

PROGRAMUL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Vor fi avute în vedere creșterea nivelului de transparență și monitorizare a informațiilor, crearea unei interfețe mai prietenoase pentru utilizatori, precum și întărirea capacității utilizatorilor. Dezvoltarea și folosirea sistemului informatic a condus la creșterea gradului de trasabilitate și transparență a informațiilor, iar monitorizarea proiectelor a fost realizată mai eficient atât de beneficiari, cât și de AM.

În plus, PAT are ca obiectiv **comunicarea și transparentizarea utilizării fondurilor**, prin finanțarea acțiunilor necesare pentru diseminarea informațiilor și informarea cu privire la ansamblul fondurilor în general și la PAT, PS, PDD și PCIDIF în mod specific. În acest sens, vor fi urmărite creșterea nivelului de conștientizare a populației privind fondurile europene și informarea privind utilizarea banilor europeni, precum și asigurarea accesibilității în timp real la informații privind oportunitățile de finanțare prin dezvoltarea și actualizarea permanentă a portalului unic.

PAT abordează și aspecte legate de **debirocratizare**, urmărind reducerea poverii administrative la nivelul beneficiarilor prin eliminarea documentației excesive, utilizarea costurilor simplificate și accelerarea procesului de accesare a banilor europeni.

Prioritatea 1: Asigurarea funcționării sistemului de coordonare și control al fondurilor FEDR, FC, FSE+, FTJ și gestionarea programelor

În perioada de programare 2021 - 2027, statele membre UE pot utiliza fondurile europene pentru a sprijini acțiuni necesare pentru gestionarea și utilizarea eficace a respectivelor fonduri și pentru a oferi finanțare în vederea îndeplinirii unor funcții precum pregătirea, instruirea, gestionarea, monitorizarea, evaluarea, asigurarea vizibilității și comunicarea programelor de finanțare.

PROGRAMUL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

PAT va continua abordarea 2014-2020 prin asigurarea finanțării necesare susținerii cheltuielilor de personal pentru structurile implicate în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor. Prin prioritatea 1, PAT urmărește asigurarea unui personal înalt calificat, capabil și motivat corespunzător, prin finanțarea cheltuielilor salariale ale angajaților și prin crearea unui cadru logistic de lucru adecvat.

Investițiile propuse vor permite desfășurarea în bune condiții a activității de coordonare și control al fondurilor europene - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European Plus (FSE+), Fondul de Coeziune (FC), Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ), precum și a celei de gestionare a programelor derulate de MIPE care nu au prioritate proprie de asistență tehnică.

Pe lângă finanțarea cheltuielilor salariale, PAT va asigura sprijinul logistic pentru derularea activităților aferente pregătirii și gestionării perioadei de programare 2021-2027, finalizării implementării și închiderii perioadei de programare 2014-2020, inclusiv 2007-2013 pentru POS Mediu și POS CCE, precum și a celor care vizează pregătirea perioadei de programare post-2027.

Acest tip de sprijin este necesar pentru derularea în bune condiții a activității, prin asigurarea cheltuielilor de funcționare, incluzând materiale consumabile, active fixe și obiecte de inventar de tipul furniturilor de birou, mobilier, revizii și mentenanță echipamente TIC, servicii stocare în cloud, actualizare bază de date legislativă, arhivare și depozitare, achiziționare publicații de specialitate.

Așadar, prioritatea 1 va susține investițiile în:

- asigurarea performanței în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor prin asigurarea motivării personalului;
- sprijin logistic pentru coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor.

Rezultate așteptate: 1.650 angajați din sistemul fondurilor europene, ale căror salarii sunt co-finanțate din PAT.

Prioritatea 2: Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare și asigurarea transparenței fondurilor FEDR, FC, FSE+, FTJ

Susține asigurarea asistenței tehnice necesare derulării activităților de coordonare și control al fondurilor și de gestionare a PAT, PS, PDD și PCIDIF 2021 - 2027. Vor fi promovate acțiuni orizontale și specifice, la nivelul fiecărui program, privind pregătirea și evaluarea proiectelor, ajutorul de stat, instrumente financiare, evaluare și indicatori, achiziții publice, sistemul informatic, prevenirea și gestionarea neregulilor, anti-fraudă și prevenirea conflictului de interese.

Se acordă finanțare pentru activități care vizează:

- sprijin în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor;
- sprijin pentru implementarea Strategiilor ITI prevăzute în cadrul Acordului de Parteneriat, pentru elaborarea altor strategii ITI și pentru operaționalizarea ADI ITI aferente;
- informare și comunicare;
- sprijin pentru întărirea parteneriatului;
- sprijin pentru întărirea capacității de evaluare și realizarea evaluărilor AP și a programelor;
- sprijin SMIS și asigurare echipamente TIC;
- pregătirea perioadei post-2027;
- instruire.

Rezultate așteptate:

- 3.500 proiecte evaluate/ monitorizate/controlate;
- 15 structuri de coordonare/gestionare/control sprijinite.

Detalii aici:

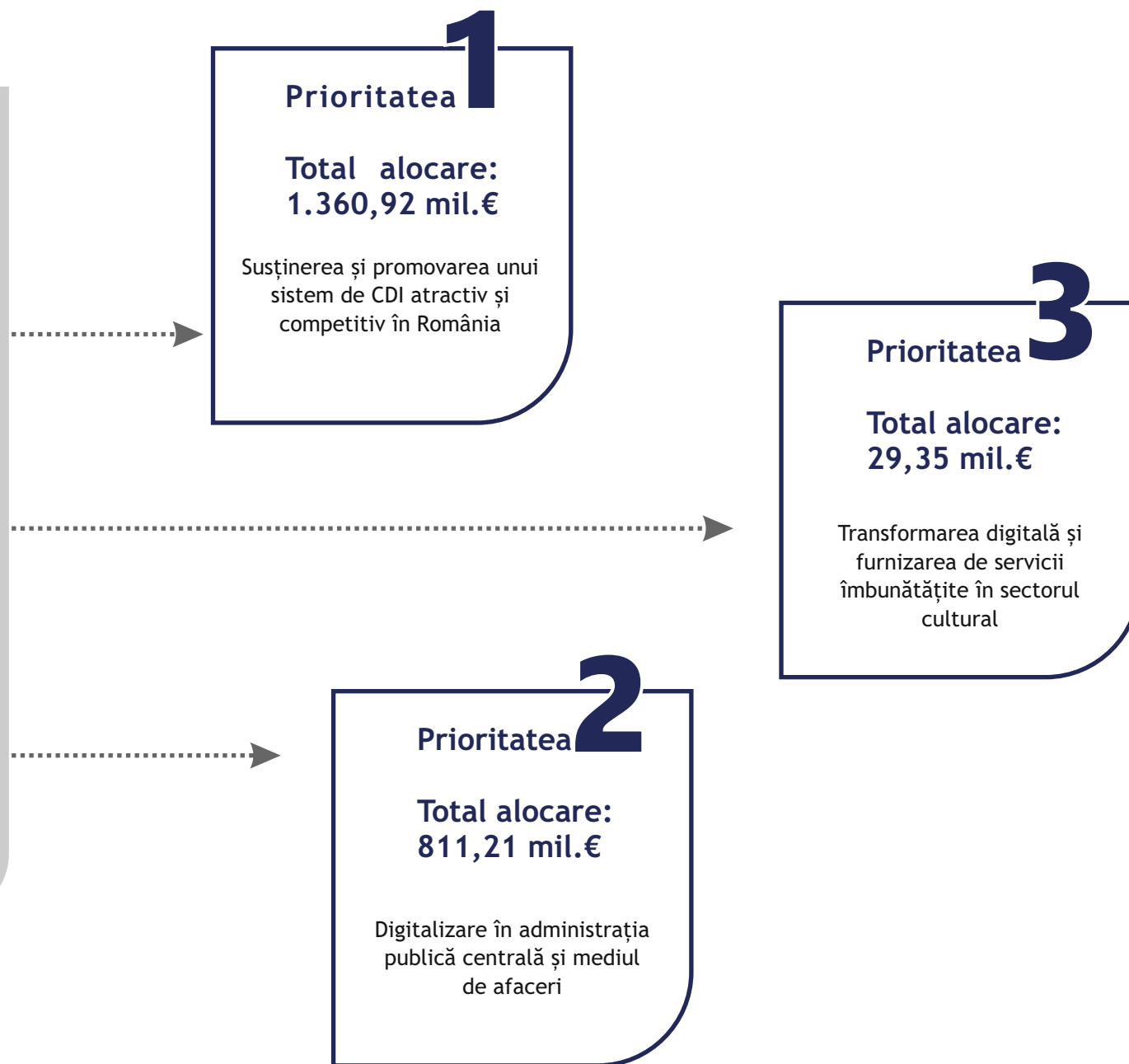
2021 - 2027

PROGRAMUL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE

Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (PCIDIF) propune măsuri în domeniile cercetare, dezvoltare și inovare/specializare inteligentă, antreprenariat și digitalizare, care vor fi finanțate prin granturi sau instrumente financiare, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

PCIDIF stabilește prioritățile de investiții finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), sprijinind implementarea Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2021-2027 (SNCISI) și a Documentului de Politică Publică eGov/Catalogului serviciilor publice.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Beneficiari eligibili:

- IMM-uri, organizații de cercetare (instituții de învățământ superior/ institute/ centre de cercetare), consorții, întreprinderi mari (doar ca parteneri cu IMM-uri); start-up și scale-up, organizații de sprijin pentru start-up și scale-up publice sau private, Asociația ROStart-up; IMM-uri din sectorul IT;
- beneficiarii serviciilor publice deja prestate online; persoane fizice, persoane juridice private, angajații administrației publice, populația din România; elevi/ studenți, cadrele didactice; Ministerul Culturii, mediul de afaceri, populația care beneficiază de produse culturale digitizate și de servicii performante, în mod special toți profesioniștii din sectorul cultural și din sectoarele complementare (ex. educație, tineret și sport, protecția mediului, cercetare, comunicare și business etc.); EDIH, IMM-uri cu grad scăzut de digitalizare și care au nevoie de sprijin pe tot parcursul procesului de digitalizare;
- operatorii culturali organizați ca ONG-uri sau SC-uri, instituțiile publice din sectorul cultural, instituțiile de cult organizate conform Legii nr. 486/2006, Academia Română și publicul larg care beneficiază de produse culturale digitizate și de servicii performante.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Alocarea financiară:
2.201,48 mil. €

.....

Fonduri UE:
1.650,00 mil. €
Cofinanțare națională:
551,48 mil. €

Prioritatea 1: Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în România

Această prioritate finanțează acțiuni în domeniile de specializare inteligentă vizate de SNCISI, concentrate pe susținerea potențialului inovator al întreprinderilor și pe crearea sau dezvoltarea unui ecosistem competitiv prin punerea la dispoziție a expertizei organizațiilor de cercetare, inclusiv prin conectarea la Spațiul European de Cercetare. În acest sens, investițiile prioritare vizează promovarea inovării în cadrul IMM-urilor, facilitarea transferului și difuzării noilor tehnologii între OC și întreprinderi, valorificarea rezultatelor de cercetare și inovare și consolidarea capacităților de transfer tehnologic pentru creșterea capacității cercetare și inovare și a competitivității economiei României.

Programul va susține crearea și operaționalizarea unui Hub antreprenorial național pentru a aborda provocările legate de numărul redus și performanța limitată a start-upurilor din România,. Vor fi asigurate astfel cadrul instituțional și capacitatea de implementare a soluțiilor care să răspundă provocărilor structurale ale start-upurilor, scale-upurilor și ale organizațiilor de sprijin pentru antreprenariat. Totodată, ținând seama de accesul limitat la finanțare al IMM-urilor, PCIDIF va susține dezvoltarea tehnologică a firmelor care dovedesc că sunt viabile din punct de vedere financiar și modernizarea

microîntreprinderilor/IMM-urilor pentru îmbunătățirea capacității de a gestiona dezvoltarea produselor și serviciilor.

De asemenea, este oportună consolidarea rezultatelor în domeniul tehnologiilor avansate prin măsuri și investiții în cercetare și inovare cu potențial aplicativ ridicat, pentru dezvoltarea produselor cu valoare adăugată mare și care pot fi asimilate de industria românească. Intervențiile se concentrează pe domeniile de specializare inteligentă și crearea de hub-uri în tehnologii avansate, care să asigure efectul de multiplicare al cunoașterii în contextul dezvoltării economiei. Proiectele prioritare vor sprijini rezultatele mediului academic, de cercetare și economic în vederea stabilirii de nuclee de cunoaștere și dezvoltare în tehnologii avansate și emergente.

Programul va finanța și măsuri care contribuie la integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional, prin susținerea proiectelor care creează sinergii cu acțiunile programului Orizont Europa și alte programe europene, crearea de parteneriate în cadrul ERA, implicând atragerea unor cercetători cu experiență din străinătate și crearea unor grupuri de excelență în jurul acestora.

În completarea finanțării dedicate proiectelor de CDI, programul va asigura formarea, specializarea sau perfecționarea profesională pentru activitățile din domeniile CDI sau transfer tehnologic.

PROGRAMUL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE

Rezultate așteptate:

- 429 întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese;
- 218 locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin, inclusiv în domeniul cercetării;
- 180 întreprinderi care introduc inovații în materie de comercializare sau organizare;
- 615 întreprinderi cu cifra de afaceri crescută;
- 3.656 angajați din organizații de cercetare și IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat.

Prioritatea 2: Digitalizare în administrația publică centrală și mediul de afaceri

În cadrul acestei priorități va fi susținută accelerarea transformării digitale a IMM-urilor prin finanțarea dezvoltării de noi și inovative servicii/aplicații/produse.

Un sprijin indirect pentru mediul de afaceri este reprezentat de acțiunile care vor viza dezvoltarea de aplicații digitale pentru servicii publice noi/îmbunătățite în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor, inclusiv prin adoptarea în contextul acestor servicii a tehnologiilor avansate atât în dezvoltarea de produse și procese digitale, cât și în asigurarea securității cibernetice (de exemplu, prin tehnologii avansate de detecție și analiză malware).

Alte măsuri pentru elevi și profesori vizează optimizarea infrastructurilor tehnologice și a proceselor în instituțiile publice, precum și digitalizarea în educație, prin dezvoltarea managementului școlarității cu ajutorul unor platforme digitale integrate și creșterea accesului la învățământul superior prin digitalizarea portofoliului educațional al studenților. În plus, în domeniul patrimoniului cultural, PCIDIF va finanța realizarea unei platforme naționale comune pentru furnizarea de servicii publice digitale.

Totodată, în cadrul acestei priorități, va fi susținută transformarea digitală a administrației publice. Digitalizarea IMM-urilor va fi realizată prin Huburi de Inovare Digitală Europene (EDIH), făcând posibilă furnizarea de servicii pentru IMM-uri, autorități publice locale (APL) și alte instituții, pentru a aborda provocările digitale și pentru a îmbunătăți procesele de afaceri/producție și produsele/serviciile care utilizează tehnologii digitale.

Rezultate așteptate:

- 26 IMM-uri care introduc inovații în materie de produse sau procese;
- 2.923.943 utilizatori de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate;
- 3.992 utilizatori de noi produse, servicii și aplicații digitale dezvoltate de întreprinderi;
- 624 întreprinderi cu nivel ridicat de digitalizare.

Autoritate de management
PCIDIF: Ministerul Investițiilor și
Proiectelor Europene, prin structura
de specialitate

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritatea 3: Transformarea digitală și furnizarea de servicii îmbunătățite în sectorul cultural

Tehnologiile digitale pot asigura accesul la cultură, a cărei promovare contribuie la dezvoltarea socială și economică. În acest sens, patrimoniul cultural poate fi valorificat prin implicarea comunităților locale și poate susține creșterea economică și bunăstarea socială.

În cadrul acestei priorități, vor fi susținute activități care contribuie la dezvoltarea de conținut digital despre patrimoniu pentru valorizarea culturii în scopul dezvoltării sustenabile locale și incluziunii sociale, promovarea dezvoltării economice și sociale prin digitalizarea arhivelor culturale, precum și creșterea consumului de carte și mobilizarea de noi audiențe prin utilizarea instrumentelor digitale.

Rezultate așteptate:

- 50.000 utilizatori de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate;
- 7.500 utilizatori de noi produse, servicii și aplicații digitale dezvoltate de întreprinderi;
- 5.000 persoane care beneficiază de acțiuni de dezvoltare a capacității de valorizare a patrimoniului.

Detalii aici:

2021 - 2027

PROGRAMUL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ

Programul Incluziune și Demnitate Socială (PIDS) reprezintă un ansamblu de măsuri integrate care sprijină aplicarea strategiilor naționale și locale, pentru a contribui în mod direct la reducerea fenomenului sărăciei și la susținerea grupurilor vulnerabile, în vederea depășirii situației de excludere socială, situându-se în linie cu principiile Pilonului european privind drepturile sociale.

Arhitectura intervențiilor a fost realizată astfel încât să fie asigurată implementarea acțiunilor în mod integrat, coerent și eficient. La nivel de program, prioritățile sprijină grupuri vulnerabile distincte și cuprind măsuri integrate și interconectate, astfel încât să fie asigurată o alocare financiară eficientă a intervențiilor.

PROGRAMUL INCLUZIUNE
ȘI DEMNITATE SOCIALĂ

Prioritatea **1**

Total alocare:
232.989.475 €

Dezvoltarea locală
plasată sub
responsabilitatea
comunității

Prioritatea **2**

Total alocare:
160.736.843 €

Dezvoltarea locală plasată sub
responsabilitatea comunității
- zona rurală

Prioritatea **3**

Total alocare:
292.589.442 €

Protejarea
dreptului la
demnitate socială

Prioritatea **6**

Total alocare:
240.985.295 €

Servicii de suport pentru
persoane vârstnice

Prioritatea **7**

Total alocare:
534.742.213 €

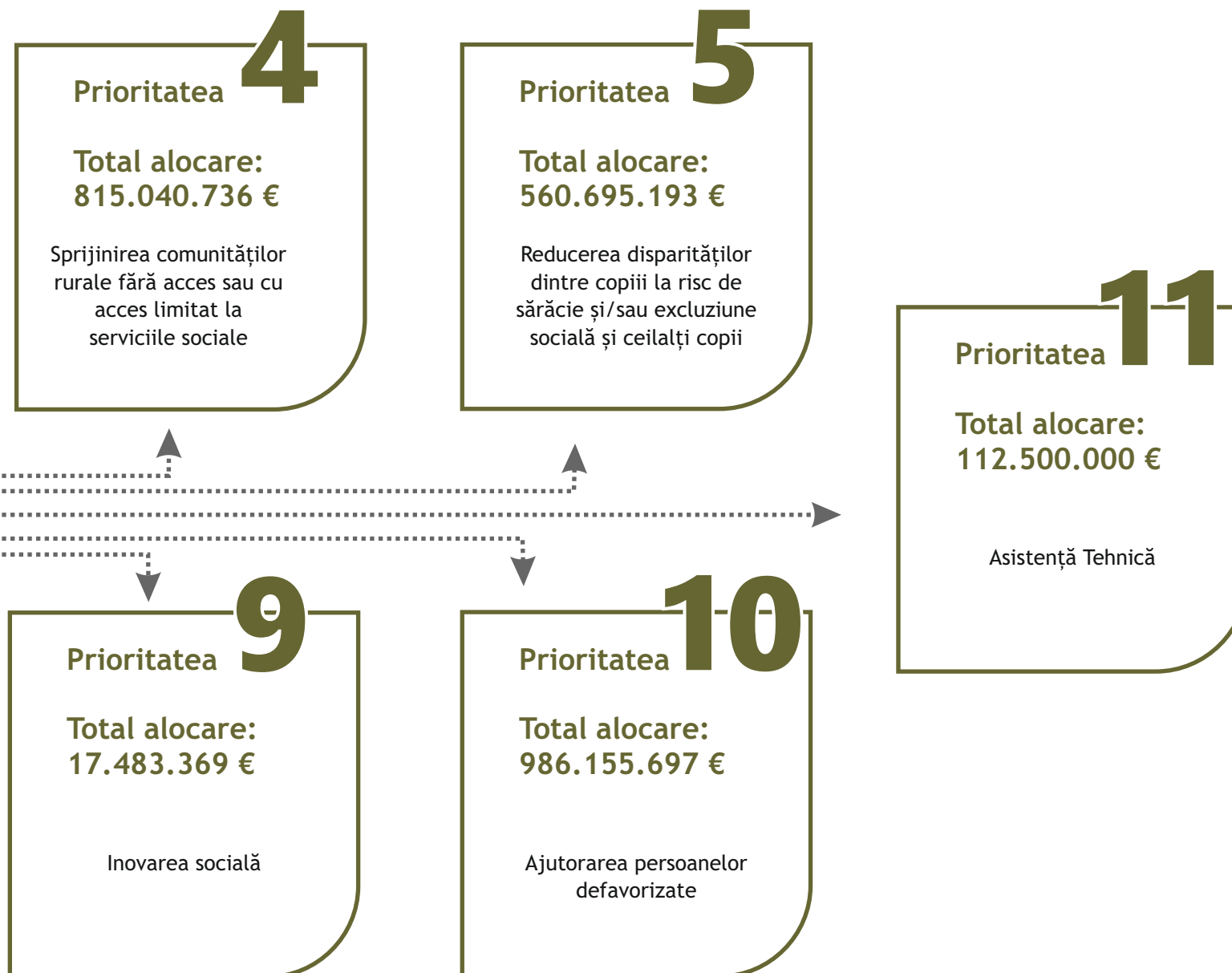
Sprijin pentru persoanele cu
dizabilități

Prioritatea **8**

Total alocare:
198.191.731 €

Servicii sociale și de
suport acordate altor
grupuri vulnerabile

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Beneficiari eligibili:

Beneficiarii eligibili pentru măsurile de sprijin acordate prin intermediul PIDS sunt:

- instituțiile publice și private din domeniile protecției sociale și așezărilor informale;
- furnizori publici și privați de servicii sociale acreditați;
- autorități publice locale;
- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA), Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (ANPDPD);
- Ministerul Afacerilor Interne - Inspectoratul General pentru Imigrări (MAI-IGI);
- parteneriate (încheiate între autorități publice locale și ONG-uri, între MMSS și structurile relevante, între furnizori de servicii sociale acreditați și UAT etc.).

Alocarea financiară:
4.152.109.994 €
.....

Fonduri UE:
3.366.046.600 €
Cofinanțare națională:
786.063.394 €

Autoritate de management
PIDS: Ministerul Investițiilor și
Proiectelor Europene, prin
structura de specialitate

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritatea 1: Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

PIDS vine în sprijinul comunităților cu provocări locale specifice și susține servicii integrate pentru incluziunea copiilor și menținerea acestora în educație, sprijin pentru vârstnici și persoane de etnie romă în situații de vulnerabilitate și servicii pentru o mai bună incluziune a beneficiarilor de locuințe sociale.

Dintre investițiile esențiale necesare pentru realizarea obiectivelor specifice aferente Priorității 1, menționăm: modernizarea și construcția infrastructurii preșcolare/școlare, dotarea cu mobilier școlar și furnizarea de materiale didactice; construirea de noi centre de zi sau modernizarea celor existente; accesul persoanelor marginalizate la servicii integrate; măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile; sprijin pentru GAL-urile urbane.

Rezultate așteptate:

- 16.088 participanți care urmează studii sau cursuri de formare;
- 5.700 vârstnici vulnerabili din comunități marginalizate cu condiții de viață îmbunătățite;
- 5.940 utilizatori/an ai unităților de asistență socială noi sau modernizate;
- 2.786 utilizatori/an ai unităților educaționale sociale noi sau modernizate;
- 612 utilizatori/an ai locuințelor sociale noi sau modernizate;
- 345 persoane din comunități segregate relocalate în zonele convenționale.

Prioritatea 2: Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității - zona rurală

Prioritatea 2 este dedicată combaterii sărăciei copiilor din zonele rurale, printr-un pachet de acțiuni integrate care acoperă servicii educaționale, culturale, sociale, combaterea abandonului școlar, fiind finanțate inclusiv acțiuni care vizează unitatea de învățământ. Prin aceste acțiuni se urmărește

recuperarea decalajelor și reducerea viitoarelor inegalități de șanse, având în vedere că printre cei mai afectați de rata ridicată de sărăcie sunt copiii din zonele rurale, unde accesul la educație și servicii sociale este limitat.

Rezultate așteptate:

- 61.601 copii cu situație ameliorată.

Prioritatea 3: Protejarea dreptului la demnitate socială

Pentru a dezvolta, în mod cuprinzător, serviciile și infrastructura pentru locuințele sociale, PIDS va finanța, într-o abordare integrată, atât reglementarea așezărilor informale, cât și îmbunătățirea accesului persoanelor din comunități marginalizate și grupuri vulnerabile la locuințe și condiții adecvate de locuire.

Totodată, au fost prevăzute acțiuni care vin în sprijinul înființării entităților de economie socială în zonele rurale, avându-se în vedere creșterea competențelor și a economiei sociale în zonele rurale, ca măsuri de creștere a potențialului acestor zone.

Având în vedere că România este țara UE cu cea mai mare rată a deprivării severe de locuire, reglementarea așezărilor informale va contribui la soluționarea condițiilor precare de locuit și la combaterea discriminării în ceea ce privește accesul comunității rome la locuințe sociale.

Rezultate așteptate:

- 2.852 utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate;
- 4.967 persoane relocalate din comunități segregate în zonele convenționale;
- 721 participanți care au un loc de muncă în cadrul unei structuri de economie socială;
- 200 așezări informale reglementate;
- 38.582 persoane care au ieșit din situația de excluziune locativă.

Prioritatea 4: Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces limitat la serviciile sociale

PROGRAMUL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ

Populația rurală aflată sub incidența cea mai mare a riscului de de sărăcie și excluziune socială, va beneficia de sprijin prin dezvoltarea rețelei comunitare de asistență medicală (inclusiv mediatori sanitari pentru romi) și a consilierilor școlari/mediatorilor școlari/ consilierilor vocaționali.

În acest fel se asigură accesul la servicii pentru populația din mediul rural unde sunt identificate și cele mai multe probleme sociale în rândul grupurilor vulnerabile. În contextul lipsei serviciilor destinate persoanelor vârstnice, vor fi dezvoltate servicii de îngrijire pentru persoanele vârstnice vulnerabile din mediul rural.

Astfel, PIDS va finanța construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/dotarea cu echipamente a centrelor comunitare integrate, precum și acțiuni legate de identificarea nevoilor locale și evaluarea dezvoltării serviciilor sociale în cadrul fiecărei autorități locale rurale și dezvoltarea serviciilor sociale primare pe modelul comunitar în comunitățile rurale.

Rezultate așteptate:

- 149.335 utilizatori ai unităților de asistență socială noi sau modernizate;
- 2.000 planuri de acțiune aprobate și finanțate;
- 415.378 persoane vulnerabile cu acces îmbunătățit la servicii de sănătate, sociale și educaționale și alte 37.793 persoane de etnie romă;
- 6.373 participanți care obțin o calificare.

Prioritatea 5: Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii

PIDS implementează măsuri la nivel național care contribuie la reducerea deprivării materiale care afectează copiii (inclusiv prin sprijinirea familiilor monoparentale), la reducerea riscului de separare a copilului de familie, precum și la dezvoltarea de servicii specializate pentru copii și adolescenți cu tulburări de comportament.

În același timp, acest program oferă sprijin personalizat familiilor monoparentale pentru a spori capacitatea de inserție

profesională și autonomia părintelui unic, precum și servicii comunitare pentru copii și familii în vederea prevenirii separării.

De asemenea, acțiunile finanțate în cadrul Priorității 5 se referă la sprijinirea tinerilor care părăsesc/au părăsit sistemul de protecție specială, dezvoltarea de centre multifuncționale/ de sport/de cultură destinate copiilor care provin din zone izolate sau defavorizate, care să asigure accesul acestora la activități sportive, recreative sau culturale și creșterea accesului profesioniștilor din domeniul serviciilor sociale pentru copii și familii la programul de formare continuă.

Rezultate așteptate:

- 12.571 utilizatori anuali ai unităților de asistență socială noi sau modernizate;
- 10.898 participanți care urmează studii sau cursuri de formare;
- 6.373 persoane care dobândesc o calificare;
- 3.620 persoane a căror situație pe piața muncii s-a îmbunătățit în termen de șase luni de la încetarea calității de participant.
- 21.595 copii a căror situație s-a ameliorat la ieșirea din operațiune;
- 34.263 persoane vulnerabile cu situație îmbunătățită la ieșirea din operațiune.

Prioritatea 6: Servicii de suport pentru persoane vârstnice

Prioritatea 6 se axează pe dezvoltarea serviciilor și a infrastructurii de îngrijire la domiciliu, de îngrijire pe termen lung și de îngrijire comunitară a persoanelor vârstnice.

Acțiunile stabilite în cadrul acestei priorități vor asigura servicii de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice cu venituri reduse, fără aparținători legali sau cu aparținători care nu au venituri suficiente, adaptarea, amenajarea și dotarea minimală a locuințelor persoanelor vârstnice aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, sprijinirea dezvoltării centrelor de zi, precum și infrastructură de locuire individuală adaptată pentru vârstnicii vulnerabili.

Complementar măsurilor prezentate mai sus, programul are în vedere îmbunătățirea accesului la programe de formare continuă pentru specialiștii/îngrijitorii informal care lucrează cu vârstnici.

Rezultate așteptate:

- 200 utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate;
- 7.433 utilizatori ai unităților de asistență socială noi sau modernizate;
- 12.655 persoane vârstnice a căror situație s-a ameliorat, din care 911 de etnie romă;
- 6.373 participanți care obțin o calificare.

Prioritatea 7: Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Intervențiile prevăzute în cadrul Priorității 7 au fost gândite pentru a sprijini dezinstituționalizarea copiilor și adulților cu dizabilități, inclusiv prin cursuri de formare, servicii și infrastructură corespunzătoare.

Pe cale de consecință, PIDS va finanța acțiuni de încadrare și menținere pe piața muncii, echipe de servicii mobile, tehnologii asistive, terapii, furnizarea de servicii de viață independentă pentru persoanele cu dizabilități care părăsesc sistemul instituționalizat și locuințe individuale de sprijin permanent, furnizarea serviciilor de recuperare medicală pentru persoanele cu dizabilități și veteranii de război cu dizabilități și SSPT, dezvoltarea de servicii de îngrijire și suport în centrele respiro, formarea și asigurarea salarizării APP și măsuri de formare continuă a personalului care lucrează cu și pentru persoanele cu dizabilități.

Rezultate așteptate:

- 1.838 utilizatori anuali ai locuințelor sociale noi sau modernizate;
- 602 utilizatori anuali ai unităților de asistență socială noi sau modernizate;
- 4307 persoane cu dizabilități care utilizează echipamente asistive;
- 9.089 persoane cu dizabilități a căror situație s-a ameliorat;

- 500 persoane vulnerabile cu acces îmbunătățit la servicii de sănătate, sociale și educaționale;
- 6.648 participanți care obțin o calificare la încetarea calității de participant.

Prioritatea 8: Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile

Serviciile integrate pentru migranți și alte grupuri aflate în risc de excludere socială, respectiv victimele violenței domestice, traficului de persoane, persoane care ies din regimul de detenție, persoane fără adăpost, persoanele dependente de jocurile de noroc, de droguri sau alcool, beneficiază de finanțare în cadrul Priorității 8.

În același timp, această prioritate prevede acțiuni pentru formarea profesională a specialiștilor care lucrează cu respectivele grupuri vulnerabile.

Rezultate așteptate:

- 430 utilizatori anuali ai unităților de asistență socială noi sau modernizate;
- 3.502 persoane fără adăpost a căror situație s-a ameliorat;
- 3.824 participanți care obțin o calificare;
- 946 utilizatori anuali ai infrastructurilor noi sau reabilitate pentru integrarea migranților;
- 7.038 migranți care urmează studii sau cursuri de formare;
- 10.548 migranți care au un loc de muncă;
- 8.295 persoane vulnerabile cu situație îmbunătățită la ieșirea din operațiune.

Prioritatea 9: Inovarea socială

Prin intermediul acestei priorități sunt promovate soluții, produse și servicii inovative adresate persoanelor cu dizabilități din perspectiva autonomiei și angajabilității pentru asigurarea unei vieți independente, creând în același timp o platformă de colaborare între actori relevanți: universități, societate civilă,

PROGRAMUL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ

organizații private, instituții publice.

Concret, programul va finanța crearea unui cluster de inovare și incluziune, respectiv o platformă pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități și promovarea soluțiilor, inovațiilor, produselor, serviciilor, tehnologiilor adresate persoanelor cu dizabilități.

Rezultate așteptate:

- 54 servicii, produse și procese care au fost introduse pe piață pentru persoanele cu dizabilități;
- 1 cluster de inovare și incluziune socială.

Prioritatea 10: Ajutorarea persoanelor defavorizate

Prin măsurile promovate în cadrul Priorității 10, respectiv sprijin pentru preșcolari și elevii din învățământul de stat din familii defavorizate, sprijin pentru cuplurile mamă - nou-născut, din grupurile defavorizate, alimente de bază/mese calde pentru persoane defavorizate, PIDS urmărește o abordare integrată a problemei deprivării materiale.

Rezultate așteptate:

- 300.000 preșcolari și elevi beneficiari de vouchere pentru rechizite și îmbrăcăminte;
- 60.000 nou-născuți beneficiari de vouchere pentru trusou;
- 1.200.000 beneficiari de mese calde (vouchere/pachete cu alimente).

Prioritatea 11: Asistență tehnică

Sprijinul acordat în cadrul acestei priorități va viza, pe de-o parte asigurarea funcționării sistemului de coordonare, management și control al fondurilor, iar pe de altă parte facilitarea implementării, monitorizării, comunicării și vizibilității PIDS.

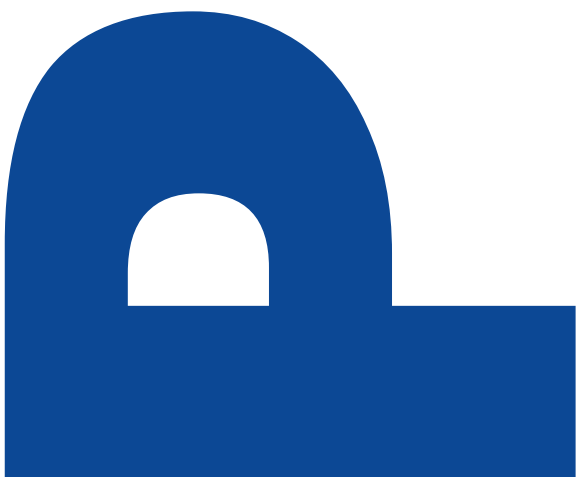
Dintre acțiunile specifice Priorității 11 amintim: simplificarea și inovarea managementului programului, a procedurilor administrative și financiare și consolidarea capacității

administrative a AM și a organismelor intermediare, planificarea și implementarea sistemului informatic complementar de monitorizare și raportare SMIS, în vederea îmbunătățirii eficienței AM și OI, precum și sprijinirea beneficiarilor PIDS pentru implementarea proiectelor finanțate din acest program, inclusiv sesiuni de instruire.

Rezultate așteptate:

- 3.078 angajați din cadrul structurilor de management sau implementare ale căror salarii sunt cofinanțate;
- 2.000 de beneficiari sprijiniți;
- 100 participanți din grupurile țintă PIDS la evenimente de comunicare;
- 14 studii, rapoarte, analize, evaluări;
- 10 instrumente de comunicare implementate;
- 10 instrumente informatice dezvoltate/achiziționate sau pentru care s-a asigurat întreținere.

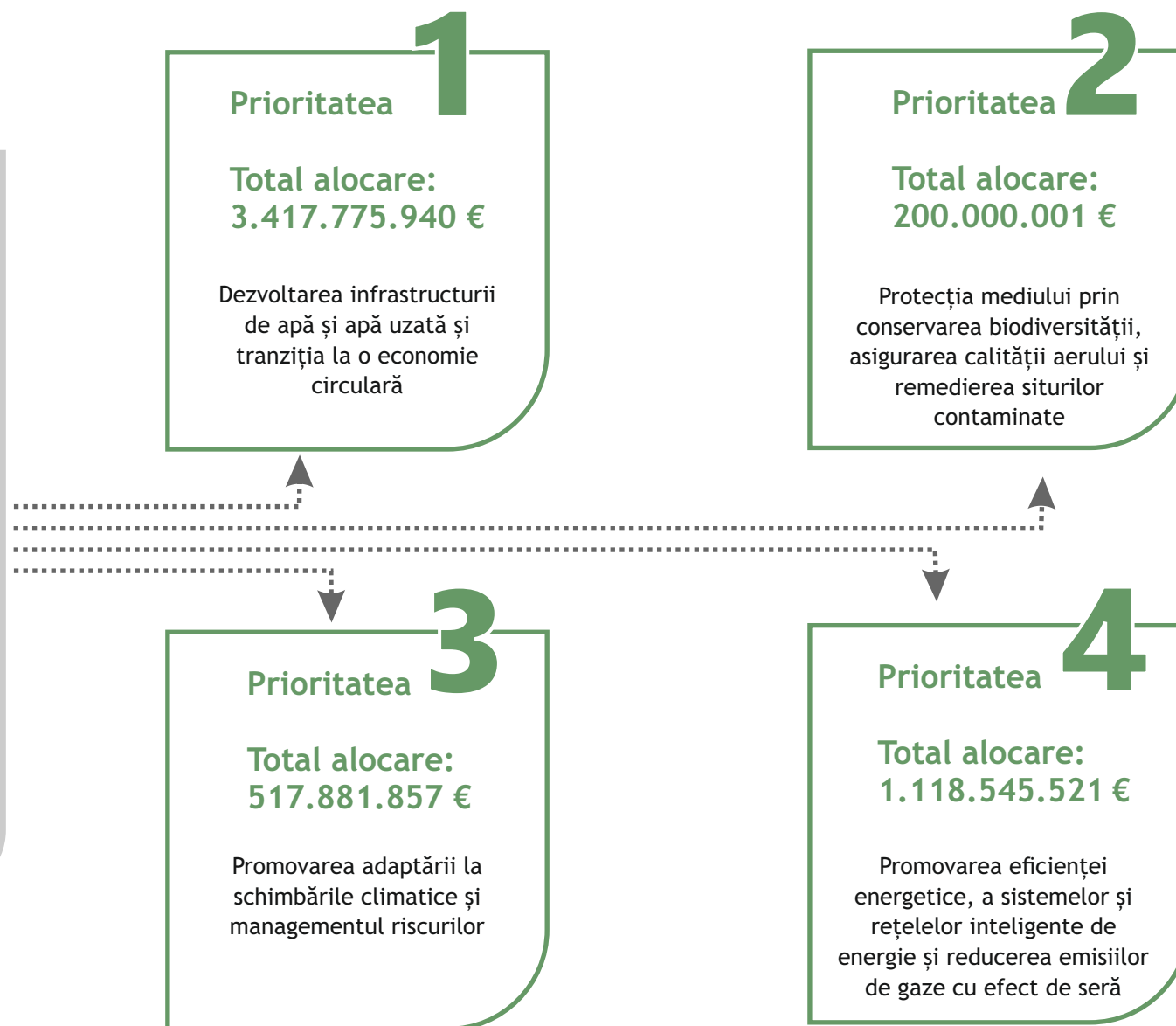
2021 - 2027

PROGRAMUL DEZVOLTARE DURABILĂ

Programul Dezvoltare Durabilă (PDD) va contribui la îmbunătățirea calității vieții prin finanțarea nevoilor de dezvoltare din următoarele domenii: infrastructura de apă și apă uzată; managementul deșeurilor; conservarea biodiversității; calitatea aerului; remedierea siturilor contaminate; managementul riscurilor; adaptarea la schimbările climatice prin îmbunătățirea eficienței energetice, creșterea gradului de utilizare a energiei regenerabile și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Alocarea financiară:
5.254.203.319 €

.....

Fonduri UE:
4.044.073.646 €
Cofinanțare națională:
1.210.129.673 €

Prioritatea 1: Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

Investițiile PDD în sectorul apei și apei uzate vor viza îndeplinirea obligațiilor din Tratatul de Aderare și vor fi realizate în baza Master Planurilor Județene reactualizate, a Planurilor de Management ale Bazinelor Hidrografice și a viitorului Plan de Investiții în acest sector. Pentru colectarea și epurarea apelor uzate urbane, finanțarea va fi atribuită pentru aglomerările cu peste 2.000 l.e., acordându-se prioritate finalizării investițiilor în aglomerările de peste 10.000 l.e., așa încât să fie evitate penalitățile generate de infringement și să nu fie afectat procesul de regionalizare.

Referitor la alimentarea cu apă, proiectele vor viza asigurarea calității apei și extinderea sistemelor de alimentare cu apă (în contextul proiectelor integrate regionale de apă și apă uzată). În plus, se vor sprijini acțiunile vizând reducerea pierderilor de apă și studiile naționale cu privire la măsurile pentru eficientizarea și asigurarea sustenabilității proiectelor. Totodată, va fi susținută și eficiența energetică a sistemelor de apă/apă uzată.

PDD susține sectorul managementul deșeurilor astfel încât să fie asigurate premisele pentru conformarea cu Pachetul privind Economia Circulară (PEC), prin investiții în acord cu Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD), Planurile Județene de Gestionare a Deșeurilor și Planul de Gestionare a Deșeurilor pentru Municipiului București.

Având în vedere aplicarea directivelor europene și accelerarea tranziției spre economia circulară și în scopul dezvoltării, modernizării și completării sistemelor de management integrat al deșeurilor, precum și pentru realizarea de noi sisteme integrate de gestionare a deșeurilor, PDD vizează măsuri precum:

îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor municipale; investiții individuale suplimentare pentru închiderea și reabilitarea depozitelor de deșeurii municipale neconforme; campanii de conștientizare privind prevenirea generării de deșeurii (inclusiv prin reutilizare), colectarea separată și reutilizarea, ca parte a proiectelor de investiții; sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2021-2027 și post 2027.

Rezultate așteptate:

- 3.768 km conducte noi/optimize pentru sistemele de distribuție din rețeaua publică de alimentare cu apă;
- 3.209 km conducte noi/optimize pentru rețeaua publică de colectare a apelor uzate;
- capacități suplimentare pentru reciclarea deșeurilor pentru 360.000 t/an;
- 6 depozite de deșeurii municipale neconforme închise și reabilite.

Prioritatea 2: Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remedierea siturilor contaminate

România a elaborat Cadrul Prioritar de Acțiune, care oferă imaginea de ansamblu privind măsurile necesare și nevoile de finanțare pentru punerea în aplicare a rețelei Natura 2000 la nivel național și a infrastructurii ecologice asociate în vederea atingerii obiectivelor de conservare la nivel de sit.

Investițiile vor avea în vedere obiectivele Strategiei UE pentru biodiversitate 2030 și vizează menținerea și refacerea ecosistemelor degradate situate în afara ariilor naturale protejate, continuând acțiunile finanțate prin POIM.

PROGRAMUL DEZVOLTARE DURABILĂ

PDD va continua să sprijine elaborarea și implementarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000 și ariile naturale protejate, elaborarea și implementarea de planuri de acțiune pentru specii, dezvoltarea de măsuri specifice de cunoaștere, monitorizare și conservare a diversității biologice, acțiuni de reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate și măsuri de capacitate administrativă.

Totodată, PDD vizează investiții în Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului în vederea îmbunătățirii monitorizării calității aerului pentru îndeplinirea cerințelor de monitorizare și reducere a emisiilor prevăzute în directivele UE, precum și în investigarea preliminară și detaliată a siturilor contaminate pentru a se putea realiza, ulterior, remedierea siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității factorilor de mediu.

Rezultate așteptate:

- 116,955 ha din suprafața siturilor Natura 2000 (care fac obiectul unor măsuri de protecție și de refacere) vor fi protejate;
- 2.310 ha de ecosisteme degradate din afara siturilor Natura 2000 vor fi protejate și restaurate;
- 54 zone acoperite de sisteme de monitorizare a poluării aerului;
- 1.183 situri potențial contaminate investigate.

Prioritatea 3: Promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor

Investițiile vor avea la bază prioritizarea tipurilor de risc identificate în Planul Național de Management al Riscurilor de Dezastre (PNMRD). Astfel, proiectele vor viza gestionarea inundațiilor, iar investițiile propuse pentru măsurile de prevenire a riscului la inundații vor contribui la limitarea efectelor altor fenomene specifice schimbărilor climatice.

De asemenea, conform PNMRD, un aspect punctual identificat, în contextul riscului la inundații, este eroziunea costieră. Astfel, estimările pentru următorii 50 de ani, în condițiile schimbărilor climatice, care presupun o creștere a nivelului mediu al Mării Negre cu o medie anuală de 2-3 mm/an, vor conduce la amplificarea fenomenului erozional și implicit la eventuale creșteri ale impactului negativ asupra litoralului. În acest sens, este importantă continuarea lucrărilor cu finanțare europeană aflate în desfășurare.

În acord cu PNMRD, un alt risc îl reprezintă seceta. Astfel, pentru a se asigura o monitorizare eficientă a secetei și un grad de acuratețe crescut al alertelor privind dinamica, extinderea și intensitatea acesteia în România, se impune creșterea numărului de observații și măsurători agrometeorologice la nivel național/ regional prin operaționalizarea a cel puțin 98 de stații noi de măsurare a umidității solului, precum și elaborarea de produse tematice și aplicații software privind intensitatea și dinamica fenomenului de secetă la nivel național/ regional.

Așadar, investițiile din PDD vor viza managementul riscurilor generate de inundații, eroziune costieră și secetă și reducerea impactului acestora asupra populației, proprietății și mediului, prin următoarele tipuri majore de măsuri:

- amenajarea integrată a bazinelor hidrografice prin utilizarea/ aplicarea măsurilor nestructurale, cu preponderență a realizării de infrastructură verde și prin adaptarea infrastructurii verzi existente, conforme cu practicile UE și cu cele promovate pentru atingerea obiectivelor Pactului European Verde, inclusiv asigurarea conectivității laterale și/ sau transversale a râului, care pot contribui la refacerea rezervelor de apă subterană și, totodată, la reducerea gazelor cu efect de seră prin stocarea carbonului în sol și vegetație;

**Autoritate de management
PDD: Ministerul Investițiilor și
Proiectelor Europene, prin
structura de specialitate**

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

- continuarea acțiunilor specifice de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere aflate în derulare;
- implementarea de măsuri nestructurale, în principal „soluții bazate pe natură” ca factor complementar pentru menținerea funcțiilor ecosistemelor și întărirea rezilienței acestora la manifestarea fenomenului de secetă, respectiv deșertificare;
- dezvoltarea infrastructurii de monitorizare, avertizare și alarmare a fenomenelor hidro-meteorologice severe, inclusiv sisteme și infrastructuri de comunicații și tehnologia informației, pentru evaluarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale, precum și activități în scopul conștientizării publice;
- consolidarea capacității administrative pentru asigurarea implementării directivelor europene aplicabile în domeniu.

În ceea ce privește îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc, vor fi susținute investiții în infrastructură (de ex. subunități locale, centre regionale, centre de training, hangare pentru elicoptere, rețele de comunicații și informatice pentru Sistemul național de management al situațiilor de urgență și Sistemul național unic pentru apeluri de urgență, dezvoltarea infrastructurii de comunicații de fibră optică) și mijloace tehnice (de ex. mașini de coordonare a intervențiilor în caz de risc major, mașini de coordonare a intervențiilor medicale, ambulanțe, autospeciale transport apă).

Rezultate așteptate:

- 955 ha protejate împotriva inundațiilor, prin infrastructuri verzi construite sau optimizate pentru adaptarea la schimbările climatice;
- 7,33 km în zona de coastă cu lucrări noi sau de consolidare pentru protecția împotriva inundațiilor;
- 1.111.234 beneficiari ai măsurilor de protecție împotriva inundațiilor;
- 1.379.535 beneficiari ai măsurilor de protecție împotriva dezastrelor naturale legate de climă (altele decât inundațiile sau incendiile de vegetație).

Prioritatea 4: Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Prin POIM au fost finanțate proiecte ce vizează reducerea consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali, respectiv implementarea unor sisteme de monitorizare a consumului de energie al acestora. Continuarea investițiilor în PDD, prin finanțarea de măsuri de reducere a pierderilor de energie identificate prin instrumentele implementate în cadrul POIM, asigură o creștere a eficienței energetice la nivelul IMM-urilor și întreprinderilor mari și o continuitate și complementaritate a investițiilor, în acord cu obiectivele Planului Național Integrat de Energie și Schimbări Climatice (PNIESC).

Acțiunile sprijinite vor contribui atât la realizarea Țintelor PNIESC privind eficiența energetică în industrie, cât și la creșterea ponderii energiei din surse regenerabile prin dezvoltarea facilităților de producție a energiei electrice de către consumatorii industriali (cu un consum mai mare de 1.000 tep/an) pentru consumul propriu.

Astfel, investițiile vor avea în vedere eficientizarea proceselor tehnologice și realizarea unor economii de energie la nivel de întreprindere prin înlocuirea echipamentelor, retehnologizarea/modernizarea, monitorizarea și optimizarea consumului de energie la nivelul operatorilor economici, precum și utilizarea energiei produse din surse regenerabile, care să asigure exclusiv consumul propriu al întreprinderilor.

Investițiile vor avea ca efect reducerea intensității energetice și a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Totodată, în contextul strategiilor de tip „smart city”, autoritățile locale au planificate o serie de proiecte orientate către producerea de energie electrică și termică din surse regenerabile, utilizând panouri fotovoltaice, panouri solare termice sau biomasă.

PROGRAMUL DEZVOLTARE DURABILĂ

Prin PDD vor fi continuate măsurile POIM care au în vedere investiții în capacități noi sau în modernizarea capacităților existente de producție a energiei electrice/termice din biomasă/biogaz și în capacități noi sau în modernizarea capacităților de producție a energiei termice din apă geotermală.

PDD va sprijini sistemele și rețele inteligente de energie pentru a se asigura introducerea unor sisteme de contorizare inteligentă care pot face obiectul evaluării din punct de vedere economic a costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață și pentru consumatorii finali.

De asemenea, PDD va finanța conversia, modernizarea și extinderea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon, prin soluții tehnice care să faciliteze o abordare în etape, pentru a stimula decarbonatarea, contribuind concomitent la eficiența energetică a rețelei, la securitatea energetică și la integrarea pe piața regională.

Rezultate așteptate:

- 155 km de conducte ale rețelei de termoficare și răcire centralizată nou construite sau îmbunătățite;
- 259 întreprinderi sprijinite pentru investiții în eficiență energetică;
- capacitate de producție suplimentară de 14 MW pentru energia din surse regenerabile;
- 1.437 km conducte ale rețelei de transport și distribuție a gazelor nou construite sau îmbunătățite.

Beneficiari eligibili:

- instituții și autorități publice centrale;
- Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) prin Operatorii Regionali finanțați prin POS M și POIM;
- Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC);
- asociații profesionale în domeniul apei;
- ADI prin Consiliile Județene/ Primăria Municipiului București/ primăriile de sector;
- administratori ai ariilor naturale protejate pentru ariile care au structuri de administrare proprii;
- administratori desemnați în condițiile legii și/sau proprietari ai suprafețelor de teren ce constituie ecosistem degradat aflat în proprietate publică;
- structurile cu atribuții în managementul situațiilor de urgență și asigurarea funcțiilor de sprijin;
- IMM-uri, întreprinderi mari, societăți comerciale din industrie, cu consumuri de peste 1.000 tep/an;
- Unități administrativ teritoriale (UAT);
- UAT și concesionari ai serviciului public de termoficare urbană Motru;
- operatori distribuție energie electrică/operatori transport energie electrică;
- operatori rețele distribuție gaze/operator de transport gaze.

Detalii aici:

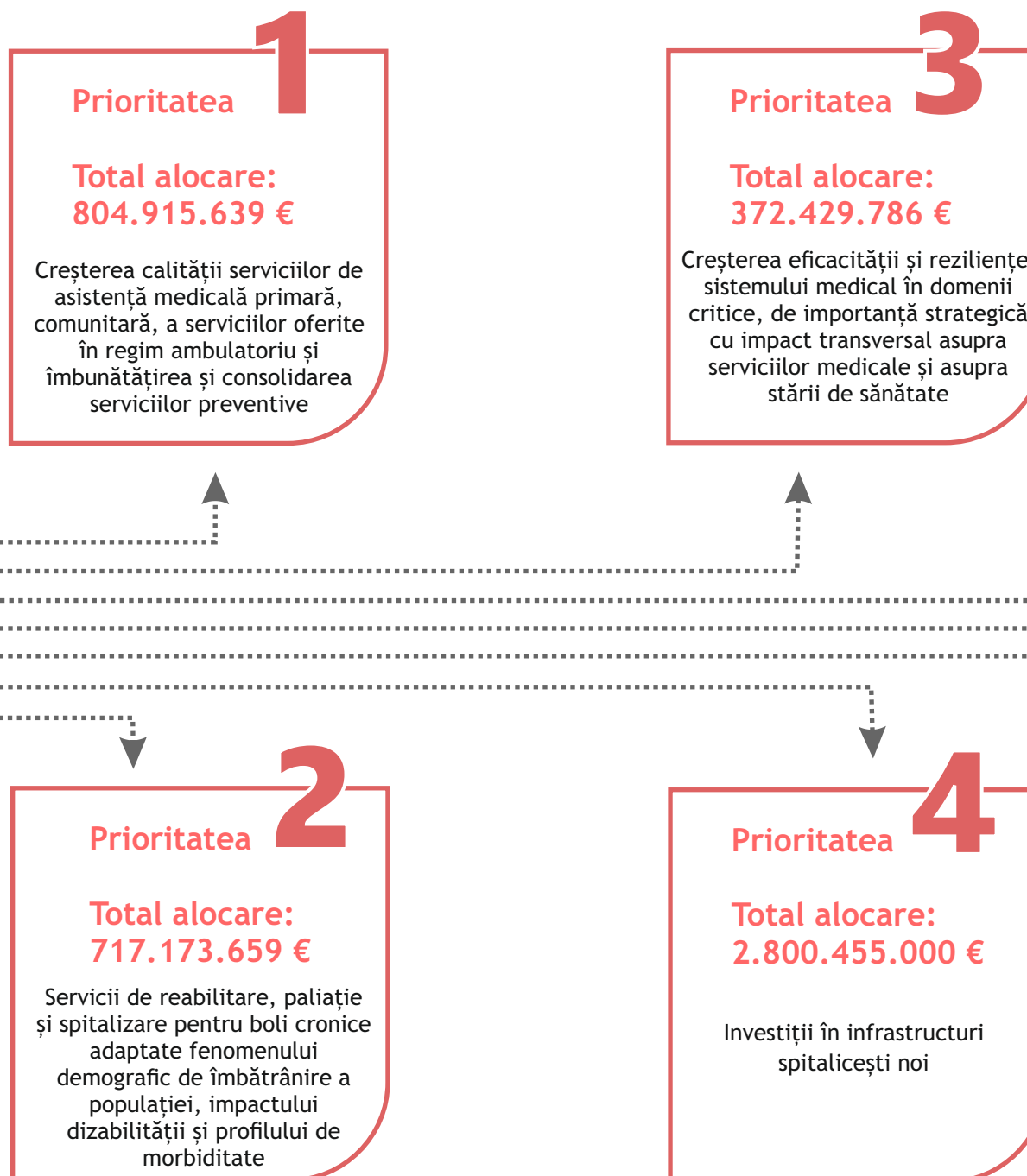
#BaniiEuropeniSchimbăVieti

2021 - 2027

PROGRAMUL SĂNĂTATE

Programul Sănătate (PS) este un program multifond (finanțare FSE+ și FEDR), cu o alocare totală de 5,88 mld. euro, care vine în continuarea eforturilor bugetului de stat și a bugetelor locale în sprijinirea implementării Strategiei Naționale de Sănătate 2022-2030, prin finanțarea de investiții atât în asistența prespitalicească și spitalicească, cât și în reziliența sistemului de sănătate, în principal în: diagnostic și tratament cancer, transplant, controlul bolilor transmisibile (inclusiv infecții asociate asistenței medicale), sistemul național de transfuzii etc. Programul va sprijini, de asemenea, intervenții care vizează dezvoltarea de soluții de cercetare și inovare în domeniul medical și dezvoltarea și utilizarea tehnologiilor digitale pentru facilitarea accesului la informație și educație.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Prioritatea

5

Total alocare:
386.320.663 €

Abordări inovative în
cercetarea din domeniul
medical

Prioritatea

7

Total alocare:
570.680.000 €

Măsuri care susțin domeniile
oncologie și transplant

Prioritatea

6

Total alocare:
228.539.856 €

Digitalizarea sistemului
medical

Programul beneficiază de un buget total de ~ 5,88 mld. €, din care:

- infrastructura de sănătate: 5,26 mld.€ (FEDR și contribuție națională);
- cercetare: 386 mil.€ (FEDR și contribuție națională);
- digitalizare: 228 mil.€ (FEDR și contribuție națională);
- 806 mil.€(FSE+ și contribuție națională).

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Programul Sănătate, primul de acest fel aprobat de către serviciile Comisiei Europene, se adresează tuturor nivelurilor sistemului de îngrijiri de sănătate pentru a răspunde, în timp adecvat și în condiții de calitate, nevoilor actuale de îmbunătățire a accesului la servicii de diagnostic și tratament, dar și nevoilor de servicii de prevenție primară și secundară.

Programul Sănătate are șapte priorități care contribuie la realizarea a două din cele cinci Obiective de politică pentru perioada de programare 2021-2027, respectiv Obiectivul de politică 1: „O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale” și Obiectivul de politică 4: „O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”.

Prioritatea 1: Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Această prioritate este multifond (FEDR și FSE+), are o alocare de 805 mil.€ și contribuie la creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive.

Prioritare sunt investițiile în:

- infrastructura cabinetelor de medicină de familie, a dispensarelor de tuberculoză, a centrelor de sănătate mintală; infrastructura ambulatorie, inclusiv unități sanitare publice care vor implementa programe de screening, din

domeniul pediatrie, obstetrică ginecologie, psihiatrie; achiziționarea de unități mobile pentru structurile implicate în Programul Național de Vaccinare;

- măsuri de tip FSE+ care urmăresc îmbunătățirea accesibilității, a eficacității asistenței medicale primare și a serviciilor oferite în regim ambulatoriu, precum și integrarea celor două tipuri de servicii; programe de screening populațional pentru bolile majore de sănătate publică (cancer, hepatite, HIV SIDA, TBC etc.), adresate exclusiv persoanelor/grupurilor dezavantajate socio-economic; programe de sănătatea reproducerii și programe privind sănătatea mamei, urmărirea sarcinii și îngrijirea nou-născutului sau a copilului mic adresate grupurilor vulnerabile; creșterea capacității de recuperare a copiilor/tinerilor cu probleme de sănătate mintală (0-18 ani); îmbunătățirea accesibilității și eficacității rețelei de medicină școlară în mediul urban și rural.

Rezultate așteptate:

- 300 cabinete de medicină de familie reabilite și dotate;
- 105 cabinete de asistență medicală școlară/sănătate orală, reabilite și dotate și 25 de unități mobile achiziționate;
- 41 unități mobile achiziționate pentru programul național de vaccinare;
- 44 ambulatorii în care se vor implementa programe de screening reabilite și dotate;
- 45 unități sanitare publice integrate spitalelor de pediatrie/spitale publice care au secții de pediatrie reabilite și dotate, inclusiv prin investiții în dotarea de cabinete de asistență medicală stomatologică care să furnizeze servicii de asistență medicală stomatologică acordată copiilor, inclusiv copiilor cu nevoi speciale;

PROGRAMUL SĂNĂTATE

- 24 centre de sănătate mintală reabilitate și dotate;
- 33 dispensare tuberculoză reabilitate și dotate;
- 12.060 persoane formate;
- 804.317 persoane care beneficiază de screening;
- 68.500 copii cu vârsta sub 18 ani care beneficiază de servicii de sănătate mintală.

Prioritatea 2: Servicii de reabilitare, paliativă și spitalizare pentru boli cronice adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației, impactului dizabilității și profilului de morbiditate

Această prioritate este multifond (FEDR și FSE+) cu o alocare de 717 mil.€ și contribuie la creșterea calității serviciilor de recuperare, paliativă și spitalizări pentru boli cronice.

Sunt prioritare investițiile în:

- infrastructura publică a unităților sanitare care furnizează servicii de reabilitare/recuperare, servicii de paliativă; infrastructura publică a spitalelor mici, orășenești și municipale; servicii de spitalizare prelungită pentru bolile cronice;
- măsuri de tip FSE+ care urmăresc creșterea accesibilității și a eficacității acestor categorii de servicii (prin dezvoltarea de instrumente de lucru, activități de formare, finanțarea costurilor operaționale ale serviciilor menționate).

Rezultate așteptate:

- 12 unități sanitare care furnizează servicii de reabilitare/recuperare reabilitate și dotate;
- 24 unități sanitare care furnizează servicii de paliativă construite/reabilitate și dotate;
- 5.146 persoane instruite

Prioritatea 3: Creșterea eficacității și rezilienței sistemului medical în domenii critice, de importanță strategică, cu impact transversal asupra serviciilor medicale și asupra stării de sănătate

Această prioritate este multifond (FEDR și FSE+) are o alocare de 372 mil.€ și contribuie la creșterea eficacității și rezilienței sistemului medical în domenii critice, de importanță strategică cu impact transversal asupra serviciilor medicale și asupra stării de sănătate ceea ce presupune atât dezvoltarea unei infrastructuri specifice, cât și creșterea eficacității serviciilor furnizate prin investiții de tip FSE+.

Prioritare sunt investițiile în:

- Infrastructura publică a laboratoarelor naționale și regionale de sănătate publică, laboratoare de microbiologie; infrastructura publică și reziliența sistemului național de transfuzii; unități sanitare care tratează pacienți critici (cu patologii vasculare cerebrale acute, politraumă, mari arși etc.); centre de genetică medicală și centre de expertiză în boli rare;
- măsuri de tip FSE+: dezvoltarea de programe/module specifice și transversale de la nivelul universităților de medicină, care să permită formarea postuniversitară de specialitate; dezvoltarea de programe de formare medicală continuă care asigură competențe profesionale și competențe transversale prin sprijinirea parteneriatelor dintre furnizori de formare și instituții medicale; dezvoltarea competențelor personalului implicat în implementarea intervențiilor strategice din domeniul cercetării (genomică,

Alocarea financiară:
5.880.514.603 €

.....
Fonduri UE:
2.274.208.945 €
Cofinanțare națională:
3.606.305.658 €

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

vaccinuri, tratament cancer); creșterea rezilienței și eficacității serviciilor de sănătate publică pentru supravegherea bolilor transmisibile, a serviciilor de îngrijire medicală dedicate pacientului critic; creșterea accesibilității și rezilienței capacității de îngrijire medicală a pacienților cu boli rare; servicii digitale de sănătate.

Rezultate așteptate:

- 14 unități sanitare care tratează pacienți critici extinse/ reabilitate și dotate;
- 10 unități sanitare publice care tratează pacienți cardiaci critici extinse/ reabilitate și dotate;
- 2 laboratoare naționale de referință construite/ reabilitate și dotate;
- 5 laboratoare (regionale) de sănătate publică reabilitate și dotate;
- 22 laboratoare de microbiologie din cadrul spitalelor, extinse/ reabilitate și dotate;
- infrastructura publică a sistemului național de transfuzii sprijinită;
- 16 unități sanitare publice unde se realizează îngrijirea pacienților cu boli rare reabilitate și dotate;
- 20.785 persoane formate.

Prioritatea 4: Investiții în infrastructuri spitalicești noi

Această prioritate este monofond (FEDR) are o alocare de 2,8 mld.€ și este dedicată continuării investițiilor în spitalele regionale de urgență: Iași, Cluj, Craiova (faza a II-a), dar și pentru construcția a șapte spitale noi.

Vor fi sprijinite cu prioritate investițiile în faza a doua a spitalelor regionale de la Iași, Cluj și Craiova, precum și în construcția/ extinderea care vizează spitale județene/ spitale

județene de urgență/ spitale de monospecialitate /centre de transplant acreditate localizate în centre universitare din regiunile mai puțin dezvoltate.

Rezultate așteptate:

- 3 spitale regionale de urgență construite și dotate (Iași, Cluj, Craiova);
- 7 spitale (spitale județene, monospecialitate, centre de transplant) nou construite și dotate.

Prioritatea 5: Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Această prioritate este monofond (FEDR) are o alocare de 386 mil.€ și contribuie la dezvoltarea domeniului cercetării.

Sunt prioritare investițiile în:

- operațiuni strategice predefinite pentru cercetarea în domeniile: boli netransmisibile (cancer), genomică, vaccinuri;
- soluții de cercetare cu aplicabilitate în domeniul medical, prin sprijinirea colaborării între actorii din sistemul public și mediul de afaceri în domeniul CDI, a dezvoltării și testării de tehnologii inovative/avansate cu aplicabilitate în domeniul clinic, precum și prin susținerea întreprinderilor nou înființate inovatoare pentru creșterea investițiilor în noile tehnologii și în inovare; integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional.

Rezultate așteptate:

- 3 operațiuni strategice de cercetare implementate în domeniile boli netransmisibile (cancer), genomică, vaccinuri;

PROGRAMUL SĂNĂTATE

- 128 IMM-uri sprijinite care vor introduce inovații în materie de produse sau procese;
- 140 noi locuri de muncă nou create;
- 205 articole științifice.

Prioritatea 6: Digitalizarea sistemului medical

Această prioritate este monofond (FEDR) are o alocare de 228 mil.€ și vizează digitalizarea sistemului de sănătate în cadrul a două măsuri și anume: Observatorul național pentru date în sănătate (ONDS) și dezvoltarea integrată a unor soluții de e-sănătate la nivel național.

Rezultate așteptate:

- Observatorul Național pentru Date în Sănătate;
- Soluții integrate de e-sănătate la nivel național.

Prioritatea 7: Măsuri care susțin domeniile oncologie și transplant

Această prioritate este multifond (FEDR și FSE+) are o alocare de 570 mil.€ și este dedicată investițiilor în domeniile oncologie și transplant. Măsurile propuse abordează creșterea eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate în domeniul transplant și oncologie.

În domeniul oncologie se vor finanța investiții în:

- măsuri FEDR: centru de excelență în protonoterapie; dotare institute oncologice/unități sanitare publice de interes național și regional care diagnostichează și tratează cancerul; dotare laboratoare de genetică și de anatomie

patologică; construcție nouă IOB Trestioreanu București.

- măsuri de tip FSE+: dezvoltarea de instrumente de lucru/mecanisme și prin formarea/actualizarea competențelor practicienilor.

În domeniul transplant se vor finanța investiții în:

- măsuri FEDR: dotarea unităților sanitare acreditate pentru activități în domeniul transplantului cu laboratoare HLA; dotarea cu sisteme ECMO a unităților sanitare acreditate pentru prelevare; construcție și dotare bancă/bănci multițesut; construcție nouă Agenția Națională de transplant; construcție nouă Institutul Clinic Fundeni;
- măsuri de tip FSE+: dezvoltarea de instrumente de lucru/mecanisme și formarea/actualizarea competențelor practicienilor.

Rezultate așteptate:

Oncologie:

- 1 centru de excelență în protonoterapie construit și dotat;
- 2 institute oncologice/2 unități sanitare publice de interes național care diagnostichează și tratează cancer dotate;
- 4 unități sanitare publice de interes regional/județean care diagnostichează și tratează cancer dotate;
- 5 laboratoare de genetică și de anatomie patologică pentru diagnosticul cancerului dotate;
- Institutul de Oncologie București (construcție și dotare);
- 4.252 persoane formate.

Transplant:

- 1 unitate care coordonează activitatea de transplant (ANT) construită/reabilitată și dotată;
- 2 bănci de multițesut construite/reabilitate și dotate;

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

- 8 unități sanitare acreditate pentru prelevare organe dotate cu sisteme ECMO;
- 6 centre de transplant dotate cu laboratoare acreditate HLA (laborator de biologie moleculară pentru imunologia transplantului);
- 2.601 persoane formate în domeniul transplant;
- 303 campanii de informare/educare/conștientizare;
- 1 centru de formare în domeniul transplantului dezvoltat;
- Institutul Clinic Fundeni: clădire nouă (construcție și dotare).

Beneficiari eligibili:

- Ministerul Sănătății și alte autorități publice centrale;
- Autoritățile publice locale;
- Unități sanitare publice;
- Cabinete ale medicilor de familie;
- Instituții de învățământ publice;
- Entități publice și private pentru domeniul cercetării medicale;
- Alte entități publice;
- Parteneriate dintre autoritățile și instituțiile publice centrale și locale și unități sanitare și parteneriate dintre entități publice și private în domeniul cercetării medicale (doar pentru proiecte cu mecanism competitiv P5 cercetare).

2021 - 2027

PROGRAMUL TRANSPORT

Viziunea Programului Transport (PT) 2021-2027 este de a avea în funcțiune în România o rețea de infrastructură de transport de înaltă calitate, care să asigure conectivitatea între România și celelalte state membre ale Uniunii Europene, precum și între toate regiunile țării, în siguranță și în armonie cu obiectivele de neutralitate climatică și protecție a mediului.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

PROGRAMUL TRANSPORT

Prioritatea 1

Total alocare:
4.462.500.000 €

Îmbunătățirea
conectivității primare
rutiere

Prioritatea 3

Total alocare:
250.000.000 €

Creșterea siguranței
rutiere

Prioritatea 2

Total alocare:
750.000.000 €

Îmbunătățirea
conectivității
secundare rutiere

Prioritatea 4

Total alocare:
2.549.030.652 €

Creșterea eficienței
căilor ferate române

Alocarea financiară:
9.626.236.536 €
.....

Fonduri UE:
4.650.515.326 €
Cofinanțare națională:
4.975.721.210 €

Autoritate de management
PT: Ministerul Transporturilor și
Infrastructurii, prin structura de
specialitate

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Obiectivul general al PT constă în realizarea investițiilor ce răspund nevoilor de dezvoltare ale României, pentru recuperarea în mod sustenabil a decalajelor de dezvoltare a infrastructurii de transport. Acestea sunt prevăzute în Programul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pe perioada 2021-2030, reprezentând strategia actualizată de implementare a Masterplanului General de Transport al României.

Prioritatea 1: Îmbunătățirea conectivității primare rutiere

Această prioritate vizează finanțarea investițiilor în secțiuni de infrastructură rutieră de mare viteză situate pe rețeaua TEN-T Centrală și TEN-T Globală. Va susține finalizarea proiectelor fazate din perioada precedentă de finanțare (2014-2020), precum și a proiectelor prioritizate pentru finalizarea rețelei primare a României. Acțiunile cuprinse în această prioritate sunt orientate către recuperarea, în mod sustenabil, a decalajului de dezvoltare în domeniul infrastructurii rutiere și asigurarea conectivității cu restul UE, precum și între regiunile României.

Investițiile vor fi acompaniate de măsuri de protecția naturii și a biodiversității (infrastructură verde) în legătură directă cu infrastructura de transport rutieră, precum și implementarea infrastructurii combustibililor alternativi și a soluțiilor inteligente de management a traficului.

Rezultate așteptate:

- 380 km de drumuri noi sau reabilitate în rețeaua TEN-T;
- 30 km de drumuri reabilitate sau modernizate în rețeaua TEN-T;
- 194 puncte de realimentare/reîncărcare cu combustibili alternativi.

Prioritatea 2: Îmbunătățirea conectivității secundare rutiere

Această prioritate vizează finanțarea a 3 tipuri de investiții în secțiuni de infrastructură rutieră ale rețelei secundare, și anume: infrastructuri de mare viteză, drumuri naționale de înaltă calitate și variante ocolitoare la nivel de drum național,

situate pe rețeaua TEN-T. Intervențiile pentru implementarea acestei priorități sunt complementare celor prevăzute la Prioritatea 1 și contribuie la aplicarea aceluiași politici de la nivel UE și național privind creșterea sustenabilă a accesibilității regiunilor și nodurilor urbane.

Rețeaua secundară de transport are rolul de a asigura accesibilitatea regională și urbană a rețelei primare de transport în mod eficient, sigur și cu impact redus asupra mediului.

O atenție importantă va fi acordată refacerii conectivității ecologice în zona coridoarelor ecologice traversate de infrastructura rutieră. Măsurile de menținere/refacere a conectivității ecologice implementate în proiectele finanțate prin PT vor respecta cerințele și recomandările exprimate prin ghidurile tehnice elaborate la nivel european, regional și național.

Rezultate așteptate:

- 23 km de drumuri noi sau reabilitate în rețeaua TEN-T;
- 87 km de drumuri noi sau reabilitate în rețeaua non TEN-T;
- 23 km de drumuri reabilitate sau modernizate în rețeaua TEN-T;
- 89 km de drumuri reabilitate sau modernizate în rețeaua non TEN-T;
- 29 puncte de realimentare/reîncărcare pentru combustibili alternativi.

Prioritatea 3: Creșterea siguranței rutiere

PT urmărește finanțarea de operațiuni care să contribuie la îmbunătățirea siguranței circulației rutiere, reducerea numărului de accidente rutiere, în particular la obiectivul intermediar de reducere a numărului de victime, precum și minimizarea efectelor economice cauzate de aceste accidente. Aceste operațiuni vizează, printre altele, îmbunătățirea condițiilor de siguranță pentru parcarile de pe drumurile naționale și autostrăzi, realizarea de noi parcuri, dotarea cu elemente pasive de siguranță, campanii de siguranță rutieră și măsuri de schimbare a comportamentului neadecvat al șoferilor, achiziția de echipamente pentru intervenții punctuale ale

Beneficiari eligibili:

- Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere(CNAIR);
- Compania Națională de Investiții Rutiere (CNIR);
- Direcțiile Regionale de Drumuri și Poduri ale CNAIR (DRDP);
- Unități administrativ-teritoriale (UAT) și autoritățile publice locale (APL);
- Poliția rutieră;
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI);
- Compania Națională de Căi Ferate (CNCFR SA);
- Autoritatea pentru Reformă Feroviară (ARF);
- Metrorex SA;
- Administratorii porturilor maritime și fluviale și ai căilor navigabile;
- Operatori portuari privați, operatori de transport naval, operatori de terminale logistice;

PROGRAMUL TRANSPORT

Direcțiilor Regionale de Drumuri și Poduri ale CNAIR.

Rezultate așteptate:

- 460 km drumuri reabilite sau modernizate (în vederea dotării cu elemente de siguranță rutieră);
- 3.390 km drumuri cu elemente de siguranță rutieră;
- 92 puncte negre rutiere vizate din motive de siguranță prin proiectele finanțate.

Prioritatea 4: Creșterea eficienței căilor ferate române

În domeniul infrastructurii feroviare, acțiunile vizate vor prioritiza continuarea modernizării coridoarelor rețelei TEN-T Centrale (Rin-Dunăre și Orient -East Med), ce compun coloana vertebrală a rețelei primare de cale ferată a României.

Abordarea României se va baza pe reabilitarea liniilor existente pe aliniamentul actual, în vederea asigurării de viteze de operare de minim 100 km/h.

Investițiile vor fi însoțite de măsuri de protecția naturii și a biodiversității (infrastructură verde), în legătură directă cu infrastructura de transport feroviară. În plus, se urmăresc investiții punctuale pentru evitarea coliziunilor cu oameni și animale.

Totodată, PT va continua acțiunile inițiate prin POIM privind Solidarity Lanes și va sprijini noi intervenții pentru fluidizarea conexiunilor cu statele terțe, respectiv Republica Moldova și Ucraina.

Rezultate așteptate:

- 424 km căi ferate noi sau reabilite în rețeaua TEN-T;
- 64 km căi ferate reconstruite sau modernizate în rețeaua TEN-T;
- 16 gări și halte feroviare noi sau modernizate.

Prioritatea 5: Creșterea atractivității transportului feroviar de călători

Pentru întoarcerea trendului descrescător al utilizării transportului feroviar pentru transportul colectiv de pasageri, prioritatea abordează trei direcții principale de acțiune:

1. Reînnoirea/modernizarea infrastructurii feroviare (subiectul Axei prioritare 4 a PT);
2. Înnoirea parcului de material rulant pentru călători (subiectul acestei axe prioritare);
3. Introducerea conceptului de tren metropolitan, ca un pachet de infrastructură și servicii destinat utilizării transportului feroviar în nodurile urbane (parte din obiectivul Axei prioritare 6 a PT).

Acțiunile prevăzute în această axă prioritară vor viza achiziția de rame electrice/zero emisii noi în conformitate cu Studiul de fezabilitate pentru achiziționarea materialului rulant pentru călători. Pe lângă investiția propriu-zisă, la nivel național, este necesară:

- realizarea unui mers de tren îmbunătățit;
- crearea bazei legale de contractare a serviciilor publice;
- stabilirea indicatorilor de performanță;
- introducerea unui cadru performant de mentenanță a materialului rulant prin atribuirea de contracte atașate celor de furnizare.

Rezultate așteptate:

- 40 de trenuri ecologice noi achiziționate pentru transportul a 22.000 pasageri;
- 1 sistem informatic pentru transportul public.

Prioritatea 6: Dezvoltarea mobilității sustenabile în nodurile urbane

România are mai multe zone metropolitane, iar, cu excepția Bucureștiului, transportul urban în celelalte arii metropolitane se realizează exclusiv prin mijloace de transport de suprafață, predominant cu autobuze și microbuze.

Pentru asigurarea obiectivului de neutralitate climatică, cuprins în Green Deal, precum și pentru integrarea la nivel urban a serviciilor feroviare de transport de pasageri, PT va sprijini, prin intermediul acestei priorități, investiții de dezvoltare a sistemelor de cale ferată urbane pentru zonele metropolitane, atât în ceea ce privește construcția/modernizarea

Beneficiari eligibili:

Parteneriate:

- între CNAIR și UAT și între DRDP și UAT;
- între operatori feroviari de transport de călători și ARF/MTI;
- între UAT-uri și între UAT-uri și CNCFR SA/ARF/MTI/Metrorex;
- între APL și între APL (inclusiv asocieri ale acestora) și CNCFR SA și/sau ARF/MTI;
- între beneficiari (transport naval și multimodal).

infrastructurii, cât și achiziționarea de material rulant ecologic (rame metropolitane) necesare operării pe rețeaua feroviară pentru deplasările de scurt parcurs în regiunile metropolitane, inclusiv legătura feroviară la aeroportul care deservește zona metropolitană.

Investițiile se vor baza pe integrarea modurilor de transport urban în cadrul Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD).

Rezultate așteptate:

- 12 km de linii noi de metrou;
- 216 km linii de metrou reconstruite sau modernizate;
- 4 sisteme informatice aferente transportului public.

Prioritatea 7: Dezvoltarea transportului naval și multimodal

Transportul naval este, alături de transportul feroviar, considerat un mod de transport mai prietenos cu mediul și astfel contribuie la transpunerea viziunii strategice a Green Deal prin capacitatea sa de a prelua cantități importante de mărfuri de pe transportul rutier, implicit la atingerea dezideratului de neutralitate a emisiilor de carbon până în 2050.

Investițiile vor viza porturile situate pe rețeaua TEN-T a României, corelând potențialul de dezvoltare a porturilor (trafic) cu nevoia de specializare a acestora, în funcție de dezvoltarea economică în aria lor de deservire (hinterland). Investițiile vor viza infrastructura portuară ce cuprinde cheiuri, dane, bazine diguri și alte construcții hidrotehnice similare, utilitățile pentru serviciile portuare, căile de acces rutier și feroviar, platforme (inclusiv utilitățile aferente), precum și infrastructura de alimentare cu combustibili alternativi.

În ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre, vor fi sprijinite acțiunile ce au ca impact eliminarea punctelor critice pentru navigație și creșterea eficienței transportului naval pe canalele navigabile ale acesteia.

Investițiile în infrastructura terminalelor intermodale, a instalațiilor și echipamentelor aferente, se vor efectua în conformitate cu prevederile legislației privind ajutorul de stat (maxim 10 MEur/investiție fonduri publice, maxim 20 MEur valoarea totală a unei investiții).

Rezultate așteptate:

- 70 km căi navigabile interioare noi, reabilite sau modernizate în rețeaua TEN-T;
- 8 conexiuni intermodale noi sau modernizate.

Prioritatea 8: Asistență tehnică

Creșterea capacității administrative vizează o serie de măsuri cu impact direct asupra performanței în implementarea PT.

Se urmărește finanțarea de operațiuni care să contribuie la îmbunătățirea capacității instituționale a AM PT, precum asigurarea unui personal calificat, capabil și motivat corespunzător în vederea gestionării eficiente a unor proiecte complexe, sprijinirea managementului programului și măsurile de informare și publicitate ale acestuia. De asemenea, se are în vedere dezvoltarea capacității administrative a beneficiarilor și a partenerilor implicați în PT.

Rezultate așteptate:

- 3 structuri sprijinite anual din punct de vedere logistic și al funcționării;
- 193 persoane cu remunerații co-finanțate de program;
- 400 zile participanți la instruire;
- 10 evenimente de lucru.

Detalii aici:

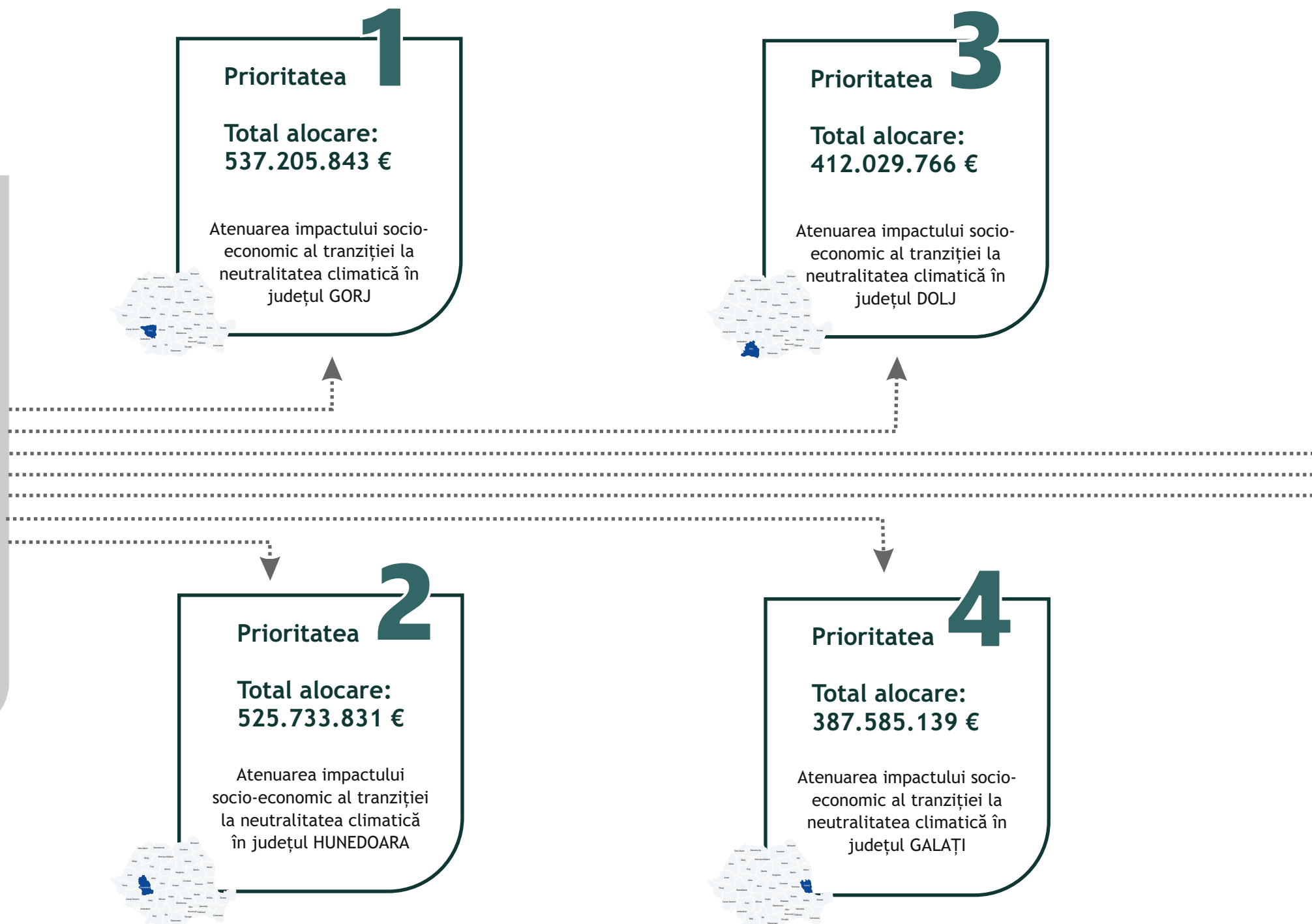

2021 - 2027

PROGRAMUL TRANZIȚIE JUSTĂ

Programul Tranziție Justă (PTJ) are ca obiectiv principal sprijinirea unei diversificări economice durabile din punct de vedere al mediului, în vederea creșterii competitivității și capacității economiilor locale afectate de tranziția accelerată la neutralitatea climatică. Cu alte cuvinte, acest program va răspunde nevoilor de investiții definite la nivelul planurilor teritoriale pentru o tranziție justă (PTTJ), elaborate pentru județele Gorj, Hunedoara, Dolj, Galați, Prahova și Mureș. Investițiile din cadrul PTJ vor utiliza cele mai bune tehnologii disponibile din perspectiva protecției mediului și eficienței energetice și vor contribui la crearea unor locuri de muncă durabile și sigure.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Prioritatea

5

Total alocare:
277.032.659 €

Atenuarea impactului socio-economic al tranziției la neutralitatea climatică în județul PRAHOVA

Prioritatea

7

Total alocare:
114.118.160 €

Asistență Tehnică

Prioritatea

6

Total alocare:
277.032.659 €

Atenuarea impactului socio-economic al tranziției la neutralitatea climatică în județul MUREȘ

Alocarea financiară:
2.530.738.057 €

Fonduri UE:
2.139.715.532 €
Cofinanțare națională:
391.022.525 €

Aria eligibilă:

județele Dolj, Galați, Gorj,
Hunedoara, Mureș și Prahova
Autoritate de management
PTJ: Ministerul Investițiilor și
Proiectelor Europene, prin
structura de specialitate

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritățile 1-6: Atenuarea impactului socio-economic al tranziției la neutralitatea climatică în județele Gorj, Hunedoara, Dolj, Galați, Prahova, Mureș

Programul propune o abordare unitară și susține acțiuni similare în cele șase județe, precum și măsuri specifice, respectiv activități de reducere substanțială a emisiilor de CO₂ în industria siderurgică (Galați) și a emisiilor aferente producției de fertilizanți chimici (Mureș).

Investițiile finanțate în cadrul primelor 6 priorități ale PTJ vor avea în vedere, în primul rând, dezvoltarea antreprenoriatului, a întreprinderilor și a întreprinderilor sociale.

Cu toate că sectoarele din strategia regională de specializare inteligentă prezintă o importanță crescută, sprijinul acordat pentru investițiile productive nu se rezumă la acele sectoare, rezultatul urmărit fiind de ocupare sustenabilă a forței de muncă prin locuri de muncă de calitate și sustenabile din punct de vedere al mediului, în special pentru persoanele afectate direct de procesul de tranziție.

Dintre investițiile productive în întreprinderi mari, prevăzute în cadrul PTJ, se remarcă cele aferente județului Galați, respectiv:

- investiție productivă pentru asigurarea unui serviciu verde de transport fluvial și manevrare a navelor pe Dunăre în rada portului Galați;
- investiție în noi linii productive pentru construcția navelor cu propulsie electrică/pe baterii sau alți combustibili ecologici.

Sprijinul tranziției forței de muncă se va realiza, cu precădere, prin formarea profesională pentru ocupațiile cu nivel de pregătire

de bază și mediu aferente domeniilor de specializare inteligentă și altor sectoare cu potențial de dezvoltare durabilă, precum și sectoarelor economiei mediului.

În paralel, au fost prevăzute măsuri de dezvoltare și dotare a centrelor de formare profesională pentru a răspunde nevoii de a diversifica și a crește gradul de cuprindere a serviciilor de formare.

De asemenea, în cadrul PTJ se pune accent pe reconversia profesională a lucrătorilor din exploatarea miniere și pe sprijinirea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, urmând ca aceste măsuri să fie dublate de stimularea angajatorilor în vederea integrării pe piața forței de muncă a șomerilor.

Pentru combaterea sărăciei energetice, prin intermediul acestui program, se acordă finanțare pentru instalarea de panouri fotovoltaice/fototermice la nivel de gospodărie, care vor contribui la crearea de comunități de energie și creșterea nivelului general de acceptare față de tranziția energetică prin dobândirea statutului de prosumator.

Pe de altă parte, pentru creșterea gradului de reziliență energetică a comunităților, sunt susținute investițiile în dezvoltarea de capacități de mici dimensiuni de producție, transport și stocare de energie regenerabilă necesară clădirilor publice.

În ceea ce privește mobilitatea, finanțările acordate prin PTJ se referă inclusiv la dezvoltarea transportului public verde prin achiziția de vehicule nepoluante și de stații de încărcare sau, în funcție de fondurile disponibile, la investiții în producția de hidrogen verde și de energie din surse regenerabile. În fapt, toate aceste investiții vizează o energie verde accesibilă și mobilitatea nepoluantă.

Rezultate prevăzute la nivel de program:

- **11.257** locuri de muncă directe create în IMM-uri;
- **5.845** întreprinderi care vor beneficia de sprijin;
- **29.925** persoane vor beneficia de programe de reconversie profesională;
- **266** ha care vor beneficia de acțiuni de decontaminare și reconversie;
- **24.000** gospodării sprijinite pentru dobândirea statutului de prosumator;
- **4** întreprinderi sprijinite pentru reducerea emisiilor de CO₂.

PROGRAMUL TRANZIȚIE JUSTĂ

Printre operațiunile finanțate în cadrul primelor 6 priorități ale PTJ se regăsesc și cele privind reducerea poluării și recoversia siturilor contaminate. În acest sens, urmează să fie acordat sprijin pentru ecologizarea și reconversia imobilelor afectate de activități economice în declin sau în transformare, inclusiv utilizarea acestora pentru infrastructură verde.

Rezultate așteptate:

- 11.257 locuri de muncă directe create în IMM-uri;
- 5.845 întreprinderi care vor beneficia de sprijin;
- 29.925 persoane vor beneficia de programe de reconversie profesională;
- 266 ha care vor beneficia de acțiuni de decontaminare și reconversie;
- 24.000 gospodării sprijinite pentru dobândirea statutului de prosumator;
- 2 întreprinderi sprijinite pentru reducerea emisiilor de CO2 (AZOMUREȘ; LIBERTY GALAȚI).

Prioritatea 7: Asistență tehnică

Susține activitățile de coordonare, gestionare și control al fondurilor, precum și de facilitare a implementării, monitorizării, comunicării și vizibilității PTJ. În acest sens, în cadrul acestei priorități se acordă sprijin pentru implementarea diferitelor etape ale PTJ de către AM și OI, precum și a strategiei, planului de comunicare și a campaniilor de informare și conștientizare a tranziției la neutralitatea climatică.

Totodată, vor fi finanțate achizițiile de echipamente TIC, soft sau gadgeturi-uri specializate, mobilier etc. pentru desfășurarea

activităților specifice implementării PTJ, atât pentru personalul propriu, cât și pentru personalul din afara organigramei OI/AM. O altă acțiune se referă la sprijinirea organizatorică și logistică a Comitetului de Monitorizare a PTJ și a celor șase grupuri de lucru județene pentru coordonarea tranziției la neutralitatea climatică, inclusiv derularea de programe pentru întărirea capacității și a schimbului de bune practici.

Rezultate așteptate:

- 3 studii, analize, rapoarte, strategii;
- 7 campanii de comunicare și conștientizare;
- 4.000 participanți la cursuri de pregătire (personal AM/OI, beneficiari, solicitanți de finanțare);
- 375 angajați din AM/OI cu salarii finanțate/cofinanțate;
- dotări în valoare de 1,47 mil. euro pentru funcționare AM/OI.

Beneficiari eligibili:

Categoriile de beneficiari eligibili vor fi definite la nivelul ghidurilor solicitantului și vor putea include:

- întreprinderi noi și existente, inclusiv întreprinderi sociale;
- autorități din domeniul ocupării forței de muncă, furnizori publici și privați de formare profesională;
- organizații neguvernamentale;
- autorități locale;
- gospodării afectate de sărăcie energetică.

Detalii aici:

PROGRAMUL TRANZIȚIE JUSTĂ: REZULTATE AȘTEPTATE

HUNEDOARA

2164

Locuri de muncă
directe create în
IMM-uri

1268

Întreprinderi care
vor beneficia de
sprijin

6638

Persoane vor beneficia de
programe de reconversie
profesională

74

Suprafețe care vor
beneficia de acțiuni de
decontaminare și
reconversie (ha)

6000

Gospodării sprijinite
pentru dobândirea
statutului de
prosumator

GORJ

2385

Locuri de muncă
directe create în
IMM-uri

1268

Întreprinderi care
vor beneficia de
sprijin

6871

Persoane vor beneficia de
programe de reconversie
profesională

74

Suprafețe care vor
beneficia de acțiuni de
decontaminare și
reconversie (ha)

6000

Gospodării sprijinite
pentru dobândirea
statutului de
prosumator

DOLJ

1825

Locuri de muncă
directe create în
IMM-uri

998

Întreprinderi care
vor beneficia de
sprijin

5633

Persoane vor beneficia de
programe de reconversie
profesională

57

Suprafețe care vor
beneficia de acțiuni de
decontaminare și
reconversie (ha)

4000

Gospodării sprijinite
pentru dobândirea
statutului de
prosumator

GALAȚI

1941

Locuri de muncă
directe create în
IMM-uri

939

Întreprinderi care
vor beneficia de
sprijin

4078

Persoane vor beneficia de
programe de reconversie
profesională

22

Suprafețe care vor
beneficia de acțiuni de
decontaminare și
reconversie (ha)

2800

Gospodării sprijinite
pentru dobândirea
statutului de
prosumator

PRAHOVA

1600

Locuri de muncă
directe create în
IMM-uri

665

Întreprinderi care
vor beneficia de
sprijin

3173

Persoane vor beneficia de
programe de reconversie
profesională

20

Suprafețe care vor
beneficia de acțiuni de
decontaminare și
reconversie (ha)

2200

Gospodării sprijinite
pentru dobândirea
statutului de
prosumator

MUREȘ

1342

Locuri de muncă
directe create în
IMM-uri

707

Întreprinderi care
vor beneficia de
sprijin

3532

Persoane vor beneficia de
programe de reconversie
profesională

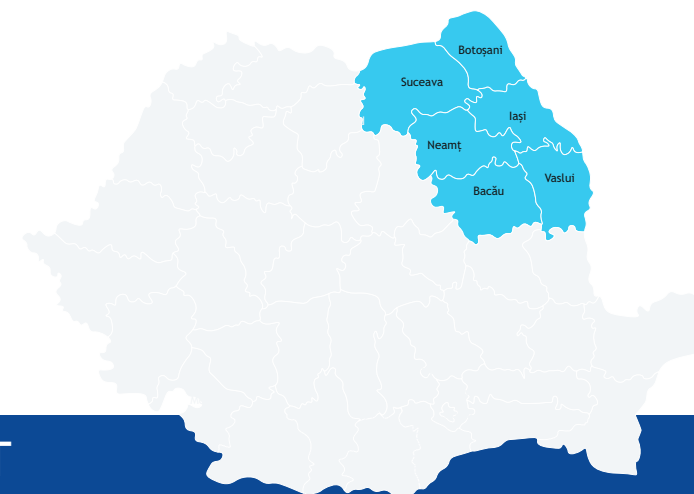
19

Suprafețe care vor
beneficia de acțiuni de
decontaminare și
reconversie (ha)

3000

Gospodării sprijinite
pentru dobândirea
statutului de
prosumator

PROGRAMME REGIONALE

2021 - 2027

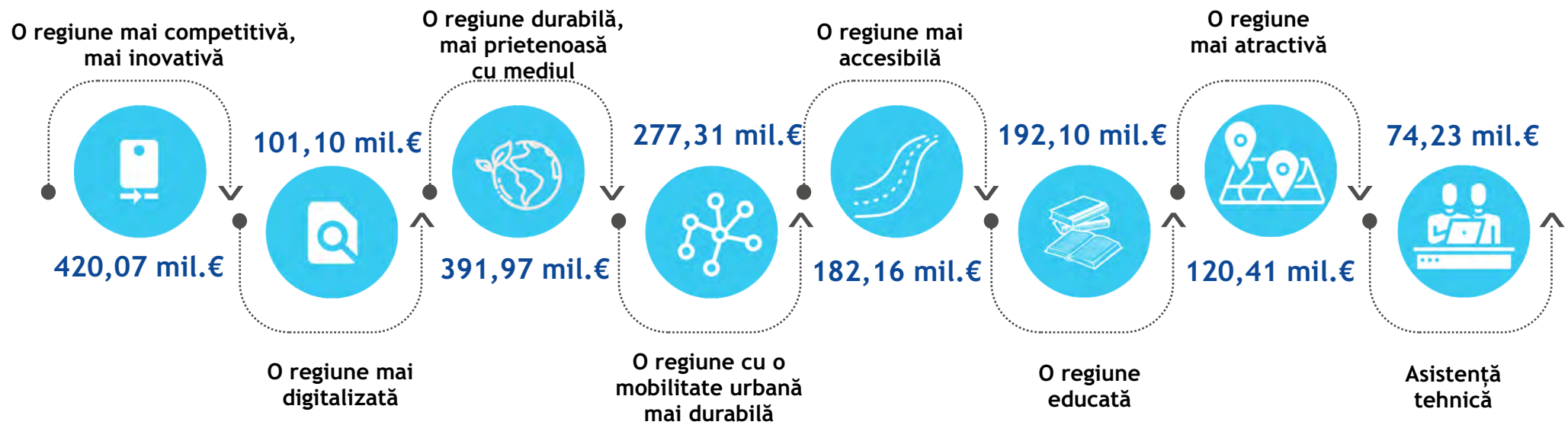
PROGRAMUL REGIONAL NORD-EST

Programul Regional Nord-Est (PR NE) 2021-2027, pentru care Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Nord-Est îndeplinește rolul de Autoritate de Management, a fost aprobat de Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare nr. C(2022)7637/21.10.2022.

Obiectivul general al PR Nord-Est 2021-2027 este stimularea unei dezvoltări echilibrate bazate pe un proces de creștere economică inteligentă, durabilă și incluzivă, care să conducă la îmbunătățirea calității vieții și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și interregionale.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,75 mld.€

Fonduri UE:
1,45 mld.€
Cofinanțare națională:
302,33 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Regiunea Nord-Est cuprinde județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui, fiind cea mai mare regiune din România ca suprafață și populație. Cele șase județe însumează 3.171.331 locuitori.

Prin investițiile aferente priorităților de finanțare specifice, PR Nord-Est își propune ca până în anul 2030 regiunea să devină un spațiu competitiv, durabil, rezilient, incluziv și atractiv prin oferta de locuri de muncă, condiții de viață îmbunătățite și oportunități de investiții.

Prioritatea 1: Nord-Est - O regiune mai competitivă, mai inovativă

Programul va susține investiții care vizează consolidarea capacității și creșterea performanțelor ecosistemului regional de cercetare-inovare, prin acțiuni care sprijină activități CDI și implementarea unor soluții de specializare inteligentă, dezvoltarea capacității de inovare a IMM-urilor și încurajarea colaborării dintre cercetare și industrie.

În plus, programul va sprijini investițiile directe în IMM-uri pentru creșterea capacității de producție, introducerea noilor tehnologii și tranziția către noi modele de producție durabilă. Scopul acestor investiții este de a crește nivelul tehnologic și capacitatea organizațională de a gestiona procese de fabricație și dezvoltare servicii, de a crește eficiența utilizării resurselor în companiile din domeniile cu potențial competitiv ale regiunii și în sectoarele asociate RIS3.

Este avută în vedere, de asemenea, dezvoltarea competențelor aferente specializării inteligente, tranziției industriale și antreprenoriatului pentru angajații IMM-urilor și ai organizațiilor CDI, ca actori principali în susținerea procesului regional de specializare inteligentă.

Rezultate așteptate:

- 710 întreprinderi sprijinite în C&D;
- 10 întreprinderi ce cooperează cu organizații de cercetare;

- 351 IMM-uri care introduc inovații de proces sau produs;
- 10 organizații de cercetare care participă în proiecte de cercetare comune;
- 686 întreprinderi sprijinite pentru creșterea capacității de producție;
- 80 întreprinderi noi sprijinite;
- 167 întreprinderi cu cifră de afaceri mai mare;
- 150 IMM-uri ce investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat.

Prioritatea 2: Nord-Est - O regiune mai digitalizată

Strategiile teritoriale ale municipiilor și orașelor din Nord-Est și strategiile județene prevăd printre intervențiile de digitalizare acțiuni dedicate dezvoltării de noi servicii digitale pentru firme, cetățeni și comunitățile locale. Astfel, este avută în vedere realizarea de platforme deschise de date urbane, integrate GIS, platforme de promovare a oportunităților de investiții în diferite areale, sisteme de monitorizare a calității vieții și dezvoltării durabile etc.

Proiectele finanțate de PR Nord-Est vor viza transformarea digitală a IMM-urilor, prin investiții pentru sprijinirea utilizării de instrumente, echipamente și servicii digitale, precum și dezvoltarea de servicii publice digitale noi, orientate integrat către mediul privat, cetățeni și comunitatea locală, prin crearea și testarea de aplicații și soluții de tipul e-guvernare noi.

Rezultate așteptate:

- 823 IMM-uri sprijinite pentru digitalizare;
- 20 instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale;
- 193.761 utilizatori anuali de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate;
- 823 întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală.

Aria eligibilă:

Regiunea de Dezvoltare Nord-Est (Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui)

Autoritate de management:

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

PROGRAMUL REGIONAL NORD-EST

Prioritatea 3: Nord-Est - O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul

Unul dintre obiectivele stabilite prin strategiile teritoriale ale municipiilor și oraselor se referă la investiții care promovează creșterea eficienței energetice și infrastructura verde în zonele urbane.

În cadrul acestei priorități sunt finanțate investiții în clădirile rezidențiale multifamiliale și clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice, prin îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, crearea/reabilitarea/modernizarea sistemelor de ventilare și climatizare, înlocuirea instalațiilor de producere și utilizare a agentului termic cu surse regenerabile etc.

De asemenea, se vor finanța acțiuni care vizează crearea, amenajarea, modernizarea și extinderea de spații verzi, amenajarea și modernizarea de păduri-parc, inclusiv prin reconversia funcțională a spațiilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/neutilizate/abandonate etc.

Rezultate așteptate:

- 9.838 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 497.188 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;
- 66,4 ha de infrastructuri verzi sprijinite pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbări climatice;
- 527.784 persoane cu acces la infrastructură verde nouă sau îmbunătățită.

Prioritatea 4: Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Optimizarea mobilității urbane prin îmbunătățirea infrastructurii de transport va contribui la reducerea emisiilor de CO₂ și poluanți. Transportul urban nepoluant reprezintă o opțiune pentru asigurarea tranzitului zilnic al populației, iar îmbunătățirea infrastructurii va crește gradul de confort, viteza de deplasare și siguranța traficului.

PR Nord-Est va finanța acțiuni orientate către infrastructura rutieră utilizată exclusiv de transportul public în comun nepoluant, calea de rulare pentru tramvaie, rețele de alimentare troleibuze, material rulant electric, stații de încărcare electrică pentru autobuze electrice, depouri/autobaze aferente, stații de transport public de călători, sisteme informaționale inteligente, sisteme de management inteligent al traficului, sisteme e-ticketing etc.

De asemenea, vor fi susținute proiecte care vizează crearea și dezvoltarea de moduri alternative de transport nepoluant, respectiv piste și trasee pentru biciclete, zone și trasee pietonale și semi-pietonale partajate, spații dedicate transportului nemotorizat și amenajări urbane pentru pietoni, configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe străzile urbane, pentru prioritizarea transportului public de călători, cu bicicleta și pietonal etc.

Rezultate așteptate:

- 10 conexiuni intermodale noi sau modernizate;
- 72 stații pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare);
- 124.268.000 utilizatori anuali ai liniilor de tramvai reconstruite sau modernizate;
- 43.603.843 utilizatori anuali ai transportului public nou sau modernizat;
- 33.752 utilizatori anuali ai infrastructurii de ciclism

Prioritatea 5: Nord-Est - O regiune accesibilă

Creșterea accesibilității și implicit a competitivității regionale poate fi realizată prin investiții în modernizarea legăturilor între județele din regiune și în construirea de variante ocolitoare. Acestea produc efecte importante pentru cetățeni, prin facilitarea accesului către furnizorii de servicii de educație, sănătate și servicii sociale, oportunități concretizate în locuri de muncă în zonele urbane dezvoltate pentru populația din zonele rurale și orașele mici.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

În cadrul PR Nord-Est este avută în vedere îmbunătățirea conectivității legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T prin modernizarea de drumuri județene, construirea de noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres, precum și dezvoltarea unor soluții pentru decongestionarea/fluidizarea traficului prin crearea de variante ocolitoare pentru municipii/orașe, construcție/modernizare pasaje, noduri rutiere etc.

În plus, sunt prevăzute măsuri de creștere a siguranței rutiere și de asigurare a durabilității investiției (precum amplasarea de stații și puncte de încărcare electrică, protecția drumului față de efectele generate de condiții meteorologice extreme).

Rezultate așteptate:

- 244 km drumuri județene modernizate;
- 9.050.856 utilizatori anuali ai drumurilor nou construite, reconstruite sau modernizate;
- reducerea cu 50% a numărului de accidente pe drumurile modernizate.

Prioritatea 6: Nord- Est - O regiune educată

Prioritatea propune creșterea accesului la o infrastructură educațională modernă, rezilientă și incluzivă, care valorifică avantajele digitalizării și susține dezvoltarea competențelor în acord cu nevoile pieții muncii locale și regionale.

Investițiile vor fi orientate către dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământul timpuriu, primar, gimnazial, liceal, profesional și universitar. Acțiunile vor viza crearea, modernizarea, extinderea, echiparea, dotarea și accesibilizarea infrastructurii educaționale, achiziționarea de mijloace de transport școlar electrice, inclusiv stații de încărcare electrică la nivelul unității școlare, digitalizarea unităților (platforme digitale de comunicare și schimb de documente,

baze de date, biblioteci virtuale, dotări cu infrastructură de proiectare video, echipamente IT, software educațional etc.), precum și crearea infrastructurii sportive asociată unităților de învățământ etc.

Rezultate așteptate:

- 6.283 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;
- 26.976 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată.

Prioritatea 7: Nord- Est - O regiune mai atractivă

O serie de localități urbane dețin un important potențial turistic, cultural și creativ care poate fi valorificat în mod integrat, multisectorial, teritorial alături de intervenții de regenerare fizică, intervenții de mediu și sociale, care generează diversificare economică, locuri de muncă pentru tineri, schimbarea percepției asupra orașelor și creșterea nivelului de atractivitate pentru a locui, trăi și investi.

PR Nord-Est va sprijini operațiuni integrate care implementează acțiuni de dezvoltare urbană, incluzând investiții de regenerare urbană și de dezvoltare a turismului sustenabil și a culturii. Astfel, sunt avute în vedere acțiuni pentru (re)amenajarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea de spații publice, din centre (istorice), cartiere, precum zone pietonale, spații de joacă, parcuri, grădini publice, monumente de for public, infrastructură specifică activităților de recreere pe lacuri, râuri (inclusiv piste de alergare și ciclism).

Se va sprijini, totodată, restaurarea, protecția, conservarea și digitalizarea patrimoniului cultural, precum și construirea, extinderea, reabilitarea și dotarea clădirilor cu funcții culturale, a centrelor culturale, muzeelor, teatrelor, bibliotecilor, parcurilor educativ-științifice.

PROGRAMUL REGIONAL NORD-EST

În plus, vor fi finanțate proiecte pentru construcția sau modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare cu servicii integrate, rețelelor de captare și transport a izvoarelor minerale, parcurilor de aventuri, aquaparcurilor, susținerea întreprinzătorilor din industriile creative (meșteșuguri, artizanat, arte vizuale etc.).

Rezultate așteptate:

- 1.290.034 mp spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane;
- 20 situri culturale și turistice sprijinite;
- 151 IMM-uri din industria creativă sprijinite;
- 1.191.270 persoane vizate de proiecte derulate în cadrul strategiilor pentru dezvoltare teritorială integrată (urban);
- 1.027.881 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

Prioritatea 8: Asistență tehnică

Dezvoltarea capacității administrative a Autorității de Management, potențialilor beneficiari și beneficiarilor va fi sprijinită prin intermediul finanțărilor aferente asistenței tehnice. Astfel, PR Nord-Est va oferi asistență tehnică de specialitate și va asigura instruirea personalului AM implicat în activitățile de elaborare a documentațiilor necesare apelurilor de proiecte aferente PR, va finanța acțiuni care vizează elaborarea strategiei de asistență tehnică și a strategiei de comunicare (inclusiv studii specifice), precum și procesul de informare și comunicare specific PR.

Rezultate așteptate:

- 150 angajați AM Nord-Est cu salarii finanțate din FEDR;
- 97 evenimente de informare organizate cu finanțare din FEDR;
- 4.100 persoane instruite.

Beneficiari eligibili:

Vor putea beneficia de rezultatele proiectelor finanțate în cadrul PR Nord-Est următoarele categorii de beneficiari:

- autorități și instituții publice locale;
- organizații CDI, universități publice;
- microîntreprinderi, IMM-uri, întreprinderi mici cu capitalizare medie, întreprinderi cu capitalizare medie;
- entități de inovare și transfer tehnologic;
- clustere;
- start-up-uri și spin-off-uri, incubatoare și acceleratoare de afaceri;
- furnizori de servicii de formare și de consultanță;
- copii, preșcolari, elevi, studenți, profesori, părinți, comunitatea locală;
- populația din regiune;
- turiști, antreprenori din industrii cultural-creative, comunități locale, parteneriate locale și regionale, organizații de management al destinației, instituții de cult;
- personalul AM, structurile partenariale, potențiali beneficiari, beneficiari etc.

Detalii aici:

2021 - 2027

PROGRAMUL REGIONAL SUD-EST

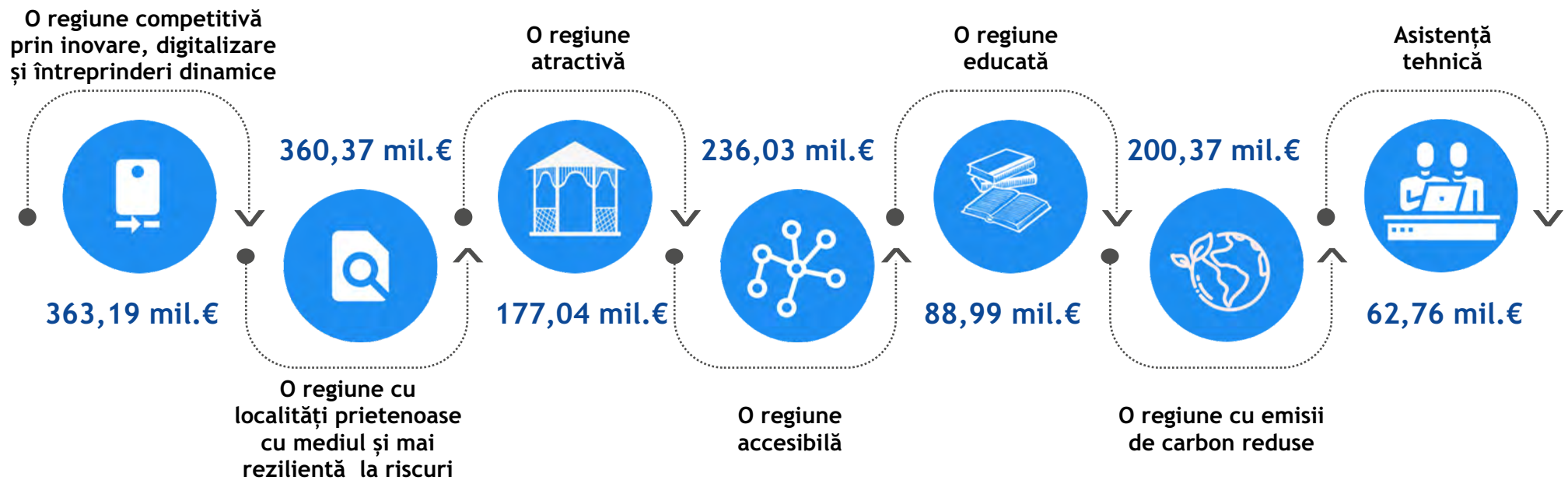

Programul Regional Sud-Est (PR SE) 2021-2027, pentru care Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Est îndeplinește rolul de Autoritate de Management, a fost aprobat de Comisia Europeană în data de 21 octombrie 2022, prin Decizia de punere în aplicare nr. C(2022)7639/21.10.2022.

Obiectivul general al Programului Regional Sud-Est 2021-2027 este creșterea competitivității economice regionale și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a infrastructurii și serviciilor, în scopul reducerii disparităților intraregionale și al dezvoltării sustenabile, prin gestionarea eficientă a resurselor, valorificarea potențialului demografic și de inovare, precum și prin asimilarea progresului tehnologic.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,49 mld.€

Fonduri UE:
1,24 mld.€
Cofinanțare națională:
250 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Regiunea SE cuprinde 6 județe (Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea), având o suprafață de 35.762 km² (a doua ca mărime la nivel național, reprezentând 15% din suprafața totală a României), cu un nivel de urbanizare redus (53% din populație trăiește în mediul urban), 48,8% din teritoriu fiind exclusiv agricol (Bărăgan, cea mai mare suprafață agricolă la nivel național).

Programul Regional Sud-Est susține, prin priorități de finanțare specifice, transformarea regiunii într-o regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, cu localități prietenoase cu mediul și mai rezilientă la riscuri, cu emisii de carbon reduse și accesibilă, o regiune educată și atractivă.

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Această prioritate urmărește finanțarea investițiilor legate de consolidarea capacității și creșterea eficacității sistemului regional CDI, încurajarea colaborării dintre cercetare și industrie, dezvoltarea și valorificarea infrastructurilor de cercetare, cu scopul specializării inteligente a economiei regionale.

Totodată, sunt finanțate acțiuni care vizează creșterea gradului de digitalizare în IMM-uri, susținerea digitalizării serviciilor publice într-un cadru integrat la nivel local și regional, sprijinirea companiilor prin intermediul infrastructurilor suport de afaceri, stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă și antreprenariat.

Rezultate așteptate:

- 215 întreprinderi sprijinite în C&D;
- 10 organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comună;
- 18.282.353 euro pentru echipamente pentru cercetare și inovare (valoarea nominală);
- 79 IMM-uri sprijinite pentru digitalizare;

- 12 instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii și aplicații digitale;
- 608 întreprinderi sprijinite pentru creșterea capacității de producție;
- 516 întreprinderi cu cifră de afaceri mai mare;
- 213 IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat.

Prioritatea 2: O regiune cu localități prietenoase cu mediul și mai rezilientă la riscuri

Această prioritate abordează aspecte problematice identificate la nivelul regiunii, precum procentul relativ redus de clădiri rezidențiale reabilite termic, potențialul seismic ridicat, reducerea semnificativă a suprafeței împădurite și schimbările climatice care afectează teritoriul RSE.

Astfel, vor fi finanțate acțiuni precum: îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (inclusiv a celor cu statut de monument istoric) și a clădirilor rezidențiale, consolidarea clădirilor publice vulnerabile la risc seismic (acțiune strategică), dezvoltarea de perdele forestiere de-a lungul drumurilor județene, dezvoltarea infrastructurii verzi în zonele urbane, inclusiv prin valorificarea terenurilor publice neutilizate și susținerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii verzi în siturile Natura 2000 din Delta Dunării.

Crearea sau modernizarea unei infrastructuri verzi urbane în condiții de siguranță publică va facilita vizibilitatea localităților, va regla ecosistemul urban, va contribui la ameliorarea problemelor legate de schimbări climatice, managementul apelor și calitatea aerului și va spori atractivitatea locală și atașamentul cetățenilor față de localitate.

În funcție de acțiune, criteriile de prioritizare vor ține cont de sărăcia energetică și nivelul scăzut al performanței energetice, funcția socială (educație, sănătate, activități sociale etc.),

Aria eligibilă:

Regiunea de Dezvoltare Sud-Est (județele: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea)

Autoritate de management:

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est

PROGRAMUL REGIONAL SUD-EST

gradul de risc seismic, suprafața utilă a clădirii, intensitatea utilă a clădirii, intensitatea utilizării, ținta stabilită de reducere a emisiilor anuale echivalent CO2 și a consumului anual de energie primară și gradul de creștere a performanței energetice.

Rezultate așteptate:

- 6.000 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 227.146 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;
- 40.615 mp clădiri publice care beneficiază de lucrări de consolidare;
- 8.100 persoane care beneficiază de clădirile consolidate;
- 4,28 km² infrastructuri verzi construite sau optimizate pentru adaptarea la schimbările climatice;
- 219.000 utilizatori ai infrastructurii verzi construite sau optimizate pentru adaptarea la schimbările climatice;
- 24 ha infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice;
- 200 ha suprafața siturilor Natura 2000 care fac obiectul unor măsuri de protecție și de refacere.

Prioritatea 3: O regiune cu emisii de carbon reduse

În cadrul acestei priorități vor fi susținute proiecte care abordează provocările legate de calitatea mediului urban și mobilitatea urbană. Vor fi susținute proiecte integrate de accesibilizare a spațiului de mobilitate urban, care vor avea ca rezultat creșterea siguranței spațiului urban, gestionarea eficientă a traficului (inclusiv rezidențial), prioritizarea transportului public, descurajarea transportului auto individual și încurajarea traficului nemotorizat. Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ și zona lor funcțională va fi posibilă prin investiții pentru dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi, culoare de mobilitate), bazată pe planuri de mobilitate urbană durabilă.

Rezultate așteptate:

- 10.147.000 utilizatori anuali ai liniilor de tramvai reconstruite/ modernizate;
- 17.585.000 utilizatori anuali ai transporturilor publice noi sau modernizate;
- 6.740 pasageri: capacitatea materialului rulant ecologic achiziționat;
- 161 km infrastructură de ciclism care beneficiază de sprijin;
- 40 stații pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/ reîncărcare);
- 3 orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate.

Prioritatea 4: O regiune accesibilă

Această prioritate are în vedere reducerea disparităților dintre mediul urban și rural și creșterea sustenabilității sectorului transporturilor prin dezvoltarea infrastructurii de transport, asigurând o mobilitate durabilă, inteligentă și intermodală cu standarde de siguranță adecvate, care să contribuie la finalizarea rețelei TEN-T și eliminarea traficului greu din zonele urbane.

Pentru stimularea transportului public se vor construi/ moderniza stațiile de transport public aflate pe traseul drumurilor județene, iar în localitățile deservite de acestea se va asigura accesul facil către gările feroviare, fluviale, îmbunătățind conexiunile multimodale. Astfel, acțiunile vor viza modernizarea și reabilitarea drumurilor județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T; instalarea de puncte de realimentare/reîncărcare pentru vehicule electrice pe traseele drumurilor județene reabilite; investiții destinate sistemului de transport public adaptat nevoilor, cerințelor actuale ale mediului și siguranței pasagerilor, coroborate cu infrastructura de acostare din arealul ITI DD.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Rezultate așteptate:

- 47 stații pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare);
- 10 nave de transport naval achiziționate;
- 4.618.843 utilizatori anuali ai drumurilor nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate;
- 122.115 utilizatori anuali de transport public naval.

Prioritatea 5: O regiune educată

Prioritate la finanțare vor avea unitățile școlare din învățământul preșcolar, primar și secundar din mediul urban și rural, inclusiv în teritoriul ITI DD, care vor viza reducerea abandonului școlar, supraaglomerarea, creșterea accesului la educație al elevilor aparținând unor grupuri dezavantajate, diminuarea decalajelor între rural și urban în ceea ce privește accesul la educație de calitate și evoluția demografică a populației școlare, școli din zone marginalizate, pentru a asigura sustenabilitatea și eficiența investițiilor pe termen mediu și lung.

Vor fi finanțate acțiunile care urmăresc dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul învățământului preșcolar, primar, secundar, profesional, tehnic și universitar, precum și dezvoltarea taberelor școlare sau a centrelor de agrement pentru copii și tineri.

Rezultate așteptate:

- 478 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;
- 3.710 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată;
- 3 centre de agrement pentru copii și tineri (tabere școlare) care beneficiază de sprijin;
- 2.600 utilizatori anuali ai centrelor de agrement (tabere școlare).

Prioritatea 6: O regiune atractivă

Zona urbană a litoralului Mării Negre deține un potențial turistic important, iar una dintre provocările actuale constă în reabilitarea infrastructurii publice din stațiunile turistice.

Investițiile în infrastructura publică de turism, concentrate în stațiunile turistice de pe litoral (6 localități sunt stațiuni turistice și balneare), abordate în mod strategic și integrat, vor constitui baza pentru activități economice viitoare, stimulând crearea locurilor de muncă, cu impact direct asupra reducerii sărăciei, dezvoltarea orașelor și creșterea atractivității acestora.

Investițiile în patrimoniul cultural din zona urbană și în infrastructuri culturale, printr-o abordare integrată, prin intervenții punctuale și strategice și luând în considerare aspectele de mediu, economice și sociale, vor conduce la regenerarea urbană și creșterea atractivității, contribuind totodată la dezvoltarea socio-economică durabilă a centrelor urbane.

PR SE va prioritiza intervențiile pentru regenerare urbană pe baza unor criterii care să asigure sinergia cu cele pentru dezvoltarea spațiilor verzi, asigurarea mobilității și integrarea zonelor cu valoare turistică/patrimoniu cultural.

Acțiunile finanțate vizează: dezvoltarea integrată (DUI) în zonele urbane prin regenerare urbană, conservarea patrimoniului și dezvoltarea turismului.

De asemenea, se vor finanța intervenții care vizează dezvoltarea integrată a teritoriului, prin valorificarea potențialului turistic și conservarea patrimoniului cultural din zonele non-urbane, precum și crearea de facilități pentru creșterea atractivității turistice a zonelor non-urbane cu potențial turistic.

Rezultate așteptate:

- 10 ha infrastructură verde care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice;

PROGRAMUL REGIONAL SUD-EST

- 167.058 mp spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane;
- 23 situri culturale și turistice sprijinite;
- 65.521 persoane care au acces la spațiile publice noi sau modernizate în zonele urbane;
- 79.200 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

Prioritatea 7: Asistență tehnică

Intervențiile finanțate prin această prioritate vor sprijini funcționarea sistemului de management și control al PR SE, consolidarea capacității administrative a AM PR SE și CM PR SE, al beneficiarilor și al partenerilor relevanți, evaluarea programului și elaborarea de studii, analize, strategii pentru o bună implementare a programului, precum și pentru pregătirea următoarei perioade de programare. Activitățile vor contribui la implementarea eficientă a PR SE, pe de o parte prin specializarea personalului AM PR SE și asigurarea stabilității acestuia și, pe de altă parte, prin sprijinirea beneficiarilor în a înțelege și respecta cerințele programului, în a pregăti proiecte mature și a le implementa eficient. De asemenea, o parte a acțiunilor finanțate vor avea în vedere realizarea activităților de informare și comunicare privind PR SE.

Rezultate așteptate:

- 140 angajați cu normă întreagă;
- 10 studii, analize, rapoarte, strategii elaborate.

Beneficiari eligibili:

Vor putea beneficia de finanțările disponibile în cadrul programului, în mod direct sau indirect:

- microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, agenți economici;
- entități de inovare și transfer tehnologic și firmele care introduc în activitatea lor un rezultat al cercetării prin transfer tehnologic;
- organisme publice de cercetare;
- instituții de învățământ de stat;
- incubatoarele, acceleratoarele de afaceri, parcurile industriale și administratorii acestora, firmele care primesc sprijin prin intermediul acestora (start-up-urile, spin-off-urile, IMM-urile, inclusiv cele nou înființate);
- clusterelor și firmele care sunt membre ale acestora, cu excepția firmelor mari;
- asociații de locatari/locatarii din blocurile de locuințe;
- preșcolari, elevi și studenți din RSE;
- autorități și instituții publice centrale, autorități și instituții publice locale;
- utilizatorii de servicii, produse și procese digitale;
- locuitorii din mediul urban și rural;
- turiști/vizitatori;
- ARBDD, Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor.

Detalii aici:

DEZVOLTARE SUD-MUNTENIA

2021 - 2027

PROGRAMUL REGIONAL SUD-MUNTENIA

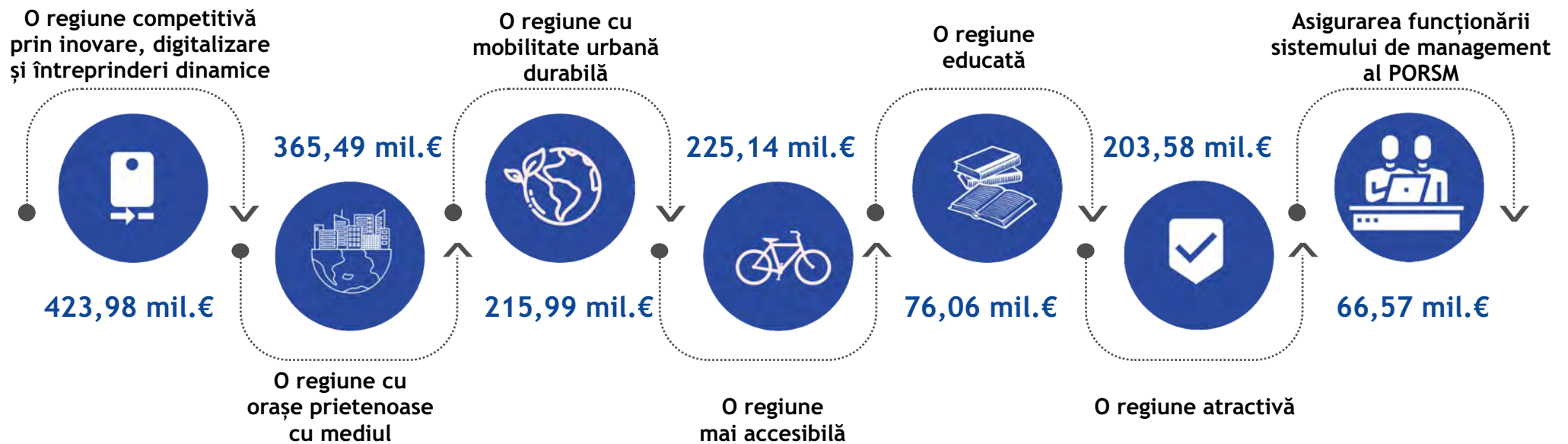

Programul Regional Sud-Muntenia (PR SM) 2021-2027, pentru care Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia îndeplinește rolul de Autoritate de Management, a fost aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare nr. C(2022) 7253/07.10.2022.

Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027 are drept obiectiv general stimularea creșterii economice inteligente, durabile și echilibrate. Acest lucru va duce la îmbunătățirea calității vieții comunităților locale prin susținerea capacității de inovare și digitalizare a administrației locale și a economiei regionale, dezvoltarea durabilă a infrastructurii și serviciilor, precum și prin valorificarea potențialului cultural și turistic al regiunii.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,57 mld.€

Fonduri UE:
1,31 mld.€
Cofinanțare națională:
264.67 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Cu o arie care include județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman, Programul va finanța intervenții care vizează transformarea regiunii într-o regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, cu orașe prietenoase cu mediul, cu mobilitate urbană durabilă și mai accesibilă, o regiune mai educată și mai atractivă.

Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027 implementează viziunea strategică pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii, completând prioritățile și acțiunile din Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027, Strategia de Specializare Inteligentă 2021 - 2027 și Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială a regiunii Sud-Muntenia.

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Intervențiile din cadrul acestei priorități vizează stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovare, dezvoltarea competitivității ecosistemului antreprenorial regional și creșterea eficienței administrației publice ca urmare a digitalizării serviciilor publice.

Intervențiile își propun totodată să contribuie la dezvoltarea competențelor și abilităților pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, economie circulară și antreprenariat la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii, a universităților și organizațiilor de cercetare-dezvoltare-inovare și autorităților publice din regiune. Dat fiind că asigurarea structurii instituționale de guvernare a Strategiei de Specializare Inteligentă Sud-Muntenia 2021 - 2027 este condiție favorizantă pentru actuala perioadă de programare, investițiile se vor concentra și asupra activității de creștere a capacității administrative a structurii de guvernare regională, în vederea atingerii obiectivelor stabilite pentru gestionarea și monitorizarea strategiei.

Arie eligibilă:

Regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia (Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman)

Autoritate de management:

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia

Rezultate așteptate:

- 45 întreprinderi sprijinite în C&D;
- 3 organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune;
- 20.430.000 euro pentru echipamente pentru cercetare și inovare (valoarea nominală);
- 295.413 utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate;
- 10 APL sprijinite pentru digitalizare;
- 459 întreprinderi sprijinite pentru creșterea capacității de producție;
- 176 întreprinderi - capacitatea incubatoarelor de afaceri create;
- 175 IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat;
- 35 organizații de cercetare care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat;
- 280 angajați din IMM-uri și 56 angajați din organizațiile de cercetare care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă.

Prioritatea 2: O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Intervențiile din cadrul acestei priorități vizează stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice și îmbunătățirea protecției mediului.

Astfel, se vor finanța investiții în clădirile publice, inclusiv în monumente istorice, precum și în clădirile rezidențiale (multifamiliale, individuale și sociale) în vederea asigurării sau îmbunătățirii eficienței energetice. Totodată, se va finanța și întărirea capacității administrative a beneficiarilor în domeniul eficienței energetice ca acțiune conexă.

PROGRAMUL REGIONAL SUD-MUNTENIA

În ceea ce privește îmbunătățirea protecției mediului, infrastructura verde-albastră reprezintă soluții proiectate care imită natura, conectând funcțiile hidrologice urbane (infrastructură albastră) și spațiile verzi (infrastructură verde) permeabile, cu beneficii de proiectare și planificare urbană mai largi, generând valoare socială și de mediu și abordând în același timp provocările creșterii urbane și schimbările climatice. Investițiile vor viza lucrări, servicii și facilități care să ofere servicii eco-sistemice suplimentare (îmbunătățirea calității apei și a aerului, reținerea carbonului, activități recreative, răcire urbană, reducerea poluării fonice, creșterea biodiversității.

Rezultate așteptate:

- 7.475 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 200.287 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;
- 94,15 ha de infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice;
- 167.211 persoane care au acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite.

Prioritatea 3: O regiune cu mobilitate urbană durabilă

În cadrul acestei priorități se vor finanța acțiuni care să contribuie la stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin dezvoltarea unei mobilități urbane durabile. Astfel, vor fi susținute acțiuni care vizează înființarea, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public (material rulant, mijloace de transport urban ecologice, infrastructură de transport necesară acestora). De asemenea, vor fi susținute investiții în infrastructură pentru deplasări nemotorizate, mijloace de transport școlar ecologice, dezvoltarea de culoare de mobilitate, precum și dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi.

Rezultate așteptate:

- 4.801 pasageri - capacitatea materialului rulant ecologic achiziționat;
- 59 km infrastructură de ciclism sprijinită;
- 164 puncte de realimentare/reîncărcare pentru combustibili alternativi;
- 3 orașe mari și mici cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate;
- 12 municipii și orașe cu sisteme de transport public noi sau modernizate sau cu sisteme de mobilitate nemotorizate;
- 21.872.384 utilizatori anuali ai transporturilor publice noi sau modernizate;
- 990.398 utilizatori anuali ai infrastructurii de ciclism.

Prioritatea 4: O regiune mai accesibilă

Având în vedere nevoile identificate la nivelul regiunii, legate în principal de diferențele dintre județe în privința densității drumurilor, de accesibilitatea rutieră și calitatea precară a rețelei de drumuri publice, investițiile în infrastructura rutieră de drumuri județene vor contribui la creșterea gradului de conectare a zonelor rurale și urbane la rețeaua TEN-T primară și secundară. Astfel, acțiunile propuse vizează investiții în modernizarea, reabilitarea și extinderea de drumuri județene, decongestionarea traficului și măsuri pentru creșterea siguranței rutiere pentru participanții la trafic, precum și investiții pentru dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi și piste pentru biciclete.

Rezultate așteptate:

- 283 km de drumuri județene reconstruite sau modernizate;
- 41 km infrastructură de ciclism sprijinită;
- 89 stații pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare);
- 296.072.400 utilizatori/an ai drumurilor nou construite, reconstruite, reabilite sau modernizate.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritatea 5: O regiune educată

Investițiile vor contribui la diminuarea decalajului rural-urban și urmează principiile desegregării și nediscriminării, având ca scop combaterea inegalităților teritoriale, segregării spațiale și educaționale la toate nivelurile de învățământ, promovarea accesului neîngrădit la servicii de masă favorabile incluziunii în educație, în special pentru elevii ce provin din grupurile marginalizate pe criterii de etnie, dizabilități și CES, a statutului socio-economic al părinților/familiilor etc.

Prioritatea vizează creșterea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții, prin dezvoltarea infrastructurii educaționale publice destinate educației pentru nivelul antepreșcolar și preșcolar, primar, liceal și postliceal, învățământ profesional și tehnic (școli profesionale), învățământ dual public.

De asemenea, vor fi susținute acțiuni pentru construirea, reabilitarea, modernizarea/consolidarea/extinderea și dotarea infrastructurii sportive și de artă asociate unităților de învățământ publice, inclusiv a centrelor de pregătire sportivă stabilite pe lângă școli sau instituții de învățământ publice, precum și achiziționarea de autobuze/microbuze școlare pentru școlile din mediul rural, din localități greu accesibile și care se confruntă cu un declin al populației școlare. Totodată, vor fi finanțate acțiuni pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea infrastructurii aferente centrelor regionale de formare profesională a adulților.

Rezultate așteptate:

- 1.675 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;
- 9.371 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată.

Prioritatea 6: O regiune atractivă

Intervențiile din cadrul acestei priorități vizează creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructură de turism, patrimoniu cultural și regenerare urbană. Acțiunile care vor fi finanțate se vor concentra asupra protecției, conservării și valorificării durabile a obiectivelor de patrimoniu, monumente istorice de categoria A, inclusiv asupra serviciilor de digitalizare în scop educativ, precum și activități de marketing și promovare turistică, investițiilor în clădiri destinate utilizării publice pentru activități culturale și recreative, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază.

De asemenea, vor fi susținute acțiuni pentru construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii de turism și/sau agrement, înființarea și amenajarea traseelor turistice și a locurilor de recreere, folosind soluții prietenoase cu mediul, precum și investiții în regenerarea urbană în spațiile destinate utilizării publice. Totodată, această prioritate vizează și finanțarea activității de elaborare/actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană/Strategiei Integrate de Dezvoltare Județeană.

Rezultate așteptate:

- 23 situri culturale și turistice sprijinite;
- 1.107.026 mp spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane;
- 899.174 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

Prioritatea 7: Asigurarea funcționării sistemului de management al PR Sud Muntenia

Asistența tehnică va avea în vedere un plan de măsuri pentru finanțarea cheltuielilor necesare implementării Programului Regional Sud-Muntenia, cu accent pe profesionalizarea personalului, asigurarea funcționării sistemului de management

PROGRAMUL REGIONAL SUD-MUNTENIA

și control, activități de comunicare și informare, îmbunătățirea capacității administrative a potențialilor beneficiari și a beneficiarilor, precum și asigurarea unui cadru partenerial transparent și participativ.

Intervențiile vizează asigurarea funcționării sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a PRSM, asigurarea evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului, întărirea capacității administrative a AM PRSM, beneficiarilor și partenerilor regionali de a pregăti și implementa proiecte și informarea corespunzătoare a acestora, precum și asigurarea transparenței și promovării programului.

Rezultate așteptate:

- 90 angajați cu salarii finanțate prin PR 2021-2027.

Beneficiari eligibili:

Vor putea beneficia de finanțările disponibile în cadrul programului, în mod direct sau indirect:

- mediul de afaceri, mediul academic și de cercetare;
- autoritățile și instituțiile publice locale și centrale;
- societatea civilă;
- populația din zone rurale și urbane;
- unități publice educaționale, sanitare și de asistență socială (cu excepția clădirilor publice de asistență socială cu componentă rezidențială);
- participanți la trafic, utilizatori ai mijloacelor de transport în comun, operatori de transport public, bicicliști;
- preșcolari și elevi, personal didactic și nedidactic implicat în procesul de învățământ;
- vizitatori și turiști;
- angajații din cadrul entităților implicate în sistemul de management și control PR, potențiali beneficiari, publicul larg.

Detalii aici:

2021 - 2027

PROGRAMUL REGIONAL BUCUREȘTI-ILFOV

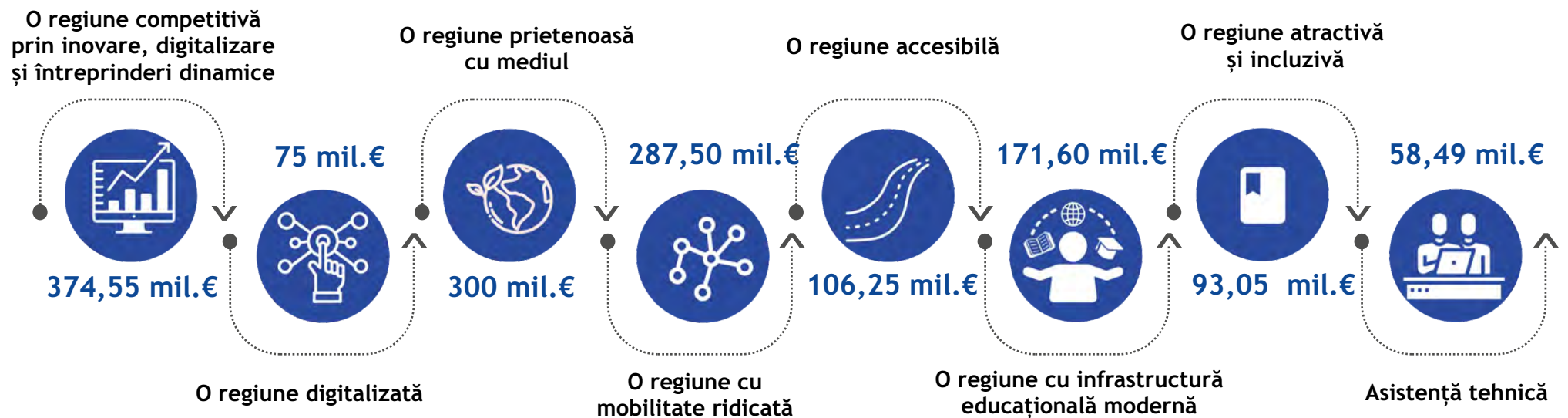

Programul Regional București-Ilfov (PR BI) 2021-2027, pentru care Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii București-Ilfov îndeplinește rolul de Autoritate de Management, a fost aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare nr. C(2022) 9211/05.12.2022.

Programul va finanța intervenții care vizează crearea unei regiuni competitive prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, o regiune digitală, prietenoasă cu mediul, cu mobilitate urbană ridicată, accesibilă, cu o infrastructură educațională modernă, atractivă și incluzivă.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,46 mld.€

Fonduri UE:
586,58 mil.€
Cofinanțare națională:
879,87 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

PR BI va pune în valoare potențialul competitiv al regiunii și își va îmbunătăți capacitatea de a oferi cetățenilor și întreprinderilor un mediu atractiv, durabil, curat și incluziv, în care aceștia își vor dori să locuiască și să investească, prin promovarea inovării, digitalizării, accesului echitabil la servicii publice moderne, educație și oportunități de afaceri, având permanent în vedere eficientizarea consumurilor energetice, reducerea emisiilor de CO₂ și adaptarea la provocările climatice.

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Este avută în vedere consolidarea capacităților în materie de CDI, în cele 6 domenii de specializare inteligentă identificate în RIS3 BI prin sprijinirea dezvoltării de modele conceptual inovative; dezvoltarea de produse și procese noi sau semnificativ îmbunătățite; valorificarea potențialului facilităților de CDI existente în strânsă legătură cu nevoile de inovare ale IMM-urilor; sprijinirea clusterelor de inovare în beneficiul IMM-urilor, precum și dezvoltarea și operaționalizarea Parcului Științific și Tehnologic „Măgurele Science Park”.

În cadrul acestei priorități sunt incluse și acțiuni dedicate atingerii unei intensități digitale ridicate în IMM-uri și transformării digitale avansate a acestora.

Totodată, PR BI sprijină consolidarea capacității de reziliență și a competitivității IMM-urilor, inclusiv prin acces la infrastructuri moderne de sprijinire a afacerilor, fiind prevăzute acțiuni pentru: creșterea durabilă și modernizarea tehnologică a întreprinderilor; creșterea competitivității IMM-urilor prin instrumente financiare și dezvoltarea incubatoarelor de afaceri.

De asemenea, se vizează dezvoltarea competențelor pentru inovare, modernizare tehnologică, tranziție industrială, economie circulară în IMM-uri, sprijinirea procesului regional de descoperire antreprenorială și consolidarea capacităților actorilor implicați în guvernanța RIS3.

Rezultate așteptate:

- 327 întreprinderi sprijinite în C&D ;
- 22 organizații de cercetare care participă în proiecte de cercetare comune;
- 5 cluster de inovare în beneficiul IMM-urilor;
- 90 întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare;
- 33.750.000 € pentru echipamente pentru cercetare și inovare (valoare nominală);
- 1 parc științific și tehnologic sprijinit;
- 375 IMM-uri sprijinite pentru digitalizare;
- 1.125 utilizatori/an de servicii, produse și procese digitale noi și optimizate dezvoltate de întreprinderi ;
- 1.074 întreprinderi sprijinite pentru creșterea capacității de producție;
- 42 întreprinderi noi sprijinite;
- 60 întreprinderi capacitatea incubatoarelor create;
- 1.032 întreprinderi cu cifră de afaceri mai mare;
- 600 participări ale părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială;
- 261 IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat.

Prioritatea 2: O regiune digitalizată

Ca urmare a accentuării nevoii de digitalizare a serviciilor publice în special pe durata pandemiei de COVID-19, PR BI va sprijini digitalizarea administrației publice prin platforme sau alte soluții digitale inovative de livrare a serviciilor publice și aplicații de tipul „orașe inteligente”.

În cadrul acestei priorități, vor fi acordate finanțări pentru dezvoltarea de servicii e-guvernamentale, platforme, aplicații sau alte soluții digitale, oferite de instituțiile publice ca răspuns

Aria eligibilă:

Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov

Autoritate de management:

Agenția pentru Dezvoltare Regională
București-Ilfov

PROGRAMUL REGIONAL BUCUREȘTI-ILFOV

la nevoile cetățenilor și ale întreprinderilor din regiune. Investițiile vor include sprijin pentru securitate cibernetică și interoperabilitatea necesare acestor noi servicii și aplicații digitale.

Rezultate așteptate:

- 7 instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale;
- 830.000 utilizatori anuali de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate.

Prioritatea 3: O regiune prietenoasă cu mediul

În cadrul acestei priorități sunt vizate măsuri de creștere a eficienței energetice destinate fondului rezidențial și public existent și, ca acțiune pilot, construirea de clădiri publice NZEB în care se desfășoară activități în legătură cu educația, sănătatea sau incluziunea socială. Acțiunile au fost propuse în contextul în care la nivelul regiunii București-Ilfov eficiența energetică este redusă și sectorul clădirilor rezidențiale și publice generează consumuri de energie nesustenabile.

Având în vedere că Harta hazardului seismic pentru România poziționează regiunea București-Ilfov într-o zonă geografică cu risc seismic ridicat, existând probabilitatea manifestării unui cutremur cu efecte devastatoare asupra fondului de clădiri, PR BI va sprijini proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție în scopul creșterii nivelului de siguranță la acțiuni seismice a clădirilor publice existente încadrate în Rsl și RslI.

Totodată, pentru a aborda problematica deficitului și calității nesatisfăcătoare a spațiilor verzi care oferă servicii ecosistemice necorespunzătoare, sunt vizate acțiuni destinate creării, îmbunătățirii, extinderii spațiilor și infrastructurilor verzi.

Rezultate așteptate:

- 11.700 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 100.620 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;

- 20.100 mp clădiri publice care beneficiază de lucrări de consolidare;
- 63 ha infrastructuri verzi sprijinite pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbări climatice;
- 708.384 persoane cu acces la infrastructură verde nouă sau îmbunătățită.

Prioritatea 4: O regiune cu mobilitate ridicată

Problemele de mobilitate ale Municipiului București sunt tipice pentru orașele care nu au început tranziția de la transportul motorizat către alte tipuri de transport alternativ. Printre problemele identificate în domeniul transportului se află gradul foarte ridicat de uzură a materialului rulant și a mijloacelor de transport și degradarea componentelor infrastructurii destinate transportului public electric.

Astfel, această prioritate vizează îmbunătățirea infrastructurii utilizate pentru prestarea serviciului de transport public urban curat și a infrastructurii pentru transport nemotorizat, îmbunătățirea serviciului de transport public de călători, precum și digitalizarea sistemelor de transport public urbane.

Rezultate așteptate:

- 499.593.150 utilizatori anuali ai transportului public nou sau modernizat;
- 55.373.946 utilizatori anuali ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate;
- 4.190.200 utilizatori anuali ai infrastructurii de ciclism;
- 9 orașe cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate;
- 2 depouri/autobaze nou construite sau modernizate.

Prioritatea 5: O regiune accesibilă

Modernizarea drumurilor județene și asigurarea accesului la coridoarele TEN-T sunt strâns legate de dezvoltarea regiunii, prin impactul generat asupra creșterii accesibilității zonelor

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

din proximitatea rețelei TEN-T și implicit a creșterii economice. În acest sens, în cadrul PR BI se vor sprijini acțiuni destinate infrastructurii rutiere județene care asigură conectivitatea la rețeaua și nodurile TEN-T rutiere existente/viitoare, precum și acțiuni destinate siguranței rutiere adresate rețelei de transport.

De asemenea, programul va susține acțiuni care propun construirea de infrastructuri multimodale, precum construirea de platforme și clădiri operaționale, racorduri de drumuri de acces și drumuri operaționale, amenajări destinate circulației pietonilor și bicicliștilor, soluții *smart* și digitalizare, instalații și activități necesare funcționării terminalului multimodal de pasageri/*park and ride*.

Rezultate așteptate:

- 76 km drumuri județene construite/reabilitate/modernizate;
- 3 conexiuni intermodale noi sau modernizate;
- 56.379.141 utilizatori anuali ai drumurilor nou construite, reconstruite sau modernizate.

Prioritatea 6: O regiune cu infrastructură educațională modernă

Sprijinul financiar prevăzut pentru infrastructura educațională a fost alocat în cadrul programului în acord cu rezultatele identificării nevoilor de la nivel local, prin intermediul inspectoratelor școlare și al universităților, și în funcție de inegalitățile teritoriale, segregarea educațională și spațială și schimbările demografice. Tipurile de acțiuni susținute de PR BI în cadrul acestei priorități vizează crearea și modernizarea de infrastructuri educaționale pentru învățământul timpuriu, primar, secundar, profesional și tehnic, precum și pentru învățământul superior, inclusiv campusuri.

Rezultate așteptate:

- 3.200 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;

- 20.535 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată.

Prioritatea 7: O regiune atractivă și incluzivă

Prioritatea 7 a PR BI își propune să abordeze problemele specifice ale zonelor urbane și rurale prin acțiuni ce vizează: investiții pentru patrimoniul cultural și infrastructurile destinate activităților culturale (muzee, teatre, expoziții, biblioteci, săli de spectacol, case de cultură, case de cultură ale studenților etc.) atât pentru îmbunătățirea stării de conservare și funcționare, cât și pentru o mai bună valorificare și protecție, precum și dezvoltarea infrastructurilor pentru petrecerea timpului liber, agrement, sport și interacțiune socială. În plus, în cadrul zonelor urbane sunt avute în vedere investiții pentru regenerarea spațiilor publice în scopul creșterii calității, funcționalității, accesibilității și securității acestora.

Rezultate așteptate:

- 10 situri culturale și turistice sprijinite;
- 6 infrastructuri create cu scopul de a contribui la incluziunea socială în cadrul comunității;
- 100.000 mp spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane;
- 10 strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin;
- 1.109.682 persoane vizate de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată;
- 472.256 persoane care au acces la spații publice noi sau modernizate;
- 160.272 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

PROGRAMUL REGIONAL BUCUREȘTI-ILFOV

Prioritatea 8: Asistență tehnică

Această prioritate va finanța acțiuni necesare pentru administrarea și implementarea eficace a PR BI. Printre acestea, vor beneficia de sprijin din prioritatea de asistență tehnică activitățile pentru organizarea și funcționarea Autorității de Management, întocmirea de studii și analize necesare pentru evaluarea implementării programului, acțiunile dedicate întăririi și dezvoltării capacității administrative a instituțiilor implicate în sistemul de management și control al PR BI, precum și a capacității de implementare la nivelul entităților beneficiare sau potențial beneficiare de finanțare și a organismelor care concură la implementarea programului.

La nivelul activităților specifice comunicării despre oportunitățile de finanțare, se va acorda sprijin pentru elaborarea și implementarea Strategiei/Planului de comunicare, organizarea de evenimente de informare și promovare și campanii mass-media, dezvoltarea și gestionarea instrumentelor/campaniilor de comunicare, realizarea și distribuirea de materiale informative și publicitare, vizite la proiecte etc.

Rezultate așteptate:

- 3000 participanți la evenimente;
- 20 studii și rapoarte;
- 110 angajați (echivalent normă întreagă) finanțați prin PR 2021-2027;
- 300 participanți la activități de tip training/schimb de experiență.

Beneficiari eligibili:

Categoriile de beneficiari vor fi definite la nivelul ghidurilor solicitantului și vor putea include următoarele grupuri țintă:

- microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii;
- organizații de CDI, entități de management ale clusterelor de inovare, entități de inovare și transfer tehnologic, parcuri științifice și tehnologice;
- clienții, furnizorii IMM-urilor sprijinite, fondatorii incubatoarelor de afaceri;
- instituții și autorități publice și angajații acestora, mediul de afaceri, cetățenii, utilizatorii de servicii și aplicații digitale publice;
- persoanele care locuiesc în clădirile rezidențiale, asociațiile de proprietari, utilizatorii clădirilor publice și ai clădirilor pentru care riscul seismic va fi redus;
- populația care beneficiază de reducerea nivelului de poluare și are acces la infrastructură verde nouă sau îmbunătățită;
- cetățenii care beneficiază de servicii de transport public îmbunătățit, unități administrativ teritoriale, autoritățile publice locale, operatorii de transport și alți actori implicați în transportul public;
- cetățenii/șoferii care beneficiază de servicii de infrastructură rutieră nouă sau îmbunătățită, unitățile administrativ teritoriale, autoritățile publice locale, operatorii de transport de pasageri și marfă, populația regiunii și cea care tranzitează regiunea, agenți economici;
- utilizatorii facilităților de învățare, incluzând copii de vârstă antepreșcolară și preșcolară, elevi, studenți, părinți, cadre didactice și specialiști din educație;
- locuitorii localităților urbane și rurale, turiștii și vizitatorii, utilizatorii de infrastructură culturală publică și entitățile din sectoarele culturale și creative;
- ADR BI, membrii din structurile parteneriale PR BI, potențialii beneficiari și partenerii lor, societatea civilă și organizații non-guvernamentale, publicul larg etc.

Detalii aici:

PR CENTRU

2021 - 2027

PROGRAMUL REGIONAL CENTRU

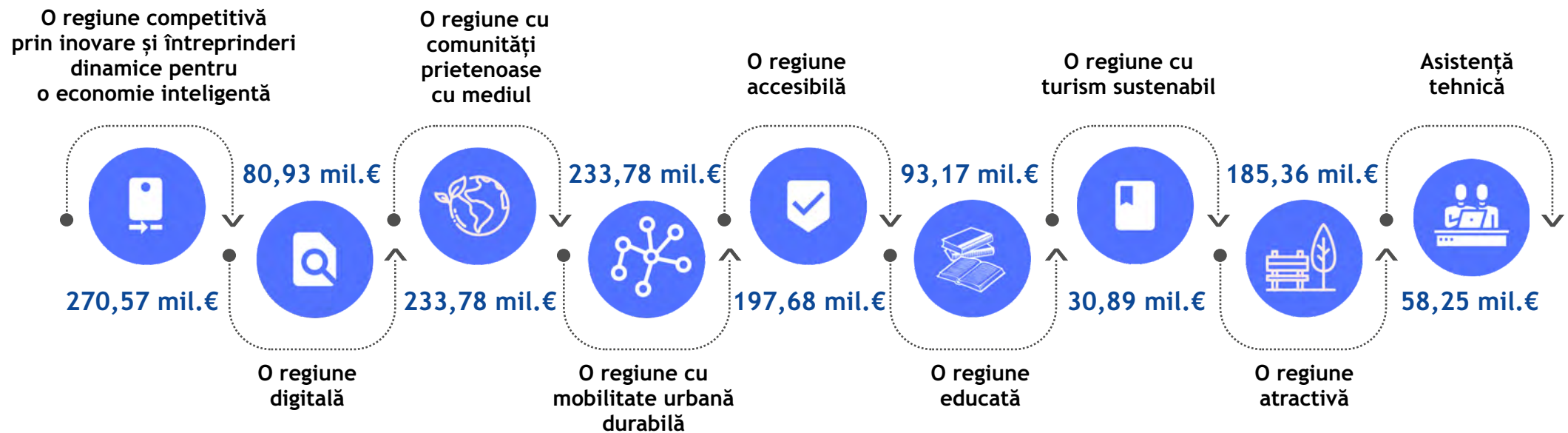

Programul Regional Centru (PR Centru) 2021-2027, pentru care Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Centru îndeplinește rolul de Autoritate de Management, a fost aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare nr. C(2022) 7893/26.10.2022.

Programul Regional Centru 2021-2027 va finanța intervenții pentru transformarea regiunii într-o regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă, digitală, cu comunități prietenoase cu mediul, cu mobilitate urbană durabilă și accesibilă, educată, cu turism sustenabil și atractiv.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,38 mld.€

Fonduri UE:
1,15 mld.€
Cofinanțare națională:
232,39 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă

În cadrul acestei priorități vor fi finanțate acțiuni care vizează valorificarea potențialului inovativ existent în domeniile RIS3, prin sprijinirea structurilor de CDI și TT care să permită inovarea și transferul de tehnologie către firme, susținerea întregului ciclu de inovare la nivel de întreprindere și modernizarea industrială la nivelul IMM-urilor, coroborat cu susținerea structurilor de sprijinire a afacerilor.

Acestea vor fi realizate prin următoarele activități: dezvoltarea capacităților publice și private de CDI, participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, sprijinirea clusterelor de inovare, facilitarea valorificării inițiativelor și transformarea lor în bunuri și servicii inovative gata de comercializare și utilizare, încheierea de către IMM-uri a unor parteneriate pentru inovare, inclusiv prin realizarea unei platforme pilot de inovare deschisă (proiect strategic regional). De asemenea, va fi susținută dezvoltarea IMM-urilor prin investiții tehnologice, scalarea start-up-urilor și microîntreprinderilor, precum și prin înființarea de incubatoare și acceleratoare de afaceri, parcuri industriale.

Rezultate așteptate:

- 195 întreprinderi sprijinite în C&D;
- 34 organizații de cercetare ce participă în proiecte de cercetare comune;
- 16.659.752 euro pentru echipamente pentru cercetare și inovare (valoarea nominală);
- 587 întreprinderi care beneficiază de sprijin pentru creșterea capacității de producție;
- 64 IMM-uri care utilizează servicii pentru incubatoarele de afaceri la un an după crearea incubatorului;
- 158 întreprinderi noi aflate încă pe piață;

- 832 IMM-uri ce investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat;
- 29 entități publice de cercetare care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat;
- 3.684 angajați din IMM-uri și 290 angajați din entitățile publice de cercetare care finalizează programe de formare;
- 1.082 locuri de muncă (echivalent normă întreagă anuală) nou create în IMM-urile care beneficiază de sprijin.

Prioritatea 2: O regiune digitală

Programul își propune dezvoltarea serviciilor publice digitale și interoperabilitatea acestora, în vederea îmbunătățirii interacțiunii cu cetățenii și mediul economic, precum și creșterea gradului de digitalizare în întreprinderi.

Această prioritate va susține acțiuni dedicate administrațiilor locale și județene și va sprijini dezvoltarea, testarea și pilotarea de aplicații de e-guvernare sau servicii digitale noi sau semnificativ îmbunătățite. De asemenea, având în vedere că gradul de digitalizare al IMM-urilor din regiune este unul scăzut, va fi sprijinită în mod expres digitalizarea activităților/proceselor din companii.

Rezultate așteptate:

- 96.000 utilizatori/an de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate;
- 428 utilizatori/an de servicii, produse și procese digitale noi și optimizate dezvoltate de întreprinderi;
- 107 întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală.

Aria eligibilă:

Regiunea de Dezvoltare Centru (județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu)

Autoritate de management:

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru

PROGRAMUL REGIONAL CENTRU

Prioritatea 3: O regiune cu comunități prietenoase cu mediul

Analizele regionale indică faptul că fondul construit regional este învechit, cu deficiențe structurale și performanțe energetice scăzute, fiind necesare măsuri pentru reabilitarea energetică și reducerea consumului de energie, dar și reducerea emisiilor de GES și îmbunătățirea calității aerului.

Prioritatea urmărește creșterea calității vieții locuitorilor prin îmbunătățirea performanței energetice a fondului de clădiri publice și rezidențiale și investiții în infrastructura verde și albastră, contribuind la dezvoltarea ecosistemelor urbane.

Rezultate așteptate:

- 3.800 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 72.600 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;
- 20 ha teren reabilitat care beneficiază de sprijin;
- 70 ha infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice;
- 304.366 persoane au acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite.

Prioritatea 4: O regiune cu mobilitate urbană durabilă

Deși s-au făcut investiții importante în mijloace de transport public noi în perioada 2014-2020, nevoia de material rulant ecologic este crescută în continuare la nivelul multor municipalități din regiune.

Astfel, Programul își propune creșterea calității vieții locuitorilor prin dezvoltarea unei mobilități urbane durabile, bazate pe PMUD și SIDU, modernizarea și decarbonizarea transportului public, stimularea transportului nemotorizat și electric și digitalizarea sistemelor de trafic.

Rezultate așteptate:

- 12.000 pasageri capacitatea materialului rulant ecologic achiziționat;
- 120 km infrastructură de ciclism care beneficiază de sprijin;
- 8 parcări de tipul *park and ride*;
- 20 km benzi de circulație dedicate transportului public;
- 2.000.000 utilizatori/an ai transporturilor publice noi sau modernizate;
- 675.000 utilizatori/an ai infrastructurii de ciclism.

Prioritatea 5: O regiune accesibilă

La nivelul regiunii, infrastructura de drumuri județene este deficitară în ceea ce privește calitatea și starea tehnică. Drumurile nemodernizate pot deveni greu practicabile în anotimpul rece.

În acest context, PR Centru va finanța acțiuni prin care se dorește conectarea zonelor mai puțin dezvoltate și a zonelor izolate la rețeaua TEN-T, în corelare cu investițiile regionale anterioare, dar și cu cele de la nivel național. Se urmărește și decongestionarea traficului din marile aglomerări urbane pentru a putea contribui la implementarea PMUD.

Rezultate așteptate:

- peste 180 km de drumuri reconstruite sau modernizate din afara TEN-T;
- 261.344.432 utilizatori anuali de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate.

Prioritatea 6: O regiune educată

Prioritatea 6 urmărește susținerea comunităților locale pentru asigurarea accesului egal al copiilor și elevilor la infrastructura și serviciile de îngrijire și educație, asigurarea unei educații de calitate și incluzivă, în special pentru grupurile dezavantajate și asigurarea relevanței competențelor pentru piața muncii.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Investițiile vizează infrastructura pentru educația timpurie, învățământul obligatoriu, învățământul profesional și tehnic și învățământul terțiar.

Rezultate așteptate:

- 701 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;
- 5.946 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată.

Prioritatea 7: O regiune cu turism sustenabil

Prioritatea cuprinde două acțiuni care vizează dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural și creșterea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor, prin dezvoltarea activelor turistice publice și a serviciilor turistice adresate acestora.

Proiectele care vor beneficia de finanțare în cadrul acestei priorități vizează dezvoltarea comunităților din mediul rural prin valorificarea patrimoniului turistic natural și cultural și intervenții în infrastructura și dotarea de tabere școlare.

Rezultate așteptate:

- 8 situri culturale și turistice sprijinite;
- 70.772 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

Prioritatea 8: O regiune atractivă

În scopul creșterii gradului de atractivitate al regiunii, Prioritatea 8 are ca obiectiv dezvoltarea urbană integrată în funcție de nevoile fiecărei categorii de municipii și orașe, regenerarea spațiilor urbane ținând seama de prioritățile stabilite prin SIDU, precum și valorificarea potențialului economic al turismului și al patrimoniului cultural din zonele urbane.

Rezultate așteptate:

- 1.310.684 persoane vizate de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată;
- 30 strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin;
- 30 proiecte integrate de dezvoltare teritorială;
- 237.455 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin.

Prioritatea 9: Asistență tehnică

Asistența Tehnică are ca obiectiv sprijinirea instituțiilor implicate în managementul PR Centru și a beneficiarilor/partenerilor, în scopul implementării eficiente și transparente a Programului.

Acțiunile susținute în cadrul acestei priorități asigură funcționarea sistemului de management și control al programului, sprijinirea AM pentru implementarea diferitelor etape ale Programului, precum și sprijinirea beneficiarilor pentru creșterea capacității lor administrative.

Rezultate așteptate:

- 49.000 persoane informate referitor la PR Centru 2021-2027;
- 90 echivalent normă întreagă/an personal finanțat prin PR Centru 2021-2027;
- 1.700 participanți la evenimente de consolidare a capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți.

PROGRAMUL REGIONAL CENTRU

Beneficiari eligibili:

Vor putea beneficia de finanțările disponibile în cadrul programului, în mod direct sau indirect:

- companii (start-up-uri, spin-off-uri, microîntreprinderi, IMM-uri, companii mari în colaborare cu IMM-uri), antreprenori, precum și angajații companiilor susținute;
- cercetători, centre de cercetare, dezvoltare și inovare publice și private, centre de transfer tehnologic;
- entități active în sectoarele de specializare inteligentă regionale, inclusiv cele implicate în procesul de descoperire antreprenorială din Regiunea Centru;
- mediul academic și de cercetare, universități;
- administrație publică locală;
- ONG-uri în special în ce privește intervențiile privind structurile de suport pentru afaceri;
- clustere;
- angajații UAT, organizații private (antreprenori) pentru soluții digitale/de tip *smart city*;
- întreprinderi private și locuitorii din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor;
- angajați ai organizațiilor private (antreprenori), care sunt instruiți, organizații care susțin cursuri de formare, locuitorii din zonele care beneficiază de interacțiune cu personalul instruit, întreprinderi private din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor de instruire de către administrațiile publice;
- locatarii clădirilor rezidențiale, locatarii locuințelor sociale, asociațiile de proprietari;
- utilizatorii clădirilor publice din mediul urban și rural; entități și instituții publice locale și centrale, autorități publice locale și centrale care au în proprietate clădiri publice cu diferite funcțiuni;
- locuitorii din mediul urban și rural;
- locuitorii zonelor traversate de drumurile finanțate, turiștii și operatorii economici din zonele respective;
- copiii, elevii și studenții care beneficiază de infrastructura de învățământ și formare profesională asupra căreia se va interveni, profesorii, cadrele didactice, experți educaționali, reprezentanți a mediului de afaceri;
- locuitorii și turiștii zonelor cu un bogat patrimoniu natural și cultural din mediul rural; copiii, elevii și studenții care beneficiază de infrastructura centrelor de agrement care găzduiește tabere pentru copii și tineri;
- entități din cadrul sistemului de management și control al PR Centru;
- CDR Centru, CRP Centru, CRI Centru;
- potențiali beneficiari și beneficiari ai intervențiilor din PR: autoritățile publice locale, mediul de afaceri, mediul academic și de cercetare, publicul larg.

Detalii aici:

PROIECT

2021 - 2027

PROGRAMUL REGIONAL SUD-VEST OLTENIA

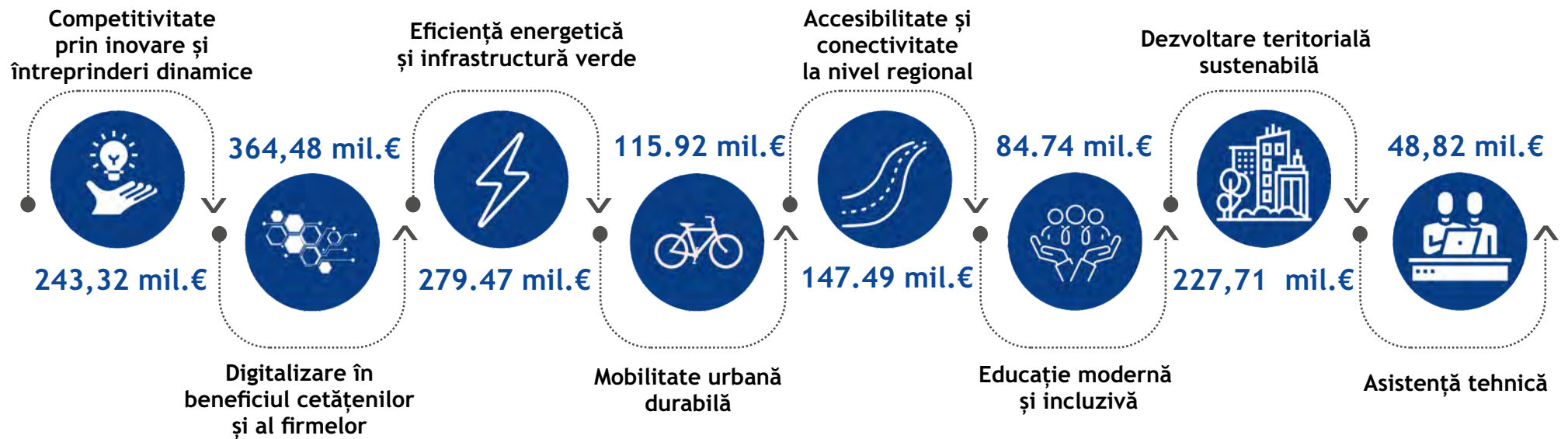

Programul Regional Sud-Vest Oltenia (PR SV Oltenia), pentru care Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia este Autoritate de Management, a fost aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia COM C(2022) 7441 la data de 14 octombrie 2022.

PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 acoperă domenii diverse precum inovarea/cercetarea, transferul tehnologic, creșterea competitivității IMM-urilor, digitalizarea în folosul cetățenilor, eficiența energetică, dezvoltarea urbană, mobilitatea și accesibilitatea, infrastructura verde și biodiversitatea, infrastructura educațională, turismul, patrimoniul cultural și dezvoltarea teritorială integrată.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,20 mld.€

Fonduri UE:
997,84 mil.€
Cofinanțare națională:
211,14 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Obiectivul strategic al PR SV Oltenia este de a îmbunătăți competitivitatea economică, coeziunea socială și accesibilitatea regiunii, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor. Strategia programului se concentrează pe valorificarea avantajelor competitive ale regiunii și pe abordarea blocajelor cheie în sectoare specifice.

Regiunea Sud-Vest Oltenia cuprinde 5 județe: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea având o populație urbană de 1.071.670, concentrată în 40 de orașe și o populație rurală de 1.074.507 în peste 400 de comune.

Prioritatea 1: Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice

În cadrul acestei priorități, Programul va finanța intervenții care să răspundă în mod specific nevoilor ecosistemului de CDI, și anume: infrastructuri de cercetare, inovare și transfer tehnologic în colaborare cu IMM-urile, stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare, transfer tehnologic și inovare. De asemenea, va susține îmbunătățirea competitivității și a inovării în microîntreprinderi și IMM-uri, dezvoltarea antreprenoriatului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea structurilor de afaceri (incubatoare, acceleratoare de afaceri și parcuri industriale etc.) cu impact la nivel regional, precum și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

Rezultate așteptate:

- 115 întreprinderi sprijinite în C&D;
- 4 organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comună;
- 8.235.294 euro pentru echipamente pentru cercetare și inovare (valoarea nominală);
- 84 IMM-uri care introduc inovații de proces sau produs;
- 510 întreprinderi sprijinite pentru creșterea capacității de producție;

- 4 infrastructuri de afaceri pentru IMM-uri create;
- 165 de întreprinderi cu cifră de afaceri mai mare;
- 660 locuri de muncă (echivalent normă întreagă anuală) nou create în IMM-urile care beneficiază de sprijin;
- 167 IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat;
- 500 de angajați din IMM-uri și 100 de angajați din entități publice de cercetare care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

Prioritatea 2: Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor

Prioritatea 2 sprijină acțiuni dedicate digitalizării serviciilor publice, interacțiunii digitale dintre cetățeni și administrație, asigurării de servicii publice pentru afaceri, precum și transformării digitale a IMM-urilor.

Rezultate așteptate:

- 28 instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale;
- 281 de întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală;
- 79.346 de utilizatori/an de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate.

Prioritatea 3: Eficiență energetică și infrastructură verde

În cadrul acestei priorități vor fi sprijinite investiții în clădirile rezidențiale și în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie.

Totodată, programul va finanța acțiuni pentru conservarea, îmbunătățirea sau extinderea infrastructurii verzi-albastre,

Aria eligibilă:

Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia (județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea)

Autoritate de management:

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia

PROGRAMUL REGIONAL SUD-VEST OLTENIA

cea ce va conduce la îmbunătățirea ecosistemului urban, a situației privind problematica legată de schimbările climatice, la restabilirea biodiversității, reducerea amprente de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.

Rezultate așteptate:

- 3.647 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 213.632 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;
- 103 ha infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice;
- 587.992 persoane care au acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite.

Prioritatea 4: Mobilitate urbană durabilă

Analiza sistemelor de transport public local relevă probleme cvasi-uniforme la nivelul regiunii, precum starea tehnică precară a infrastructurii, vechimea mijloacelor de transport și lipsa sistemelor de management pentru transportul public. Programul va urmări îmbunătățirea eficienței și atractivității sistemului de transport public, inclusiv a transportului pentru elevi, a timpilor de parcurs, accesibilității, transferului către transportul public de călători (intermodal) și modurile nemotorizate de transport.

Vor fi finanțate intervenții ce vizează înființarea, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public prin investiții în achiziția de material rulant și susținerea infrastructurii de transport urban curat, construirea/ modernizarea/ reabilitarea depourilor/ autobazelor aferente transportului public local/ zonal de călători, îmbunătățirea stațiilor de transport public, infrastructuri pentru combustibili alternativi, sprijinirea realizării/ modernizării de infrastructuri pentru moduri de transport active (crearea/ modernizarea traseelor pentru pietoni, investiții în infrastructura pentru ciclism) etc.

Rezultate așteptate:

- 2.368 pasageri - capacitatea materialului rulant ecologic achiziționat;
- 92 km infrastructură de ciclism care beneficiază de sprijin;
- 76 stații pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare);
- 13 orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate;
- 12.697.341 utilizatori/an ai sistemului de transport public nou sau modernizat;
- 2.476.204 de utilizatori/an ai liniilor de tramvai noi sau modernizate;
- 753.112 de utilizatori/an ai infrastructurii de ciclism.

Prioritatea 5: Accesibilitate și conectivitate la nivel regional

Prioritatea 5 vizează intervenții cu privire la conectivitatea regională, siguranța circulației și soluții de decongestionare la nivel local.

Acțiunile finanțate vor avea în vedere construirea, reabilitarea, modernizarea, extinderea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T de bază și extinsă, îmbunătățirea siguranței rutiere, investiții destinate eliminării blocajelor în trafic, modernizării/ reabilitării infrastructurii rutiere urbane prin extinderea coridoarelor urbane de transport, îmbunătățirea legăturilor cu zonele periurbane și periferice a orașelor și descongestionarea drumurilor publice, prin crearea, modernizarea, reabilitarea arterelor de legătură, susținerea investițiilor în transportul multimodal etc.

Rezultate așteptate:

- 21 km drumuri noi din afara TEN-T;
- 279 km drumuri reconstruite sau modernizate din afara TEN-T;
- 276.088.481 utilizatori/an de drumuri nou construite, reconstruite, reabilite sau modernizate;
- 351.335 de persoane care beneficiază de măsurile privind calitatea aerului.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritatea 6: Educație modernă și incluzivă

Investițiile în infrastructura educațională au în vedere asigurarea de condiții egale pentru participarea la o educație incluzivă și de calitate pentru toți elevii.

În cadrul acestei priorități se vor finanța investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivel preșcolar, primar, secundar (școli gimnaziale, licee TVET, licee și colegii teoretice) și terțiar.

Rezultate așteptate:

- 972 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;
- 18.406 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată;
- 8% din utilizatorii structurilor educaționale de masă noi sau modernizate aparțin grupurilor vulnerabile.

Prioritatea 7: Dezvoltare teritorială sustenabilă

În cadrul acestei priorități se vor finanța acțiuni pentru conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și pentru dezvoltarea infrastructurii de turism și activelor turistice publice, atât în mediul urban, cât și rural.

De asemenea, se susțin acțiuni care vizează îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor publice urbane, investiții (reabilitare/modernizare/extindere și dotare) în clădiri destinate utilizării publice pentru activități culturale și recreative, socio-culturale, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază. În plus, în cadrul acestei priorități va fi acordat sprijin financiar pentru îmbunătățirea capacității administrative a autorităților publice locale pe problematici specifice dezvoltării urbane.

Rezultate așteptate:

- 20 situri culturale și turistice sprijinite;
- 300.350 mp spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane;
- 259.856 de persoane care au acces la proiectele de dezvoltare urbană;
- 302.417 vizitatori/anual ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

Prioritatea 8: Asistență tehnică

Această prioritate are în vedere finanțarea cheltuielilor necesare implementării PR, cu accent pe profesionalizarea personalului, asigurarea funcționării sistemului de management și control, acțiunile de comunicare și informare, evaluarea programului. Va susține funcționarea sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a PR SV Oltenia, asigurarea evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului, întărirea capacității administrative a AM PR SV Oltenia, a beneficiarilor și partenerilor regionali de a pregăti și implementa proiecte, precum și crearea unui cadru partenerial transparent și participativ.

Rezultate așteptate:

- 130 noi locuri de muncă echivalent normă întreagă susținute;
- 8 studii, analize, rapoarte, strategii elaborate;
- 50 de evenimente organizate;
- 626 de persoane instruite (personal AM, personal suport și beneficiari).

PROGRAMUL REGIONAL SUD-VEST OLTENIA

Beneficiari eligibili:

Vor putea beneficia de finanțările disponibile în cadrul programului, în mod direct sau indirect:

- întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii, micro-întreprinderi, universități, entități implicate în procesul de descoperire antreprenorială;
- institute de cercetare, entități administrator ale structurilor suport pentru afaceri;
- cercetătorii, studenții, doctoranzii și salariații implicați în activitățile de cercetare-dezvoltare;
- antreprenori;
- administratori de instrumente financiare;
- societatea civilă;
- unități teritorial administrative locale din mediul urban și rural, parteneriate între UAT (în funcție de prioritate);
- asociațiile de proprietari, locatarii clădirilor rezidențiale cu locuire colectivă, proprietarii locuințelor individuale, utilizatorii clădirilor publice din mediul urban și rural;
- autorități și instituții publice centrale și locale;
- locuitori, turiști;
- preșcolari, elevi, studenți, cadre didactice.

Detalii aici:

2021 - 2027

PROGRAMUL REGIONAL VEST

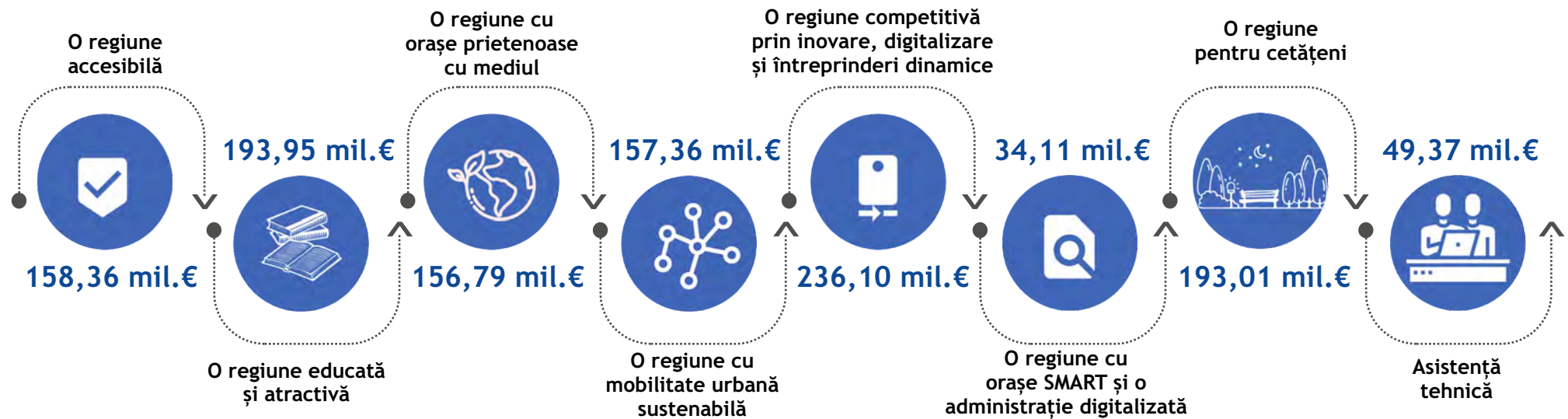
Programul Regional Vest (PR Vest), 2021-2027 pentru care Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest îndeplinește rolul de Autoritate de Management, a fost aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia COM C(2022) 7252 din 07.10.2022.

Viziunea Programului Regional Vest 2021-2027 este de a avea o regiune competitivă la nivel european, cu un nivel ridicat de cercetare-dezvoltare, inovare și digitalizare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții, conectată intern și internațional, ai cărei cetățeni beneficiază de servicii publice eficiente, în localități cu o calitate a vieții ridicată.

Programul Regional Vest 2021-2027 își propune ca obiectiv general creșterea economică, îmbunătățirea calității vieții și dezvoltarea durabilă a Regiunii Vest.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,17 mld.€

Fonduri UE:
981,17 mil.€
Cofinanțare națională:
197,92 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

În cadrul programului vor fi finanțate intervenții în domeniul creșterii competitivității și digitalizării întreprinderilor, dezvoltării ecosistemului de inovare, digitalizării administrației publice și utilizării de tehnologii de tip *smart city*, eficientizării energetice a clădirilor publice și rezidențiale, creării de noi spații verzi, dezvoltării și modernizării transportului public de călători, îmbunătățirii siguranței rutiere și dezvoltării unui transport public regional, educației și turismului.

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Acțiunile vizează consolidarea capacității regionale de CDI și dezvoltarea colaborării între actorii ecosistemului regional de inovare, între întreprinderi mari și IMM-uri pentru a crea produse, procese sau servicii noi ori îmbunătățite. Activitățile de CDI sunt orientate spre procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de CD și universități, cu accent pe economia cu emisii reduse de CO₂, pe reziliență și pe adaptarea la schimbările climatice, precum și pe economia circulară.

Finanțările care vizează transformarea digitală a IMM-urilor vor avea ca rezultat noi modele de afaceri, digitalizarea proceselor interne, a producției, distribuției și livrărilor, colectării și analizării datelor, dezvoltarea comunicării digitale cu furnizorii/clientii, a sistemelor de comerț electronic, precum și a sistemelor de plăți mobile și pe internet.

Totodată, sunt finanțate activități care conduc la creșterea competitivității și productivității întreprinderilor, inclusiv prin susținerea și dezvoltarea structurilor de sprijin a afacerilor și a serviciilor suport, a antreprenoriatului în județele unde există un număr mic de IMM-uri raportat la numărul de locuitori, dezvoltarea competențelor de inovare, digitalizare și de implementare a unor soluții de economie circulară în activitatea IMM-urilor.

IMM-urile vor fi sprijinite prin granturi și prin instrumente financiare de tip *equity*.

Rezultate așteptate:

- 341 întreprinderi sprijinite în C&D;
- 13 organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comună;
- 27.241.875 euro pentru echipamente pentru cercetare și inovare (valoarea nominală);
- 385 IMM-uri care ating un nivel ridicat de intensitate digitală;
- 4.700 utilizatori/an de servicii, produse și procese digitale noi și optimizate dezvoltate de întreprinderi;
- 950 întreprinderi sprijinite pentru creșterea capacității de producție;
- 400 întreprinderi noi sprijinite, din care 280 întreprinderi aflate încă pe piață la un an de la primirea sprijinului financiar;
- 750 locuri de muncă (echivalent normă întreagă anuală) nou create în IMM-urile care beneficiază de sprijin;
- 1.082 IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat;
- 3.247 angajați din IMM-uri și 400 cercetători care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă.

Prioritatea 2: O regiune cu orașe SMART și o administrație digitalizată

Prioritatea 2 are în vedere digitalizarea administrației publice și dezvoltarea unor soluții de tip *smart city*.

Acțiunile acestei priorități se adresează administrațiilor locale și județene și sprijină dezvoltarea, testarea și pilotarea de aplicații sau servicii digitale noi sau semnificativ îmbunătățite

Aria eligibilă:

Regiunea de Dezvoltare Vest (județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș)

Autoritate de management:

Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest

PROGRAMUL REGIONAL VEST

precum și dezvoltarea unor platforme cu asigurarea interoperabilității cu alte soluții ale administrațiilor locale, regionale sau ale terților, plecând de la nevoile și în beneficiul cetățenilor și întreprinderilor.

Rezultate așteptate:

- 22 instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale;
- 320.000 utilizatori de noi servicii și aplicații digitale/an.

Prioritatea 3: O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

PR Vest are în vedere prin această prioritate sprijinirea acțiunilor care vor conduce la îmbunătățirea calității aerului în zonele urbane, prin investiții dedicate creșterii eficienței energetice a fondului construit regional (clădiri rezidențiale și clădiri publice) și crearea de noi spații verzi în interiorul localităților urbane, în zone dens populate.

Sunt prioritare acțiuni pentru creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale multifamiliale care prin intervențiile realizate vor conduce la atingerea celei mai mari rate de reducere a consumului de energie și în clădiri publice cu funcțiuni sociale (educaționale, de sănătate, servicii sociale), precum și pentru transformarea unor terenuri dezafectate, abandonate, degradate în spații verzi care contribuie la creșterea calității vieții și a sănătății oamenilor, susțin economia verde și îmbunătățesc biodiversitatea.

Rezultate așteptate:

- 8.300 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 86.500 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;
- 42 ha infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice;
- 415.000 persoane care au acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite.

Prioritatea 4: O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă

Această prioritate susține măsurile/activitățile care urmăresc îmbunătățirea eficienței, timpilor de parcurs, accesibilității, atractivității și calității transportului public de călători și a transferului către modurile nemotorizate de transport, atât la nivelul municipiilor/orașelor, cât și a zonelor metropolitane/urban funcționale. Astfel, se vor finanța acțiuni care susțin mobilitatea urbană sustenabilă, prin dezvoltarea infrastructurii de transport curate (linii de tramvai, linii de troleibuz, piste de biciclete), achiziția de mijloace de transport cu zero emisii (tramvaie, autobuze electrice), inclusiv crearea unei infrastructuri de stații de încărcare aferente mijloacelor de transport public, precum și digitalizarea sistemului de transport public.

Rezultate așteptate:

- 10.519.000 utilizatori anuali ai liniilor de tramvai reconstruite/modernizate;
- 3.114.450 utilizatori anuali ai transporturilor publice noi sau modernizate;
- 7.700.000 utilizatori anuali ai infrastructurii de ciclism;
- 18 km de linii de tramvai noi, reconstruite sau modernizate;
- 80 km infrastructură de ciclism care beneficiază de sprijin;
- 5250 pasageri capacitatea materialului rulant ecologic achiziționat;
- 50 stații pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare).

Prioritatea 5: O regiune accesibilă

La nivel regional, se propun investiții ce vizează modernizarea infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T, dezvoltarea de soluții pentru

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

decongestionarea traficului din jurul marilor orașe și dezvoltarea unui sistem de transport intra și interjudețean care să asigure o mobilitate curată.

Astfel, această prioritate are în vedere construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport; construirea și modernizarea de pasaje sau noduri rutiere, pasarele pietonale, șosele de centură; achiziția de mijloace de transport cu emisii zero, inclusiv infrastructura de încărcare aferentă.

Rezultate așteptate:

- 124 km de drumuri județene noi, reabilitate sau modernizate;
- 246.342.000 utilizatori anuali de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate;
- 250 pasageri/capacitatea materialului rulant ecologic achiziționat;
- 16 stații de încărcare;
- 1 sistem de transport intra și interjudețean digitalizat.

Prioritatea 6: O regiune educată și atractivă

Prioritatea este construită în jurul unor acțiuni principale care vizează, pe de o parte, investiții în unitățile de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, profesional și superior, iar pe de altă parte, dezvoltarea unui turism sustenabil în Regiunea Vest.

Sunt avute în vedere investiții în unitățile de învățământ de la toate nivelurile de educație (grădinițe, școli gimnaziale, licee, universități de stat), atât din mediul rural, cât și din mediul urban, inclusiv susținerea serviciilor de creștere a calității și de accesibilitate la educație, dezvoltarea de noi specializări, prevenirea părăsirii timpurii a școlii, alte servicii educaționale destinate grupurilor vulnerabile pentru prevenirea excluziunii sociale.

Investițiile pentru un turism durabil vor sprijini dezvoltarea infrastructurii turistice, inclusiv a infrastructurii multifuncționale

de agrement, valorificarea durabilă a patrimoniului UNESCO, precum și investițiile în centre de agrement (tabere școlare pentru copii și tineri).

Rezultate așteptate:

- 1.456 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;
- 27.645 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată;
- 4 centre de agrement pentru copii și tineri;
- 9 situri turistice și culturale care beneficiază de sprijin;
- 3.520 copii și tineri ce beneficiază anual de centrele de agrement sprijinite.

Prioritatea 7: O regiune pentru cetățeni

În cadrul acestei priorități vor beneficia de finanțare acțiuni pentru reabilitarea și revitalizarea integrată a spațiilor publice urbane, regenerarea urbană, care au în vedere reconfigurarea spațiului public pentru utilizare multiplă, cu accent pe redarea spațiului pentru cetățeni (mers pe jos, biciclete, spații de socializare etc.) în detrimentul spațiului utilizat pentru vehiculele personale.

De asemenea, vor fi susținute acțiuni pentru conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural clasa A din mediul urban și construirea/modernizarea infrastructurilor culturale publice (biblioteci, muzee, instituții de spectacole etc.), cu accent pe diversificarea ofertei acestora, inclusiv implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale de promovare.

Rezultate așteptate:

- 520.000 mp spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane;
- 330.000 persoane care au acces la spații publice noi sau modernizate în zonele urbane;

PROGRAMUL REGIONAL VEST

- 8 situri culturale și turistice sprijinite;
- 13.600 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

Prioritatea 8: Asistență tehnică

Prioritatea va sprijini consolidarea capacității administrative și instituționale a părților implicate în derularea operațiunilor finanțate în cadrul PR Vest, atât la nivelul beneficiarilor, cât și la nivelul Autorității de Management. Astfel, vor fi eligibile pentru finanțare activități legate de programarea, gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul PR Vest 2021-2027, activități referitoare la evaluare și studii, activități de comunicare, informare și publicitate, activități legate de funcționarea ADR Vest, de consolidarea capacității ADR Vest și a beneficiarilor PR Vest 2021-2027, precum și activitățile necesare pentru închiderea POR 2014-2020. De asemenea, vor fi finanțate activități legate de consolidarea capacității instituționale a partenerilor.

Rezultate așteptate:

- 1.600 proiecte gestionate;
- 60 sesiuni de instruire și formare în rândul beneficiarilor sau potențialilor beneficiari;
- 13 rapoarte și studii de evaluare.

Beneficiari eligibili

Vor putea beneficia de finanțările disponibile în cadrul programului, în mod direct sau indirect:

- microîntreprinderi și IMM-uri din sectoarele de specializare inteligentă, administratori de instrumente financiare, angajații IMM-urilor, entități de inovare și transfer tehnologic, clustere, incubatoare, Agenția Regională de Inovare;
- populația din regiune, agenții economici, angajații administrațiilor publice;
- locatarii din mediul urban din clădirile rezidențiale, asociațiile de proprietari, utilizatorii clădirilor publice (școli, universități, campusuri, universități, spitale, policlinici etc.);
- operatorii de transport public, furnizorii și administratorii de infrastructură de transport, populația din orașe, zonele urbane funcționale și zonele periurbane;
- cadre didactice, specialiști în educație, angajatori, antreprenori, populația regiunii, turiștii, agenții economici și angajații acestora;
- utilizatorii de infrastructură culturală publică, angajații, elevii și studenții școlilor și universităților de artă, ONG-uri etc.

Detalii aici:

2021 - 2027

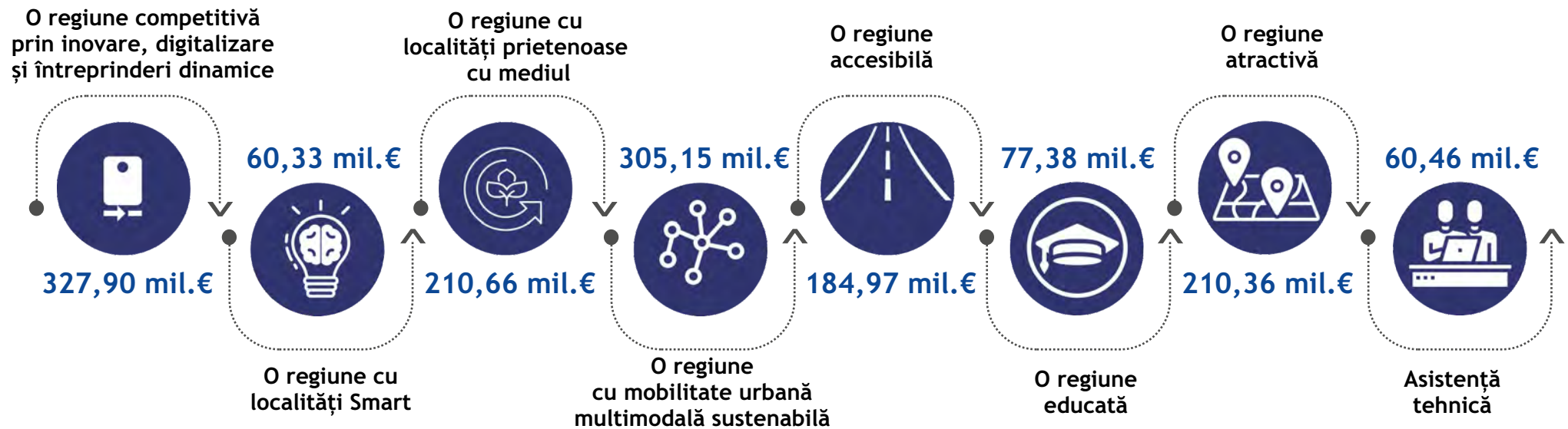
PROGRAMUL REGIONAL NORD-VEST

Programul Regional Nord-Vest (PR NV) 2021-2027, pentru care Agenția de Dezvoltare Regională Nord - Vest îndeplinește rolul de Autoritate de Management, a fost aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare nr. C(2022) 7386/11.10.2022.

Programul Regional Nord-Vest propune intervenții în cele șase județe ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest pentru dezvoltarea capacității de cercetare, inovare și digitalizare, creșterea performanței energetice a fondului existent de clădiri publice și rezidențiale, valorificarea spațiilor degradate de la nivelul orașelor, promovarea mobilității urbane sustenabile, investiții în rețeaua de drumuri județene și în infrastructura educațională, precum și acțiuni de valorificare a potențialului cultural, turistic și balnear.

PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI ALOCARE FINANCIARĂ

Alocarea financiară:
1,43 mld.€

Fonduri UE:
1,19 mil.€
Cofinanțare națională:
242,67 mil.€

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Acțiunile prevăzute continuă eforturile investiționale depuse în perioadele anterioare de programare și se concentrează pe adoptarea, furnizarea și dezvoltarea de tehnologii avansate. Astfel, programul vizează dezvoltarea structurilor de CDI în cadrul întreprinderilor, inclusiv în cele nou înființate și inovative, valorificarea rezultatelor în piață, sprijinirea organizațiilor publice de cercetare pentru cercetare în colaborare, precum și a ecosistemului de transfer tehnologic; transformarea digitală a IMM-urilor; creșterea competitivității IMM-urilor, sprijinirea ecosistemului antreprenorial regional, încurajarea dezvoltării diferitelor forme specifice de antreprenariat, precum structuri de sprijin pentru IMM-uri (incubatoare, acceleratoare, parcuri de specializare inteligentă); dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor și al entităților CDI, precum și acordarea de sprijin pentru procesul de descoperire antreprenorială.

Rezultate așteptate:

- 63 întreprinderi sprijinite în C&D;
- 22.269.956 € pentru echipamente pentru cercetare și inovare (valoarea nominală);
- 2 organizații de cercetare ce participă în proiecte de cercetare comune;
- 167 întreprinderi sprijinite pentru digitalizare;
- 409 întreprinderi sprijinite pentru creșterea capacității de producție;
- 42 întreprinderi noi sprijinite;
- 6 structuri de sprijinire a afacerilor;
- 290 întreprinderi cu cifră de afaceri mai mare;
- 3.400 angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat;
- 600 angajați din entități CDI care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat.

Aria eligibilă:

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (județele Bihor, Bistrița - Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj)

Autoritate de management:

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest

Prioritatea 2: O regiune cu localități *smart*

Valorificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor reprezintă o intervenție prioritară în ceea ce privește creșterea calității vieții și eficientizarea interacțiunii cetățenilor cu administrația publică locală. Această prioritate are ca obiective îmbunătățirea calității serviciilor oferite de administrațiile publice locale prin soluții digitale inovatoare și aplicații de tip *smart city*, crearea unui centru regional de date, precum și sprijinirea digitalizării administrațiilor publice locale din mediul rural.

Rezultate așteptate:

- 33 instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale;
- 60.434 utilizatori/an de noi servicii și aplicații digitale publice.

Prioritatea 3: O regiune cu localități prietenoase cu mediul

Potențialul de economisire a energiei în clădiri publice și rezidențiale este semnificativ, iar în regiune există un patrimoniu important de clădiri construite înainte de reglementarea protecției termice a clădirilor.

Sunt prioritare acțiunile pentru creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor, sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu, promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale, dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane.

Rezultate așteptate:

- 8.121 locuințe cu performanță energetică îmbunătățită;
- 102.900 mp clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită;
- 15.196,80 MWh/an de energie regenerabilă produsă;
- 45 ha infrastructuri verzi sprijinite pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbări climatice;
- 100.057 persoane cu acces la infrastructură verde nouă sau îmbunătățită.

PROGRAMUL REGIONAL NORD-VEST

Prioritatea 4: O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă

Această prioritate are în vedere utilizarea crescută a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice care includ dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate; dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv prin achiziționarea de mijloace de transport cu zero emisii și dezvoltarea infrastructurii necesare acestora, soluții de tip *park and ride* situate în afara centrelor orașelor și care sunt integrate cu sistemul de transport public. De asemenea, sunt finanțate dezvoltarea coridoarelor de mobilitate urbană durabilă, dezvoltarea de infrastructuri pentru combustibili alternativi și dezvoltarea sistemelor de management al mobilității urbane, precum sistemele de management al traficului, aplicații *mobility as a service* etc.

Rezultate așteptate:

- 8 km de linii de tramvai și metrou reconstruite/modernizate;
- 90,57 km infrastructură de ciclism care beneficiază de sprijin;
- 43 stații pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare);
- 13 orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate;
- 117.639.600 de utilizatori anuali ai transportului public nou sau modernizat;
- 1.375.739 utilizatori ai infrastructurii de ciclism.

Prioritatea 5: O regiune accesibilă

În cadrul acestei priorități, sunt vizate acțiuni pentru construirea/reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T; soluții pentru creșterea siguranței traficului (respectiv implementarea soluțiilor prevăzute în studiile de trafic) în linie cu Strategia națională

pentru siguranța rutieră, precum și îmbunătățirea transportului județean de călători prin achiziționarea de material rulant pentru conectare inter-urbană, contribuind la creșterea calității aerului și reducerea zgomotului.

Rezultate așteptate:

- 18,82 km de drumuri noi din afara TEN-T;
- 87,72 km de drumuri reconstruite sau modernizate din afara TEN-T;
- 15 puncte de realimentare/reîncărcare;
- 64.918.124 utilizatori anuali ai drumurilor nou construite, reconstruite sau modernizate;
- 843.150 de utilizatori anuali ai transportului public regional.

Prioritatea 6: O regiune educată

Asigurarea infrastructurii necesare pentru un proces de educație de calitate este importantă pentru dezvoltarea regiunii. PR NV are în vedere dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii, învățământului primar și secundar, învățământului profesional și tehnic (liceu tehnologice) și învățământului universitar. De asemenea, în cadrul acestei priorități va fi susținută modernizarea/reabilitarea/dotarea taberelor de elevi și preșcolari.

Rezultate așteptate:

- 1.401 copii/an care beneficiază de infrastructură educațională timpurie nouă sau modernizată;
- 5.752 elevi/an care beneficiază de infrastructură educațională nouă sau modernizată;
- 10 centre de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3;
- 2 centre de testare pentru orientarea educațională a elevilor;
- 2 tabere de elevi și preșcolari susținute;
- 1.550 copii ce beneficiază anual de taberele școlare sprijinite.

INVESTIȚII ȘI REZULTATE PREVĂZUTE

Prioritatea 7: O regiune atractivă

Programul urmărește, atât în mediul urban, cât și în mediul rural, conservarea, protecția și valorificarea durabilă și competitivă a patrimoniului cultural și istoric, inclusiv asigurarea și/sau îmbunătățirea accesului către acesta; îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice; dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneoclimatic, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice. Totodată, sunt avute în vedere măsuri pentru regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice, inclusiv prin finanțarea unor centre multifuncționale.

Rezultate așteptate:

- 21 situri culturale și turistice sprijinite;
- 41.300 persoane care au acces la spații publice noi sau modernizate în zonele urbane;
- 360.845 vizitatori/an ai siturilor culturale și turistice sprijinite.

Prioritatea 8: Asistență tehnică

Vor fi acordate finanțări pentru asigurarea sprijinului necesar pentru pregătirea, implementarea, monitorizarea și controlul PR NV, creșterea capacității administrative a beneficiarilor PR NV de a accesa fonduri europene în vederea pregătirii și implementării proiectelor, precum și consolidarea capacităților administrațiilor teritoriale în procesul de pregătire a cererilor de proiecte (instruiri, *help-desk*, asistență pentru promotorii de proiecte etc.).

În plus, vor fi sprijinite acțiuni pentru elaborarea de evaluări, studii și analize specifice PR NV, pentru închiderea perioadei de programare 2014-2020 și pregătirea perioadei de programare

post 2027, precum și pentru asigurarea informării și comunicării specifice PR NV.

Rezultate așteptate:

- 70 de acțiuni de informare și publicitate;
- 7 studii, analize, rapoarte aferente implementării PR NV.

Beneficiari eligibili

Vor putea beneficia de finanțările disponibile în cadrul programului, în mod direct sau indirect:

- cercetători, microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, întreprinderi nou înființate inovatoare, întreprinderi mari, organizații de cercetare-dezvoltare și inovare, universități, entități de inovare și transfer tehnologic, ONG-uri;
- alte organizații din sistemul regional: incubatoare, acceleratoare, autorități publice locale/județene, organizații de cercetare, universități, clustere;
- angajații din IMM-uri; angajații din instituțiile de învățământ superior și din organizații de cercetare, părți interesate în procesul de descoperire antreprenorială;
- populația care va beneficia de servicii publice digitale dezvoltate îmbunătățite, entitățile juridice care vor beneficia de servicii publice digitale dezvoltate îmbunătățite;
- locuitorii din mediul urban și rural; locatarii clădirilor rezidențiale cu locuire colectivă; utilizatorii clădirilor publice din mediul urban și rural;
- UAT-uri din zona urbană funcțională/zona metropolitană, autorități publice locale din mediul urban, utilizatorii infrastructurii de transport reabilite/ noi;
- preșcolarii/copiii/elevii/studentii și familiile lor, profesorii din unitățile de învățământ care beneficiază de investiții;
- turiști, consumatori de cultură, populația din zonele deservite de infrastructura îmbunătățită;
- personalul AM PR NV, beneficiarii PR NV, potențialii beneficiari ai PR NV, populația regiunii NV, reprezentanți ai societății civile.

Detalii aici:

PLANIFICAREA APELURILOR DE FINANȚARE ÎN 2023

LANSĂRI APELURI - PROGRAME NAȚIONALE

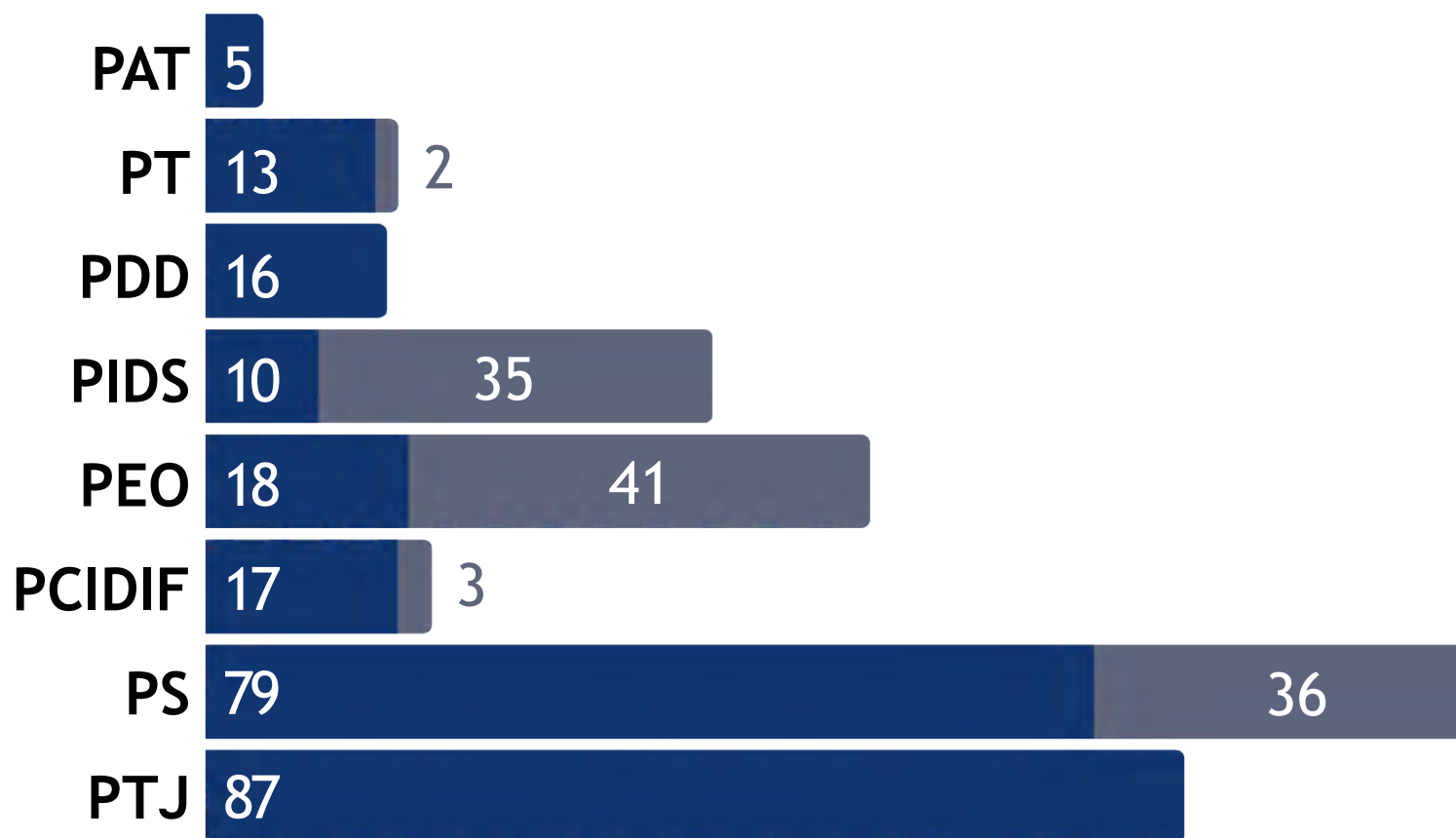
apeluri:

245

în valoare de:

27,55

miliarde euro

Număr total de apeluri lansate în 2023: 245

Legendă:

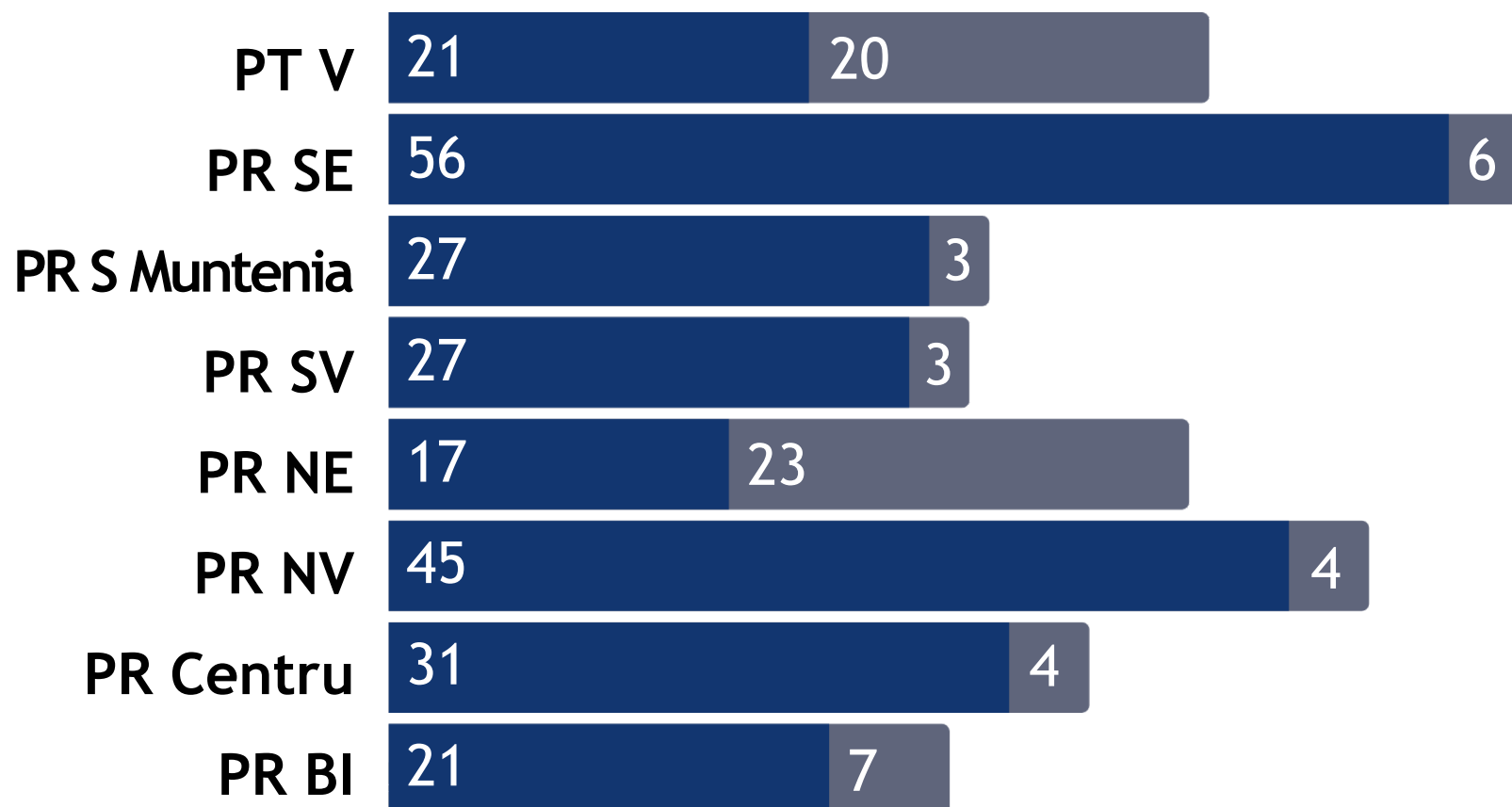
LANSĂRI APELURI - PROGRAME REGIONALE

apeluri:

245

în valoare de:

8,85
miliarde euro

Legendă:

Număr total de apeluri lansate în 2023: 245

CONCLUZII

Politica de coeziune a reprezentat și reprezintă o viziune integratoare asupra tuturor instrumentelor care contribuie la creșterea economică și socială a României. Considerată unul dintre pilonii construcției europene, împreună cu piața unică și uniunea monetară, Politica de Coeziune a dovedit că este un instrument vital pentru abordarea inegalităților economice și sociale.

Rolul Politicii de Coeziune, cel de reducere a disparităților economice și sociale dintre regiunile Uniunii Europene, se poate identifica în mod direct în modernizarea infrastructurii, îmbunătățirea educației și sănătății, creșterea competitivității mediului de afaceri sau problematicile legate de mediu.

Privind spre România, impactul generat este tangibil oriunde pe harta României, este expresia solidarității și a contribuit la potențarea efectelor de creștere și de bunăstare în toate palierele vieții.

Parcursul post-aderare al României a fost direct influențat de implementarea programelor finanțate din Politica de Coeziune. Aceasta a avut pentru România un aport semnificativ în îmbunătățirea competitivității prin măsuri precum creșterea investițiilor în infrastructură, educație și cercetare, reducerea birocrăției și îmbunătățirea mediului de afaceri pentru a atrage investiții străine.

Rezultatele sunt clare, dar parcursul spre modernizare nu este unul care trebuie să sufere întreruperi, iar în cazul nostru putem identifica în continuare o serie de intervenții necesare în zonele cu probleme economice și sociale, cum sunt șomajul ridicat, infrastructura încă insuficientă, carențele în dezvoltarea întreprinderilor și sectorului privat, precum și în zonele care au fost afectate de schimbări structurale. Tocmai de aceea, printre domeniile strategice esențiale unde este necesară sinergia între perioada de programare 2014-2020 și 2021-2027 sunt:

Cercetare-dezvoltare-inovare: Promovarea inovației și a dezvoltării tehnologice a sporit la rândul ei capacitatea de adaptare a economiei la situațiile de criză generate de contextul geopolitic. Alocările pentru cercetare-dezvoltare și inovare au reprezentat o măsură importantă a angajamentului față de inovare și potențialul său de a genera efecte de multiplicare, sau "spillover", în economie. Aceste efecte au inclus transferul de cunoștințe și tehnologie între sectoare și între companii, crearea de noi produse și servicii, creșterea productivității și a eficienței și stimularea investițiilor în cercetare și inovare.

Deși interesul pentru CDI a crescut în ultimii ani, nivelul lor rămâne relativ scăzut, ceea ce ne obligă la o orientare clară în ceea ce privește următorul ciclu financiar.

Dezvoltare regională: Politica de coeziune a contribuit la dezvoltarea infrastructurii și modernizarea economică a României, prin finanțarea unor proiecte de infrastructură mare: autostrăzi, căi ferate, rețeaua de apă-canalizare, instituții de învățământ și unități medicale.

Noua perioadă de programare vine cu o schimbare de paradigmă, odată cu cele opt Programe Operaționale Regionale. E momentul mult-așteptat pentru descentralizare și pentru dezvoltare echilibrată. Este momentul în care autoritățile locale au ocazia să își ia soarta în propriile mâini, pentru investiții țintite exact către nevoile comunităților pe care le reprezintă.

Infrastructura de transport: Construirea sau modernizarea autostrăzilor, aeroporturilor, căilor ferate sau porturilor este un domeniu în care investițiile existente nu sunt niciodată suficiente, în continuare se va miza pe îmbunătățirea conexiunilor dintre regiuni, pentru facilitarea transportului mărfurilor și al persoanelor, fiind investiții cu efect multiplicator de dezvoltare.

Infrastructura de telecomunicații: Investițiile în rețele de internet și tehnologie modernă pot îmbunătăți accesul la informații și comunicare pentru comunitățile din zone mai izolate. Dezvoltarea surselor de energie regenerabilă, cum ar fi energia solară, eoliană sau hidroelectrică, vor îmbunătăți accesul la energie în zonele mai izolate și poate ajuta la reducerea costurilor de energie.

Dezvoltarea infrastructurii sociale: Construirea sau modernizarea spitalelor, școlilor, centrelor culturale și sportive va îmbunătăți accesul la servicii esențiale pentru comunitățile din zonele mai izolate.

Investiții în dezvoltarea economiei locale: Sprijinirea antreprenoriatului local și a sectorului agricol poate crea noi locuri de muncă și va ajuta la dezvoltarea economiei locale în zonele mai izolate.

Investiții în protecția mediului și a patrimoniului cultural: Protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural va sprijini turismul și va îmbunătăți calitatea vieții pentru comunitățile din zonele mai izolate.

Tehnologie și conectivitate: Investițiile în tehnologii de conectivitate ar putea sprijini dezvoltarea afacerilor și a industriei în zonele rurale sau izolate.

Așadar, urmărind toate aceste domenii, România este în fața unei uriașe oportunități pentru punerea în practică a reformelor și investițiilor cheie. Pentru a conchide, viitorul României prin Politica de Coeziune va fi despre asigurarea unei economii cu emisii reduse de carbon, despre interconectivitatea regiunilor țării, despre sprijinirea mediului de afaceri, despre investiții substanțiale în sănătate, în capitalul uman, dar și despre sprijinirea persoanelor vulnerabile și combaterea sărăciei. Va urma.

ACRONIME

ADI - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
ADR – Agenția pentru Dezvoltare Regională
AM - Autoritate de Management
AN - Autoritate Națională
ANAF - Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANCPI - Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANPDCA - Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
ANPDPA - Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități
ANRSC - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
AP - Axă / Axe Prioritare
APL - Autorități publice locale
ARBDD - Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării
ARF - Autoritatea pentru Reformă Feroviară
BEI - Banca Europeană de Investiții
CARE - Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa
CCMAP - Comitetul pentru Coordonarea și Managementul Acordului de Parteneriat
CD - Cercetare-Dezvoltare
CDI - Cercetare-Dezvoltare și Inovare
CDR - Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CE - Comisia Europeană
CES - Cerințe educaționale speciale
CI - Cercetare Inovare
CM – Comitet de Monitorizare
CN - Companie Națională
CNAIR - Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere
CNIR - Compania Națională de Investiții Rutiere
CRII - Inițiativa de investiții pentru răspunsul la Coronavirus
CRII+ - Inițiativa de investiții pentru răspunsul la Coronavirus Plus
CRI - Consorțiul Regional de Inovare
CRP – Comitetul Regional de Planificare
DD - Delta Dunării
DLRC - Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității
DMI - Domeniu Major de Intervenție
DRDP - Direcțiile Regionale de Drumuri și Poduri ale CNAIR
DUI – Dezvoltare Urbană Integrată
EDIH - Huburi de Inovare Digitală Europene
EITT - Entități de Inovare și Transfer Tehnologic
ENI - Instrumentul European de Vecinătate
ERA – Spațiul european de cercetare

ERTMS - Sistemul European de Management al Traficului Feroviar
FAST-CARE - Asistență flexibilă pentru teritorii
FC - Fondul de Coeziune
FEAD - Fondul de Ajutor European pentru cele mai Defavorizate Persoane
FEADR - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR - Fondul European de Dezvoltare Regională
FEPAM - Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FESI - Fondurile Europene Structurale și de Investiții
FP – Formare profesională
FSC - Fonduri Structurale și de Coeziune
FSE - Fondul Social European
FSE+ - Fondul Social European Plus
FTJ - Fondul pentru o Tranziție Justă
GAL - Grup de Acțiune Locală
GES - Gaze cu efect de seră
HLA - Laborator de biologie moleculară pentru imunologia transplantului
IMM - Întreprinderi Mici și Mijlocii
INS - Institutul Național de Statistică
IPA II - Instrumentul de Asistență pentru Preaderare
ISCED - Clasificarea Internațională Standard a Educației
IT – Tehnologia informației
ITI - Investiții Teritoriale Integrate
ITT - Inovare și Transfer Tehnologic
ÎETC - Îngrijirea și educația timpurie a copiilor
ÎPT - Învățământul profesional și tehnic
L.E. – locuitori echivalenți
MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAI-IGI - Ministerul Afacerilor Interne – Inspectoratul General pentru Imigrări
MDLPA - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
ME - Ministerul Educației
MF - Ministerul Finanțelor
MIPE - Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MMSS - Ministerul Muncii și Solidarității Sociale
MTI - Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
NEETs - termen folosit pentru a descrie categoria de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare
NGA - Next Generation Access
NGN - Next Generation Network
NZEB - Clădire al cărei consum de energie este aproape egal cu zero
OI – Organism intermediar
ONDS - Observatorul național pentru date în sănătate
ONG - Organizație neguvernamentală

OS - Obiectiv specific	PR Nord-Est – Programul Regional Nord-Est
OSD – Operator de sistem de distribuție	PR NV - Programul Regional Nord-Vest
PAC – Politica Agricolă Comună	PR SE - Programul Regional Sud-Est
PAP - Programul Acvacultură și Pescuit	PR SM – Programul Regional Sud-Muntenia
PASSA - Project Advisory Support Service Agreement	PR SV Oltenia - Programul Regional Sud-Vest Oltenia
PAT - Programul Asistență Tehnică	PR Vest – Programul Regional Vest
PCIDIF - Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare	PS - Programul Sănătate
PCP - Politica Comună de Pescuit	PT - Programul Transport
PCTE - Programe de Cooperare Teritorială Europeană	PTJ – Programul Tranziție Justă
PDD - Programul Dezvoltare Durabilă	PTTJ – Plan/Planuri teritoriale pentru o tranziție justă
PEC - Pachetul privind Economia Circulară	PU - Priorități ale Uniunii
PEO - Programul Educație și Ocupare	RCOFM - Raportul Comun privind Ocuparea Forței de Muncă
PIB - Produsul Intern Brut	RECOM - Portalul de servicii al Oficiului Național al Registrului Comerțului
PIC – Proiect de interes comun	RegAS - Registrul Ajutoarelor de Stat din România
PIDS - Programul Incluziune și Demnitate Socială	RIS3 - Strategia Regională de Specializare Inteligentă
PMI - Politica Maritimă Integrată	RNEP - Registrul Național de Evidență a Persoanelor
PMUD – Plan/Planuri de Mobilitate Urbană Durabilă	RSE – Regiunea Sud-Est
PN - Programul Național	RSI / RSII – clasă de risc seismic I / II
PNC/PF - Punctele naționale de contact/punctele focale	RST - Recomandările Specifice de Țară
PNCDI III - Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare pentru perioada 2015-2020	SC – Societate comercială
PNDR - Programul Național de Dezvoltare Rurală	SEAP - Sistemul Electronic de Achiziții Publice
PNGD - Planul Național de Gestionare a Deșeurilor	SIDU - Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană
PNIESC - Planul Național Integrat pentru Energie și Schimbări Climatice	SMID - Sisteme de Management Integrat al Deșeurilor
PNMRD - Planul Național de Management al Riscurilor de Dezastre	SNC - Societate în Nume Colectiv
PNR - Programul Național de Reformă	SNCI - Strategia Națională de Cercetare Dezvoltare și Inovare
PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență	SNCISI - Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă
PO - Program Operațional	SNT - Sistemul național de transport al gazelor naturale
POAD - Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate	SPO - Serviciul Public de Ocupare
POAT - Programul Operațional Asistență Tehnică	SRE - Surse regenerabile de energie
POC - Programul Operațional Competitivitate	TEN-T - Trans-European Transport Network
POCA - Programul Operațional Capacitate Administrativă	TEP - Tonă echivalent petrol
POCU - Programul Operațional Capital Uman	TFUE - Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
POIM - Programul Operațional Infrastructură Mare	TIC - Tehnologia Informației și Comunicațiilor
POPAM - Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime	TVET – Training și învățământ profesional și tehnic
POR - Programul Operațional Regional	UAT – Unități administrativ-teritoriale
POS CCE - Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice	UE - Uniunea Europeană
POSDRU - Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane	UNESCO - Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
PR - Program Regional	
PR BI – Programul Regional București-Ilfov	
PR Centru - Programul Regional Centru	

POLITICA de COEZIUNE

Titlul proiectului: Sprijin pentru realizarea evenimentelor din Planul de Comunicare IS 2014-2020 (cod SMIS 119989)
Proiect finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020
Editorul materialului: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
Data publicării: martie 2023

Conținutul prezentului material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

MINISTERUL INVESTIȚIILOR
ȘI PROIECTELOR EUROPENE